pNjøDŽƀǐllɛ høøøøøyDŽƒШ
ƒɛqŎɛ høøǐøøøø‡øø!
hǐǤƀøyllɛ høøƆ‡llɛ !øø2ƽ
qøø$øđNj ƒqŬɛ : ţ TƢH

Σ ŏƀdžơ LJhƒ ƧƶT Ŏƽ ƧƵdž!ƒ

Ɣ!ǤƵ!ƒ ƀƒƀƶ

مشعل عبد الله مليح العنزي

(ĎČČĚčČčČĐČ)

ƶƒƧTƣ

الدكتور/ عبد العزيز طشطوش

قدمت هذه الرسالة استكمالاً لمتطلبات الحصول على درجة الماجستير في الأدب والنقد

ĎČčď/ĎČčĎ

© Arabic Digital Library - Yarmouk University

المطر في شعر ابن حمديس

إعداد

مشعل عبد الله مليح العنزي

بكالوريوس لغة عربية، جامعة الحدود الشمالية، ١٤٢٧هـ

قدمت هذه الرسالة استكمالاً لمتطلبات الحصول على درجة الماجستير في الأدب والنقد في جامعة اليرموك، إربد، الأردن.

وافق عليها

عبد العزيز محمد طشطوش ..... رئيسًا

أستاذ مشارك في الأدب الجاهلي، جامعة اليرموك

يونس خيرو شنوان .....عضوًا

أستاذ في الأدب الأندلسي، جامعة اليرموك

إبراهيم منصور الياسين .....عضوًا

أستاذ مساعد في الأدب الأندلسي، جامعة الطفيلة التقنية

تاريخ مناقشة الرسالة١٨/٨/١٤٣٣هـ

٨/٧/٢٠١٢م

© Arabic Digital Library - Yarmouk University

b٤q1jÜ٤

إلى والــدي الحبيب معلِّـمـي الأول وقـدوتـي فـي هذه الحيـاة.

إلى والـدتي الأم الغـاليـة التي طالما فرحت لفرحي وحزنت لحزني.

إلى زوجتــي ورفيقة دربي التي احتملت معي مصـاعب هذه الدراسة.

إلى إخوتي وأخواتي الذين لم يبخلوا عليّ بمساعدة أو عطف طيلة أيام دراستي.

إلى أخي الحبيب الغالي (أحمد نداء) الذي وقف إلى جانبي في أيام كفاحي.

إليهم جميعاً...

أهـــدي هـــذا الجهـــد المتـواضـع

© Arabic Digital Library - Yarmouk University

ƧŏþlkĂ Ƨ‡T

أتوجه بعظيم الشكر والتقدير إلى أستاذي المشرف على هذا البحث الدكتور عبد العزيز طشطوش، الذي لم يبخل عليّ بوقته وفكره وجهده ... فكان لي نعم العون، ونعم المرشد في توجيهاته السديدة، وملاحظاته الدقيقة، التي أثمرت بعد توفيق من الله في إنجاز هذه الدراسة . والذي أسأل له الرحمن الرحيم أن يمتعه بجزيل الصحة والعافية، وأن يطيل في عمره ويعينه على طاعته وشكره إنه سميع مجيب.

كما أتوجه بالشكر والعرفان إلى عضوي لجنة المناقشة اللذين تفضلا بقبول مناقشة هذا البحث ...

© Arabic Digital Library - Yarmouk University

الفهرس

الموضوع	الصفحة
CƒþNjŬƒ	Ш
ƧŏþlkĂ Ƨ‡T	þ
Σ Ƨnjƽ!ƒ	ùNj
Ƒŏ‰Ƨz!Ġu ƒ ƤĬdž!ƒ	ƨ
المقدمة	č
التمهيد	đ
Σ ŏþdžơ LJhƒ	đ
الفصل الأول: **دلالات المطر**	ě
DžŏƧ‡!ƒ LJƈƧl!ƒ Ŏƽ ƧŎdž!ƒ Ƒ!ŬÞ : ýĂŪƒ Ƒ ơ'hdž!ƒ	čČ
ĬĭĂhlj!ƒ Ƒ ŏþơ!ƒ Ŏƽ ƧŎdž!ƒ Ƒ!ŬÞ : ŎljĠĂ!ƒ Ƒ ơ'hdž!ƒ	čē
Ŏdžŭ ǀŬƒĂ ŎĬNjĠŋ!ƒ ƧzT!ƒ Ŏƽ ƧŎdž!ƒ Ƒ!ŬÞ : Ƒ !ĠĂ!ƒ Ƒ ơ'hdž!ƒ	Ďđ
الفصل الثاني : **دلالات المطر في شعر ابن حمديس**	đČ
þŏnjdžk	đč
Oŏþdž!ƒ ƧzT Ŏƽ : üNjŬɛ ƚƟĠDŽĬɛ	đď
Ƨ ŢĂ!ƒ ƧzT Ŏƽ : ĬdžFkĬɛ ƚƟĠDŽĬɛ	ĚĎ
CĠĂƧ!ƒ ƧzT Ŏƽ : Ƒ !ĠĂ!ƒ Ƒ ơ'hdž!ƒ	ččĚ
ýƨƹ!ƒ ƧzT Ŏƽ :yƒƧ!ƒ Ƒ ơ'hdž!ƒ	čĎĐ
ăƧPŪƒ Ư ƒƧƹŪƒ Ŏƽ : Σ džĠP!ƒ Ƒ ơ'hdž!ƒ	čď'đ
Ƒdž‡ơ!ƒ -č	čď'đ
ƧƒƦkŽŬƒ -Ď	čď'ē
ƧPƽ!ƒ -ď	čď'Ě

© Arabic Digital Library - Yarmouk University

الفصل الثالث : لوحة المطر وبناء القصيدة	čÐČ
ÍÞŏŢ!!f YĂư ĂdžĂ ƧƵdž!f lƧĂŢ :üNjŬƐ ƚƟĠĐŽŇƐ	čÐč
Σŏþdžơ LJhƒ ƧƶŢ LJdž ÍŏIŏhƵk ŰÍĠdžLj : ĬdžFkŇƐ ƚƟĠĐŽŇƐ	čÐđ
ƨĂƧh!f ydž! ÍdžŏþdžĂ :ĠnjƶŇƵdž Ŏk!f ÍŏLjĂLj!f NJkþŏŢp : üNjŬƐ ÍPNjDŽdžŇƐ	čÐĒ
þƧh ƯƧŪƒ ĬŇƶ ÑĂŋ!f ƧƛLj :ĠnjƶŇƵdž Ŏk!f Íŏ!fþ!f NJkþŏŢp : ĬdžFkŇƐ ÍPNjDŽdžŇƐ	čđČ
ÍhĂŘƶ ƷĂŢŏ Ġƶdžþ ÍŇhŢdžĂ :ĠnjƶŇƵdžĂ Íŏdžŏŋ!f NJkþŏŢp : ƚŇFkŇƐ ÍPNjDŽdžŇƐ	čđđ
ÑŶIƛ ýŏŇ!f ĬŋþŐ5 ŶĠnjTD :ĠnjƶŇƵdž Ŏk!f ÍŏFĠh!f NJkþŏŢp : ƲĠƐþŇƐ ÍPNjDŽdžŇƐ	čĒč
الخاتمة	čēē
ƧƵdž!f ƲĠs!D ƨoŇdž	čēĕ
المراجع	čĔč
الملخص باللغة الانجليزية	čĔĕ

© Arabic Digital Library-Yarmouk University

© Arabic Digital Library - Yarmouk University

ǂùdžþldž!ƒ Ǒ5 ǂơǶh!ƒ Ư ƨƵ ÜǂdžkǴPǍ ýǍ Ţ5 ǂƛǔƛǍ þǒnjdžƒkǍ ǂdžþldž LJdž ǂơh!ƒ ƒǶNj LJǍǂƒkǒ

ÜǴùnjljdž þǴù5D Ǒk!ƒ ǂlhǴǀ!ƒ ǴǴǀƒƨþ!ƒǍ Ü ƨƒþNjǗƒ ljǶNj ȵǒlơk! ÝNJǂǀǀ ǐǶ!ƒ JnjLjdž!ƒǍ ǂǀƒƨþ!ƒ ƨƒþNjD

þùl5 þǒnjdžk!ƒ ǴdžDǍ ÜNJdžǴǀpD Ǎ ǂơh!ƒ ýǍ Ţ5 LJƵ Ǵnjǒ5 DžǀǂƒkǴdžǂ ÜNJknjŋƒǍ Ǒk!ƒ ǴǴhǍƵ Ţ!ƒ LJƵ ǔƱ5

.ljƨƵT Ǒ5 þǴlLj!ƒ ýƒǍpDǍ Ǒǀǂǀǀ Ţ!ƒ Σǒþdžơ LJhƒ ƨƵǴT!ƒ lǴǒơ! Nǒ5 Ư ƨƵ

LJƨƨl!ƒ Ǒ5 ƨƵdž!ƒ ǂ!Ǔþ Ǵnj!ǍD : ǂơǴhdž ǂƛǔƛ Ǒ5 ƨƵdž!ƒ ǴǔǔÞ ýǍǗƒ ýŢ5!ƒ Ǒ5 Ǵ!ǍǴljǴǍ

ǑǀNjǴùŋ!ƒ ƨƵTù!ƒ Ǒù5 ƨùƵdž!ƒ ǂù!Ǔþ Ǵnjƛ!ǴƛǍ Ü ǐ ǍhLj!ƒ ǂǒơ!ƒ Ǒ5 ƨƵdž!ƒ ǂ!Ǔþ ǴnjǒLjǴƛǍ ÜDžǒƨǂ!ƒ

.ǑdžǔŢƒǍ

ǂùơǴhdž ǂŢdžP Ǒ5 ÜΣǒþdžơ LJhƒ ƨƵT Ǒ5 ƨùƵdž!ƒ ǴǔǔÞ Ǵ!ǍǴljǴ ǑLjǴƛ!ƒ ýùŢ5!ƒ Ǒ5Ǎ

:ǎƨùPǗƒ Ư ƒƨùƨǗƒ Ǒù5Ǎ Üýƨƨ!ƒǍ ÜǴƛƨ!ƒǍ Ü ƨ Ţ Ǎ!ƒǍ ÜǑǒþdž!ƒ ƨƵT Ǒ5 ƨƵdž!ƒ ǂ!Ǔþ :ǑNj

.ƨP5!ƒǍ ƨƒǶkƵǔƒǍ ǂdž‡ơ!ƒ

:ǴùdžNj ÝLJǒùƛơhdž Ǒ5 NJǂǀƵŋǍ ÜlþǒŢ!ƒ CǴLjhǍ ƨƵdž!ƒ ǂơǍ! LJƵ Ǵƛþơǂ ǂ!Ǵƛƛƒ ýŢ5!ƒ Ǒ5Ǎ

.Σǒþdžơ LJhƒ ƨƵT LJdž ǂǒlǒhƵǒǂ ƱǶǴdžLj ǑLjǴƛ!ƒǍ ÜlþǒŢ!ƒ YǍ ƱǍdžǍ ƨƵdž!ƒ lƨǍŢ ýǍǗƒ

ÜǴùnjǒ!ǫ ǴǀùŢǍǂ Ǒùǂ!ƒ JNƒǴǂLj!ƒ DžNjD Ǵnjǒ5 ǴƱƨƵ ÜǂdžkǴPh ǂƒlƨƵ!ƒ ǴǒnjLjD Džƛ

.ǂǒƨǒǀǀŋLjǗƒ ǂƨǀǀ!Ǵh ƒ Pǀǀdžƛ Üyŋƒƨdž!ƒǍ ƨþǴŢdž!Ǵh ǂdžƒǴpǍ ÜƨƵdž!ƒ UǴ5!Ǔ ȵơǀǀdžhǍ

© Arabic Digital Library - Yarmouk University

Dźľù ǫĂ Nùõľź Ÿf Ľľ Ţ þdžơdź LJõľǫźdž!f þõǫ Ľźź Dźŭ ǫ!fĂ lŭ Ţ!fĂ LJõdź!Ǵź!f Ɣź Ÿ þdžơ!f

Üþźhv Ă

DźnjkǴźĂù ư Ădź ýŷŋ Õ5 ǴNjĂ5ƱĂĂ Ü2ƱƱdź!f l2NjǴƱhv fĂljź LJõź!f CǴźźT!f LJdź Σ õþdžơ LJhf LJ35

2ƱƱdź!Ǵù5 fźù! Ýl2NjǴƱ!f ljźNj 2 Ţ Ǵljź Ư źhv 2ǂź LJdź ĂľPk ljþFǴ Ţ p LJdź lþõ Ţ p þǴǂk ŭ5 ÜŁõ2źT!f

ljźùNj ýĂǴùljk! Ł ùơǴhv!f yù5þ Ǵdź ĂNjĂ ÜĬ ƛ2 DźD ýź2k DźD 2 Ţ Ă DźD Θþdź D CǴĂǫ lj2źT Õ5 2 ư Ǵơ

.lj2źT Õ5 Ǵnjkõľ ǫkĂ ÜǴnjk ǫ f2þĂ l2NjǴƱ!f

LJùhvf Ƙù!ĂǴljk ĂD 2ƱƱdź!f l2NjǴƱ Ƙ!ĂǴljk Õk!f ŁlhǴǫ!f ƘǴǫ f2þ!f Ư źhv LJdź Ł ơǴhv!f þǴ5D þpĂ

:ǴNjź2hvD LJdźĂ Ülj2źTĂ Σ õþdžơ

ÜLJþ2Ũf Ü2ǴdźŹ 2fþ ÜDźľõĂǫ ĂhvD 2ĂljD 2Ăk ǂþľ! ÛĬ ǂljFƱllε þyǫllε Ĭź þƱDŽllε /ĂllNjŬε hvźεþqllε

.Dźčěĕě

ýĂŨf ý Ţ ù5!f Õ5 Ǵnj5!đdź Ł þơk ÝŁdźkǴPĂ ýĂ Ţ 5 Łǫ dźPĂ Łdźþldź LJdź Łǫ f2þ!f ljźNj LJĂǂkk

Õ5 CǴlǫkǫŬf ýĂǴljk ÕLjǴƛ!f ý Ţ 5!f Õ5Ă ÜŁ!Ŭþ!fĂ ŁõdźNjŨf Łõơ LJdź ÕľNjǴη!f 2źT!f Õ5 2ƱƱdź!f LJź

2ƱƱdź!f l2Ă Ţ LJź Łþơk Ł!Ǵƛ!f ý Ţ 5!f Õ5Ă Ü2ơǫ!fĂ 2õƱǴǫŨǴhv 2ƱƱdź!f ƱǴhk2fĂ ÕľNjǴη!f 2źT!f

2źTù!f Õ5 Łõźdź2!f Ǵnjk ŬŬþĂ ţơĂ!f 2Ăƛ Ł Ţ p yhf2!f ý Ţ 5!f Õ5 ýĂǴljk DźƛÜŁõľƱ!f Łdźþldź!f Õ5

.ÕľNjǴη!f 2źT!f LJdź ă2PD ƘǴźĂ ư Ădź Õ5 2ƱƱdź!f þĂ2Ă ýĂǴljk Σ dźǴP!f ý Ţ 5!f Õ5Ă ÜÕľNjǴη!f

2fþù!f ÜÕǫĂljù!f LJõþùhvǴź!f LJõź! ÜLjǴǫcNj LjŁFĭΘ 2 ĭǫDŽΘ DźǴ þFǴƱllε qǴY/hĭdźFkllε hvźεþqllε

.Dźčěĕď ÜŁõǫljĂk!f

ýĂŨf ý Ţ ù5!f Õù5 Ł ơǴhv!f ýĂǴljk Ý Łdźk ǴPĂ ýĂ Ţ 5 Łƛŭƛ Łdźþldź LJdź Łǫ f2þ!f ljźNj LJĂǂkk

Ł þơk ÕLjǴƛ!f ý Ţ 5!f Õ5Ă ÜNJkhvNjĂdź ƘźźźźźĂk 2 ŏǂ Ǵljŏhvdź ÜǴnjõ5 ţ ǴźĂ Õk!f ŁFõhv!fĂ Σ õþdžơ LJhf lǴõơ

© Arabic Digital Library - Yarmouk University

ljƧzùT ƚĠdžùǫ Ƨù‡Ɍ ƥùǀ5 ƭ!Ġƛǀƒ ýƬ5!ƒ ĠdžDĂ .Ġnj!ĂĠljk Ŏk!ƒ ƚĠƵĂưĂdž!ƒĂ NJkzŏhƵŎĂ ljƧzT LJƵ

.Σŏƥdžơ LJhƒ ƧzT Ŏ5 ƧƵdž!ƒ lƧNjĠƲ ƥljƵ Ƨǀŏ Dž! NJLjD Ƨŏƹ .NJƬƑĠƬPĂ

ƭùhƙ‡dž ÜŎhƙùT ýŏƵĠdžǫ ƥzǫ! ÜLJƥyǫ DžDŽ LjƭƑĭΘ :Ĭ‡ƽTǁƐ Ƨĭƣ‡ƵŎΘ DžĠƐ /hƙǁƑƙǁƐ hƲƨƐƥƣǁƐ

.Dižčěěē ÜYŏƧƹ

Ƨƒƥ‡ùNjD ƭùdžƥǀdž!ƒ Ŏ5 ƭơĠh!ƒ LJƙh ÜƭdžƙĠPĂ ýĂƬ5 ƭƛŭƛĂ ƭdžƥǀdž LJdž ƭǫƒƧƥ!ƒ ljƦNj ƚLjĂ‡k

ŎLjĠùƛ!ƒ ýƬ5!ƒ Ŏ5Ă ÜNJLj5 ΘƧĠǫdžĂ Σŏƥdžơ LJhƒ ƭƑŏh ýĂĠljk ýĂŪƒ ýƬ5!ƒ Ŏ5Ă ÜĠNjƥĂƥơĂ ƭǫƒƧƥ!ƒ

Ġùdž ƨƧùhD ƒ Ƥ! ƭdžƙĠƤ!ƒ Ŏ5Ă .NJk5ĠǀƛĂ NJkĠŏơ ýĂĠljk ƭ!Ġƛǀƒ ýƬ5!ƒ Ŏ5Ă ÜNJǀŏǀơƙĂ NJLjƒĂŏƥ LJƵ DžDŽ‡k

.ƚĠŏƬĂkĂ ƝƑĠƙLj LJdž Nŏ!ǫ ýŃƬĂk

ƥùhƶ! Ü(hƙŃjƐǁ hƲƨƐƥƣ)ƑƙŭƣƘNj ƑƙŽŭƣ5 ƑNJĠ üTƭŭ ƑƉŽNj ƒƑΘƨǁƐNj ƥUƉŽǁƐ ưƑƨǁć/hƙyĠƐƥǁƐ hƲƨƐƥƣǁƐ

.ùNjčĐčČÜăƧǀ!ƒ DžD ƭƶdžĠη ÜlƧĂTljdž Ƨŏƹ ƧŏkǫηĠdž ƭ!ĠǫƧ ÜŎkŏhƛ!ƒ ƥƒƥƧ ƭưŏƵ ǁ Ńdž!ƒ

Ŏù5 ƭùơĠh!ƒ ýĂĠùljk ÝƭùdžƙĠPĂ ƭơĠhdž ƭǫdžPĂ ƥŏnjdžkĂ ƭdžƥǀdž ĬŃƵ ƭǫƒƧƥ!ƒ ljƦNj ƚŃdžkTƒ

Ŏ5Ă ÜƭǀhĠǫ!ƒ ƭnjhĠTdž!ƒ ƚĠǫƒƧƥ!ƒĂ ÜƭǫƒƧƥ!ƒ ƝnjLjdžĂ ljƧƥĠƬdžĂ NƶƵƒĂƥĂ YĂưĂdž!ƒ Ƨƒƥ‡NjD ƭdžƥǀdž!ƒ

ƭùŏƥĠơŪƒĂ DžŏƧùƭ!ƒ LJĠƧǀ!ƒ Ŏ5 ÜƥƶƧ!ƒĂ ÜƨƧh!ƒĂ ÜYĠơǫ!ƒĂ ÜOŏƧ!ƒĂ ÜƧƵdž!ƒ UĠƵ!D ýĂĠljk ƥŏnjdžk!ƒ

ƧùƵdž!ƒ Ŏ5 LJŏŏĂƹŃ!ƒ ƚĠƵ!Ƌdž ƭǫƒƧƥ ýĂŪƒ ƭơhdž!ƒ Ŏ5 ýĂĠljkĂ .ljƧƛLjĂ ljƧzT YƧƶ!ƒ Dižŭ‡Ă ƭŏĂhlj!ƒ

ƨƵĠùljdž ýĂĠùljk ŎLjĠƛ!ƒ ƭơhdž!ƒ Ŏ5Ă ÜĠnjŏ5 DžnjηNjĠLjdžĂ ĭƧηnj!ƒ yƙĠǫ!ƒ LJƧǀ!ƒ Ĭ!ǫ ŎLjĠƛ!ƒ LJƧǀ!ƒ LJdž

ƭù!Ġƛƒƒƭùơhdž!ƒ Ŏù5Ă .ƭùŏŃ!ƒ Ŏ5 (Dižnj5) ƭŃŏhpĂ ýŏƦNjĂ ƥzǫ ŎLjhƙ ĠkŃŏhp ŎNjĂ ÜƭŏLjƒƥŏdž!ƒ ƭǫƒƧƥ!ƒ

ÜƨƵĠùljdž!ƒ Ŏ5 LJŬƒ yƶdžǫŏ Ġdž ĠnjŃhĠǀŏ ÜDžηĠƶdž!ƒ YĠơƬDĂ LJĂƨ!Ƌdž!ƒ ĠNjƧ‡Ɍ Ġdž‡ OŏƧ!ƒ UĠƵ!D ƯƧƶ

ýĂĠljk Dižƛ .YĠơǫ!ƒ UĠƵ!D ΣƥƧ yƙƒƧ!ƒ ƭơhdž!ƒ Ŏ5Ă .UĠƵ!Ūƒ ǁ Ńk Ŏ5 lƥĂηĂdž!ƒ ƚƒƧŏƹk!ƒ ƭǫƒƧƥ DižƛƒƒƚĠŏƬĂk!ƒĂ ƭǫƒƧƥ!ƒ NjƑĠƙLj ƭdžƙĠPƤ!ƒ Ŏ5 ƚƙƛDĂ .ƥƶƧ!ƒĂ ƨƧh!ƒĂ ƧƵdž!ƒ UĠƵ!D ΣdžĠPƤ!ƒ ƭơhdž!ƒ Ŏ5

© Arabic Digital Library - Yarmouk University

NI! ăþ Ţ ko ĭ R!f Ɣ ýlơ Ů ŧŏĂ ƶ!f ƚ ýlơ Ŏ5 ĠnjĐ ŧ ɳ ƒ Ɗ!f ƒ Ɗ!f LJdž LJ ŏ ko Ă

.lƧNjĠƲ!f ljRnjh ŧ Ţ kdž!f ƲĠ5!Ů̄f ƚ Ţ ơ Ġnj LjD Ƨ ŏ ƹ ÜŎƛơh

ÜŎkŏk ɳ f ƀz ɳ ƀdžơdž ƚ5DƧ! Ü Ƨ ĭqDŽ Θ DžĠƹ ƀy ɳ Ĭ ƶ hĭyĭĠƲ‖ƹ hə ĭĠ‖ƹ ưƒ2‖c /hu ƨ DŽƒ Ɗ‖ƹ hu ƨ ƹƀq‖ƹ

.DžĐČČē ÜLJŏƱ ɳ ‖5 ÜΘĠɳLj!f ŧzdžĠɳ ÜlƧĂTLjdž Ƨ ŏ ƹ Ƨ ŏk ɳ ɳ Ġdž ŧ!Ġ ɳ Ƨ

ljRùNj LJĂù ŧ kkĂ ÜDžĠùƶ ý ŧ Th Σ ŏƀdžơ LJhf ƧzT Ŏ5 ŧŏzŏhƱ!f ƲĠ5!Ů̄f Ŏ5 ŧơĠh!f Ġnjƶzɳ ƀpĂ

Ɣ ɳ ùLj LJƶùhk ŧùŏzŏhƱ!f ƲĠ5!ū! ŧŏƒĠ Ţơ ŋ ŧ ɳ f Ƨƀ Ĭ!ŋ ŧ5Ġ ư ŋ ÜýĂ Ţ 5 ŧzhƧDĂ ŧdžƀ l dž LJdž ŧ ɳ f Ƨƀ!f

Ƨùƛ DĂ Ü Σ ŏƀdžơ LJhf lĠŏơ LJƶ ýĂŮ̄f ý Ţ 5!f Ŏ5 ŧơĠh!f ŧ ƀơk ƀpĂ . Σ ŏƀdžơ LJhf ƧzT Ŏ5 ĠNjƀĂƧĂ

Üŧ!Ůƀ!fĂ ŎljĠzdž!f Ŏ5 ƀŏ!Ăk!fĂ ƧĠ ŧ khŮf Ĭ ƶƶ NkƧƀ l dž Ă ÜljƧ zT Ŏ5Ă Ġnjŏ5 ŧŏ ɳ !ƀljŮ̄fĂ ŧŏƶ l Ţ !f LJŏkƒŏh!f

ƲĠùƹ!D Ư Ƨùƶ ŧ ù!Ġƛ!f ý Ţ 5!f Ŏ5Ă ÜŧkdžĠ Ţ !f ŧzŏhƱ!f ƲĠ5!D ŧơĠh!f Ư ƧƶZ ŎljĠƛ!f ý Ţ 5!f Ŏ5Ă

Ŏù5 ĠNjƧĂ ư ơ! Ġƀơŏ ư Ăk ÜŧŏĂƶ!f ĠŏĠ ư l!f Ư zh! NJ Ţ Ţ P ƀ15 yƒƧ!f ý Ţ 5!f ĠdžDĂ Üŧŏơ!f ŧzŏhƱ!f

.Ġnjŏ!ŋ ý Ţ Ăk Ŏk!f ƝƒĠkLj!f ƨƧhD ƚơƶ ư Ă ŧdžkĠPĂ ŧŏƒĠ Ţơ ŋ ŧ ɳ f Ƨƀh Ĭ njkLjf Džƛ ÜNLjfĂŏƀ

lƧNjĠùƲ ŧ ɳ f Ƨƀ Ĭ!ŋ ŧơĠh!f Ĭƶ ɳ ƀ15 (Σ ŏƀdžơ LJhf ƧzT Ŏ5 ƧƱdž!f) ŧ ɳ f Ƨƀ!f ljRNj Ŏ5 ĠLjNjĂ

ĠNjƧù Ţ Gljƶzh lƧNjĠùƲ!f ljRNj LJdž ƧZĠT!f ĠNjĠ l k ɳ f Ŏk!f ƚŮŮƀ!f Ġƶŏhdž Ü Σ ŏƀdžơ LJhf ƧzT Ŏ5 ƧƱdž!f

.ŧ5ƶkPdž!f

ƨƧùhD Σ Ƨƀ5 ÜŎƶŏƶơk!f Ŏ5 Ţ Ă!f NnjLjdž!f ‖ƶ ɳ dž ŧơĠh!f ‖ƶ ɳ ƀ15 ŧơh!f Ƨ f ƀNjŮ̄ Ġƶŏ l ơkĂ

ŧŏƧzTù!f ƜƦĠùdžLj!f LJdž f ƀƀƶ ýƶơĂ ÜƧƱdž!f lƧNjĠƲ ƧZĠT!f ĠnjŏƵ Ƨ ƲĂ Ŏk!f ÜŧŏƧzT!f ƚ Ă Ţ Lj!f

.ƧƱdž!f lƧNjĠƲ ƧZĠT!f Ġnjƶŏơ Ŏk!f Üŧ5ƶkPdž!f ƚŮŮƀ!f LJƶ Ƨ T ŧƶ!

.ŧdžkĠPĂ ýĂ Ţ 5 ŧƛŭƛĂ ƀŏnjdžk Ŏ5 ŧ ɳ f Ƨƀ!f ƚCĠɳ ƀpĂ

© Arabic Digital Library - Yarmouk University

ÜNJùkĠ5ÄÄ ÜNJùlD2 Ƣlùdž Ä ÜNJhlùljÄ ÜNJdžlƒÝ2ƵĠT!ƒ LJƵ ł ŏƥơ!! NJkŤŤP ƥ15 ƥŏnjdžk!ƒ ĠdžD

Ƙù!ÄĠljk Ġùdž‡ ÜNJkhNjÄdž ý|Ť Ä NJkdTlj Ŏ5 ƨ2Ġh 2ÄD Dznj! LJĠ‡ LJdždž ÝNJk2lD ƥƒ25D ƨ2hD NJŏ5 Ƙ2‡ŘÄ

.lj2ƨT Ŏ5 ƥĠ|lj!ƒ NJ!Ġp Ġdždž Ġÿƨƨƨhƨ ƘƥƨÄD DžÄ ÜNJŏ5 Ƙ2ÄD Ŏk!ƒ 2 Ä2U!ƒ ÜžNjDÄ Ülj2ƨT

Ŏ5 2Ƣdž!ƒ ł!Ŭƥ Ġnj!ÄD : ł ơĠhdž ł ÄŭÄ Ŏ5 NJkÜƨŋÄ Ü2Ƣdž!ƒ ƘŬŬƥ Ƙ!ÄĠljk ýÄŪƒ ýŤ5!ƒ Ŏ5Ä

ŎÜNjĠùŋ!ƒ 2ƨT!ƒ Ŏ5 2Ƣdž!ƒ ł!Ŭƥ Ġnjł!ĠłÄ Ü ĭ ÄhLj!ƒ ł ŏƥơ!ƒ Ŏ5 2Ƣdž!ƒ ł!Ŭƥ ĠnjŏLjĠłÄ ÜDžŏ2‡!ƒ LJĠ2l!ƒ

.ŎdžŭlŬƒÄ

ł ùơĠhdž ł lùdžP Ŏ5 Ü∑ŏƥdžơ LJhƒ 2ƨT Ŏ5 2ùƢdž!ƒ ƘŬŬƥ Ƙ!ÄĠljk ŎljĠł!ƒ ýùŤ5!ƒ Ŏ5Ä

:ä2ùPŪƒ Ư ƒ2ùƨŪƒ Ŏù5Ä Üý2ƨ!ƒÄ ÜCĠł2!ƒÄ Ü2 ŤÄ!ƒÄ ÜOŏƥdž!ƒ 2ƨT Ŏ5 2Ƣdž!ƒ ł!Ŭƥ :ŎNj

.2P5!ƒÄ 2ƒRkƵŬƒÄ łdž‡ơ!ƒ

:ĠùdžNj LJŏùłơhdž Ŏù5 NJkÜƨŋÄ Ülƥŏ Ť|!ƒ CĠLjhÄ 2Ƣdž!ƒ łơÄ! LJƵ Ƙłƥơk ł!ĠÄ!ƒ ýŤ5!ƒ Ŏ5Ä

. ∑ŏƥdžơ LJhƒ 2ƨT LJdž łŏ|ŏhƢŏk ШRĠdžLj :ŎljĠł!ƒÄ Ülƥŏ Ť|!ƒ YÄ ư ÄdžÄ 2Ƣdž!ƒ l2Ä Ť :ýÄŪƒ

l2NjĠùU! Ŏkùlƒ2ƥ ýŭùP LJdž Ġnjŏ!ǫ ƘÜ Ťk Ŏk!ƒ NFĠkLj!ƒ DžNjD Ġnjŏ5 Ƙ2ŋÄD ƥ15 łdžkĠP!ƒ ĠdžD

. ∑ŏƥdžơ LJhƒ 2ƨT Ŏ5 2Ƣdž!ƒ

LJhƒ 2ĠƨTD LJdž 2ŏł‡! ƘĠơÄ2T ƥÄŋÄ DžƥƵ ł ơĠh!ƒ ƘnjŋƒÄ Ŏk!ƒ ƘĠhÄƨŤ!ƒ ƨ2hD LJdž ýƨ!Ä

łljĠƨkùlŬƒÄ ÜƥĠùnjkŋŬƒ Ĭ ùÜƵ ýŏÄƨk!ƒÄ łŏÄƨÜ!ƒ yŋƒ2dž!ƒ l2ĠTklƒ Ĭ!ǫ ł ơĠh!ƒ y5ƥ Ġdždž Ü∑ŏƥdžơ

.Ĉƒ2ƨT!ƒ LJdž lj2ŏƨ ƥljƵ ∑ŏƥdžơ LJhƒ 2ĠƨTŪ łÜłĠdždž!ƒ łŏÄƨÜ!ƒ ƘĠpĠŏlĠh!

LJdž5 ƘhŤD LJƵ5 ÜŎkpĠƢŏÄ ĭ ƥnjŋ NJŏ5 Ƙ!łh ŎljD 2ŏƨ ýĠdž‡!ƒ łŏĠƨ ÄNj NJkdžƥp Ġdž LJD DžƵ2D ŬÄ

.ŸĠh Ŭǫ lÄp ŬÄ ýÄơ ŭ5 ä2PŪƒ ƘljĠ‡ LJǫÄ Ü2ŏƥ!ƒ ŎÜƵ!ƒ Ÿƒ

© Arabic Digital Library - Yarmouk University

ølj(ÐčĒ ı ďďĒ) Ƨ ĭǫDŽΘ DžĠƐ

:LjĠƨdžNj LjDŽƨƐ

.ƧĂnjTdž!f ƧƵĠT!f Ŏǁǀ!f ĭβƨŨf Σŏβdžơ LJhu βdžơdž LJhu Ƨ‡hu ŎhD LJhu ƧĠhuη!f βhuƵ βdžơdž ĂhD

Ġùnjkơk LJdž lĠljλdž!f CĠŏ!f LJĂ‡ǀĂ Ʀǁdžnjdž!f ýfβ!f Ƨǀ‡Ă Dŏdž!f LJĂ‡ǀĂ Ʀǁdžnjdž!f CĠơ!f Oĭkƨhu :Σŏβdžơ Ă

βù!Ă (č).lββTùdž DžŬ ĠNjβùƨhuĂ Ƨ Ġù!!fĂ Ƨùǁdžnjdž!f βĠǀù!f Oĭkƨhu :Ŏǁǀ!fĂ ÜƦǁdžnjdž LJŏǀ ĠNjβƨhuĂ

Ƨùơhu Ŏ5 ŎNjĂ .Ʀŏǁǀ lƧŏƨη LJdž ŎpƧT!f ýơĠǀ!f ĬǁƵ ƦƨpfĂ!f ƦǀĂpƧǀ Ʀljŏβdž Ŏ5 ùNjĐĐēƦljǀ

Σŏβdžơ LJhuf ýơƧĂ (Ď).ùNjĐĒĐƦljǀ Ŏ5 LJŏdžǁǀdž!f LJdž NljƧƨ!f ĠnjƵƨƨkljf ƦŏlŏƧ5D LJdž ƴƧl!Ġu ƴƧƹdž!f

ƧùŏlŏƧ5D Ĭ!ǫ ýlƨkljfĂ ÜljĠŏĠƦƵ Nl! ýƨηƨ5 ÜβĠhuƵ LJhu βdžƨkƨdž!f Θβdž5 ùNj ĐēčƦljǀ Σ!βljŨf Ĭ!ǫ ĠnjLjdž

(ď).ùNjĐĔĐƦljǀ

Dżùǀf ĂùNjĂ ÜƧƵĠT!f Nhu Ƨ ƧƵ ĠdžBǫĂ ÜƦlŏlơ!f ĬǁƵ ƧĠhuη!f βhuƵ ƧƵĠTǁ! ĠND Σŏ! (Σŏβdžơ)Ă

lĠù‡Ġơdž ƧNjĠùUdž LJdž ƧnjUdž (Σŏβdžơ)Ă (Đ).βdžơdž ĂhD NlĭkŏLj‡Ă ÜƧĠhuη!f βhuƵ NldžǀĠ5 .ljβfβηD βơŨ

ÜLJĂβùŏƨ :ýùλdž ÜlĂù!!fĂ lβT!f ĬǁƵ ýβk LJĂLj!fĂ ĂfĂ!f lβĠŏƨ5 ÝDżnjβFĠdžǀD Ưƨhu Ŏ5 Dżηƨǁ! ƴƧƨ!f

.ĠnjkĠlkTdžĂ ƦŏLjŏkŭ!f Ƨƹǁ!f f βĠǀTP LJdž ÜΣŏβdžơ :ýλdž LJŏǀ!fĂ CĠŏ!f ǁ!ƦƦĂ ÜLJĂhuNjĂĂ

- č :ƧULjŏ LJhuf ÜƧβĠǀT Ƨfβ ÜΣĠhuƵ LJĠǀơ:ƨŏlơk ÜDżβDŽRǁƐ bβĠĠĠc bβĠĠżNj DżβĬYŬƐ lβĬƹNj Üβdžơdž LJhu βdžơD ÜLJĠƦǁP LJhuf

.Ďčđ/ď ÜDżčēēČ ÜƵ.β ÜKĂƧŏhu

- Ď :ƧULjŏ LJhuf ýηƧdž!f ÜƨhuĠǀ!f .ĎčđĎ/ď

- ď :ƧULjŏ LJhuf ƧŏP ÜŎǁƦƨ!f βŏβ!f LJdž LJhu ÜβĂdžơdž Ü!úYŬƐ ƧfβĠ ÜŎǁƦƨ!f DżǁƵ! Üŏŭŭdžǁ! ÜLJŏŏ ÜƵ ÜĐ/ď .ĎēĐ

- Đ :ƧULjŏ LJhuT ÜŎhuǁ βƵǀ ÜýŏƵĠdžǀǫ ÜLJβyǀ DżbŽ LjHβĬΘ Ĭ‡ƨTǁƐ Ƨ ĭǫDŽΘ DżĠƐ Ĥuk‡dž ÜƧŏƵ ÜlƧNjĠl!f ÜƴŏƧƹ .ĐĐ

.ěē f ÜDżčěēČ

- đ :ƧULjŏ LJhuf ýηƧdž!f ÜƨhuĠǀ!f f .čČč

© Arabic Digital Library - Yarmouk University

:LjƬƥƨƈ

ĺĽJĐ Ǐù!ǫ ƨŏTƙ ƴŋƒƨďž!ƒ Ư ƶƫ ĺĽJĐ ƨŏƹ ÜΣŏƥďžơ LJƫƒ lƨǫĐ ýĂơ Ƭơưƒ Ă Dž!Ǵƶďž ǁǴĵNj ƚǫŏ!

LJùďž ÜƥƨŪƒ Ǐù!ǫ Ŏďžƙĵŏ YƨƵ LJďž ŎNjĂ Üǫƥĵǂ ƬĺŏƫƩ Ǐ!ǫ Ŏďžƙĵƙ ÜƬŏƫƨƶ lƨǫĐ Ŏ5 ƫTĵ Σŏƥďžơ LJƫƒ

Ŏù5 Ƭŏǫŏƨ5Đ Ǐ!ǫ ƴƨƶ!ƒ lƨŏƨŋ LJďž ƒĂƨŋǴNj LJŏŘ!ƒ LJŏŏƥƨŪƒ" LJďž DžNjĂ Ü(Č)LJďžŏ!ƒ LJďž LJǴƵơƩ Ƭ!ŭǫ

Üƨùǂƫ ǴùƫĐ ljƥ!Ă ăĐƨ Ǐƙơ Üƨďžƶ!ƒ NƫƩ ƥƙďžƒ ǐŘ!ƒ ljƥŋ :DžnjĵďžĂ Ü(Ď)"ýĂŪƒ LJƨǂ!ƒ LJďž ƨŏPŪƒ ƨ ƬĵǂƩ!ƒ

(ď).Ʃƨƨŏ ǴƵơ ýƒƨ Ǵďž ljƥŋĂ ÜƴǴƫƩ!ƒ LJŇǫ ƨƶǴƩ!ƒ ƴƨǴƩ ƥpĂ ÜƨǴŇŋ!ƒ ƥƫƶ ljƥŏƩơĂ

Ǐƙơ ÜĐžƨǂ!ƒĂ ƥĂŋ!Ǵƫ ƨ ƨƶ Ǵďžǂ Ü ǁ ǫĵ!ƒĂ ǫƥǴƫƶ!Ǵƫ ƨ ƨƶĂ ÜƬŏǂǂ Ƭ Ŏ5 NƙǴŏơ ƥŋ!ƒ ƫ Ǵƶƥǂ!

ƴƨǴùǂŏ Ǵùďž ƫ ǴùƶĐ LJĐ ƥƶƫ ÜƴƒƨƙƒĂŏ LJĐ ýƫƩ lƨŏPŪƒ ƚƒƨUĵ!ƒ NŏŇƶ Ǐ!!ĐĂ ÜƨƶǴƩ!ƒ NƶŇƥĂ

(Đ).ǴŇžǴƶ LJŏĵǴďžĂ!ƒ

YƨùƶƨƙĂ ƫTĵ ƚǫ ÝNƫŏƚŋjƙĂ ƨƶǴƩ!ƒ ƨ ŏǂĂƙ Ŏ5 Ơưƒ Ă!ƒ ƨĂŪƒ N! LJǴǂ ƥ15 ƨǂƫ ĂƫĐ ljƥ!ƒĂ ǴďžĐĂ

Džƨùǂ ǴùNjƨƫĐ ýùƶ! ÜNƙǴƵ Ţ LJďž ƒŇŏĂǂ ƴǫƙǂƒĂ Üljƨďžƶ LJďž LJŏƨƩƶ!ƒĂ Ƭƶƫƒƨ!ƒ ƩŇƫ Ǐƙơ NƵĵǂ Ŏ5

(đ).ƴĵǴŋ!ƒ LJŏ!Ă ÜĐžŇơ!ƒĂ ÜƬďžnj!ƒ Ăďžǫ Ă ÜƵŇP!ƒ

[ƴƨǴƙďž!ƒ] (Ē):NƥŭPĐ Ư ƶƫ ƒŇĂ Ţ ďž NŏŇƨŏ ýǴƥĂ

LjŇĐŽƒƨ Ăǂƴ/ƩƩ Ǐƨ ƫƥŽĵj ĐžĐŽNj ƥljƒøƯ ƨƵǂøŇǫ ĐžĐŽ LjŇƨ !ǀƨ

.ěĚ ƒ ÜĵƥƴǫĐžĐ LjƬƒŇŏ Ǐǂ ƬƩƩ ƨŇƥĐŽŏ ĐžǴƨ ÜŎƫŇT :ƨUĵŏ -č

.čĎ ƒ ÜĐžčěĚď ÜƵ.ƥ ÜΣĵĂk ÜƨTĵŇ! ƬŏǫĵĂk!ƒ ƨƥ!ƒ Ü ƨŇƥĐŽŏ ĐžǴ ƥƒǴŇƩƩ ƥǴY ÜĵĵŏƥƫǴƶ!ƒ ĵŏƨ ÜŎǫĂĵǫ!ƒ-Đ

.čČČ ƒ ÜĵƥƴǫĐžĐ LjƬƒŇŏ Ǐǂ ƬƩƩ ƨŇƥĐŽŏ ĐžǴƨ ÜŎƫŇT :ƨUĵŏ -ď

.čČĎ ƒ Ü5ǴƒƨƩƩ ƲƩƥĐžƩƩ :ƨUĵŏ -Đ

.čČď ƒ Ü5ǴƒƨƩƩ ƲƩƥĐžƩƩ :ƨUĵŏ -đ

(čěĒČ -ùNjčďěě) ÜƵ.ƥ ÜĶĂƨŏƫ ÜƨƥǴƬƨƒƥ ÜΣǴƫƶ LJǴǫơƒ :N! DžƥpĂ NơơƬ ÜĐžƨNjŇƥƩƩ ÜΣŏƥďžơ LJƫƒ -Ē

.đĎĎ ƒ

© Arabic Digital Library - Yarmouk University

[ϒϽϹϱϱϱ

:LJþy˴ʅ

Ĭ LjƛD þpĂ .Ƨ Ţ ĂĂ ÜCĞƛƧĂ ÜƧP5Ă ÜΘþdž LJdž ÜŦŏƧƶT!f Ư˴fƧƹǕf ỷη Ŏ5 Σŏþdžơ LJhƒ ĬƶƲƶ

Ư˴fƧƹD ΣƱƧlŏ ƧNjĞdž ƧƶĞT ĂNj ":DžĞʅh LJhƒ NI!Ĝp Ĝdž ‖!Ꞧ LJdž ÜCĞhþǕ˴fĂ þĞlLj!f LJdž þơ˴fĂ Ƨŏƹ NIŏĭƶ

f Ăùƹŏ̆Ă ÜŶŏ̆Ţdž!f NIŏhTk!f Ŏ5 Ƨ Ƨ Ţ kŏ̆Ă ÜŦƶŏ5Ƨ!f Ŧʅŏ5Lj!f UĞ5!ÜĞh ĞnjLjƶ ƧhƶŏĂ ÜŦƶŏþh!f ŎLjĞƶdž!f

."Ŷŏ̆Ƨƹ!f Ĭ Ljƶdž!f ƧÞþ Ĭ ĭƶ Dzĭ+!f Ƨơh Ŏ5 (č)

Ŏù5 Ƨùŏh+ ƧƛD ÜĞNjþƶh ŦŏlŏƧ5D Ĭ!ƹĂ ÜΣ!þLjǕf Ĭ!ƹ NIĭŏơƧ Džƛ LJdžĂ ÜŦŏĭl Ţh NIkdTLj! LJĞ+ þpĂ

Ĭ ĭƶ ƚʅ+ƶLjf Ŏk!f ƚ˴fƧhP!˴fĂ Ŷ˴ƧĞnk!f LJdž f˴ƧŏƛŦ ƧƶĞT!f ƚhʅ+D Ŧ ŭƛ!f ƚĞ˴FŏhŦ!f ljƦNj LJƹ Ʀƹ ÝljƧƶT

.ĞƶĂ ư ĂdžĂ ĞhĂĭʅD ljƧƶT

Ŷùlƶk Ŏù5 lþŏþTù!f ŦƶĭŦ!f LJŏhĂ ÜŦŏĂƶƶ!f NhTk Ŏk!f ŦƱĞʅh!f LJŏh ßßƧkŏ ĭƧƶT!f NhĂĭʅDĂ

(Ď).ΘþdžŏĞdžßLjƶ Ĝdžŏʅ˴ĂĂ ÜljßFĞ̆Ţp Ŏ5 ĞNjƧƧŦŏ5 ŎLjĞƶdž!˴fĂ UĞ5!Ǖf Ư˴ƶh N5ƹTkĂ ÜŦlhĞƱdž!˴fĂ ΣĞLjη!f

ĞùdžD ÜŦLjʅ LJŏƧTƶĂ ĞƶhƧD ƶĂĞηkk Dž! NIljƱĂ Ŏ5 Σŏþdžơ LJhƒ ĞnjTĞƶ Ŏk!f Ŧŏlŏlơ!f lƧkƹ!f LJƹ

ƧŢùƶ ŎùNj LJĂLjʅù!f ‖ĭk ƚLjĞ+ ßl5 .LJƱĂ!f ‖!Ꞧ Ŏ5 NIkĞŏơ ý+ ţ ĞƶĞ NILjƹ :ĞLjĭp ƶĞηdž!f ĞLjFT f˴Ƹ

ƧƶùT ĂNj Ĝh˴Ţ!f LJĞhƹ Ŧŏĭl˴Ţ Ŏ5 ljƧƶT5 ÜNIkŏƧƶĞT! Ĭ!ĂǕf lfĂLj!f ƚLjĂ+k þnjƶ!f ‖!Ꞧ Ŏ5Ă ÜŶĞhT!f

NIùhơ LJĂ+ŏ5 Ŷơŏ̆Ă lĂl!Ĝh ƶkƶŏ̆Ă ÜŦŏhƧơ!f LJ5ʅ!˴fĂ Ŷ˴Ƨơ!f ƚŬĉ Ĭ!ƹ ƚ5kĭŏ ĭ Ꞧ!f Ŷ˴ƧĞơdž!f Σ˴ƧĞ5!f

.Ŷơ!f Ŧ˴pƧĂ ÜŶ˴Ƨơ!f Ƨ LjƶĞ LJŏh ßßƧkŏĂ ÜŦ+kĞ5 NIk˴fĂnjTĂ ĞƶƶƧĞƶĞ

Ăßƶ!f ýhp LJdž NIơƧD Ŷ˴ĞŢkƹ˴f ßƶh ljßŭhĂ NhƶT Ŷ˴ĞŢD Ĝdž Σŏþdžơ LJhƒ ƧƶĞT!f Ĭ+h ßpĂ

DžNj˴fĂdùdž Ơhù˴ŢDĂ ÜLJĞù+dž Ŏ5 ý+ ΣĞLj!f ƚƶƶ5kĂ ÜĞNjĞơơ˴Ă Ŧĭŏ! LJŏh NIljƱĂ Y˴Ğơ ßl5 Ü ĭ ßLjĞdžƧĂLj!f

Ŷ˴Ğùŏƹ!f ƧùUkLjŏ LJƱĂ!˴fĂ ÜŦhƧƹ!f Ŏ5 DžNjĂ Dž˴fĂƶǕf ĞnjkĭkĂ ƚ˴fĂLj˴ʅ!f ƚƶdžĂ ÜŦŏ!Ĝh!f DžĞŏP!˴fĂ C˴Ƨƶ!f

. ĭ ßĞLjk LJdž! lĞŏơ Ů LJ+!Ă

ÜLJĞùLjh! ÜŦùƱĞlƛ!f Ƨ˴fß ÜΣĞhƶ LJĞʅơƹ :ƶŏlơk ÜŶßĭƶIIIƶ üljc˴ DžƧ˴ƒΘDž Ĭƹ Ŷßĭƶ˴IIIƶ ÜDžĞʅh LJhƒ ŎĭƶŎÜLjŏƧkLjT!f -č

.ďŎČ/č ÜDžčěěě ÜčƱ

.Ďč f ÜƧĭƹDžΘ DžĞƶ DžƶNjĭƹ hDžƹƶDž ÜLJĞʅơƹ ÜΣĞhƶ :ƧULjŏ - Ď

© Arabic Digital Library - Yarmouk University

ü Nj Ŭ ε ü T ƶ ǁ ε

ƥ U ʼ D ž ǁ ε l Ŭ Ŭ q

Dž ŏ Ƨ ǂ ! ƒ LJ ƈ Ƨ ǀ ! ƒ Ŏ ƽ Ƨ ʊ dž ! ƒ ǂ ! Ŭ ƥ : ü Nj Ŭ ε Ƙ Θ Ď Ž ǁ ε

ĭ Ǎ hǀj ! ƒ ǂ ŏ ƥ ơ ! ƒ Ŏ ƽ Ƨ ʊ dž ! ƒ ǂ ! Ŭ ƥ : Ĭ dž ƒ k ǁ ε Ƙ Θ Ď Ž ǁ ε

Ĩ Ŏ dž ŭ l Ŭ ƒ Ǎ Ŏ ǀǀ Nj Ǵ ŋ ! ƒ Ƨ ƶ T ! ƒ Ŏ ƽ Ƨ ʊ dž ! ƒ ǂ ! Ŭ ƥ : Ƙ ǁ ƒ k ǁ ε Ƙ Θ Ď Ž ǁ ε

© Arabic Digital Library - Yarmouk University

© Arabic Digital Library-Yarmouk University

üNjŬε ƙΘĠĎŽШε

!ĭƥ|ШЕ DžƆƥ$ШЕ Ĭʒ ƥƯĎŽШε hШŰƣ

Ňĭ Ăùʒ!f Ĭùʒdž!f Ƨ Ƨùzƙj LJD Ġljh Ƨƥŋŏ DžŏƧ+!f LJćƧ!!f Ŏ5 ƧŎdž!f ƙŬŬƥ LJƵ Ł ŏƥơ!f ýhƥ

Ŏù5 ƙƵƵùŋD :ƵùŏŎ!f ƙƵŎŎŽĭ "Ă Ü(Č)"NLjdž Ɣ+ŋljdž!f ƔĠơŋ!f CĠdž ƧŎdž!f ":ĭƥŏhƨ!f ýĠƥ .ƧŎdžŽ!

NŽù! ƵƵùł ĂD ƧùŎŎŽŽ! ŁƯƵƵĭ :ţLJŭ5 Ă Ġŋŵƨzh ĠnjŃŵƨzh Ƶŋŋŋŋ ƙŁĠŋ :ŷŏƵP!fĂ (ƙƵŎŎŽ)ù+ ĠnjŏĂŃj

."ŋƥƵł!Ă(Ď)

ÜƵùŎŎŽ!f ŃłĠŢD ĭƦ!fĂ ƵŏPŽ! ŃƔĠĠŎ!fĂ ÜƙƵĠŋ!f ŷŋƧ!fĂ ƵŎŎŽ!f Ĭ!ʒ ŁŽĠkŏơŽ!f :ƵŎŎžŽŋŽ!fĂ

:ĭD ƵùŏPhĂ fƵŏP NLjdž ƵŎŎŽ ĠdžĂ .ŎLjłĠŢD :ƵŏPh ŎƥƵŎŎŽĂ .ƵƵĠh!f ƵŃjĠŬ!f ŷĠơŋĂŽ!f :ĠĠŎ!f OĠshĂ

."ƵŏP NLjdž ŃłĠŢD Ġdž(ď)

lƥùTĂ ƦƧƧŋù!f ĬùŽ ŝŽŎk Ġdž+ ÜƔơŋ!f Nhh ŎkĠk ĭƦ!f CĠdž!f ĬŽ ŝŽŎk (ƧŎdž) ƦŬ5!Ă

.ýŃŢơkdž ƧŏP ý+Ă ÜƧdžŬf

Ŏ5 ƵŎŎŽĂ .ƔfƦz!f Ŏ5 ƵŎŎžŏ " :lƥŏhƵ ĂhD ýĠ15 ÜƵŎŎžŏĂ ƵŎŎŽ LJŏh LJŏŏĂʒ!f Ưzh ŝƵ5 ƥpĂ

."ƦdžơƧ!f(Đ)

Ŏ!Ž :ŝŏlơk ÜƧNjDŽŋŝŽ ƥljčNjШ DžDŽ Ƨ Njƥy$ε ƦŋƦ Üŝŋƨ!fƥhƵ LJh ƥdžơdž LJh ƥdžơdž Ưŏ5!f ĂhD Üĭƥŏhƨ!f - č

TƧŎdž" lƥĠdž .DžčĕĕĐ ÜŎ.ƥ ÜƙĂƧŏh ÜƧ+ŋ!f Ƨƥ ÜĭƧŏT

ÜčŎ ÜlƧNjĠl!f ÜŎh!ơ!f ƦzhŎdž ÜŬĭΘDŽШε Ƨ NjDŽŋŝŽ ÜƔĂlzŏ LJh ƥdžơdž LJŏƥ!f ƥŋdž ƥdžơdž ÜĭƥĠhćƨĂŽŏ!f - Ď

"ƧŎdž"lƥĠdž ÜùNjčď ēč.

.ƧŎdž" lƥĠdž :ŝhĠŢ!f Ƨƥ Ţdž!f - ď

ÜƔk+!f DžĠƵ Ƨƥ ÜĭƧĠPh!f Ƨŏdžŋ :ŝŏlơk ÜDžƆƥŝŽ !ƦlΘŬ UDŽŬШε Üƥdžơ LJh ƥdžơdž Ÿf ƥhƵ ĂhD ÜŎhŎŎŽ!f - Đ

.ďđē/ē Ü(DžĎČČď - ùNjčĐĎď) ÜŎ.ƥ ÜƦƥĂzŢ!f Ƨŏhƨz!f Ʀ+!dždž!f Ü ƯĠƨ!f

© Arabic Digital Library - Yarmouk University

ĠùnJ! Ġùdž! ÝĦLjöĠhukdž ŘŬŬþ LJŽ Söhžkll! ĦöljĂ‡!f SNjfĂU!f LJdž fŘöλ‡ Dižö‡!f LJćSl!f Ž UĂ þpĂ

ÖljĠùždž!f Ħùöllηk LJùdž Ġnjö5 Ġdž!Ă ÜĦöljĠ ljÚf Σ ɜlj!f ĬllŽ DižUŽ yþĂ LJdž Ġnjljdž Ħ Ălơdž!f Ġdžö UĂ

.Ġnjklölơ Ġnjnjlj‡ Ħ5ždžĂ Ġnj‡fSþĂ ĠNjSĂ k ĬllŽ fSþĠp LJĂ‡ö! Ýýlž!f Ĭ!ĝ Ġnjhö5lkĂ

Nù‡Sþk Ġùdž ýù‡ LJùŽ Sùöhžk ĂNj ĠdžLjĂ ÜSŬdž!f ĠnjljdžĂ ÜĦöljĂ‡!f SNjfĂUll! LJćSl!f SöĂ kĂ

ŁJFdžŬkĂ ýlž!f Ġnjh DŽll ö ÜĦöSöλdk lSþp LJdž ll!Ř! Ġdž! Ü Σ öĠơŪfĂ SŽĠTdž!f N! ýžɜljk ĂD ŘĠöljfþηĂ!f

Σ ɜlj!f Ġnj!.(١)

Ħll kdž!f UĠɜ!Ūf LJdž ĠNjSöΣĂ SŬdž!f ĦUɜ! ŁJD ll Sþö ÜDižö‡!f LJćSl!f ĭć Ö5 ýdždkdž!f SUĠlj!fĂ

ŘùɜllDĂ lSĂ ù!f ljŘùNj ŁJD Sö Σ ÜĠllölơ ŬĠdžžk f Ħdžö‡!f NkĠöć Ö5 Řlldžžk f þp SŬdž!f lSĂ h

ĂD ÜCĠùöơÚf ĂD ÜlSþùl!f LJĠöh Ư Sždž Ö5 S‡Řk þl5 ÝĦLjöĠhukdž ŘŬŬþ LJŽ Söhžkll! Ġllɜ Ġηdž ĠsöUĂk

.ý ɜ!f fRNj ĠNjþljŽ Ž löl Ökk!f ŘŬŬþ!f LJdž ll!Ř Sö Σ ĂD Üýf Ăɜ!f ĦŽSl Ă ll ŭnj!f

ĠöljþùĠh ɜllžkk ĠöĠơl! ÜýĠλdžŪf Ġnjh Ɣ Sơö5 ÜCĠdž!f lSĂ ŘPkö Ġdž fSöλ‡ Dižö‡!f LJćSl!f ŁJ

.ýŬĠh!fĂ ɜơ!ĠhĂ ÜDžnj!fĂơDĂ SĠɜ‡!ĠhĂ ÜDžnjkĠɜ ĂĂ LJöljdžDdž!ĠhĂ ÜlSPŬfĂ (Ď)

ÜNJöhTùk!Ġ‡ Ýlþþùžkdž Ħùöljööh Ħöh ĂllùlD ɜSŬh Ħöɜ Ġηdž!f NkŬŬþĂ SŬdž!f Ž öUĂk CĠη þpĂ

.LJĠöh!f ƔĂS ơ LJdž ĠNjSöΣĂ ÜlSĠžklŬfĂ ÜĦöĠlj‡!fĂ (ď)

ÜlSNjĠl!f ÜSTljll! Ħödž!Ġž!f Ħö ɜ!f Ħ‡ST!f Ü!ĭĭĭ DžCĭĭĭ Ĭĭ hĭĠqŬĭ ĭĭNjTĭĭ ÜÖllŽ þĂdžơdž ÜÖ‡dž :SUljö - č

ÜSĂTljdž Ħơh Ü!ĭĭĭ DžCĭĭĭ Ĭĭ ĭĭĭ

© Arabic Digital Library - Yarmouk University

ƨù‡Ɽ Ǒù5 ĂD ÜƳƒƦƶ!ƒĂ DźĆlƙljŬƒ ƴƱƒĂdž Ǒ5 DźǒƨƬ!ƒ LJćƨl!ƒ Ǒ5 ƨƱdž!ƒ ƬƱ5! ƨƬƦk Ćdž ƒƦǒƛƬĂ

ƴùƱĂdž Ǒ5 Ŭƹ Nhu Ʊ5ǒǒ LJćƨl!ƒ ƥƞk Ŭ ǁ ljŬ ƨƱdž!ƒ ƨƬƦ ǁ!ⱤƬ ":ƱƱćƞ!ƒ ýćp ÜNƛƥƱǒ ǐƦ!ƒ ăƦŬƒ

(č) ."ƬǒƷ!ƒ ƨƬƦĂ ƨƱdž!ƒ ƨƬƦ LJǒhu LJĂǒǒƬ5ǒ Ŭ ƬƬćP!ƒ ƨƛƬDĂ ƬdźĆƶ!ƒĂ DźĆlƙljŬƒ

:ćNjƨƨhD ýƶ! ÜƬ5ǒǒkPdž ƚKŬŬƥhu DźǒƨƬ!ƒ LJćƨl!ƒ Ǒ5 (ƨƱdž)ƬƱ5! ƚKƥƨĂ ƥ15

- ƒ ƐPƴǁƐNj ƱƱƨƨƐ huǁŰƱ:

DźĂùp Ǒù5 ƒƦNjĂ (Ď)"ŁJǒdźƨƞǒdźƱƒ ƬƬƥćƶ ŁJćƬ ƶ2ǒƬ ƨƱLjćƶ ƒƨŽƱdźƱ DźƱjǒǒƶ ćƶƨŽƱdźƱĂ ":Ǐ!ćƶk NJ!ĂǐƬ

(ď).ƨƱdž!ƒ ƒƦnjhu Ÿƒ Dźnj‡ǒǒNjD ƥ15 ÜƱĂ!

LJùdž ǐƨćùƬƱ ćƬjǒƶƶ ćƶƨŽƱdźƱĂ ćƬjƶƶćƶ ćƶƬjƶƶ ćƶƨƶƬ ćƶƨƶdźƱ CćƬ ćdźƶƶ " :Ǐ!ćƶk NJ!Ăp Ǒ5 ǁ!Ɽ‡Ă

ƱƱùƱƱƱ

[illegible] [illegible] [illegible] [

:Ŏkďŏ ĞďŽ ÜŦ5ŰkPďž!f ƧƵďž!f ƯĞ5!D ĞnjkŰďžơ Ŏk!f ƚŬŬþ!f ƨƧ№D LJďž ýƶ!Ă

- : l ƒ5Nj‡ČĮDŽŰ£ ü T ć DžŦŤĞ

ŁJùďž ĞŽŷŷƶ‡ĦĂ ĞŷŽNjĞŽŷŷŷŽŽŽŽ ĞŷŷƶƧ ĞŷŷŽĞŽ‡ ŁƯ ƧŬƒŷĂ ƚƚƒĂĞŷŽŽ!f ŷŷŽ ƒĂƧŽŽ‡ ŁJŽŷƶŬf ƧŷŽŽĂŷ" : Ĭ!Ğƶk N!ĂI‡

(č) ."ŁJĂŷŽďžďŷŷ ŷŽŽŷ ŎŷơŽŎŽŤ ŷŽ‡ ĞŽŷŷƶf

(Ď) ."ĞĐďž LJďž ŷŷŽŽŽŷ ŷŽ‡ ŽŽŽŽP ŎŽƒĂ" : Ĭ!Ğƶk N!ĂpĂ

DŽƒĂùŷĂ ƚĞùpĂŷŽPďž!f ýù Ţ D ĂNj CĞďž!f ŷŷŽ ĬŷŽ ŷŷŽJŽkďžŽƧ‡!f LJŽkŽŬƒ Ŏ5 ƧƵďž!f ƯĞ5!D ƚ!þ þ15

(ď) ."LJƒĂŽơ ý‡ CĞďž!f LJďž ĞŷŽŽŽP : Ĭŷƶďž!Ğ5 " ŷŷŽNjþĂŋĂ

- : ƒ T ČĮ£Nj bƒĭŦŰŰ£ hŷŷŰĞ

ƚĞùŷŷŽ ŽŷùŽ ŽƵŽŽPĞùŽ ŽĞŷŷŽ!f ŁJďž ŷĞŽŽŽŽŽŽ ĞŷŽŽŽ!f ŷĞŽŽ DŽŽŽŽ ŽŽŽŽ!f ŷĞŽŽ ŽŽŽŽ" : Ĭ!Ğƶk N!ĂI‡

(Đ) ."ƒƧŽŽŽŽŽ ŎŽŽŽŽŽŽ

Ž2 ùŏƵƵ! ĦŬŬ!f ŁĴç ĹƲƵłư ƵPŭž ŃƯƲƵŪf ÓƵŭ⊤ƵŠ ĮĆĞŭž ĆĞŭžŃ!f ŁĴdž ýƵłĵŏ ĦŬŬ!f ŁĴŏ ƵĽ ŭžŽŏ" : Ĭ!Ğzk Ń!ĂpĂ

Ƶ."(č)

Ł.ĴĂŭƵƵPĽ ĦĦ ĉŘŭ# ĞŭŭŏŭŽ Ĺŭŭŭ

ƙhǵù Ţ ď Ŏùk!ƒ Σ ăŏ!ƒĂ ŎĂĺj!!ƒ Ł!ǵơ ƥzh ăƧŢh!ƒĂ ýƋǵsk!ƒ ŁŏŬƒ Ŏ5 Ł ŏȝ!ƒ Ł!Ŭƥ Ƙlďžơ ƥ15

. Σ ǵĵ!ƒ

ü£NjƦ!£ hƴYƥ ƨ hƴ!Ŭq

ŷƒĂùďžŪƒ Ŏŏ ąƦǴǾŁĂ ďž#ŽƥĂ ąƦPǴŁĂ ŽŽŏƨĂ ąĂńjŽĂ ąƴźŽ Ǵƥƥƥƥƒ ƙǴƥƥƥƒ Ǵďžƥŏƥƥƒ ƒĂďžďŽƒ" : Ĭ!ǵzk N!Ă!ŧ

ąƴƒŘƦ ƦƦƦŬƒ ŎŏĂ ǴąžǴŽŏƥ ĹJĂŁƥ DžĂ ƒƦŽŏŢďž ńjƒƦŁŏ ńNŏńjƥ DžĂ ńƦǴƥƥƒ ąǴŏŏŁƥƒ ąƴhƴźƥ ǴŽŏŏŽ ŷŽďžŽ ƥŬĂŪƒĂ

(č). "ƦĂƦŁƥƒ ńǴǴďž Ŭŏŷ Ǵƥƥƥƒ ƙǴƥƥƥƒ ǴďžĂ ąJƒĂńƨƦĂ ƥƥƒ ŁJďž ƦŽŏŏŽďžĂ ƥŏƥŽŢ

ǵùďžďž ĉƦƦŪƒ ƙǴďžj ƥƥ ŽŏŽŽŽǴŽŽ ĈǴďžŋ!ƒ ŁJďž ńjǴŽƥŁƥƥ ǴǴďž# Ǵƥƥƥƒ ƥǴƥƥƥƒ ŷŽďž Ǵďžƥŷ" : Ĭ!ǵzk N!ĂpĂ

ǴńjǴǴƥ ǴńjƥŽŽŽ ŁJĂƦƥǴƥ ƥńńjƥƥ Ǵńjƥńjƥ ƥJŬĂ ƙǴŽƥƥŁƒĂ ǴńjƥŽƥǴŁ ńƦƦŪƒ ƙǴŽǴƥ ƒŘƥ ĬŘƥ ńǴŁƥjŪƒĂ ńΣ ǵĵ!ƒ ŷ#ƥƥ

(Ď). " ŁJĂƦƥ#ŽŽƥ ńžĂŽŁ ƙǴƥƥŬƒ ŷŬŢŽƥ ĬŁŘĂ# ĉΣ ďžŪǴƥ ŁJŽŽŘ ďžƥ LJďĂ# ƒƥŏĉŢƥ ǴńjǴǴƥŁƥƥƥ ƒąǴńjƥ ĂƥƥŽŽ ǴǴąǴďžƥ

LJùďž Ǵnjŏ5 Ǵďžh ǴŏLjƥ!ƒ ljRnj5 .ýƒĂƨ!ƒ ŁƦƦƦ Ĭ ńƦ Ł!Ŭƥƥƥƥ ǴLjNj ƦŎďž!ƒ ŬǴ5!D LJcƦ!!ƒ ƦƥŬĂ ƥ15

LJùďž Łùƨƥƥkďž ǴƦƒĂLjD ŁkƥLjďž Ü Ư ƦŪƒ Ƨ ư Pk5 Ülƨŏ ĂƥĂ lƥďž Ŏkďŏ ĭ Ř!ƒ Ł ŏȝ!ƒ Ăƥzk Ŭ ÜƙƒŘƥďžĂ DžzLj

.ǴąŏƦƦ ýĂƨk LJD Łƥƥk Ŭ DžĂ ÜƙǴƥƥLj!ƒ

ƙŬŬƥĂ lƥƥùzkďž ĹJǴùzďž LJùƦ ƙƦƥƦ Łƥƥkďž!ƒ ńƥǴƨ!ƥh ƦŎďž!ƒ Ł!Ŭƥ LJD Ł ơǴƥ!ƒ ƤơƥƥŏĂ

ƦǴTùƥkŢŬƒĂ ÜĂǴùŏơ!ƒ Ł ƥĂ ǴǴŏơŬƒĂ ÜƙǴpĂƥƥƥƒ ýŢDĂ ÜŸƒŘz!ƒĂ ŎPŢ!ƒ Ł!Ŭƥ :ǴnjďžNjD ÜŁƥƥkďž

.ýƒĂƨ!ƒ ŁƦƦŢĂ ÜĬ!ǵzkĂ ńƥǴơƥŢ Ÿƒ lƦƥƥ ƦNjǴƥďž LJǴŏƥĂ ÜýƋǵsk!ƒĂ

.(ĎČ :ƥŏƥơ!ƒ) - č

.(ĎĐ: ΣĵĂŏ) - Ď

© Arabic Digital Library - Yarmouk University

© Arabic Digital Library - Yarmouk University

Ĭ ďžƒkllɛ ƙΘĠĎŽllɛ

ăNjĠďžllɛ ƙĭσqΘllɛ Ĭʒ ƥƯĎŽllɛ hwllŰσq

ƭùŭŘhŭj!f ƭ ùŏƥĠσŬ̄f ƙLjŏhu ƥpĂ ÜNlkĠŏơ Ŏ5 LJĠ ǫljŰf ĠnjTŏĠzŏ Ŏk!f ƭŏljĂ∓!f ƧNjfĂƱ!f LJdž ƧƵdž!f

lƧNjĠùƱ!f ljƦNj ƭ Ăƥơ ƥljƶ ýz5 ĂD ýĂp LJdž ljƦĠPkf DžŬǫdžŬ! Ŏʒhŭjŏ ĠdžĂ ÜƧƵdž!Ghu ýŢkk lƧŏλ∓ ĠŬžĠ∓σD

Ÿf ĬŬŢ - Ĭ5ƵŢdž!f ƭljǫ Ŏ5 lƧŏλ∓ LJƵfĂdž Ŏ5 Ġnjhu ýŢkŏ ĠdžĂ (ƧƵdž) ƭƱ5! ƙƥƧĂ ƥpĂ ÜƭŏljĂ∓!f

ƙŬŬƥù!f ĠùŬŏhdž ƧƵdž!f Ƨ∓Ƨ! ƙuƧzk Ŏk!f ƭ ŏƥĠσŬ̄f LJdž ĠŬuzhu ƭ σĠhu!f ýĂĠljkŏǫĂ .-DžŬǫĂ NlŏŬƶ

.ĠnjŬdžσk Ŏk!f

lŭùŢ DžŬǫ Ă NlŏŬƶ Ÿf ĬŬŢ Ÿf ýĂǫƧ Ġlj! ĬŬŢ :ýĠp NLjD ŎLjnjŋ!f ƥ!ĠP LJhu ƥŏƨ LJƶ -

LJĂƧƥùk ýNj" :ýĠl5 ΣĠlj!f ĬŬƶ ýhupD ƨƨŢljf GdžŬ5 ƭŬŏŬ!f LJdž ƙLjĠ∓ CĠdžǫ Ƨλç ĬŬƶ ƭŏhŏƥσ!Ghu OhŢ!f

:ýĠùƥ LJùŬz Gdždŏŏŏŏ ÜƨƵĠ∓Ă Ŏŏ ƚJdždŬz ĭƥĠhƶ LJdž ƉhŢŏ :ýĠp DžŬƶD NJ!ĂǫƧĂ Ÿf fĂ!Ġp Ü"Dž∓hƧ ýĠp fƦĠdž

ÜfƦù∓Ă ÜfƦù∓ (č)ĊĂžŏ :ýĠƥ LJŬz GdždĂ ÜƳ∓Ă∓ŏĠ ƨƵĠ∓Ă Ŏŏ ƚJdždŬz ƭŬ ĊƦŏ ÜŏŏŬŬŬŏσƧĂ ŏŬŬ!f ŷŬσ∓ŏŏ ĠƨƧƵŬz

(Ď)."ƳĂ∓Ă∓ŏĠ ƚJdždŬz Ŏŏ ƨƵĠ∓ ƭŬ ĊƦŏ

CĂùlj!f GdžDĂ" :ŬĠnjljdž!f Ŏ5 CĠŋ ÜNlk!ŬƥĂ CĂlj!f DžĂnjƵdž Ŏ5 ýĂl!f ƭ ŏƥơ!f ƠfƧT ýŬŢ5 ƥpĂ

Σŏù! NlŬùŢD Ŏ5 CĂlj!f :ýĠl5 Ÿf NdžơƧ ƠŭŢ!f LJhu ĂƧdžƶ ĂhD σŏT!f NŢP! ƥp ÜýŏĂƵ Džŭ∓ Nlŏ55

Üy'ùŬƵĂ Ưùnjlj :ĭD ýŏpĂ ÜYĠƐĂ ƵlǫĬD :ĭD fĊĂlj CĂljŏ Džŋlj!f CĠlj :Ƨƥ Ţdžƶ NLj∃5 Y∓Ă∓!f Σ5lj ĂNj

ƭù5ĂƧzdž!f ĬùNjĂ ÜĠùnjŬ∓ ƭljǫ!f ƭljdžƨD Ŏ5 y!ĠƵdž!f ƭ5ĂƧzdž GŬžŋlj LJŏƧTƶĂ ƭŏljĠdžλ LJD ǁ!Ŗ LJĠhuĂ

YĂùŬƵ ydž YƧƶdž!f Ŏ5 Džŋlj Ġnjljdž ƭŬŏ! lƧTƶ ƭ ŭλ ý∓ Ŏ5 Ƶlǫŏ ÜLJŏƧTƶ!fĂ ƭŏljĠdžλ!f Ƨdžl!f ýƨĠljdžhu

---

ƙLjĠ∓Ă ÜNlkƶĠǫ Ŏ5 NUhuĠlŏ ƨƧTdž!f LJdž ƧPc YĂŬƵĂ Ƨŋ5!f ydž YƧƶdž!f Ŏ5 ýƨĠljdž!f Ŏ5 Džŋlj ƵĂlǫ ĂNj :ĊĂlj!f - č

huøďŽŘŬɛ ÜƨĠơǫlf ĂhD ÜŎhƒŋŬf LJhƒ :ƧUljŏ .ĠnjljdŽ ƵpĠǫ!f Ĭ!ǫ ƥƧh!fĂ Ƨơ!fĂ ƨĠŏƧ!fĂ ƨĠƵdžŬ̄f ƨŏuk YƧƶ!f

.čĎČ f ÜDžĎČČĒ ÜĎƵ ÜƵĠhƧ!f Üƨf ƧpƧ Ŏhu Ƨfƥ ÜLJǫơ lƨƶ :ƨŏlok ÜƥɛNjdžŬɛNj

- ùNjčĐĎď) ÜĎƵ ÜUĠŏƧ!f ÜƥTƧ!f Ƭhk∓dž Üăƥ̄FĢĠllɛ ŋĭΘT ŃƥǫĬ Ü2ŬP LJhu ŎŬƶ LJǫơ!f ĂhD ÜýĠƵhu LJhƒ - Ď

.ĎĚ/ď Ü(DžĎČČď

ÜŐùʰƧƶ!f ƪƒƧ!f CŐŏơǫ Ƨƒþ Ü<u>ƪƒƦƜƱƱƱ DžĞ !ƪƶƴ ƞĭƱT ƝƥǫƱƱƱ ƪƒƦƝƱƱƱ</u> Ü Ƨ ƧT LJʰ Ĭŏơŏ ĞŏƧƪƶ ĂʰƊ Ü ĭ ĂĂLj!f - č

.Ēč/Ď ÜùNjčďěĎ ÜĎƱ ÜKĂƧŏʰ

ÜƪŏþĂƶǫ!f ƪŏʰƧƶ!f ƪƪƴƴƴ

Ŏù5 ƭŽŏPdž ăƊƨ ƒƦǫ ƊžŽ ǀ Ă ŃŏŽŽƵ Ÿƒ ŎŽŽ Ŏƭƭƭƒ LJǴǂ :ƚ!Ǵp ǴnjŽƵ Ÿƒ Ŏưƨ ƭTƒǴƵ LJƵ -

ƭƭƭƚ ƭTƒǴƵ ŃŏŽƵƭƭƭƵ ŃŏŽƵ ƭŽŽŽ CǴdžǀ!ƒ ƚƨƨƵ ƒƦ5 ŃnjŋĂ ƨŏƷkĂ ƩƨPĂ ýPpĂ ƨƭpĂ ýƭpƊ CǴdžǀ!ƒ

ƊžŽŽŽŽĂƊ ýƭƭkǀdž ǴŋƨǴƵ ljĂƊƨ ǴdžŽŽ } ƊžĂp ýǴp Ǵdž‡ ŃŽŽz! ŽƨpƊ Ǵdž" :ƊžŽǀĂ ŃŏŽŽƵ Ÿƒ ŎŽŽ Ŏƭƭƭƒ ýǴ15

.{ (Ď) " (č)

ýƒĂùơŰƒ ƨŭkùPƒ pùƵ Ńŏ!ǫ CǴŋk!ŎƒĂ ÜŸ ƭƭƭƒƨdž!Ǵƭ pƒpƷkǀŎƒ" :ŎŽƵ ƭ!Ŏp ƭŏpơ!ƒ Ŏ5Ă

ÜǀǴŎùƷ!ƒ LJǴŏŎùƷƭƭ ƒĂƭƭƭǴùƷŏ LJƊ ƊžŽùǀ Ă ŃŏŽƵ Ÿƒ ŎŽŽ Ń5ĂP LJǴ‡Ă ÜŃƭƭƭǀƭƭ ƨǴPŏ Ǵdž ƭĂpơĂ

."ƨĂP!ƒ Ƴƭƭǀ ýƒĂƨ! ljƨĂƨǀĂ (ď)

ŽŘù!ƒ ƨùŏPŽŽ! ljƨĂƨǀĂ Ý-ƊžŽǀĂ ŃŏŽƵ Ÿƒ ŎŽŽ -Ŏƭƭƭƒ ƨƨ5 ŎŽƵ ƭ!Ŏp ƭŏpơ!ƒ ƒŘNj Ŏ5Ă

ÜƨùŏP!ƒ ΣǴùƵ!ƒ DžŏĂ ÜƳǀP!ƒ ƨƛ‡ŏĂ ÜƭŏTǴdž!ƒ ŎƷƨkĂ ÜƚǴƵĂƨƨdž!ƒ ŽĂkƨk NƭƭƵ ÜƨƨŽdž!ƒ Nƭƭ Ŏkdŏ

.NƭƭƒŘƵĂ Ÿƒ ƳǴƭƵ LJdž ƨĂP!ƒ ƭ!Ŏp Nŏ5 LJƊ Ǵdž‡

ƨùŽŽdž!ƒ ăƊƨ ƒƦǫ LJǴù‡ ƊžŽǀ Ă ŃŏŽƵ Ÿƒ ŎŽŽ Ÿƒ ýĂǀƨ LJƊ ǴnjŽƵ Ÿƒ Ŏưƨ ƭTƒǴƵ LJƵ" -

."(ǴƷ5ǴƵj Ǵƭŏƭƭƭ

© Arabic Digital Library - Yarmouk University

ÿù5Ljõ Ŭ NLjD Sõ£ ÜYƒRƵ Nõ5 LJ‡õ Dż!Ă Üý2Ljõ ĞdžÑS SŌdž!ƒ LJŪ ÝĞƵ5ĞLj SŌdž!ƒ LJĂ‡h ĞƵþ þpĂ

:Ŏùlhljơ!ƒ Yùη2 LJùhƒ ýĞp ÜĞFõLjNj NLjĂ‡hĂ ĞƵ5ĞLj NLjĂ‡h DżlĂ NõlƵ Ÿƒ Ĭl Ţ ĞƵþ5 ÜþĞhƵ!ƒĂ þŭh!ƒ

LJĂþ ÜŦùdžơS!ƒ Gõlùl ‖ù!RĂ ÜĞùƵ5ĞLj CĞdžlù!ƒ LJdž ýƵĞLj!ƒ LJĂ‡õ LJdh CĞƵþ!ƒ Ł õþĞơŪƒ ljRNj Ŏ5Ă"

Ţ."YƒRƵ!ƒ (č)

ŁùƵh2D Ŏù5 CĞƵþ!ƒ YĞηklõĂ CĞdžl!ƒ YƒĂhD Ok5k" :DżlĂ NõlƵ Ÿƒ Ĭl Ţ Ÿƒ ýĂl2 ýĞp -

Łùõd2 þLjƵĂ Ülŭ Ţ!ƒ ŁdžĞpη þLjƵĂ Ü Ł õƵ!ƒ ýĂ2Lj þLjƵĂ ÜŸƒ ýõhl Ŏ5 2 Ă5 Ţ!ƒ CĞlk!ƒ þLjƵ :LJŌƒĂdž

Ł."ŁhƵ‡!ƒ (Ď)

KùpĂ IJ CĞƵþù!ƒ ŁhĞηη Ğnjõ5 Ĭηk2õ Ŏk!ƒ KĞpĂŪƒ LJdž LJD ĬlƵ Łơưƒ Ł!Ŭþ Ł õþơ!ƒ Ŏ5Ă

. Ł õƵ!ƒ ýĂ2Lj

2ùŌdž DżlĂ NõlƵ Ÿƒ Ĭl Ţ Ÿƒ ýĂl2 ydž LJơLjĂ ĞLjhĞ Ţ D" :ýĞp NLjƵ Ÿƒ Ŏư2 ΣLjD LJƵ -

Dżù! Ÿƒ ýĂùl2 Ğùõ :ĞùLjl5 NhĞ Ţ D Ĭkơ NLjƵ NhĂλ 2lơ5 DżlĂ NõlƵ Ÿƒ Ĭl Ţ Ÿƒ ýĂl2 Ш2P5

Ţ."Nh2h þnjƵ Ł õþơ NLjŪ :ýĞp Þ fRNj KƵLjŢ (ď)

2ùŌdž!ƒ fRùNj LJD ĬlƵ ŭõ!þ ÞƵõ 2ŌdŽ!ƒ ýĂ2Lj þLjƵ -DżlĂ NõlƵ Ÿƒ Ĭl Ţ -ĞLjõhLj Nh DżĞp Ğdž5

Ĭ LjƵdž "Ă (Đ).Ğnjh ‖ 2hkõ5 Ğnj! Ĭ!ĞƵk Ÿƒ ŧ lPh þnjƵ!ƒ Łhõ2p ŎNjĂ ÜĬ!ĞƵkĂ NLjĞơhl Ÿƒ þLjƵ LJdž Łdžơ2

Ĭ ă ăþFĞlƵ ηŁ ÜYη2 LJhĞh 2ŏnjT!ƒ ĭ þfþƵh!ƒ LJõþ!ƒ YĞnjT LJh LJdžơ2!ƒ þhƵ Ш2ŧ!ƒ ŎhD LJõþ!ƒ LJõ2 ÜŎlhljơ!ƒ - č

ÜŁõþĂƵl!ƒ Üĭ2Ăη!ƒ LJhƒ 2fþ Üþdžơdž LJh Ÿƒ U'ĂƵ LJh ŧ2ĞŌ RĞƵdž ĂhD :ŧõlơk Üăþ FĞlƵ ηĭΘT Nþl

. ďčď /Ē ÜùNjčĐĎĎ ÜĎŌ ÜDżĞdžþ!ƒ

YùŁ‡!ƒ 2fþ ÜĞùŌƵ 2fþĞl!ƒfþùhƵ þdžơdž :ŧõlơk Üηjþ Ğl lƵ Dżdž2lƵ ÜŎlƵ LJh LJõl ơ!ƒ LJh þdžơD 2‡h ĂhD ÜŎlηjõh!ƒ - Ď

.đČĎ/ď Ü(DżĎČČď-ùNjčĐĎĐ) Üď Ō ÜLJĞLjh! ÜŁõdžlƵ!ƒ

ÜK.þ ÜŌ.þ Ü2‡ŧ!ƒ 2fþ Üþõdžơ!ƒfþhƵ LJõþ!ƒ Ŏõơdž þdžơdž :ŧõlơk ÜqNjEqNjĞć Dżdž2 Ü Ł zTŪƒ LJh LJĞdžõlĭl ÜþĂfþ ĂhD - ď

.(đčČČ) Dżp2 Ł õþơ Ü2Ōdž!ƒ Ŏ5 CĞη Ğdž :YĞh

.čěđ/Ē ÜŁ FWΘlƵ DżĞ !‡2dŽ ηĭΘT Nþl ŁFNJdžDŽlƵ Ü 2 2T LJh Ĭõơõ Ğõ2‡2 ĂhD Üĭ ĂĂLj!ƒ :2Ulj õ - Đ

© Arabic Digital Library - Yarmouk University

© Arabic Digital Library- Yarmouk University

[illegible]

[illegible]

[illegible]

© Arabic Digital Library - Yarmouk University

[illegible] (č).

[illegible]

[illegible].

[illegible]

[illegible] (Ď).

[illegible].

[illegible]

[illegible] (ď).

[illegible].

[illegible]

[illegible]

[illegible] - č

[illegible] (Ď

[illegible] - Ď

[illegible].

[illegible] - ď

[illegible].

© Arabic Digital Library - Yarmouk University

© Arabic Digital Library-Yarmouk University

NJù! Ǵdž Ǵnjľjdžǎ ÜǴnjƶǒưƒǎdž Ǒ5 ƙƵǎĽjk ƨƱdž!ƒ Ǒ5 lþƨƒǎ!ƒ ƭǒǎhľj!ƒ ƭǒþǴơŪƒ LJdž þǒþƶ!ƒ ǁǴljNjǎ

. Ƨ ƑǴƱľ!ƒǎ ýƑǴưƽ!ƒǎ ƙƒþǴhƶ!ƒ DžǴ‡ơƋh ƱǴhƙƨƒ

ƭùǒdžNjD LJdž NJ! Ǵdž! Ýƭǒǎhľj!ƒ ƭljľ!ƒ Ǒ5 ǴǒǎÁp ƒƨǎươ NJUǴ5!DǎƨƱdžľ! LJD Dźþ!k Ǵdždž ƭơǴhľ! LJǒhƙǒ

ƨǒƦùLj Ÿƒ NJľƶη Ǵdž ƒƦǫ lƨdžþdž ƨǴƛƈ LJdž NJ! Ǵdž!ǎ ÜƭǒơǴj LJdž ÜDźƑǴnjh!ƒǎ Yƨƽƒǎ Σ Ǵj!ƒ lǴǒơ Ǒ5 ƭŢǴP

. ǎƨPD ƭǒơǴj LJdž ÜYƒƦƵǎ DźƋT

ǵýþ Ǵùdž Ǵùnjľjdž5 ÝƭƽľkPdž ƙǓǓþ ƭơh!ƒ ǴNjþƨǎD Ǒk!ƒ ƭǒþǴơŪƒ Ǒ5 ƨƱdž!ƒ UǴ5!D ƙľdžơ þpǎ

.ƱPŇ!ƒǎ YƒƦƶ!ƒ ǏľƵ ýþ Ǵdž ǴnjLjdžǎ ÜYŢP!ƒǎ ƨǒP!ƒ ǏľƵ

Ǒù5 ƨ‡Ʀ Ǵdžhƨǎ ÜNJǒľƵ YƨǴT!ƒ Ǵnjhƙƨǒ ƭŢǴP ǴdžǴ‡ơD ƭdžƛ LJD ǏľƵ ƭ!ǓþŇ! ƨƱdž!ƒ ƨ‡Ʀ Ǵdžhƨǎ

Ƨ ùUǎk þpǎ Ü-DźŇ!ǎ NJǒľƵ Ÿƒ ǏľŢ -DźǒƨƱ!ƒ ÕhLj!ƒ CǴƵþ ƭhǴη k!ƒ LJǴǒh ǎD ÜŸƒ lƨþp LJǴǒh Ư ƨƶdž

.ǔƛdž ƭƵƨ!ƒ lþT ǏľƵ NJk!ǓþƬ Üyƶdž!ƒ LJNjƦ Ǐ!ǫ lƨǎŢ!ƒ YǒƨIk! ƨƱdž!ƒ UǴ5!D

© Arabic Digital Library - Yarmouk University

Ƙllƒkllɛ ƘƟǴDŽllɛ

ņǏDŽűƨǕɛNj Ǐ‡ljƒƢllɛ ƥyƢllɛ Ǐʒ ƥƯDŽllɛ hƢllŰƣ

Ǒù5 Ǵùnjljǎƛhǒ5 ÜDznjhƨƧǴùɳkǎ Dznjkƒƨùhƨ LJǎhƨƢk‡ǒ Ǵnjljdž5 ÜCƒƨƨTǶ! DźǴnj!ǫ ƨƥƬdž Ƥƨǒhƨƕ!ƒ ƥƨk

Ƥùdžƥ! Ƥùs̈kƤdž!ƒ ǴNjƨùƬǴljƨ LJǎ5Ʋǎǒ5 ÜƤs̈kƤdž!ƒ Ƥǒƨƨ!ƒ Dznjưƒƨ̄Ü ƨƥƬdž Ǵnjljǫ ýhƨ ÜDźNjƨƨƬ

ƒƨùǒhƨ‡ ƒƥǴùdžkƨƒ ƥdžkƨk NJhƥ̄Ü ƨƨǴƬ!ƒ Ǵnjljǎ‡ǒ Ǒk!ƒ Ƥǒljs!ƒ ƒ ƒǴƬƤ!ƒ ǵƨ!Ǎ ÜǴnjljǎƥǒƨǒ Ǒk!ƒ ǑljǴƨdž!ƒ

Ƥùƒǒhƨ!ƒ ljƦùNj ƴùdž Ɣǒƥ̄Üƒ ýƨǴ5k ǎƥdžǎ ÜƤs̈kƤdž!ƒ ǴnjkǴljǎ‡džǎ Ǵnjkƨǒhƨƕǎ Ǵnjǒ5 ţǒƨǒ Ǒk!ƒ Ƥƒǒhƨƕ!ƒ Ǐ̈ƨ

.Ǵnjljdž lƥǴ5Ǵƒǎ

ƨƨùhƨ LJdž ǴNjƨǴdžnjljƒ ƨ5ƒƨǒ Ǵdžǎ ƨǴƕdžǕƒ ƒǎ5ƬǎƬǎ5 Üƨƕdž!ƒ lƨNjǴÜhƨ Ƥǒ̈NjǴɳ!ƒ CƒƨƨT Ǒljƨƥ!!

ǴùNjǎ̈ɳǎ ÜǴùnjƨƒǎLjDǎ ƟǴùǒƨ!ƒ ƒǎƨ‡Ʀ Ǵdž‡ ÜǴnjdžǎɳLjǎ Ǵnjdžǎǒʒhƨ CǴdžƬ!ƒ ƒǎ5ƬǎƬǎ Ǵdž‡ ÜýǎǒƬǎ ƥƨƨǎ

.Dznj5ƬǎƬǎ Ǒ5 ƨƕdž̈! Ƥƕ!ǴƤdž (č)

ƨǎƬùƨ!ƒ CƒƨƨùT DźNjǎƦùơ ƒƦơǎ Üƒƨǒλ‡ DźNjƨǴƨƨTD Ǒ5 CǴdž!ƒ LJǎǒ̈NjǴɳ!ƒ CƒƨƨT!ƒ ƨ‡Ʀ ƥpǎ

LJǒƨǎƬdž ÜDznjkǔơƨǎ Dznjkǔǎƕhƨ LJƨ Dznjλǒƥơ Ǒ5 CǴdž!ƒ ƨ‡Ʀ LJdž ƒǎƨλ‡D DznjǶƨ!Ǎ Ü(Ď)Ƥlơǔ!ƒ ǎƨƤǔƒ

.ƨùǒƨƕ!ƒ Ǐ̈ƨ Dznj!ƥǒ ǎD DźNjƥTƨǒ LJdž Ǐ!ǫ ƤɳǴơ ƨǒɛ LJdž ÜǴnjǒ5 LJǎƨǒǫǒ Ǒk!ƒ ƨǴs!!ƒǎ Ǒ5Ǵǒƨƨƒ DźƲƨ

Ǵùƥ5 ý‡Tùǒ Dž! ýhƨ ÜNlkƒƦ! ƥǎƬldž ƨǒɛ ǴdžǴƨ Ǵǎǒƥơ LJǴ‡ CǴdž!ƒ LJƨ Dznjλǒƥơ LJD LJǒλơǴhƨ!ƒ ƥơD ǎƨǒǎ

.ǴǶƕdž ǴdžǒǶǫk ýǎǀ!ƒ ƒƦnjhƨ DźǶǫǒ Ǔ DźNjƨƨT Ǒ5 ƨƲǴlj!ƒ LJD ƨǒɛ (ď).DźNjƨƨT Ǒ5 ǴƬǴP

ƴù5ƨ Ǐùƨ̈ƨ Ƥùpƨ̄P lƨƥpǎ Ǵ̈ƨ5P ƒƨǫ NJǒ5 LJD Ǒơǎǎk lƨƲlj CǴdž!ƒ Ǐ!ǫ CƒƨƨT!ƒ CǔǴNj ƨƲljǎ

ƒƦùnjhƨ Ƥǒʒkǫk CƒƨơƬ!ƒ ƒǎƨǎƬ ƥpǎ ÜCǴdžlj!ƒǎ ƴƬP!Ǵhƨ ǴNjǴǒǫ ƒƥǎƨdž Ư̄ƨǔƒ LJƨ ƕơǀ!ƒǎ ƴƥɳ!ƒ

ÜLJǴdžǒǔƒ Ƥhk‡dž ÜLjdžNjdžʒ ÛLjDžǔYc ÛLjƬɛƥƷc ÛLJƒǐƒƬ5 : Ǐ‡ljƒƢllɛ ƒǫǔɛ ÜLJǴ5ƨƨ ƨlTǔƒǎ ÜǐƨǴɛ ƘǴdžǒǶƕ :ƨƲljǒ - č

.ĒĒ - Ēđ ƒ Ü(Dźčěěď - ùNjčĐčď) Üčƕ ÜƨTdžƥ

Üƕ.ƥ ÜƤùơǎƥ!ƒ ÜƤ5Ǵlƛ!ƒ ƨƒƥ Üǎƥ̄Ƣllɛ ƲǴƥllɛ Džƥƨllɛ Ǐʒ ǏǴƥyllɛ ƥyƢllɛ lƒljƒƢllɛ ÜýǒǶP ýǒhlj ÜDźǶǫơ ǎhD :ƨƲljǒ - Ď

. Ďđě ƒ Ü(DźčěĚđ- ùNjčĐČđ)

. Đ ƒ ÜDźčěēČ Üčƕ ÜƘǎƨǒhƨ ÜƥǴTƨǔƒ ƨƒƥ ǕǏ‡ljƒƢllɛ ƥyƢllɛ Ǐʒ hƴyǐǴƲllɛ Ülƥǎǎdžơ ǐƨǎlj ÜǒƢǒǫ!!ƒ :ƨƲljǒ - ď

© Arabic Digital Library - Yarmouk University

fĂƧĂù Ţ Ġùdƶǂ ÜĠnjkĠĻjfĂŏơ ĂNjƨkĂ ĠnjkĠkĠhĻj ĂdƶĻjk5 ÜlĠŏơ!Ġh ĠNjƀdƶŏĂ Üƴƀƞ!fĂ ƱƩ!!f ĠnjĻjƶ ƴƷƀŏ5 CĠdƶ!f LJĂŏĺNjĠùƞ!f ‖ƧƀD ƀpĂ .Ġnjŏ!ǫ NJdƶưkĂ CĠdƶ!f fŘNj LJưkơk CfƀŏƹƧǂh NĻjǂǂĂ CĠdƶĺ! CfƧơŢ!f ýĠh!kǫf ŘĠùkĠhĻj Ƨùhǂk NJùhĂ ÜĠùnjhŏĺơ ƧƀŏĂ LJdƶǫk NJh5 ÜDƶnjdƶĠƶĻjDĂ DƶnjkĠĻjfĂŏơ! lĠŏơ!f Ƨǫ ĂNj CĠdƶ!f fŘNj LJD .ƧĠhǂŤfĂ ǂǫƀ!!f ƴĂƛ ljĂǫhĺŏ LJD ǂhƒƧƹ ŭ5 ÜDƶnjkŏŢĠdƶ Ġnjŏĺƶ ţ ĠkƶĂ Ŏk!f CfƧơŢ!f Ýýŭùƞŭ̈fĂ ǂǫƀ!!f LJdƶ CŎŢh ƴĂŏƹ!f Dƶ!ĠƶĂ LJdƶ ǂdƶƀĠ!!f ƧƱdƶ!f lƧNjĠŬ LJĂŏĺNjĠƞ!f ƱĠơD ƀ!! NJùĻjĂhpƧŏ ýŏĺ!f fĂƧnjǫĂ ÜƧƱdƶ!f lƀNjĠŢdƶh fĂƶ!Ă5 ÜljƀĂƞĂh Ŭǫ DƶĂ!k Ŭ Ŏk!f lĠŏơ!f lƀĠdƶ ĠnjĻjD DƶnjĻjŬ! ŤkĂùdƶ!f CĠŏơǫ ŤĺƶĂ ƧƀĠp CĠdƶ!f fŘNj ĺĻjD fĂĻjŬĂ Ü$ƶfĂŢĂ ƀƶƧĂ $Ƨh LJdƶ NJh ŎkĂŏ Ġdƶ LJĂŬơŭŏĂ CŬĂ!Ġh NJ! LJĂĻjŏƀŏ fƀĂhƶdƶ Dƶnjưƶh ljŘPkf Ťkơ ÜCfƧƶŢ!f CŬĂNj ƀljƶ ǂŢĠP ǂŏǫƀp NJŏĺƶ Ťƹưd Ġdƶdƶ .ǂǫƀ!!fĂ

ƴǂfĂǂ!f ljŘNj LJĂĺƶƞŏĂ ÜƴǂfĂǂ!fĂ CfĂĻjŪĠh ƧƱdƶ!f ƱhƧ Ťĺƶ DƶnjkŏĺNjĠƞ Ŏ5 ƴƧƶ!f ƩƧƀ ƀpĂ fĂùƱhƧĂ ÜƯƧŪf ŘĠhĻjǫ Ŏ5 Ġhhǫ ƴǂfĂǂ!f ljŘNj fĂĺƶƞ ƀpĂ ÜƧƱdƶ!f ýĂƨĻj Ŏ5 ΣŏFƧ!f ƴhǫ!f ŎNj ýfĂùơD ǂù5Ƨƶdƶ Ŏ5 CfĂĻjŪf ljŘnjh LJĂĻjŏƶkǫŏĂ ÜŎƶƧ!f DƶǫfĂdƶ CfƀkhfĂ ÜƧĠƞTŪf ƨfƧĂD ƱpĠǫk Ġnjh Dƶù!Ă Üƀƶǫù!f ĂD ΣơĻjù!f ƴĺƞŏ LJdƶ ŎNj Dƶnjdƶƶƨh CfĂĻjŪf ljŘNj ŘĻjĠǂ ƀpĂ ÜΘĠŏƧ!f ǂǂƧơĂ ΣƱ!f ŤĺùŢ IJ Ÿf ýĂǫƧ ƧǂŘ ƀpĂ ÜfŘǂ CĂĻjh ĠĻjƧƱdƶ :fĂ!Ġ!5 ÜĠnjŏ!ǫ ƧĠƱdƶŪf ýĂƨĻj fĂhǫĻj ýh ‖!Řh fĂƨkǂŏ .Dƶnjk!ŭưĂ DƶnjFƱP ŤĺƶĠnjhĻjdƶ lƧNjĠŬ!f ljŘnjh DƶnjĻjĠdƶŏǫ -DƶĺǫĂ NJŏĺƶ Ÿf fƧùƱdƶ ƧǂŘŏ5 ÜƴǂfĂǂ!fĂ ƧƱdƶ!f LJŏh LJŏŏĺNjĠƞ!f ƱhƧ Ŏ5 ǂĺĂdƶkdƶ!f lƧǂƨ!f ljŘNj ŎhƒƧƶD ƀǂƱŏĂ ƧĠùnjĻj!f ýƞƧk ƀljƶ (Đ)Ř!DƨơĠ5 LJŏƶ!f ýhp LJdƶ ƯƧƨ!Ġǂ ǂƶƨp ǂnjhƞ!f CĂĻjh ƱTĻjƱ5 ":ýĂlŏ5 ÜDƶnjhĠŢD

.čč f Ü(DƶčěĚē ùNjčĐČē) ÜčƱ ÜLJĠdƶƶ ÜƧĠdƶƶƧƀ ÜŤǂljFƱƱε ƀyǫƱε Ťƹ ƀUDƶƱε ÜƧĂĻjD ÜDƶŏĂǫ ĂhD :ƧUĻjŏ - č

.čč f ÜƨhĠǫ!f yƞƧdƶ!f :ƧUĻjŏ - Ď

. ĭĂhĻj!f ǂŏƀơ!f Ŏ5 ƧƱdƶ!f ǂ!ŬƀŢ ǂơhdƶ Ŏ5 ŎưĠdƶ!f ýŢƨ!f Ŏ5 ǂ!ǫƱdƶ!f ljŘNj Ŏ5 ýĂl!f Ťưdƶ -ď

.ƶƶƨkƧf :Ř!DƨơƒĐ-

© Arabic Digital Library - Yarmouk University

ƙƨTùƙĵǵƽ ǵnj! ƙdž ǐĵƙƽ ɣĂĵŋ!f ǵNjƨƤǐdž ƨdžƽ ƭz!ǵƽ ƨ5Ūf Ŏ5 ƙưnjĵj fƦǫ Ĭƙơ (č)ƨfƨǐ!f Džŏdžƨŭ

ƙƨùdžƦĂ ÜǵùNjŭǂ ƙùŋzhĵjfĂ ÜǵNjǵơƨ ƙƨnjƨǂfĂ ÜǵnjĵǵĵƵ ƨǐhĂ Üǵnjĵǵǂƨƽ (Ď)ƙdžĂdžơfĂ ǵnjĵǵươƽ

ƙƵfƥùƙĂ ÜǵùnjhĵjfĂŋ ƙùĵzƛƨf Dźùƛ ÜǵnjlƵfĂùŢ ƙzlzlƙĂ ÜǵnjlFǵlƵ ƙƨǵƽƙǐf Dźƛ ÜǵNjŬĂƽ ǵNjfƨƤƽ

LJǵùzŏl!f ýùƵ5 ƴǐùơƽ5 ÜƽùƵĂ ƴưùnj5 Üǵơǐ ǵƛhƽ Ưƨŭf ƙĵǵǂ5 ÜǵnjŃ!fĂơ ƙƦƥĂ ÜǵnjŃǂfĂǐ

."ƠươưĂ (dʾ)

CĂĵĂ (Ełnjhŋ!f CĂĵĵh ƭTĵƭ5)NŬ!Ăp Ŏ5 ǁ!ƦĂ ÜƴǂfĂǂ!f LJƵ ǵFTǵj ƨƽƽdž!f fƦNj ŎhfƨƵŭf ýƵŋ ƥl5

ǵùnjĵjĂ!Ă ełǵơǐ!f ljƦNj ƨ Ţŏ ƦPƽ Dźƛ .ƴƨƵ!f ƥĵƵ ƥĂdžơdž ǵNjCĂĵĵĂ Üƥǐŭf DźĂŋĵj LJdž Dźŋĵj ĂNj Łnjhŋ!f

fƨfƨùǐƽĂ łŏ5P ăĂp ǁŏdžk łǵơǐ!f ljƦNj LJƭǂĂ Üǵnjĵjdž ƨǵƽdžŭf ƴǵǂǐĵfĂ Üǵnjŏ5 ƨĂƨh!f ydž!Ă ƥĂǐŭf

.LJĂŏŃNjǵŋ!f ǵnjnjƽƽ Ŏk!f łƵŏhƽ!f ăĂp LJdž ƥơfĂǂ ƨƽƽdž!f lĂlh Dźnjĵǵdžŏƹ ƥǂƽŏ fƦNjĂ .łhŏŋƵ

Ĭù!ƹ łŏưƨŭf łƥfĂơ!f łĂƥơ LJĂƥĵǐŏ" Dźnj5 DźĂŋĵ!ǵh Ưƨŭf łƥfĂơ LJĂŏŃNjǵŋ!f ƽhƨ ƥpĂ

LJùdž NŬù! ƥùh Ŭ łƥǵơ!f LJƽ ýĂlz!f Ŏ5 ƨƨlk NŬƽ ýŋŪ ýłŏh‡Ă‡!f ƙǵhǐǵĵdž!fĂ łŏ‡Ńƨ!f ƙŬǵŢkŬf

ƥùĵƵ ýŢơŏ ǵdžĵƹ ÜłƵhƨŭf ýĂŢƨ!fĂ ƥƨh!fĂ ƨơ!f Ŏ5 Dź!ǵƵ!f fƦNj ýfĂơƽ ƨŏƹk LJƽ fĂƽƨ fƦƽ5 Üƴhǐ

LJƽ fĂƥNjǵùT ǵdž! Dźƛ ÜΣdžT!f ł‡ƨơh łƵhƨŭf ýĂŢƨ!f fĂƦhƨ ÜǁŃƨ!f Yǵhƨƽ Ŏ5 ΣdžT!f ýfĂơƽ ƨŏƹk

ƨùŏƹkĂ ƙǵùhĵj!f łĂƥơ fĂƦhƨ ÜłƵhƨŭf ýĂŢƨ!f ƨŭkPf ƴǐơh łƨŃkPdž LJfĂŏơ!fĂ ƙǵhĵj!f ýfĂơƽ

ƨhƥùdž!f LJƽ ƨŃP!f ƨƛ‡ƽ YǵhƦ ĬŃƵ ƴŃƹ ƨŏƨƦ!f fƦnjh5 ÜłƵhƨŭf ýĂŢƨ!f ƨŭkPǵh LJfĂŏơ!f ýfĂơƽ

."ƴ‡fĂ‡!f ƨfǵǐĂ ƨdž!fĂ ΣdžT!f ĂNj Dź!ǵƵ!f fƦNj Ŏ5 łƥfĂơ!f łĂƥơ!

.ƨnjT!f ƨPc :ƨfƨǐ!fĂ Üƨǵơdž!f Ŏ!ǵŏ! LJdž łŃŏ! :Dźŏdžƨŭf :ƨfƨǐ!f Dźŏdžƨƹ -č

.ƙƥĂǐf :ǵnjĵǵǂƽ ƙdžĂdžơf -Ď

.ĒĐđ/ď ÜK.ƥ ÜƦ.ƥ ÜƙĂƨŏh ÜłŏdžŃƵz!f łhk‡dž!f Ü<u>f ƥy</u>ƽƽ <u>f ƯƦ ƴƥNƦŽƽ</u> ÜŎ‡ƨ ƥdžơƽ ÜƙĂƨŢ -ď

.Đđě/čĚ ÜDźčěěē ÜĎƦ ÜƙĂƨŏh ÜŎhƨƵz!f łƨƨk!f Cǵŏơƹƨƥ Ü<u>f ĭƹƽƽ ŋĭłƨƽŽ</u> ÜƨdžƵ LJhh ƥdžơdž Üĭƨƨ!f -Đ

© Arabic Digital Library - Yarmouk University

© Arabic Digital Library - Yarmouk University

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[ýŏĂƵ!f] (č):ŎĿĵĞŏĥŘ!f ŧƷĥĞĿĵ!f ýĂp ‖!Ř LJdžĂ

ĝłøøøĥŢźźŽ ɖƒøłþ DžY łĿƒøźźƨ ƀŤĆŢŦ łjøŧŢĭŽŇj þøøĭĝĉ ƒøƽĝĞ njĝŧ ĴŃƒŧŢć

ĝłøĞĉ ŧ ţ øĝŭøƨ ŽžøŽŽ ĂŧŽŢ üøĭYŧĝĉ łjøøĞƒøøĞĝ ŽžĐ| ƒĵŮƒøøŽŽƨ ŭΣ øłłĉ

Ĭ ùłłŽ NĥwơĞŢ ĞĥƵĞPdž ÜŽż‡ƒƨkdž ƨŏƨƹ ƨƵdž LJŽ NłĵĞzdž! ƨŢ‡Ŀĵƒ ĝpĂ ŧƨĥ!ƒ ƨĂŢŏ ƨŽĞŢ!Ğ5

ÜYĞơłùł! YơĞŢùdž!ƒ ĝŽƨ!ƒ Nłw ĝŏƨŏ ĭŘ!ƒ ÜƲŏłłŽ!ƒ ĶĂŢ!ƒ ŽĝPkłƒ ĝpĂ ÜŧŏłłNjĞŋ!ƒ ĈƒƨzŢ łĝĞŽ

YơłƒƒljŘNj ĞnjĥwTdž ÜLJŏŏłłNjĞŋ!ƒ ĝĿŽ ljƨĞƵdžD łƨƒƨƹĥ ƨĂƨzdž!ƒ ‖ĞŽłƒ ĈĂĿj Ĭ!ŋ YĞơłƒ!ƒ ƒŘNj YłĿĵĂ

.ĞNjĝŽƨ łĂpĂ Ğnjkƨƒƨƹ LJŽ ŧŏĞĿĵŧ ÜŧTơĂkdž!ƒ ŧĂĿĵ!ƒ LJdž ŧ5FĞƵĥ ĝŽƨ ĶĂŢ LJdž ĞnjĥwơŢŏĞdžĂ

[ýŏĂƵ!f] (Ď) : Σŏł!ƒ Ƒƨdžƒƒ ýĞĝpĂ

(ď)ƵĝNjøŧłłŽłłƹ ĞƒNJøƽŬƹ ďĬłyłłƹ ĶĬŏøƹ! ĿjøøøĞƒŽŽY ŽžŽŽ ƒĭøŧƒk ŽžøłłJøøłĝqĉNj

łơĂ! ĞĿj! Žłłƨŏ! ÜĝŏĝŢ!ƒ ƨƵdž!ƒ Nłw ĝƒƨŏ ĭŘ!ƒ ŧĝĂ!ƒĂ ÜƨŏP!ƒ LJƵƒĂdž Ŏ5 łŏƹ!ƒ ƨłłJĂłł Ănj5

YĞ5ĝùłĵŬƒ ƒŘùnj! ƒƨdžƨ ŧĝĂ!ƒ ýƨŋĂ ÜłĝŏƨƵ!ƒ ‖ƒƨĝŬ Ğƨ5ĝ Ğnjƨ5ĝŏĂ Σƨƨƨ

[ýdžĞ‡!f] (Ď):ýĂlŏ5 (č).þƵƵ!f ƚĂŤ

ĉøĭĝøøłŽ łƒƒøĞĝþøłε ĝłĝŷ ŭłłłłłłŽNj ŭĞεNjĞ !ƒøøDŽøƵε Łjł łƒNjŭłłłε Ĉłłþ

ĉĭDŽøY ûƒøÐĝłε ÐžεNjøøłÐł ąƵ ĈTøŷ ĝøøłƒøƵĞ ƀεNjøøłłłε Ĉłłŭĭłł ĂłłΘ

ÜþùƵƵ!f ƚĂŤ Nŏ5 ĝĝƵkŏ ĭłł!f ÜƵŏƵƵ!f ƵŏŽ!Ğ Ÿ ĞƵ!f łłłNj yŋTk ŸĂljŋ!f ΘĞŏƵ ýƵŋ ĝł5

NłłTùk Ŏùk!f ÜŁ5łłkPdž!f NłłjƒĂ!ŽŋŽłłj!f LJdž łƵPĞ5 Łłłŏŋŋŋ Ư ƵŪf LJŏƵkk5 ÜNłłŏĂłł ŁłłžĂfĝdž Ŏ5 Ƶdžkłŏ5

. ŁłłjĂłłdž!f Dznj!ĞŏƵ LJfĂ!Ð

[ŏŏłłŋ!f] (ď): f ƵŋŪf LJŋ ĝŏŋŋŽ ýĞĝĝĂ

ŃƒøĝłłŽ ŋĞĝŢłε Ĉf ƒøłłĞł ąf ĝƒøY DžŏŽ łjøøłłłĝĝĞ üøøłłłε ŽłłĭĞĞ ĝĝĝøĞłł DžŏŽ ƒĭ

ŃεĝøłłƒĞ !ƒøø DžøøDŽ łjłłøłłłłłł łłƒøłłĭ łjłłłłłłłĭøłj Ĉf ĝŬε łłĭNjøłłłł łłĈĈøłłŽ łłłεq

Ńεq łƒøøłłłł Ńjć łłłł øłłłƒøłłł łjøłłłøł łłĝłłłłłł łłłłłłłł

LJŠùhŠ DŽĂ ÜŦŠŠÜ!f ‖ÜĂk Ŏ5 NJdžĂLj DžþŽĂ NjpƧD ĞŽŏhudž ΘĞhŢ!f Ư'Ğŏhuh NLjĞzdž! Ŏ5 ȘƧh!f ƧĂŢ þ15

Ƨ ùpĂ Ğùdž fRo LJĞ‚ùljŰf LJo Ĭkơ Ü Ư'ƧŪf Σ džŭk NJdžĂŏƹ þĞ‡k Ư'ƧĞŽ Ŏ5 yđž! þp ȘƧh!f fRNj LJD

Ŏù5 þƧŎk‚ùŏ RPD DŽĂ Ü Ư'ƧŪf LJdž NhƧp LJŽ ŦŏĞLj‡ ÜljþŏhŠ NJz5þŏĂ ÜYĞơ‚!f fRNj Σ džŠŏ LJD yŏŎk‚ŏ

yŭpĂ!f þŏþùT fƧùŏƨƹ fƧùŎdž LJĞù‡ NLjD LJŏhŏ5 ÝŦŠŠÜ!f ‖ÜĂk Ŏ5 DžnjhĞŢD ĭR!f ÜƧŎdž!f ‖!R Ƨ ŢĂ

Ăùnljŏ Ŭ Ro ÜĞùhĂlĂ Ư'ƧŪf Ŏ5 Ŧ þơDĂ Ü Ĭ Ţơ!f ƧŠ‚‡ þ15 ÜNlŏƧŎ Ŏ5 Ğdž ŷ‡ ÝĞknŏ ÜKĂŢ!fĂ

þùp Yơ‚!f ljRNj LJD Ƨ‡R DŽĂ ÜĞnjnƧĞPĂ DžnjkĂŏh Ŏ5 Σ Ğlj!f ‖ ƧþDĂ ŦŏþĂŪfĂ ýĞhn!f ŠŽ þ15 ÜþơD NLjdž

NŠùT þùpĂ ÜŦpƧĞh ýƨk Dž! Ğnjlj‡!Ă ÜýĞhn!f KŠŽ Ĭkơ Ğnjljdž ŦhŏƧp KLjĞ‡ Ğdžþzh Ư'ƧŪf LJŽ Kzƨk‚Ƨf

.ȘŠhD Σ Ƨ5 ŎkƧŢĞP Ư'Ğŏhuh Yơ‚!f Ŏ5 ȘƧh!f LJĞzdž!

[ŎŏŢ‚!f] (č):ĞŠơŏD ýĞpĂ

(Ď)LjDŽNjøĂ‚ÞDŽ ÞƐ‚ÞNjølƨ Ĭ‚ƹNj ÞÞŠÜŽŠÜŽ Ĭ‚ƹ Łjøø‚ŦŽÞĞ‚ ĞøøĬŦŠ‚ lĭĞĞ‚ ÞŦÞøĞŠ DžDŽ ÞĬ

LjDŽøøĭĞ‚ ÞøøŠNøŦŽNjƹNj ÛŦŦĭÞ ÞŠNŦøÓŦNj ŦŦÞøøÓ ÞŠNøøŦŽÞøĞƹ

ŦhĞơ‚ùù!f LJùdž yŭdžŠŏ ĂùNjĂ ȘƧh!f Ƨ Ţŏ DŽĂ.ȘƧh!f fRNj Ĭ!o ƧUlj!f ĬŠŽ LJŏzŏ LJdž Ğŏ :þŏƧŏ

ĞùnjpĂ5Ă ÜƧùŎdž!f ĞnjLjdž Ș5þkŏ Ŧdžŏƹ Ğnjkơ‚kĂ ÜlƧƨƹh ĞnjLjdž ýŎnjŏ ƧŎdž!f Ğdžŏ5 ÜȘƧơk Ŏk!f LJƨƧŏlj!Ğh

ÝŦùŠŠkPdž!f Ŧzŏh‚Ŏ!f ƧNjĞUdž Ğnjŏ5 ƧŽĞT!f ƧŠUĂ ÜƧŎdž!f lƧŏƨƹ ŦŠŏ! Ŏnj5 ÜDžFfþ ĞNjƧŎdž ăƧPD Ŧdžŏƹ

‖ùŠk Ŏù5 NLjƨơ DžŏUŽĂ ljƧnj‚Ă NjpƧD ĬŠŽ ý!þŏ! ÜŦpƧơdž ȘĂƧhĂ ÜŦŽĂLjkdžĂ ŦdžĂ‡Ƨdž Yơ‚ LJdž

.ŦŠŏŠ!f

.ččč f ÜDžŽNjĭq‚ÞÜ Ü f ƧhŪf LJhf - č

. Ư'zh ȘĂ5 Ğnjư'zh ŠŽ‡Ƨ þp :ŦdžĂ‡ƧdžĂ .þĂ‚D yđžknđž Yơ‚ :Ƨnjs‡dž!f - Ď

© Arabic Digital Library - Yarmouk University

© Arabic Digital Library - Yarmouk University

[ÖƧ ǀ ǀ!ƒ] (č):ǤǤƱ ƱƱ ýǤpĂ

ƥøøƵ ǂøÖƒøøƵƵƵ ǀǂ ƒøøƵǀ ǀǀ ƐP łjøłłƵƵƥƥ ůǀ øǤ ƒøƵƥøǤ njƥøł ǀǀƒøłT

.ǤǤTƶ!ƒ ƦpĂ Ö5 ƧnjU ÜLJĂǀǀ!ƒ Ʊ ƱƱ ƳǤƱǀ LJdž NƱƱƱƱ ǤdžĂ ƶƧƱǀ! NǀƱƱƱƱƧdž ǤǀjNj ǤǀǀjNj LJƱƱ ƥ15

[Ƨ5ƒĂ!ƒ] (Ď):ǤǤƱ ƱƱ ýǤpĂ

(ď)Ǥƶ ƒøøTøƵ ǂƐƥøøƵƵƵ ǀǂ ÜÜøł Ǥƶ ƒøǀǀ ǀǀøǂ ǤƥøǤ ǤǀjNjøłǀǀ ǀǀƥƥǤ

Ǥƶ ƒøłTǀǀǀǀ Üøøłǀǀǀǀ

ĹjøøøøžŠNjÞøŬŢ ÞuøĭĬĺjŁŠNj ŘĶøøłøž łf NjøłžøŰøłłŁ łjøłĭøĺłŁŘøŠY ßl øøłłøøÐ

ÝƧNjfĂùU LJdž NJhơŢŏ Ǵdž Ƨ‡ŘĂ ÜłŰdžǴ‡kdž ƧƵdž łơĂ! ĶǴŏhŰf ljŘNj Ŏ5 f ƧhŰf LJhf 2 ŢĂ

.ǴnjŢƑǴŢPĂ ǴnjkǴ5Ţ ǴnjöŰƵ Ĭ5ưDĂ ÜƟǴŏƧ!fĂ ŶǴơŢ!fĂ ÞƵƧ!fĂ ƨƧh!Ǵ‡

ÜłùƶdžŬ ƨĂƧùhĂ ÞĂƵƧ NJkhơŢ ÞpĂ ÜƯŏhŰf ŶǴơŢ!f ĂNjĂ ŶǴłƧ!f 2 ŢĂh NJkǴŏhD DÞh ÞI5

Ŏù5 ƨùŏƧP!f OŏƧĂ ǴłŰŢ!f OŏƧ NJŰƶ5k Ǵdž ǴŽŏhdž ÜŶǴơŢ!f LJdž ÞĂŢŰf ĂNjĂ ÜLJĂŋ!Ǵh ǴhƯŏD Ǵnj5ŢĂĂ

ĶùhŰơ Þùp ƟǴŏƧ!f ljŘNj LJƋ‡Ă ÜƧǴƵdžD LJdž Ǵnjö5 Ǵdž ýƨLjk Ĭkơ ÜýöŰ!f łdžŰU Ŏ5 łhǴơŢ!f ljŘNj ‖ŏƧơk

LJdž Ǵnjh Ǵdž f ŰPkŢŏ5 NjpĂLj ŶŰơŏ ĭŘ!f ÜŎƵƶƧ!f ĂD Þhƶ!Ǵh ǴnjnjhT ÞpĂ ÜǴNjƧƵdžh ĶŽÞ Ĭkơ ŶơŢ!f

.łŏLjǴŢLjf łƨŢh Ǵnj5ŢĂĂ ƟǴŏƧ!f f ŘPT ÞI5 ÜLJh!

[ýöĂƵ!f] (č): Ŏ!ŘŰj!f ŶŏdŘ ĂhD ýǴpĂ

łjøŰłłøł ÞƒøłŢŷøłłŁ łłŁłł łłŁ øłłÞǴ łjøłł łłŁ øłłÞǴ (Ď)ĶøĭÞŰŢ DžŰŰłłłł ĂŶŶłłł ŠøĭÞƒøŰŢDŽ

ýùŏŰ!f Ŏù5 NJ ùŏdžĂĂ NJLjǴzdž! yhǴkŏ5 ÜNJkŏƵƧ! ƨƧdŏ NJŰƶnĂ ÜƧƶǴT!f LJǴŋTD ƨƧh!f ƧǴD ÞI5

.ƨƒƧPdž ǴnjLjƋ‡ ƨƧh!f ƒŘNj LJdž łƶ5Þ ý‡ ýƶŋ ÞpĂ .DžŰUdž!f

[ƵŏŢh!f] (ď) : Σŏl!f ƵƧdžƒ ýǴpĂ

ŰŭøøŰǴ ŠłłǴłłŁ ƒøNJdžY ŽŁ øŬŢŽł ƒøDŽl łjøøøłłŠÞǴ ŭl øǴ ŠÞøǴŰ ĎžƒøŠÞǴłł ŭlj

---

łŏk‡dž Ü ŰƒƧ5 ÞdžơD ƧǴkŢ!fÞhƶ : ƨŏlơk ÜDžĭĭŰPNJłłŁ ÞƒýŢǴ NÞŢ ƒƒł! ÜLJŏŢơ!f LJh LJơ!f ÞŏƶŢĂhD ÜĭƧ‡Ţ!f - č

. čďČ f ÜčŰ ÜDžčěěđ ÜƵ.Þ ÜłƧNjǴł!f ÜłhĂƧƶ!f ƧƒÞ

ÜłÞŏŢ LJhf :ƧULjö) ."ŰƒƵŽP!f"Ǵnj! ýǴłŏĂ ÜLJǴŏhŢŰ! łhƶ! ǴhƯŏD :JŏƧP!fĂ .Nh LJĂhƶŰŏĂ NJLjĂƨŏŏ ýŏÞLjdž : ƨƒƧPdž!f - Ď

ÜƵ.Þ ÜĶĂƧŏh ÜłŏdžŰƶ!f Ŷŏŧŧŧŧ!f ƧƒÞ Üĭ ĂƒÞLjNj Þŏdžơŧŧŧ ÞhƶZ : ƨŏlơk Ü!ưYŬŁ UĭƟDŽŰłłŁNj !łƟDŽŰłłŁ ÜýŏŽǴdžŢ LJh ŎŰƶ

.(đďĐ/Đ ÜDžĎČČČ

. ĎĚč f ÜDžłłNjĭqłłŁ ÜƧnơ LJh Σŏl!f ƵƧdžƒ Üĭ ÞŰj‡!f - ď

© Arabic Digital Library - Yarmouk University

ÿùdž! fÞø ŸĞơ˥ù!f Ƨ ĞTù‡ljf NŇTĂ ÜCĞdž˥!f LJĞljƵ Ŏ5 ÿdž! ȣƧh! NJkhpfƧdžĂ NpƧD ƧĂŢ ƥ15

.Ğnjſŭ˥D ƚ5T‡ fÞø ȣŇŇ!f ýŏP!Ğh ÜȣƧh!f

[ŸƧĞ!kdž!f] (č):Ğ˥ơŏD ýĞpĂ

ƐƥNjøŠNjø˥Ɛ DžFøƨÛFĞ˥Ɛ ŭøłÿ˥ĉ FøDŽŽ ƥFøŽ˥ŷ˥Ɛ ƶ˥ƐP 5ƥøĞ˥Ɛ njƥøł ĴNFøƨŢć

Ɛƥøĭ̂Ţž FøŷŽŘøŇNj ŶFøȣøk̂ FøĞFøĞƥ ŭøøŸFøøDŽ ƐPa ŁFøžƨ ƥĬøĉŢøøĭ

ƐƥNjøøøø‡øŰø˥ƐNj ŁjøĭŇƐRøŸ ƥ˥ŁØNj FøøNJøȣFøŁŃƨFøƹ ƥøøĭƥ˥Ɛ LjĞ ƥ˥ƨĞĉ

Ŏù5 Dżùnj! CĞŎơk! ÝŘŇƨkTf ƥp ƧĞj NJjd‡Ă Üŭŏ! DżnjhĞŢD ĞƥƧh ĞȣŢfĂ ÜNhơĞŢ ŸŎĞPŏ Ănj5

ÜCĞdž!Ğh ŁFŇkdždž!fĂ Łdž‡fƧkdž!f Ÿơ˥!f LJŏh CĞdž˥!f Ŏ5 NJłŏƧhĂ NJljĞƨdž! Ğlj! Ƨ Ţŏ! ýłkljŏ DżĂ Üýŏ!f ŁdžŇU

NhùT ƥùpĂ ÜNJùljdž CĞdž!f ȣŏƧŁ ŘDƥhĂ ÜOŏƧ!f NJk‡Ƨơ ĞdžƥljƵ ˥!ÞĂ ÜŸĞơ˥!f LJdž ƧŎdž!f Ƨdžnjljf ƥpĂ

ŁŏƧŢùh Łŏ˥ùơ ˥ƧĂùŢ ŎNjĂ .Nŏ5 ŘFŇŇž ŸƧp ljfĂ5D LJdž Ƨdžnjljf CĞdžh ÜŸĞơ˥!f LJdž ƧŎdž!f ýĂƨlj

.ĞNjƧơ˥Ă Łƨŏh˥!f ýĞdžŋ ƧnjUk Łŏ‡Ƨơ

[ŸƧĞ!kdž!f] (Ď):Łhƥlj LJh Ƨ ĞȣŁP ýĞpĂ

ƐƥFøøŬŁƨƐ ŁfNjøžŰ˥Ɛ ŁjŁŸŘøŸŘ ƐPa Ńƚ øDŽŁŘŘ !ø˥ 5ƥøĞ˥Ɛ njƥł ĴNFøƨŢć

ÜNJùkŋŇNj ŸĂljŋ!f ΘĞŏƧ ŘhNj ĞdžŇ‡ Ănj5 ÜNJljĞƨdž! ŃŸPŏ Dž! ȣƧh!f LJD Ğljŏhdž NhơĞŢ ŸŎĞPŏ Ănj5

.LJĞƨdžŇ!fĂ Ư ŏdžĂ!f ƥĂĞƨ5

.Ďđď-ĎđĎ ƚ Üȣh˥!f Ƨƥ Ţdž!f - č

. ēĚ ƚ ÜDżčěĒē ÜŎ.ƥ Üƥfƥƹh Ü Ƨ ƧĞƨdž!f ŁƨhŎdž ÜŎ˥ŏ!f ĭƧĂlj :ȣŏłơk ÜŁƥŷ˥ ÜŁhƥlj LJh Ƨ ĞȣŁP ÜŎdžŇ˥!f - Ď

© Arabic Digital Library - Yarmouk University

[ƲƵƷƸƹƺƻƼ!f] (č):ƽƾƿǀǁǂǃǄǅǆǇǈǉǊǋǌǍǎǏǐǑǒǓǔǕǖǗǘǙǚǛǜǝǞǟǠǡǢǣǤǥǦǧǨǩǪǫǬǭǮǯǰǱǲǳǴǵǶǷǸǹǺǻǼǽǾǿȀȁȂȃȄȅȆȇȈȉȊȋȌȍȎȏȐȑȒȓȔȕȖȗȘșȚțȜȝȞȟȠȡȢȣȤȥȦȧȨȩȪȫȬȭȮȯȰȱȲȳȴȵȶȷȸȹȺȻȼȽȾȿɀɁɂɃɄɅɆɇɈɉɊɋɌɍɎɏɐɑɒɓɔɕɖɗɘəɚɛɜɝɞɟɠɡɢɣɤɥɦɧɨɩɪɫɬɭɮɯɰɱɲɳɴɵɶɷɸɹɺɻɼɽɾɿʀʁʂʃʄʅʆʇʈʉʊʋʌʍʎʏʐʑʒʓʔʕʖʗʘʙʚʛʜʝʞʟʠʡʢʣʤʥʦʧʨʩʪʫʬʭʮʯʰʱʲʳʴʵʶʷʸʹʺʻʼʽʾʿˀˁ˂˃˄˅ˆˇˈˉˊˋˌˍˎˏːˑ˒˓˔˕˖˗˘˙˚˛˜˝˞˟ˠˡˢˣˤ˥˦˧˨˩˪˫ˬ˭ˮ˯˰˱˲˳˴˵˶˷˸˹˺˻˼˽˾˿̴̵̶̷̸̡̢̧̨̛̖̗̘̙̜̝̞̟̠̣̤̥̦̩̪̫̬̭̮̯̰̱̲̳̹̺̻̼͇͈͉͍͎̀́̂̃̄̅̆̇̈̉̊̋̌̍̎̏̐̑̒̓̔̽̾̿̀́͂̓̈́͆͊͋͌̕̚ͅ͏͓͔͕͖͙͚͐͑͒͗͛ͣͤͥͦͧͨͩͪͫͬͭͮͯ͘͜͟͢͝͞͠͡ͰͱͲͳ͵Ͷͷ͸ͺͻͼͽ;΄΅Ά·ΈΉΊ΋Ό΍ΎΏΐΑΒΓΔΕΖΗΘΙΚΛΜΝΞΟΠΡΣΤΥΦΧΨΩΪΫάέήίΰαβγδεζηθικλμνξοπρςστυφχψωϊϋόύώϏϐϑϒϓϔϕϖϗϘϙϚϛϜϝϞϟϠϡϢϣϤϥϦϧϨϩϪϫϬϭϮϯϰϱϲϳϴϵ϶ϷϸϹϺϻϼϽϾϿ]

ƽƾƿǀǁǂǃǄǅǆǇǈǉǊǋǌǍǎǏǐǑǒǓǔǕǖǗǘǙǚǛǜǝǞǟǠǡǢǣǤǥǦǧǨǩǪǫǬǭǮǯǰǱǲǳǴǵǶǷǸǹǺǻǼǽǾǿȀȁȂȃȄȅȆȇȈȉȊȋȌȍȎȏȐȑȒȓȔȕȖȗȘșȚțȜȝȞȟȠȡȢȣȤȥȦȧȨȩȪȫȬȭȮȯȰȱȲȳȴȵȶȷȸȹȺȻȼȽȾȿɀɁɂɃɄɅɆɇɈɉɊɋɌɍɎɏɐɑɒɓɔɕɖɗɘəɚɛɜɝɞɟɠɡɢɣɤɥɦɧɨɩɪɫɬɭɮɯɰɱɲɳɴɵɶɷɸɹɺɻɼɽɾɿʀʁʂʃʄʅʆʇʈʉʊʋʌʍʎʏʐʑʒʓʔʕʖʗʘʙʚʛʜʝʞʟʠʡʢʣʤʥʦʧʨʩʪʫʬʭʮʯʰʱʲʳʴʵʶʷʸʹʺʻʼʽʾʿˀˁ˂˃˄˅ˆˇˈˉˊˋˌˍˎˏːˑ˒˓˔˕˖˗˘˙˚˛˜˝˞˟ˠˡˢˣˤ˥˦˧˨˩˪˫ˬ˭ˮ˯˰˱˲˳˴˵˶˷˸˹˺˻˼˽˾˿̴̵̶̷̸̡̢̧̨̛̖̗̘̙̜̝̞̟̠̣̤̥̦̩̪̫̬̭̮̯̰̱̲̳̹̺̻̼͇͈͉͍͎̀́̂̃̄̅̆̇̈̉̊̋̌̍̎̏̐̑̒̓̔̽̾̿̀́͂̓̈́͆͊͋͌̕̚ͅ͏͓͔͕͖͙͚͐͑͒͗͛ͣͤͥͦͧͨͩͪͫͬͭͮͯ͘͜͟͢͝͞͠͡ͰͱͲͳ͵Ͷͷ͸ͺͻͼͽ;

[ýŏĂƵ!f] (č) : ĭ ĂĿĵƷ!f ýŏ5ƵƵ ýĠpĂ

Ĉøø Ŭ ƥ ĦŽ ŭøkć ƵNjøłƵ ŁĦFøĥłƵ ƀĬ ŢĬ łjøŁŢĭĎŽNj ƥĭƥć Fø ƥƥĠ njƥøł ĴNFø Tć

ĆŎ ư ùŏĿ Ĭ ùkơ ŬfƥŏƥT Ġ ư Ġdžŏǫ Ư džĂŏ ĭ Ɽ!f Ŭ ƵƵ!f ỴpƵŏ LJĐ NĥơĠŢ LJdž ỴĦƵŏ ƵŽĠT!Ġ5

.ŁdžĦŬ LJdž Nĥ ƵĠơĐ Ġdž ýŏƵŏ5 Ŭ Ư ƵĦ Ĭ Ĭ Ĭ

[ϒϽϹ!kdž!f] (č) :ϹϿ!ư ðD ýϹpĂ

ƒøƶƒøƶϹϿ!ƒøƶƒϽϿϿ!ƒøƶƒϽϿϿ!ƒøƶƒϽϿ

[ÖƧƶ!f] (č) :ǴƶƱƱƱ

(č)ûøłĞÑJďŽ ǁƐ

(Ď)ûqøøłĞŰøĞ ĞqøøĭĈǏ DŽ ÚĞ FĎŽŰĆ ÚÑj ḥøłĦǏDŽ ŎŦPŰ FÑJĞ ÿÞøłĦ !øǁ ƀFøDŽĬłÑj

(ď)ûŘøĘøÔŽ ĥı łłĦ ƀFłĘǁłÑj ûøĭłƐǁłÑj DžDŽ ÿÑjÿøøøŽ ĥøøDŽĭłŰłĦŽǁłÑj ĥøĭÔŽŰ ÐŽÔø ı

(Đ)ûøøĥŽŘŽ ąFøŰĞ Ĭøǯ ąƧ Føďć ÞĭĞı Ĉjøøĝ̂ÿÑj ÔĭĞFøøǯć Ĭǯ FøďFøĞć ÐŽÔø ı

(đ)ûÑjĞÞŽǁłÑj Ĉf FĭŷǁłÑj ăÞ Ĭøďć FÔŽĭłǁłÑj ûÑjŘŽ łjøøłYFøyĞ ŰøĭĞĘǁłÑj ƀÑjØłTĞ ĂŽłǁłÑj

(Ē)ûøłTďłY ŽΣ ĭĞFďć njÑjTŽłǁłÑj ĈjÔFłŰÞÔĞ ÿĭĥøŽ ĂøŽÞŽ ĈjøĭǯFøYFĞĈƧ ÐŽÔø ı

(ē)ûøøłÞøĭǯ ÞFøłĦłǁłÑj ĂłY łłÞøłƧĭĈÑj LjøĈÑjłT ÐŽøÔŽĭĈ ĈøĭŰłǁłFĞ ÞŽøŰŽ ĂłY

(Ĕ)ûŘøłĞÔŽ ûı ÔŽÔŽ łøłTłǁłÑj LjłŽÔŽ ûŘłĞǯ łjøłłÞøĞ üøøłĭłǁłÑj ŰÔŽ ÞŽFøłĭłƧłĞĞ ĂŽłǁłÑj

ýĂùlŏ ÜƧŢĞłŽ LJďž Ğnjĥ ĞďžĂ ĈÑjƧĞŎŦPÔĂ ÞŏŢ!f ŦłĎƧ LJŽ łÞƧk LJÐ Þzĥ ƧŎďž!f Ƨ ŢĂ Þl5

łsłłkPďž!f ljƧFĞzT CfÞÐĂ ÞŏŢ!f Ƨ ŢĂ LJďž ƷƧ5 LJÐ Þzĥ Σŏl!f ƊƧďžf ŘPÐ ÞpĂ " :LJďžƧ!fÞĥŽ ŽŏÑjfƧĥq

ÜĞùnjlŏƧŎ Ŏù5 Ñ5ÞĞŢk Ğďž ýł Ñ!Ăŏŋ Ƥŋłk łk ÜĞĥƧĂŎŋłÐ fłƧŎďž ǁ!łł łłjďž ýznŏ! ƧŎďž!f Ƨ ŢĂ Ŏ5

- č .DŽPư!f ƧηT!f LJďž YĂłj :ýĥnjłj łł!f
- Ď .ƧPŢ!f :ýÞłjη!f ÜŎłjĥďž!f ÞŏTďž!f ƧŢ!!f :DŽŎŰf ÜłŏƧp :CĞďžŏk
- ď .łjĂƣłjĂ ƧηT!f ƨƧĂ LJďž ýŏŋ!f Þĥƨ Ŏ!ĞPŏ Ğďž :CĞĞǯ!f Ülƨfƨƨ Ŏłjĥ! ŰƧÐ :Ƨďžŏηďž!f Üýĥη DŽŋf:łłďžŎ
- Đ . Ƨ łłďž :ýłłƨďž ÜŎŎPďž CĞŋł łł :ÞĞηĥ!f
- đ .ŇŽĞkďž ýηƧ!f Ğùnjŏ5 yưùŏ Ğùďž ŎÑjĂ ÜłĥŏŽ łÞƣfĂ!f :YĞŏƨ!f ÜÑłłλ :ÑŽĞƨĥ ÜĞÑjĞŎƧŎ yƨkƧfĂ ĞnjŎŋł Ă Ưƨ Płjf łłďž łÐ :Ŏŏĥƨǯ!f
- Ē .ĭƧĥ!f ýŢĥ!f :ýŢłjƨ!f Ü ţ łłjŏ Ğďž : ţ ŏĥĞłjÐ
- ē .LJŏƧƣĥ!f ŎłłŏĞďžďž LJŭĥùη :ýłłRùŏĂ ƧĞŋł!f ÜĞďžÑj LJŏÐ DłłƨŏƨŎ! ƧŎďž!fĂ ƨƧĥ!f Ĭ!ǯ ƧÜłj!f :DŽŏŢ!f Üþłłf Ŏłjĥ ÞŭĥŎ5 ýĥη DŽłf :LJŎŎÞ
- Ĕ .ýĥη DŽłf :LJĞłłłłł

© Arabic Digital Library - Yarmouk University

ĞùnjĿjdž LJĞù‡ Ğùdž Ŭę Ŕčhu!f DźßnjkĂ ÜýĞhuη!f Ŕdž Ţ kŻf Ŏk!f ýĂŻĂ!f ýƨĿjkĂ Ülƨčhu‡!f ƨĞηTŪf yĎk1k5

ƠŎùţ Ĭ ùĎŻ ĞnjkĂdž ßzhu Ğnjţ ĂdƨĂ ƨŎk ŎĞk!f ŧčƨĞư!f YĞhuţ!f ýk1kĂ ÜŧhuĎ Ţ!f ƨĂŘ Ţ!f LJdž fßčTdž

ýù‡ LJùdž lĞčơ!f CĞnjkĿjfĂ ŔĂdž!f ýλdžč ƨŎdž!f fŘNj LJd‡Ă (č)."ĭ ƨhu!f ýŢhu!f ýĂ Ţ D ĂƨŎk Ğdž‡ CĞdž!f

.ĆŎT

Ŏù5 LJčßùč!f ŧù‡ƨơhu NJùk‡ƨơ Ŏ5 NJnjhuT5 ÜŧƨhuĎ! ŧč‡ƨơĂ ŧčţơ fŘĂ Ţ ƨŻĞT!f Dźţƨ ß15

ÜĞùNjƨĂĿj ƨƨùhuč5 ÜljƨŇ‡hu Ŕčƨ!f ĞnjčĎŻ Y Ţč Ŏk!f ÜLJĞhuNjƨ!f Ơčhu Ğ Ţdž ĂD ƵčŇ‡!f Dź‡fƨkdž!f Y Ğơţ!f

Ü ƨùŎdž!fĂ ŧƨùhu!f LJùdž NJkƨčPĂ ŎĎNjĞη!f ƨŻĞT!f Σ ηĂk ŔĞčhuŪf ljŘNj LJdž ĂßhučĂ .ĞnjŻĞƨTę yƨkƨčĂ

ƨţùƨk Ŏk!f NJkFčhu Ĭ!ę ßĂƨč ‖!Ř ýƨ!Ă ÝLJƨơ!fĂ ŧĎ!!f DźFfß Ănj5 ÜNJhu NJdžĞdžkNjfĂ ÜNJ! ljƨ‡Ř lƨŇ‡ Dźƨhu

Ŏù5 ßĂùηĂdž Ĭ ùĎƨD NJùĿjŪ ÝĿjĞţßD Ŏhuƨƨ!f lĞčơ Ŏ5 Ğdž ýdžηD ƨŎdž!Ğ5 Üŧhučηƨ!f ŧßƨĞƨdž!f ljŘNj ĞĿj!

ĂùNjĂ .NJùč!ę ŧhuţĿj!Ğhu LJdžŪfĂ ƨfƨ1kţŬf ýλdžč NJĿjŪĂ ÜNJkĞĿjfĂčơ ßĂηĂĂ ÜĿjßĂηĂhu NJ!ĞŢkŬ ÝNJfƨơŢ

ÝNJùčĎŻ lƨŎčţ!f ĂD Nč5 Dź‡ơk!f ĂD NJnjčηĂk yčŎkţč ŭ5 ÜŧưdžĞƨ ƨßĞŢdž LJdž Čkdč ƨPĞ YĿjĞη LJdž

.ČĎNjĞη!f ƨŻĞT!f ßĿjŻ LJƨơĂ ŧĎßŢdž ƨŎdž!f LJĞ‡ fŘ!

ÜY ŢùP!fĂ CĞdžĿj!fĂ lĂ1Ď! fƨßŢdž Ğnjƨ Ţhu ƨŎdž!f lƨNjĞU Ĭ!ę fĂƨUĿj LJĂƨPĞ CfƨzT ŧdžλĂ

. ŧčƵ!fĂ Ğčlţ!Ğhu DźnjkĞhuĂhuơdž ƨĞčß! fĂŻß5

(Ď):ýĂlč ŧčơ ÜƨŎdž!Ğhu CĂĎdždž!f Y Ğơţ!f Č!fĂkĂ Ğčlţ!Ğhu Ğnj ƨƨDĂ ƨĞčßĎ! ĂŻßč lƨùkĿjŻ fŘnj5

[ýdžĞ‡!f]

ƒNJŘYNjDŽøøłj ĵ ßßøøĺ ăÑĵßøĭ ĹŧNJŘŽ ŹŽŘøøŽ ĹĞßĎţ ‖ ε ł f ßĞ ƒĭ ĵßłøøŽłƨ

.ĎĚ f ÜDźčěĚĐÜĎ:ßßz!fÜĐ:ßĎţdž!fÜýĂ Ţ5łĎţdžÜ!ĭąƨ‖ε Ĭ Ğßy‖ε ßy‖ε üNjT Ğ DźDŽÜDźčNjfƨąÜLJdžơƨ!fßhuŻ-č

ÜDźčěěČ ÜŎ.ß ÜŔĂƨùčhu ÜƨßĞù Ţ ƨfß ÜČĿjĞţ!f Dźƨ‡ :NơƨT ÜDźčNjĭąε Üßfƨß LJhu ßfßT LJhu lƨkĿjŻ ÜČţ!uz!f - Ď

.čĚě f

© Arabic Digital Library - Yarmouk University

Ĥĥ Ţ ù P Ĝnjù ư Ƨ Ð Ô ĥ Ţ k! Ý Ĝ n j ĥ f Ƨ k ĭ Ă Ƨ ŏ 5 Ü f Ƨ ŏ ƨ Ɛ Ĝ N j Ð Ĝ d ž ý n j L j ŏ Ĥ L j ƨ d ž ĥ N J k ĥ Ă ĥ ơ d ž Ƨ f þ! Ĝ Ƶ þ 15

.Ĥ ŏ N j f ƨ

[ý ŏ Ă Ƣ!f] (č) : ĭ þ ĥ z!f Ɣ Ů λ d ž!f ý Ă l ŏ Ă

Ƒ ø N J Ď ž ĭ ĝ ĥ Ď N j Ƒ N J ø ø Ĥ Ĝ N j ă ĝ ɛ N j Ɛ ll ɛ ĥ f Ƒ ø l j Ĝ Ƒ N J ĥ Ĝ Ĝ þ ü ø Θ Ď ž Ď N j ĝ ɛ ĥ j Ď ž Ď ĥ p ø Ĥ Ĥ Ă ƨ l ƨ

Ĝ ù N j Ð Ĝ d ž Ĭ ù l h ŏ 5 Ü C Ĝ ù d ž!Ĝ h l Ă þ ù Ɛ Ŏ k đ ù k Ŏ k!f Ɣ ơ l!f ý Ă ƨ L j h N J k h Ă h ơ d ž Ƨ Ĝ ŏ þ! Ă Ƶ þ ŏ Ƨ Ƶ Ĝ T!Ĝ 5

.Ĥ Ƶ Ƨ d ž d ž C f Ƨ ư P ý Ů k 5 Ƨ Ĝ ŏ þ!f l j Ř N j Ŏ l l ŏ! Ý N h Ĝ ‡ l L j f Ŏ 5 Ĝ d ž ŏ þ k l d ž (ý h Ă!f) Ƨ ŏ ƨ Ɛ!f

L J ù d ž Ă Ů P k ů 5 Ü Ĥ h Ţ P Ƨ Ĝ ŏ þ!f l j Ř N j ý Ů k L J Ð Ă N j Ĝ ŏ l l!Ĝ h D ž n j k Ĝ h Ă h ơ d ž Ƨ Ĝ ŏ þ! C f Ƨ ƨ T!f C Ĝ Ƶ þ ŷ ƨ!Ă

ý ù ơ Ƨ ŏ ý h Ü ū ‡!f Ă C Ĝ d ž!f L J d ž K Ů P Ĥ ơ d ž d ž Ĝ ư Ƨ Ð L J ‡ l ŏ Ů L J Ĝ l L j Ů f L J Ū Ý Ĥ!Ă N j đ d ž Ĭ l h k ý h Ü Ĝ n j ŏ L j ‡ Ĝ l

.D ž n j k Ĝ h Ă h ơ d ž ý ŏ ơ Ƨ D ž þ Ƶ L J Ă L j d ž ŏ ll!Ř h C f Ƨ ƨ T!f L J đ ‡ Ă Ü Ĥ h Ţ P!f Ư Ƨ Ū f Ĭ!ƹ

ý Ĝ ‡ ù T Ū f K þ þ ƨ k þ p Ă Ü C Ĝ λ Ƨ!f l þ ŏ Ţ p Ŏ 5 Ĥ 5 Ů k P d ž!f Ĥ Ů Ĝ 5!đ h Ƨ Ƣ d ž!f D ž þ P k l f L J d ž C f Ƨ ƨ T!f L J d ž Ă

N ù L j ƨ ơ l þ ù T L J Ƶ Ĥ ŏ Ĝ L j ‡ Ƨ ŏ ƨ Ɛ!f Ƨ Ƣ d ž!Ĝ h N J Ƶ Ă d ž þ Ƨ Ƶ Ĝ T!f N J ŏ h T k Ý Ĝ N j ƨ Ƨ h Ð L J d ž L J ‡!Ă Ü Ư Ƨ Ɛ!f f Ř N j Ŏ 5

L J Ð L J ù d ž N J L j Ă þ l k ƶ ŏ f Ă L j Ĝ ‡ Ĝ d ž! ll!Ř Ă Ü Ĝ N j Ƨ ƨ Ɛ Ð Ă Ƨ Ĝ Ƣ d ž Ū f ý ư 5 đ h l j Ƨ h l! C Ĝ Ƶ þ!f Ă Ü Ŏ λ Ƨ ŏ L J d ž Ĭ Ů Ƶ l j Ĝ l Ð Ă

L J ù h L J Ĝ ù d ž ƶ L j!f C Ĝ λ Ƨ Ŏ 5 Ŏ L j Ĝ ŏ h Ř!f Ĥ Ɛ h Ĝ L j!f N J!Ĝ p Ĝ d ž ll!Ř L J d ž Ă Ü N L j Ƶ 2 5 P ŏ Ă Ƨ h l!f Ɣ ơ Ĝ Ţ O ŏ Ƨ ŏ Ƣ d ž!f

[ý ŏ Ă Ƣ!f] (Ď) : ł Ƨ Ĝ ơ!f

ü ø Ĝ Ɛ N j N j þ ø Ư 5 Ů Ĭ ø D ž Ů ƨ N j ll ɛ D ž D ž Ů ł K ĭ Ɛ Ĝ ł ƨ Ƒ Ш N j n j þ Ţ Ĝ D ž ĭ Ĝ Ɛ þ Ĝ 5 Ĭ K ĭ Ɛ ll ɛ Ă ƨ ƨ

Ă ù n j 5 Ý Ƨ ù h l!f ll!Ř L J Ĝ ‡ d ž Ĝ L j! þ þ ơ þ p Ă Ü Ĝ N j Ƨ ƨ Ɛ Ð Ă Ƨ Ĝ Ƣ d ž Ū f Ɣ ŏ Ƣ đ h l j Ƨ h p Ĭ l l ŏ L J đ h Ĭ L j d ž ŏ Ă n j 5

.D ž Ĝ T!Ĝ h L J Ĝ ƶ ư Ă d ž Ĝ d ž N j Ă Ü D ž l Ĝ ŋ Ă ă Ƨ Ţ N L J ŏ h y þ f Ă

Ü č Ƣ Ü l Ƨ N j Ĝ ù l!f Ü Ĥ ù ŏ h Ƨ ƶ!f K Ĝ ù Ƣ Ă Ƣ P d ž!f þ n j ƶ d ž Ü Ŏ 5 Ƨ ŏ Ţ!f ý d ž Ĝ ‡ L J l ơ : ƨ ŏ l ơ k Ü D ž Ɛ N j ĭ ơ ll ɛ Ü ĭ þ h ƶ!f Ɣ Ů λ d ž!f - č

.Ď d Ď f Ü(D ž č ē ē č - ù N j č ď ě č)

. ě Č f Ü D ž Ɛ N j ĭ ơ ll ɛ Ü Ŏ L j Ĝ ŏ h Ř!f Ĥ Ɛ h Ĝ L j!f - Ď

© Arabic Digital Library-Yarmouk University

© Arabic Digital Library - Yarmouk University

ljƧNjfĂùƱh ƧƛdkĂ ÜNƱh ŃΣơƊ ÜÖŃNjĠŋ!f ƧƵĠT!f lĠŏơ LJdž fĆƨŋ LJĠǂ ƧƵdž!f LJƊ ýĂl!f ǂŢŭPĂ

ÜǂùƽŃkPdž LJĠùƶdž LJùƶ Ġnjh Ƨhƶŏ! ÝŲĠơŢĂ þƶƧĂ ƧƵdžĂ ƽƧh LJdž ƧNjfĂƱ!f ljŘNj ĠƽƱĂdž ǂƽŃkPdž!f

ƧùŏhƶkŃ! NƽƱĂ ĠdžhƧĂ ÜƵơl!fĂ ŲfŘƶ!Ġh ýŢkdž Ġnjưƶh Ü ŲŕŢP!fĂ ĆĠdžLj!fĂ ƧŏP!Ġh ýŢkdž Ġnjưƶh

.ĠNjƧŏƐĂ ƽƧƊĂ ŃžNj LJdž ÜǂŃŢƽLj!f NJk!Ġơ LJƶ

NƱƱĠƽ!Ġh ƧƵdžŃ! OhŢƊ ÜDžŭŢÚf ĆÖŋdžhĂ ĶĠFŏh!f LJŏĠhkĂ ƧĂŢƶ!f ƶŭkPfĂ LJŏLjŢ!f ƧĂƧdžhĂ

DžƧùơƽ ÜDžĂŋLj!fĂ ĆfĂLjŪĠh ǂdžĠƶ ǂþfĂơ!f ƵĠhkƧf lƧǂƽ DžŭŢÚf Ươþ Ř Ýlþŏþŋ ĶŬŬþ ǂƽŃkPdž!f

ƧTùh!f ýfĂùơƊ Ŏùƽ fƧùƛƊ DžĂŋLjŃ! LJƊ LJĂƶŢŏ LJŏŘ!f ÜLJŏdžŋLjdž!f ydž ýdžĠƶk!f DžƧơĂ ÜDžŏŋLjk!f lƧǂƽ

"ŢŲƧùư DžŏŋLjk!f LJŪ -LJĂƶŢŏ Ġdž Ưƶh Ŏƽ fĂpŢ LJęĂ - ĶĠhƶƶdž!f ƶTǂk þp ĠnjLjƊĂ ÜDžnjkŋƨdžƊĂ

ÜŃŲƧTù!f DžùnjŃǂ DžnjhŘùǂƊ þpĂ ...ÜŲŃƐƊ NŏƽŲŘǂ!f LJǂ! ÜĠdž lĂp ΣĠLj!f Ưƶh! NŏƽŘ!Ġƶk Ÿf ǂŃPŏ

LJdž ŎLjƶŏ Ŭ ŕŘ!f ÜLJƱ!fĂ ǂƽfƧP!f LJdž ĠhƧư LJĂ!Ălŏ Ġdž ýƶŋĂ Ü(č) "DžnjLjĠŏkęĂ DžnjlŏŢk LJƶ ŘnjLjĂ

.ĠŢŏT Ƶƽơ!f

ǂdžƶLj ƧƵdž!f LJƊh þǂƊĂ ÜŬŭưĂ fƧƽǂ ĆfĂLjŪĠh ƧƵdž!f ƵĠhkƧf lƧǂƽh ýĂl!f DžŭŢÚf ýƶŋ þpĂ

lþfƧƐùh ýƨLjŏ ÜŲǂĂǂ!f fŘNj ŘŃƶ lĠŏơ!f ƶdžkŢk! ÝljþĠhƶ ŘŃƶ ĠnjhƊ DžƶLjƊ ÜŘ!ĠƶkĂ NJLjĠơhŢ Ÿf DžƶLj LJdž

Ġùnj!ƨĠLjdžĂ ŲǂfĂǂŃ! ǂpŭƶ ŬĂ ÜĆĠTŏ ŕŘ!f ĶpĂ!f ŎƽĂ þŏƧŏ Ŏk!f ƯƧŭf ŘŃƶ ŃŃƶƽĂ NJkƧþpĂ Ÿf

.NJ!ĂƨLjh

ÜlƧNjĠƱ!f ljŘnjh fĂŢơƊĂ ÜǂƽŃkPdž!f ljƧNjĠƱdžĂ ƧƵdž!Ġh ŎdžŭŢÚf ƧŢƶ!f Ŏƽ ĆfƧƶT!f ŎLjƶƶ þpĂ

þùpĂ ÜDžnjǂƧfþdž ĶƶŢkfĂ ƧƵdž!f LJĂƧŃŢŏ DžNjĂ ĆfƧƶT!f ƧƶĠTdž ĶþƧƽ ÜDžNjƧĠƶTƊ Ŏƽ ĠNjĂƧŃŢĂ

fĂùơfƧƽ ÜDžNjƧƶĠTùdžĂ ĆfƧƶT!f ýĂlƶ ŘŃƶ ÜĆĠdž!f ĠnjLjdžĂ ÜǂƽŃkPdž!f ĠNjƧŢĠLjƶh ǂƶŏhƵ!f Ķ!ĂkŢf

---

.ďĚĚ/ē Ü ǂ ƑŴΘŴ DžĠ !ǂƨDŽ ŋŕΘT ŇÞŢ ǂ ƑNJǂDŽŴ Ü Ƨ ƧT LJh Ŕŏơŏ ĠŏƧǂƨ ĂhƊ Ü ŕ ĂĂLj!f -č

[illegible]

[illegible] :[illegible] [illegible] (Ď)

[illegible] (Ď)	[illegible]
[illegible] (ď)	[illegible]
[illegible] (Đ)	[illegible]
[illegible] (đ)	[illegible]
[illegible] (Ē)	[illegible]

č - [illegible]

Ď - [illegible]

ď - [illegible]

Đ - [illegible]

đ - [illegible]

Ē - [illegible]

ē - [illegible]

© Arabic Digital Library - Yarmouk University

© Arabic Digital Library - Yarmouk University

(Č) ÚƒøØÊƨøźƷ üØƨźźƒƷ ƭƒøƊŽǼƐ ÊNjǾǾøƨź ƦØøøøøĭƷĞ Ljøǁ ƲƐƥƤøøøǼƐ Ĉl øƷƭƥĞNj

(č) ÚƒøøNǾǾǼƐ ćǾNǾǾƒƷ ƭƒøøƊŽǼƐ Ĉjøøĭǂ Ƴ ƭl ƨƷƥøøølj ƒøøøNǾǾNǾǾǾǾNj ƒNǾǾƥøøƭźǾNj

(Ď) Úűøø ΘøøźƷ ÚƷ ƒljƥƒøøƭƆ Ăøø ǂ Ƴ ǄøøøǾźź Ĉ ţ ƒøøƷǾźź ǾźǾ ƭƷÚǾƦƳ ƭl øøĞƷ

ĂǼƐƦøøƭǾǼƐ ĈƒƥøøøƴǼƐ ƭƷøøĭƥƤ Ăøǂ Ƴ ƷƐNjøøÚǾ ƭƷøÚǾNj ƒøøĭΘ ƥƒøƦƷ

(ď) ÚƒøøøĞǾǼƐ LjĞƥƒøƨøƊŽ Ăøǂ Ƴ ƒƒøƷǾźĭ ŽøøΘǾƦøǂ ÐžƐǾNjΘøøǼƐ ƥƭNjøøźźƭŽ ÐžÐøǀ

ÚƒøøøøøĭƭŽ ƒÐŽǾNJøøøøźźĭĞ ŽǀøǂźƭŽ ƐǾź ǀüűøøøĞ ÐžøÊŽ ƭƭƥøøĞǼƐ ĬƷ üƦƦøøƥĞ

ǂŏƨƦƦùƭƒ lƨĂƦùǂ ĬǾƨƷ ƒƥdžƭƭzdž Ğlŏƥƥ ĞƭƷƦƦơ ĞƭƦĂ ƚĞĞƭƭŏƭƭƒ ljƭƭNj Ŏ5 ƨƵdž!ƒ ƨƦŏ ƨƷĞT!Ğ5

lƥƥzƭdž ƚĞnjŏƭƭTƭĂ ýdžƭĂ ƚƒƥƨ5džĂ ĞƭĞ5!Ð LJdž ýƒĞƭĂ!ƒ ýǂƭƭ ĞƭŏƭzƭdžĂ Üǂŏƭzdžƭ!ƒĂ ǂŏǂƨơ!ƒĂ ǂŏljĂǾ!ƒĂ

LJĞùdžƨ!ƒĂ LJĞùǂdž!ƒ ƭƭƨƨƭdžĂ Ư ƨŰƒ ĬǾƨ ƨƵdž!ƒ ýĂƨlj Ğnj15ƥƭ Ŏ5 NƭƭTƭ ÜǂI5ƥƭdž ǂŏǾPƭƥ Ĭ lŏƭĂdžĂ

.Ğƭƭzdž Ğdžnjŏ5 ƨƵdž!ƒ ƨƭƭĂ

NƭƭơĞƭùŏ NƭơƨĞƭùdžĂ LJĞǂdž!ƒ ĞĞƭƨÐ ƭƭƨ ÜƭƭƭŏP ŰŰnjLjƒ ƥƭLj Ư ƨƭƭ ýƭƭnjƭ Ŏƭƭŏƭƭƨ ƨƵdž Ănj5

ÜĞùƭƭơƨƨĂ ŰĂùƵ Ư ƨŰƒ LJĂùƵƭƭ Nƭƭƭ

[illegible] [illegible] [illegible] [

ýùηD LJdž SƵdž!f SUkljö SZǴT!Ǵ5 ÜLJöönNjǴη!f CƒSzT!f ƥljZ Ǵöszdž2 ƒƥzh ƦPƫk lDSdž!f LJD ĂƥhöĂ

Ǔ NJùljƫ‡Ă ǴùnjkƒƦ ‡öǴǯll! SZǴT!f ǴNjSUkljö Ǒk!f lDSdž!f lSĂŢ ĂNjĂ ÜƯSǗƒ ǏllZ ϒŢP!ƒĂ lǴöơ!f

.(lǴöơ!f)SƵdž!f ýǴhlkƫƒ Ǒ5 NJkhƱS LJZ Shzǒ ǴdžLjǫĂ ÜlDSdž!Ǵh ýszǯkö

[ýöĂƵ!f] (č) :Ǵnjƫ5Lj lƥöŢl!f Ǒ5 ýĂlöĂ

ƦjƫFøƫøƫ ƥöǴøk Ăls‡ƥć FƫŽ ƥƫøǏøls‡ƫ (Ď)ƦƒøǏTƫøƫllNjE ƫƥFll ƫEƫ FƫŽNj

ĂƫøllŢllFǴ ƫƱ ƫNJƫ ƫƥƫƥNj ƫlƫllll FƫŽNj (ď)ƦƒNjøøøƫTøøƫNj FNjǴFƫƫƫć Ǐƫ ƫjƫTƫ

ƫøøøǴFøƫls ƫllƫǴ FƫŽNjǏ ƫlƫƥllƫć FƫŽNj (Đ)ƦƒøƦŢƫƫNj ƫƫllƫŢ FƫŽNj

Ǔ NJùhơ ƚǴùhƛ ƦkhǴƛ ƧƫzöhƵ SNjǴUdžh ǴnjLjǴöƫLj DƫƥZĂ NJkhĂhơdž! NJFǴ5Ă LJöh SZǴT!f ƵhSö ǴLjNjĂ

ÜƱSƱùPk Ǐùkơ ƯSǗƒ LJZ ǴNjƫǴdž yƵlLjö Ǔ Ǒk!f ÜƦhǴơƫ!f Ǒ5 Ʀƫƛdžƫƫ SƵdž!f lSNjǴU ǴnjLjdž ÜSöǯkk

LJZ Söhzkll! ŃǏ ƥhǗƒ ƥĂƫĂ!fĂ ƦdžĂƒƥdž!f Ƨ!Ǘƥƫƫƫ ýdžơk! Ý(ƦhǴơƫ!f)SƵdž!f lSNjǴU 2UĂö SZǴT!f LJƫ‡Ă

.NJkhĂhơdž! DƫFƒƥ!f NJFǴ5Ă

[ýdžS!f] (đ):NJ!Ăp Ǒ5 CǴdž!f lSĂŢ LJdž ƒƥösƫƫdž NJkhĂhơdž Sƫƛ Ƨzöhs ǑhD LJh SdžƫZ 2 ŢöĂ

ăƥøƫ Ǵl øǴǴllll ǴøƫƦƒøƫ ǴǏøƦƒøƫǗƒƫ łjøøøƫøǴǴƫ ƫlǏøƦƫƫ ǴǴøƫƱøǗllll ǴƥƦƒøǴ

ǏǴƦllll ǴƱøƫs Nj Ǐƫ ǴƥƦøǴllll ƫNNjøƫ ƫNǗ Ǵlø ƦǗƫllll ƫƦƫƫƫ ƒDǗ ƫPƫ ǴƫƒPøƫǴ ǴƫŢøǴŢƫNj

---

.đē f ÜDƫNjǏƫllll ÜOöSƦ LJh Σöp ÜǑLjǴƫ‡!f - č

. ǏLjdžh SǴdžƫ!f ǑdžS ƴƱĂdž :ƴŢƱdž!f ÜƦ‡dž lǗƫdžh ýhƫ :LJĂƫơ!f ÜƦ‡dž SNjǴUh ýǴhƫ :Söhƛ - Ď

.ýƥƫk :ƴĂŢk ÜlSƱPƫ!f Ǐƫ!ǫ ǴnjLjĂ! ýödžö Ǒk!f ƦdžǴdžơ!f :CǴpSĂ!f ÜǴnjkĂŢ Ƨƥƥ‡S :Ƨƫzƫl - ď

SƫT :ƴƱLjk ÜljǴƱƱƫ!f LJdž SƫT :OǗƵ!f ÜƦhLjdž!f ƦhöƵ!f ƦdžS!f :YƒSƫǗƒ ÜƯSǗƒ LJdž 2STDǴdž :ƥƫLj!f - Đ

.NƫĂƫ!f ýƛdž llĂTD NJ! ǏƱǴƫơ

ÜƵ.ƥ ÜLJǴùLjh! ÜƦùödžǗƫ!f ƴk‡!f Sƒƥ ÜǴLjnjdž ǑǗƫZ.DƥhZ :NJ! DƫƥpĂ NơST ÜDƫNjǏƫllll ÜYƒƥhZ LJh SdžƫZ ÜƦzöhS ǑhD - đ

.ĐǑď-ĐǑǑ f ÜƚƥK

© Arabic Digital Library - Yarmouk University

Ĭ ıĖ‖ε ĝpøźeĎŽ‖FĞ ɨf øĭĈ‖ ÛĦĶøłłk :ź‖ øłłš ÛŁjøøøøøłłšP ƒøDŽ ε℘ª ÛĈ5øĭp‖ε ĈƒĭĬŬ

Ü(č)ŎơĞùpŪĞu ljĞŏǫ ĞnjuTdž ÜLJĞlj‖Ṻf Ńłłsdž ÜDžzƠ!f ƥƧĞu NŁjžu NJkuĂuơdž Ƨʒλ ƧZĞT!f Ƨ Ţ Ă ƥ15

Ŏùk!f ÜŦuĞơ‖!f Ơ‖Ă ȿƧu!f LJĞzdžŭu Ŧzdž Ů CĞưŏu LJĞlj‖D LJZ ĞNjƧƒƧk5ƒĂ NJkuĂuơdž ŦdžĞ‖kuf NuT ƥpĂ

.ŦơƒĂȿ!f ŦơƒƒƧ!f ĭ Ŗ ‖ ‖dž!Ğu Ơ‖Ĭ̈P ƥpĂ ÜŃłłλ!Ğu NJkuĂŖZĂ ĞnjlŏƧ lƥĂƧu ƧĂ Ţŏ DžΛ ÜCĞdž‖!f Ư Ƨkzk

Ŏù5 ýĞdžη!f LJƠƒĂdž LJZ Ğnjlu Ƨ T‡ŏ! ÝŃłłλĂ ÖuơĂ ȿƧu LJdž ƧƠdž!f lƧNjĞU Ƨ UĂŏ ƧZĞT!Ğ5

.NJkuĂuơdž

.LJĞlj‖Ṻf Nu NŃTk ȿƒƧĂŬƒ ƥZĞukdžĂ LJĂłłdž ljƧNjƨ ŎuTZ Ŕkłłj ŎNj ÜŦłłjƒĂơpƒ ydžη :ŎơĞpṺf - č

© Arabic Digital Library - Yarmouk University

ƒøǵƒøǵƨǵǶ ǁɛ ƙǩƥǸj qøƨ ɨƒ øřǔǶ ǁɛ Ăɩƨ ƨǰƨǸj ƒøøǵƒøɨɨŷǁɛ ĥɨɨøɨŤ ɛǸjøǶǶǁɛ ƨǰƨǰ ǰǶ ǰǰƨǶɨƨ

ƒøøǵƒøƨǶƒøǶƨǶǁɛ ĵjøǵ ĵǶ øǶǶRøƨ ƨǰřǵ ĂøǶƨ ąɩ ɛƥøøøǵǶǶǰ ǰǸƒøřƥǶǁɛ ɨɨ Njøɨj ɩǶ ƥǰƨ

ƒøǵƒøǵƨǶƨ ƒøǸǰɨƥƒøǶǶǶ ăqøøǸǰɨ Ú Ǹj Û ƨǰøřǵƥǵ ƒøǸǰǰ ɨǸjøøǶǶƨǶǁɛ Ú ǵƒøøƨƨ

ƒøǵƒøǵƥǶǁɛ ƒøǸǰǶǶRøƨɨ ƨǰøřƨ ĂƨǶɨɨ Ǹj ąɩ ƥƨøøøǵ ɩǶ ǶRøƨ ƨǰƨ ɨɩ ƥǔɛ ɨƒ řǔɨ

ƒøøøǵƒøǵƨǶǁɛ ƥƥøǶǔɨ ƨǰřRøǶƨǶǁɛ ƥƒøƨǰǵ ƒøǸřƨ ɨøyǰǔ ǰǔøǰƒøƨǵ ƥøɨɨƨǰǁɛ ƨǰƨƨ

ƒøøǵƒøƨɨǶǁɛ ƒøǸǰ üøřǔć ƥøƨ ƥƥøɩǵ Ĭøøɨɨƨ ɨǸjøǶɨjǸj Û ĬøƨƨřřřřøǶɨ Úć

ƒøøøǵƒøƨɨɨ ɨøǰƥøřƨǶ njǸjøǸƨ ƒøƨǰƨ ƒøƨǶøǰ ǵǶřřøǶ ǵǶřƨǶǁɛ ǵǶřɨɨ

LJřƨǰ Ǒk!ƒ ɨǒkǵz!ƒ ƨǵǒƨ!ƒ ɨ!ǵǒǶ ǔǰǵǶT!ƒ ýǒǒƨǶ ǵǰřƨǰƨ ǸǰǶƨǶ ǰǰǒT!ƒ ýǒǒ ƥpĂ ǸǰǶ!ǵǒ ǸǶǶT ƥ15

ƨǰùǸǒĂ ɨpƨ LJƨ ǸǰǶǶĂǶǒƨ ƙǵ5Ţ LJǒǶǒ ƨřǰ ǔǔǰǰƨ ǔ!ƒ ǸǰǶǶTk!ƒ ýǒǶǶ ǰǸǔƨǔƨǒƨƨ!ƒ ƨǔƨ!ƒ ýĂƨǰǶ ǵǰǶǶĂǶǶǸj

.ƨǔƨ!ǵùǶ ǰǰǶùk5 ǔǵùǰǶ ƙǰǰǒ ǵƨ ƒřǶ ɨǶǶǒǔ ǒǶǶţk ǔƨƨǔƒ LJǰ ɨǶƨƥ! ǔǵǰk+ƨǒ ǒ5 ƨĂk5Ă ɨǰƒƨƨĂ

LJǰ ǵù!5ƨkƨ ǵùǰǒ!ǵ ýùǸǔǒ řǰ .LJƨƨ!ƒ ǵǵƨǶ ǰǰĂƨƨƨ!ƒ ǰǰƨ!ƒ ǸǶǶTk ǒk!ƒ ɨǶǶǔ!ƒ ǵǰǒ5 ɨǒƒƨ ƨĂţǒĂ

Ăƨƥùǒ řǰ ǔǵǸjƨǶǸj ýǶǰǶ ýǵƒk+ƒĂ řĂřƨǸj LJƨ ǸǶ ǰǰǒ ǵřƨ ýţĂ!ƒ ƒřǰǶ ǸƒƨǵǶ+k5 ǵǰǸǰţĂ ǸǰǸǸƨ ƥĂǰk

.ǵǸjƨǒƨǶ ǵǰ!ƥǶkǰǒ LJ! ǸǸǰǰ ǵǰ! ƒƥ+řƨ ǸǸǰƨ ƒƥǒƨǶ LJǵ+ LJǵĂ ǔǸǶ ýǒk LJǵ+řƨ ý+ ǒ5 ǵǒǰ!ǵǶ ǵǰ!

- ǒǵǒƨ!ǵ5 ɨ5ǸkPřƨ ƙǔǔƥ (ɨǒƨ!ƒĂ LJƨřƨ!ƒĂ ýǵǒǰ!ƒĂ ǒǵǒƨ!ƒ)ƨǔřƨ!ƒ ǔǵ5!ǰ ƨƨǵT!ƒ ýřƨǒ ƥ15

ɨ ùǒƨ!ƒĂ ǔɨùǶĂǶǒřƨ!ƒ řǰ5 ýǒǔ ɨ!ǔƥ ýřƨǒk LJƨřƨ!ƒĂ ǔýǒT!ƒ řƨĂƥǰǶ ƨǒǶǰ -ýǵǒǰǸ! ɨřƥǰřƨ ǵǰj5ţĂǶ

.ɨǶĂǶǒřƨ!ƒ ƨǵǒƥ! ǵǒǰǰ!ƒ ƙǔǔƥ ýřƨǒ

- ùǸjčĐčē) ǔčǔ ǔLJǵǰ! ǔřƥƨ!ƒ ǔǶǰ LJǶ řƥƨ!ƒ ƨƥ ǔYǵǸǔ!ƒ ƨĂƨǵ5 ƨřƨ :N! řƥƥĂ NǒƨT ǔřƨǸǰǰǸǸǸ ǔƨǒƨǰ - č

ē ǔ(řčěěē . ďĐ ƒ

© Arabic Digital Library - Yarmouk University

[ƀŏ ǫ ɳ!f] (č) :ŎƷlƛ!f ɣĂŏƊ LJɦ Dž‡ơ!f ĠƀƥĠdž ȿƥƨƨƷ!f ýĂlŏĂ

(Ď) ƒ øŭĞĆøŭǫ ǁɛ ƶɛ ɛƥƱƨ ƶΣ ƨƨƱ ĈKøŭĞǁF ǀ ƒøøǯƥøŭƷǫ ƶ ûøŭĞǫǁɛ DžNjɦ ƶɛ ƥƷŭ ƥƷĆ

ŭ Ŗù!f ƨɛÜf Σ ƨƷ!Ġ‡ Ănj5 ÜKĠƷ Ţ!fĂ ŧzdžǫ!f ɣŏƱĂ KŏŢ!f yƒfR NJljƨɦ NƱơĂƥdždž ƨ Ţ Ă ƥ15

ɣŏɦĐùT NƱùljdž ȿ5ƥkk ŭ Ŗ!f ŧ ŏǯ!Ġɦ ljĠŏĠƱƵZ lƨƛ‡Ă NƱdžƨ‡ NɦTĂ ÜýĂŏP!f ƨƒĠǫ LJŏɦ LJdž ƨŏdžŏĂ ƨƨzŏ

ŭ ư5 ÜƨŏP!f ýz5 Ĭ!ǫ NƱơĂƥdždž Yƒƨǫǫ ŎljĠzdž ĬƱZ Ġnjɦ ýƥƥŏ! ĠljNj ŧ ŏǯ!f lƨĂŢ KĆĠŋ ƥ15 ÜƨƱdž!f

.ƨƱdž!f KĠz5ƥ NɦTk Ŏk!f ljĠŏĠƱƵZ DžUZĂ NƱdžƨ‡ lƨƒƨɛ LJĠŏɦ LJZ

lƨ ư Ġơ KljĠ‡ ĠNjƨŢĠljZ ý‡ɦ ƨƱdž!f ŧơĂ! LJD ŧlɦĠǫ!f ŧŏƨzT!f ƜŖĠdžljǫ!f LJdž ŧ ơĠɦ!f UơƱŏ

.LJŏŏdžŭ ǫ ŰƒĂ LJŏŏƱNjĠŋ!f CƒƨzT!f ƨzT Ŏ5

ƨùƱdž!f ƒĂù5UĂ ƥ15 ÝĠnj ư ƨɛ LJĠ‡ Ġdžnjdž ŧŏƨzT!f DžNjƥƒĠŢp ȿƨĠ5k Ŭ ƨƱdž!f lƨĂŢ ƥĠ‡kĂ

ƨùŏP lƨĠTùɦ ƨùƱdž!f LJĂ‡ŏ ĠljŏơƵ ÝŧƱƱkPdž ŧŏǫ5ljĂ ŧŏljNjŖ LJĠzdž LJZ ƨŏɦzkƱ! ŧǫĂǫơdž!f ljƨNjƒĂUɦ

ƱùdžĂ ƱùljƨŏŧĂ ƨZĠT!f DžĂdžNj Ŏ‡ĠơĠk ŧljŏƨơ ƨƱdž!f lƨĂŢ KĆĠŋ ĠdžɦƨĂ ÜDžƱT ƨŏŖlj LJĂ‡ŏ ĠljŏơĂ

.ŧljŏĠɦkdž!f ŧŏljĠǫljŰf Σ ƨlj!f KŬĠơ LJdž ǁ!Ŗ ƨŏɛ Ĭ!ǫ ÜNjpƨĂ

DžŭZD ƨƨɦŪ Ư ƨZ ĠdžƥĠǫ ÜĠnjƱ‡ LJŏŏdžŭ ǫ ŰƒĂ LJŏŏƱNjĠŋ!f ƨĠzTD DƨIkǫ!f NƱƥD ŧơĠɦ!f ŎZƥŏ ŬĂ

.Ġnjŏ5 ƨƨĠɦ ƨĂ ư ơ ƨƱdž!f lƨĂŢ! LJĠ‡ Ŏk!f ÜDžNjƨĠzTD Ư zɦĂ LJŏƨŢz!f LJŏŖNj

.Ďē f Ü(DžčěĚē-ùNjčĐČē) ÜčƱ ÜLJĠjɦ! ÜŧŏdžƱz!f ɣk‡!f ƨƒƥ ÜƨĂ5ĠZ ŎƱZ :ȿŏlơk ÜDžčNjĭǫǁɛ Üȿƥƨƨ5!f -č

.ƨƱdž!f LJdž lƨŏƛ‡ KĠz5ƥ ýǫƨŏ :ɣŏɦƴT!f ƨƒƨƱD ţ ȿơŏ ÜĠɦŢ&ljdž :ĠƨƨkTdž - Ď

© Arabic Digital Library - Yarmouk University

Ĭ ʤƑƙǁɛ ü Ť ƶǁɛ

ƨ ĭɡƊŽϴ ƊžǤɛ ƥƴʔ Ĭ ʒ ƥƱƊŽǁɛ ǀ Ű́Ű́ɡ

Ƙϴƥʤž!ƒ ƨƶŤ Ŏ5 :üƝjŬɛ ƚϴǤŽǁɛ

ƶ Ţ Ă!ƒ ƨƶŤ Ŏ5 : Ĭ ʤƑƙǁɛ ƚϴǤŽǁɛ

ǤǦƨ!ƒ ƨƶŤ Ŏ5 :ƚǁƑƙǁɛ ƚϴǤŽǁɛ

ýƨʒ!ƒ ƨƶŤ Ŏ5 :ƱǤɛƥǁɛ ƚϴǤŽǁɛ

ăƨƤŪ̄ƒ Ư ƒƨɛŪ̄ƒ Ŏ5 : ƨ ƊƑɡǁɛ ƚϴǤŽǁɛ

© Arabic Digital Library - Yarmouk University

:ǫǐNJDŽǾ

Ǒùk!ƒ ǾǒƧƶTù!ƒ ǴǴŽĂù ư Ăđž!ƒ Ǒ5 ÜǴNjƨ Ţ ǴljŽ ý Ǿƫƫƫ

ł ùơĉhuđž!f LJđžù ư Σ ŏþùđžơ LJhuf ƧƶT Ŏ5 ƧƵđž!f ƚŬŬþ ý Ţ ɜ!f fŘNj Ŏ5 ł ơhu!f ýĂĠljfkŏ ǀĂ

:łŏ!Ġĝĸ!f

ηĭɋĐŽǁε ƥƴǀ Ĭ ʒ :üNjŬε ƚƟĠĐŽǁε

ε TNjǁε ƥƴǀ Ĭ ʒ : Ĭ đƒfkǁε ƚƟĠĐŽǁε

ƀƒfkƥǁε ƥƴǀ Ĭ ʒ :ƚǁƒfkǁε ƚƟĠĐŽǁε

üŘƷǁε ƥƴǀ Ĭ ʒ :ƲĠƐƥǁε ƚƟĠĐŽǁε

njƥɋǀŬε f ƐƥƷŬε Ĭ ʒ : Ƨ DŽƒɋǁε ƚƟĠĐŽǁε

© Arabic Digital Library - Yarmouk University

ünjŬε ƙΘĠĎŽllε

ηĭqĎŽllε ƥƴ ǰ Ĭ ȝ

ÜƧƵùT ƧƶT NLjdž ĂĺPŏ ƥĠǂŏ ŭ5 ÜǂdžĠƵ ŎhƧƶ!f ƧƶT!f Ư fƧƹD ƨƧhD LJdž fƥơfĂ Oŏƥdž!f ƥƶŏ

Ŏù5 fĂ!Ġp CfƧƶT!f LJdž ǂ5FĠƱ ǂdžƛĂ ÜýĠdž!f ŎljηĂ Ɣǰǂkĺ! ǂ5Ƨơ ljĂŘPkf CfƧƶT!f LJdž ǂ5FĠƱ ĹLJǫ ýhu

fƥƵùT LJĂǂŏ Ŭ ƧƵĠT!f LJD DžnjLjdž ĠŽĠdžŏǫ ĂD ÝΘƥdž!f fŘNj ƨơkǰŏ ΘĂƥdždž!f LJD LJĂƧŏ DžnjljŬ ÝOŏƥdž!f

. Ư Ƨƺ!f fŘNj Ŏ5 Džnjǰhu ƔƧưŏ Dž! LJǫ

LJùƵ Ƨùĺ!f NĺpĠljk Ü ǂ ĂƧĂdž ĭ ƧƶT Džηƶdž ýĠdžƶkǰf ĬĺƵ Džnjơŏƥdž Ŏ5 CfƧƶT!f ШƧƥ ƥpĂ

NŏĺƵ LJĂƺhuǰŏ5 ÜƧƥhu!Ġhu NnjηĂĂ ÜƧơhu!Ġhu NdžƧǂĂ Üƥǰ ŪĠhu ΘĂƥdždž!f ǂƵĠηT LJĂƧĂŢŏ DžNjfƧk5 Ý Ƨĺǰ!f

.ǂlŏlơ ΘĂƥdždž!f Ġnjhu Ĭĺơkŏ Ŭ ĠdžhuƧ ÜĠŏĺƵ ŭƛdžĂ ǂĺŏhuLj ƙĠ5Ţ

ǂùhŏhơ!f ýŭùƱD ĬùĺƵ Ƨ ĂpĂ!Ġhu DžNjƥFĠŢp LJĂƋƥhŏ5 ÝĠhjhuĠTkdž LJĂǂŏ ƥĠǂŏ Ġhnjljdž LJĂŘPkŏĂ

fŘ5 ÜΘĂƥdždž!f Ĭ!ǫ DžnjkĺlLj Ŏk!f DžnjkĺơfƧ LJĂ5Ţŏ Džƛ ÜĬĺhu LJdž Ġnjhu ýơ ĠdžĂ ĠNjƧĠŏƥ LJŏƧĂŢdž ǂĺơfƧ!f

ĬùĺƵ ǂùdžŏƧǂ!f ƙĠ5Ţù!f ĈĠ5ưǫĂ Θƥdž!Ġhu DžnjkLjǰ!D ƙƧη ÜǂĺơfƧ!fĂ ǂĺơƧ!f Ƨ ŢĂ LJdž fĂnjkLjf Ġdž

.DžnjơĂƥdždž

DžùƱždž Ŏù5 Ĭdžfƥùǰ!f CfƧƶT!f ĂŘơ fĂŘơ ýhu ÜLJ5!f fŘNj Ŏ5 ĠƵƥhu Σ!ƥljŬf CfƧƶT LJǂŏ Dž!Ă

ǂùƒŏhu!f Ġùnjhu Ÿf Ġùhơ Ŏùk!f ÜǂƧfĂ!f LJĠljη!fĂ ǂdžŏƱž!f ƧĂŢǰ!Ġhu Ƨnjhu Džnjưžhu ĹLJD Ƨŏƺ ÝDžNjƥFĠŢp

LJùdž Ġùnjhu ĠùdžĂ Ư ĠŏƧ!f Ƨ ŢĂhu ýĺƱ!f LJƵ fĂưĠƶkǰfĂ ÜDžNjƧƶT ĬĺƵ ǁ!Ř ΣǂƶljĠ5 Üǂŏǰ!ƥljŬf

.ĠnjǰĺηdžĂ lƧdžP!f Ƨ ŢĂhu ĂD ÜƧĠNjƨD

CĠdžùǰD ƙƥƥùƶkĂ Ü Ư Ƨùƺ!f fŘNj LJdž Ƨƛǂ D NLjD ĠljƥηĂ Σŏƥdžơ LJhuf LJfĂŏƥ Ġljơ5Ţk Ġdž fŘǫĂ

ĹLJǫ :ĠùLjĺlp fŘǫ Ŏ!Ġùƺlj ŬĂ ÜƧùPc Ġĺƥŏơ DžnjdžƧǂĂ Ġĺƥŏơ Džnjǰhu ĠơƥĠdž ljƧƶThu DžNjƥĺP LJŏŘ!f LJŏơĂƥdždž!f

Ư ùƶhu NjùŏǫƧĠùTD Ġùdžǂ Ă ǂ ùơĠhu!f NjùƱơ! Ġdžǂ-ƧƵĠT!f LJfĂŏƥ Ƨ Ţlj ýǂTŏ Oŏƥdž!f YĂưĂdž

© Arabic Digital Library - Yarmouk University

NùljƵĂ lƨƥĠƷdž! ƨƵưƒ ƥ15 ÝΣŏƥdžơ LJhƒ ĠnjTĠƵ Ŏk!ƒ Ƶ ĂƨU!ƒ Ĭ!ǫ ƥĂƵŏ ǁ!Ɍ ýƵ!Ă -(č)LJŏƛơĠh!ƒ

.ĠnjLjdž ţ ĠkƵŏ ƤĭŏƢĂ Oŏƥdž!ƒ Ư ƨƹ LJdž ƦPkŏ LJĐ ƳηƵ ŭ5 ÜĠnj! LJĠdžƨĂLj!ƒ ýŭkơƒ ƥljƵ ƤŏĭƢ

NùƢ OTĂŏ ĠƵĭƵdž NƢĭηdžĂ ƳƒƨT!ƒ Ƶ ƢĂ LJdž ĂĐ ÜĠNjƨĠNjƨĐĂ Ư Ġŏƨ!ƒ LJdž ƨƵĠT!ƒ ƦPkƒĂ

.lƥơƒĂ lƥŏƢƥ Ŏ5 Ư ƒƨƹŭƒ ljƦNj LJŏƢ Ɯƨdž ĠdžƢƨ ýƢ ÜΘƥdž!ƒ ƥƒĠƢƥ

ƨùŏƛǂ ƥljƵ ĠNjƥηLj Ŭ ĠdžƢƨ lƨƛǂ ĠnjkĠ5ƥƒƨdžĂ ƳĠơƢ!ƒĂ ƨƵdž!ƒ ƨǂƦ LJdž Σŏƥdžơ LJhƒ ƨƛǂĐ ƥpĂ

Ŏù5 ĐĐ Θƥdž!ƒ Ŏ5 ǁ!Ɍ LJĠǂĐ CƒĂƢ lƥƥƵkdž ƚŭŭƥ ŧŏlơk! NƢĠ5!ĐĂ ƨƵdž!ƒ Ƶ ƢĂ ƥpĂ ÜCƒƨƵT!ƒ LJdž

.ljƨŏƹ

Ŏù5 ĠnjƵƢĂĂ ÜNƢĠ5!ĐĂ ƨƵdž!ƒ LJdž Σŏƥdžơ LJhƒ ĠNjĠlkƢƒ Ŏk!ƒ ƚŭŭƥ!ƒ ǂơhdž!ƒ ƒƦNj ýĂĠljkŏƢĂ

.Oŏƥdž!ƒ

[ýŏĂƵ!ƒ] (ď):(Ď)ƨƵdž!ƒ LJhƒ Dŏdžk LJhƒ Ĭŏơŏ ƨŏdžŭƒ Θƥdž Ŏ5 Σŏƥdžơ LJhƒ ýĂlŏ

ƥƢØĠǁ Ljøŧƹ̂ƹǁΘ Ĭøƹ ĬdžFØDŽŭƹ njǫǁƹĆ	njǫǁƹ Žƹ ƥNJǂƨŽ Ĉƹ NjƥyDŽǁƹ njƥŽ ƦƒĭΘƥ
ƥØĠƢǁƹ ƦØØdžFΘĭƥ LJƹƥØƢP DžØDŽ ŽƢØƹƹĆƹNj	njǫØƹǁƹ ƦØØƢǁFƦǁĆ ƦFØdžDŽĭ DžØDŽ ƦƒØ#ΘƦ
ƥØŧƹ ăP ƥFØdžƷƹNj ƥƨØY ăP ƥFƨØĭŭ	ƦØØƦPĠ ǫNjƢǁFØĠ üFØDŽǁƹ LjØdžDŽ ƥNjØƦƹĆ
ƥǫØØƦ !ǁNj ăƥǫƦ DžFƦ FDŽ ĂƢƥ ƥFØØTNj	ƦjƨƨƹƹĆ ƵØØØƹƹĆ ƦjŧƨdžƦ !ǁ ƢØdžĆ Džƹƹ
ƥØƨUŧǁƹ ƴƥkFØƨƦDŽ ƢØdžFƦ DžƹNj ƥNjØƨΘĠ	ƦØØĭƹǫĠ ƥDžØØƦjNj LJFØØĭFUY ƥƹƹØØƦ
ƥØØĠƦØØǁƹ ƦØØDŽĭƢ LjĠ ƵØƦƴƦ !ǁ ƥĠƦĐĠ	ǫØƹƹǫØƢ ƥØyĠ DžØDŽŭƹNj Ădžƹǁƹ FdžǫƢNj
ƥƢØØyǁƹ ƥƦØØDŽFdžĆ DžDŽ ƒFØØΘƨ !kƦĠ	ÛąƦhDŽƨŧ ƦƒljƹNjØDŽǁƹNj ÛąƨFØØdžĆ ƦNjƨNj

ÜƢĠùkơdž ýùƛ NùljƵ ƦơƦŏ ĭƦƒ ăƥljƒ NƢjƛ ÜDžŏƢƵ DžƨƛǂĂƦ NơĂƥdždž LJĐ ƨƵĠT!ƒ LJƦƦƢ ƥ15

ljƦùNj DžùƢƵ ƨƦĂùƢ DžƦ .LJĠƢƢƹ ýƛ ĠNjĠljdžkŏ Ŏk!ƒ CƒƨƢP!ƒ ŧFƒƥơ!ĠƢ ƦdžŏƢƵƨ!ƒ ljĠŏĠƵƵƵ ƨƦĂƢĂ

. čě f Ü ƹƥYFƢ Ĭ#ŧTǁƹ ƨĭǫDŽΘ DžĠƹ ÜýŏƵĠdžƢƒ ƥƨƢ ÜŎƢƦT :ƨƢljŏ -č

ǁĂƦdž LJdž ÜƦŏ!ĠdžT!ƒ Ʀŏlŏƨƹǫ ƳơĠƢ ÜƨNjĠƵƵ ĂƢĐ Ü ĭ ƨŏdžơ!ƒ ŎηĠnjljƢ!ƒ Σŏƥ ĠƢ LJƢ ƨƨdž!ƒ LJƢ Dŏdžk LJƢ Ĭŏơŏ ĂNj - Ď

.(čďě/Ě Ü!ŭYŭƹ ÜŎƦ#ƨƨ!ƒ)ƨƢljŏ .(ùNjđČě Ɍ) ÜƦŏηĠnjljƢ!ƒ Ʀ!ĂƥƦ!ƒ

.Ďčē-Ďčđ f ÜDžƹNjĭǫǁƹ Ü Σŏƥdžơ LJhƒ - ď

© Arabic Digital Library - Yarmouk University

Ľľľ

[ýŏĂƵ!f] (č) :ĠĦư ŏD Nƣƥdž Ŏ5 ýĂlŏĂ

ƦjøĦĐl ƩƥøĠ Ĉƒ ƦøøDŽŗd Ă‡Y ƦdĠƥl ƦĠƥø l qƽ üøøŗ‡ℓ ĥƱDŽƟ‡ Ĭ ƺ ąƨ Ġƽ ƦdžƨƨƦĠƥl qƽ ƦøNĠ ƽNjƨŗ ƦDŽDŽ ĮØøøŲĠ ƦNƱl ƦĠƟƨƨℓ ƦøNĠ ƽNjƨŗ ƦDŽDŽ ĮØøøŲĠ ƦNƱl ƦĠƟƨƨℓ ƦøNĠ ƽNjƨŗ ƦDŽDŽ ĮØøøŲĠ ƦNƱl ƦĠƟƨƨℓ ƦøNĠ ƽNjƨŗ ƦDŽDŽ ĮØøøŲĠ ƦNƱl

ℓ ù!Ŗ CŎƣùŏ ƽƨùƱ!f LJƱù‡Ă ÜDžnjĮŏƱ ljƥĂŋĂƱ NƱ!Ġdžŋ ăƥdžĂ Džnjℓŋdž ƨ Ţŏ Ă Nƣƥdžŏ Ănj5 ýùŏŋ!f Ƥùdžŋ Ü ýƨƨ5 ÜΣŭŋ!f ĬŋƵ ljƱĂƣ ƨŋ5k Ʃƨƨℓ NƱjƱ‡ ÜNƱĠƨdž! ƤƵĂƨĂ NƱ!ĠdžŋƱ ΣŋdžƱ!f .ƴĠĂ ƣŏƱ ΣƨƨƱ‡ DŏŏnjƱ!f

DƥƱk ĠdžƥĮƵ ƴƣℓ!f NƱ ƥĂŋk Ġdž LJŏƱ ƤĮƨĠldž ƥlƵ ƨƵĠT!f LJD ƨŏPŪf ŔŏƱ!f ýŭP LJdž Ƣƣŋŏ Ü ŔĠùƱNj LJdž NƱŏƵƨŏ ĭ Ŗ!f ýŏŋ!Ġ‡ lƨƨƨ!f LJdž Ġnj!Ġƣ5 ÜNƱƣĂƥdždž NƱ ƥĂŋŏ ĠdžĂ ÜýĂƨĮ!ĠƱ ƨĠƵdžŪf ƥĂùŋ5 ÜĠùŏƣ!f LJùdž Ƥùŋƨƥ ýpD DžĂŋƨdž ĂNj Ġdž‡ ăƥĮ!fĂ Ü(ăƥĮ) ƤƣƱ! LJdž ℓ!Ŗ ĬŋƵ ýƥkℓŏĂ .ƨĠƵdžŪĠƱ Ƥŋdžƣƣdž!f ƴƣℓ!f LJdž lƨƨƨ ƨλ‡D ĂNj (ĮĠĮdžŏ ăƥĮ) ƠĂƥdždž!f

LJŏƱkŏùℓ Ġdž‡-ĮƥƦĠƟp ŔĠdžƥldž ƴŋƨD Ŏ5 ƨdžP!f ƨĂƨƱ Ƣƣŏ Σŏƥdžƣ LJƱf LJfĂŏƥ! yƱkkdž!fĂ ăƥùƣ Ŏ5 ĮƥŋĠ5 ÜfƱƨƨĠƱ fƨƟĮƵ lƨdžP!f ŔĮĠ‡5 ÜŪƨƨk DžD ĠƱƣƥdž lƥŏƟ!f ŔĮĠ‡D ĮĠfĂℓ -ĠƣƣŪ ýĠùĮŏ LJD Ŏù5 ƨƨĠTù!f ƤƱƨƨ Ĭ!ƺ ƐdžĂk ŔĠ5ƟƱ NƣƣkŏƱ Ŏƥdž! fƥŋdždž lƨdžP!f ƨ Ţŏ ĮƥƦĠƟp ĠùdžĂ ÜNƱŏ!ƺ CfƨƨƱ!f LJdž ƥƣD NƱƱℓŏ Dž! fŖNj Nƣŏƥdž LJƱƱ ƨPƵŏĂ ÜNƱƣĂƥdždž ýƱp LJdž DžŏƱƨ!f CĠƵƨ!f ŔĠ5Ɵù!f ƨƨƨƱùƱ ŔŋƵŏNj Ŏk!f Ŏƥdž!f ƤdžĠdžƨ ƨƵdžkℓf ĠdžŋƱdž ÜNƱƣĂƥdždž DžƨƨƱ‡ ƨƵdžkℓŏ! Ŭƺ ℓ!Ŗ .ƨfƨkƨŬfĂ ƨPƵ!f ŎĮĠƨdž ΣƵĮ!f Ŏ5 ƤƨƱkĂ ÜƠĂƥdždž ý‡ ĠnjƱ ƨPƵŏ Ŏk!f [D]

[D] ƨfƨkƨŬfĂ ƨPƵ!f ŎĮĠƨdž ΣƵĮ!f Ŏ5 ƤƨƱkĂ ÜƠĂƥdždž ý‡ ĠnjƱ ƨPƵŏ Ŏk!f

[D] ƨƨƨ f ÜƱƱ‡ƤƱ‡ƠƤ ƱƱƨƥƣƱ: ƱƱƨℓƱƱƨƱŬƱ

[ýdžƧ!f] (č) :Nlơƥdƶƶ Ǒƽ ýĂlǒĂ

ƒ Ш+ℓ Σ ĭøøШℓƒǵ ƀ£qYǔ£ Ăøød̆ƶƥNj Ăøs+£ Dƶøøĭqℓ£ ĉ̂ƥ̂ƥ̂k DƶY ƥ+øøød̆ƶ

ƒ Θøsℓƒǵ ƒĭƒƲøøyℓ£ !Ńĭ Ă+øøø+ℓƲ ƥøøøød̆ƶs Ljd̆ƶ p+øød̆ƶℓ£ ƥĭƥs Ĭʒ

ÜNJùLjǒƥ! NJkƧŢùLjĂ NJùơĂƥdžƶ ƭZǵqT Ƨ ŢĂ LJƶ ƥzh LJǒlhǵ!f LJǒkǒh!f ýǔP LJƶ ƧZǵT!ǵƽ

Yhlùh Ǔƹ NJƒǵlùℓq ƧǵƲLjƶ LJZ Ǒ5kPǒ Ǔ Ƨǒd̆ƶǗf LJƶ+Ă ÜNJ!!ƶk +ℓǒ! Ƨd̆ƶ!!ǵh NJqhT5 NJd̆ƶƧ+ Ƨ ŢĂ

+ùǒLjs!f lƧĂŢ!fĂ ÜKfƧǒP!f LJƶ Dƶqjǒℓƶ Ư ǒsǒ ǵƶ ŘPǗ NJǒℓƶ Σ ǵLj!f Dƶơfsƶkǒ ǵƶƥLjƶ ÜNJƒǵƽƶ lƧλ+

LJĂù+ǒƽ ÜƧǵƲLjǗf LJZ Ƨd̆ƶ!!f Yqơk Ǒk!f Yơl!ǵ+ ljCǵƽƶ LJƶĂ Ƨd̆ƶ!!f NJhTǒ Ƨǒd̆ƶǗf LJƶ ‖!Ř Ǒƽ

ÜCǵd̆ƶ!f ǵNjǗƶ Ǒk!f Yơl!f LJǒh ƧZǵT!f ƽhƧǒĂ ÜƧǵƽƶƶ LJƶ ǵqjǒƽ ǵƶ lƧfsƹ Ĭℓƶ f!ƧTƶƶ ǵqjhqơ

.NJh Ƨ Ƨzǒ ǵƶfĂLjƶ ljƶǵƽƶ Ơh Ţƶƶƶƶ ĭ Ř!f ÜΘĂƥdžƶ!f ‖ℓƶ LJǒhĂ

LJƶ NJLj+dž̆k ăƥdžĂ Ü+džℓƲ!f Ĭℓƶ NJkĂƽƲĂ ÜNJkdž̆+ơĂ NJTƶq +ƽǵhƧĂ NJkƶǵqT Θƥdžǒ ‖!Ř+ ýǵƥĂ

[ýǒĂƽ!f] (Ď) :Ĭ ƹĂ!f +ơǵl Ǒƽ Ü+Ƨh!ǵ+ yƶǔ!f yƽǵ!f Nlsǒl

ĉøł+Θ høǵĭƲ ĉƒ ƥÜ£ Ĭʒ +ljƶℓƶƶ Ř+ℓƲ njqdžℓ£Nj Ƨ ƶǵℓƒǵ p+ℓƶℓ£ ƥƶƶć ƒ ƶĭ+ ƶƶƶNj

ĉŘÚ høǵƥø£Ţ ü+øǵℓ£ Ljøĭ+Y ljƒøƶƶNj ƒøøNJǵ njqøød̆+ℓ høΘ£ƥ Ú hΘ£ƥ ƒƶƶʒ

ĉøøΘ£ƥ ćhƶ̇ćƥ üĭ+ℓ£ ƥøøШƶƶ qd̆øYNj ƥøłjƒø5 ćYNjø+ƶ̇ üĭƲℓ£ ƥ+ǵøƶƶ Ĭʒ Ljℓ

ĉℓƒøøư Ƨćƥ Ăø+Y ǵƶ̇ ÛLj+øøs £+ƶ̇ njqƥøøℓƒǵ Ƶƥǵĭ Ƨĭℓ Ûa ƹĭs ćhƶ̇ƶYNj

ĉƥƒøT ćhyĭǵs Ăd̆ƶƶĭℓ£ +ƶ̇ njƥsøĭǵ Ă+Ưℓ£ ƶY ƒ2Ưs ĉƒNJℓ£ !!ƒ+ƲƲ ƥƒ øø2ĭ

ÜlƥTù!f LJƲƒĂƶ Ǒƽ ƥǒƥT Ănjƽ ÜYƧơ!f Ǒƽ +ℓǒhLj!f NJkǵs ŢĂ ÜNJơĂƥdžƶ Yƥǵljƶ Ƨ+Řǒ ƧZǵT!ǵƽ

LJǒùh yƶǔƶ!ǵ+ Ü+ƭƥǵljkƶ Ăƥhk Ǒk!f Ǵs Ţ!f LJǒh ƽƽĂ ƧZǵT!f LJƶ Ươℓǒ Ă .LJǒℓ!f LJƲƒĂƶ Ǒƽ LJℓǒ!

Ð - ĉ Ü Σ ǒƥdžơ LJhf ƒ Ü£Nj ĭqℓ£ ē.

Ð - ĐĐ Ē ƒ Üshǵl!f Ƨƥ Ţƶƶ!f -ĐĐē.

© Arabic Digital Library - Yarmouk University

(ƧNjǴp lĂ ǁp)LJŏhu ƬŇhuǴIdž!f Ŏ5 ýλdžkdž!f Ŏzŏƥhu!f LJĂŇ!f LJdž fƥŏ5kǁdž Üƥơ fĂ LJc Ŏ5 ƬdžơƧ!fĂ lĂǁ!f

Ŭǫ ýǴùLjk Ŭ NJ5ŏùǁ lĂƵǁ5 ÝDžŇU!f LJƵ yƧƧkŏ ǴƵŏ5Ƶ ŭηƧ NJơĂƥdždž ƧĂŤŏ DŽλ .(DžơfƧ Ƭ5DƧ)Ă

NŁj‡dżk LJƵ ƬŏǴLj‡ fŘNjĂ ÜNJŏƥŏ ǴkŇ‡hu ýhu lƥơfĂ ƥŏhu ǲƧ uŏ Ŭ ΘĂƥdždž!f fŘNj LJD LJŏhu ƥpĂ .LJŏdž!ǴU!f

LJƎù5 ÜǲfŘƵĂ ǁ ŭNj NJŏ5 Ƨŏ5ƹ ƧƵdž! ƬdžƥIdž ŧƧhu!f LJǴ‡ fŘǫĂ .ƧĂdžŪf DžǴdžs ŇŇƵ lƧƵŏǁ!f LJdž

.LJŏdž!ǴUŇ! ǲfŘƵĂ ǁ ŭNj NJŏ5 ǴŇu ŏD NJ5ŏǁ

[ýdžƧ!f] (č) :NJơƥdžŏ ýǴpĂ

!øĭøǴNj Ú Ŋf øĭTøǴ ŁƎǫøøƬŇNj njƥøŁT Ú ƥøĭøDžž ŁJføDŽøyǵ ƭføøDŽ ǎ

!øøĭǁĭ DžøDŽ ŇĬƬƬyǴ 5ƥøǴŁƎ ‡f‡ŇǴ ÚNj üΘDŽŇŁƎ Ĭ ƥøUøŧŁƎ ŁǫNjøøDŽŇŁ Ú

yŭŏdžη Ŏù5 ǴùƵ5ǴLj NdžƧ‡ ŭƵǴη ÜNJŏ5 Ƨƥ‡ Ŭ ĭ Ř!f ýŬƵ!f CǴdž!Ǵhu NdžƧ‡Ă ljƥĂη NJŇTŏ Ănj5

.ƬƵ5ǴLj!f ŧĂƧhu!fĂ ƧƵdž!f Ǵnjŏ5 ýlŏ Ŏk!f ýơdž!f ŎLjǁ‡ Σŏ!Ă ÜýfĂơŪf

[ƵŏǁŁu!f] (Ď) :NJơƥdžŏ ýǴpĂ

(ď)Ƒøø5qøƷ ŭəƑdž njƥŰcNj ÛDžĭ2ƬøyDŽ‡Ł ŁuDŽƥøøIDŽ üøI ĂĭøΘĭǴ ƑĭøΘć ŶƐNj

Ƒøø5ƥƷ ƑNJøƷNjƥyDŽ Ĭ ƥΘǴŁƎ ŁĬŁŁć NjŁ ƭqøĭ ŃƑøøøDŽƨ‡Ł LjdžDŽ ‡f øΘƨŁƎ üƭŧƬ

yŭdžkηdž!f Ŏù5 KǴ5Ţ!f ljŘNj ŎŏơŏĂ ÜƬdžŏƧ‡!f KǴ5Ţ!Ǵhu ĬŇơfkŏ NJơĂƥdždž LJD ăƧŏ ƧƵǴT!Ǵ5

ĭŘù!f NJùdžƧ‡Ă ljǴŏǴƵƵƵ Ƭ!fƨη LJŏhu Ǵdž‡ ÜΣǴLj!f Ǵnjhu ŧŇPkŏ ĬŇλdž Ǵdžŏp OhŢk! ÜNJŏ5 ţ ŏƵŏ ĭŘ!f

CǴdžǁù!f Ŏù5 ǲơǁ!f LJD Ĭkơ ƧĂŢkdž ƥơ ý‡ NdžƧ‡hu ŧǴ5 ƥp NŁjǫ ł ŏơ ÝNJ!Ăơ LJdž ĬŇƵ NpƥƷŏ

LJǫĂ Ü ł ùŏƷ!fĂ ƧƵdž!f Ƨ5fĂhu ŧŇP!f ĬŇƵ ƥĂηk ǴnjLjD DžƐƧ NJŏƥŏ ƬŇhuIdž ÜNJdžƧ‡Ă ljƥĂη DžǴdžD ŎLjơLjk

.Ǵdžnjŏ5 ŧƧƐĂ LJŏ5‡!f Ǵdž‡ŇŇk ƥĂη DžǴdžD ýCǴu k! ÜNJơĂƥdždž ŎŎ5‡ Ŏ5 yŭĂ Ă! ǁ!Ř‡ Ƨơhu!f

---

.ĐđČ f ÜDžƐNjĭǫǁƐ ÜΣŏƥdžơ LJhf - č

.ďďĕ-ďďē f ÜŧhǴǁ!f Ƨƥ Ţdž!f - Ď

.ǴŏǴƵƵ LJdž ΘĂLjdždž!f NJ!ǴLjŏ Ǵdž :ŭƑǴLj - ď

© Arabic Digital Library - Yarmouk University

[ýdžƧ!f] (č) :NƬ5lj ǏLjƶdž!f Ǒ5 ýǤpĂ

ƝƐNjøǾøǾƐ ƥøƐƬƱƱǾ Σǐøøy ƐƐ ƣƐƥǾNj ƒøǐøǾƐƐ ǯƐƒøǾNj ǿNjøƱƱƐƐ ǾƒƒøøǾƨƨ

ƝƒǾøøǾƬƐƐ ǾƶƒøǾǾǾǾ Ĉƨ NjƥyǾǾƐƐ ĆhuyǾƶƬ ƱƬǾøøǾǾǾ ǾǾǾǾøøǾǾǾǾǾǾǾǾNj

lǤùǒơ ýƶŋǒ ǤǾǾǾ ÜƒƧǒƨƨ Ƶ5ƥǤƬǤǒ ǾǒƶƷ ljǤǒǤƵƵƶǾĂ ƳǤơƬ!ǤƷ NơĂƥǾǾǾ ǾƶƧǾ ƧĂƬǒ ƧƶǤƬ!Ǥ5

LJùƶ ǾnjǒƥǒǾ LJǒưƷǤ!!f ƥƒ!ĂŪ ƨĂƧƶǾ!f ǮǾǾƶƶ LJǾǾ ǤnjLjǾƷ ljƥǒ ƨƬǒ ǾǾƷ .fƥƨƧ ǤƬǒƶ LJǒƧPŬf

.ƨǤ5LjŬf

[ƳƧǤ!kǾǾ!f] (Ď) : ljǤǒǤƵƵƶ ƨ5ƥk lƧƷƨ ƧnjƱǒĂ NơƥǾǒ ƥ!Ʒƨ ýǤpĂ

ƒǾƶƨƨǤƐ ƒNJǾǾƶ 5ƥǤøƐƐ ƒƶøøƨƨ ƥƶưǐ Ĉƒƒøø ƨƨƐƐ NjøøƨƶƶƐƐ ĉƨøøǐƥƐƐƒǤ ǔǤ5cNj

ƒƶƶƒøƶƶƶƐƐ ƒƶƶyƱƱøƨƶƶƐ ĂǐƨƨǐƨƐ ƨ øƨ ǾǾƶøǾNj ƳƒøøǐƨøƐƐ üøøǐƶƶƨƨ ƒøøƨƐƥƥƨƨ ƒøƶƶƥNj

ƒøǾƶƒøǾƶƶ ǔüøøƬƨƨ ǔüøøƨ Ǐƨƨƨǐ5ǔƨ lƒøøøǾƶƥƨøǾƶƐƐƒǤ ƥƒøøøƱƱ ƥƶƶǾ njƥƐƐ

ÝƒǾƶƒøNJƱƱ løƶƶƒƨNj ÛǏǾƶøNƨƨ ƨƒøƨƐNjƨ njƥøøøƶƶƐƐ ƨƒøƶƶƨ ƨƨƨ

ÜΘĂþdžďžňĺ! ŁơưƒĂ lƧĂŢ ďžǫƧk Σŏþdžơ LJhƒ þƑĠŢp Ŏ5 lƧƧ‡kdž!ƒ ŎĺjĠzdž!ƒĂ ƚĠ5Ţ!ƒ ljŘNjĂ

ĂùňPk þĠ‡k Ŭ ÜŁŏňŢD Ł5Ţ ďžƧ‡!Ġ5 ÜĠnjh 2 Ţkŏ LJD LJĠǫLjǫ ňý‡ ŇLjdžkŏ Ŏk!ƒ ŇňXdž!ƒ Džŏl!ƒ Ġlj! ƧĂŢkĂ

ďžƧù‡!ƒ ƧĂŢ ŇnjhD ňýz!Ă ÜŁ5Ţ!ƒ ljŘnjh NơĂþdžďž 2 Ţŏ ƧŻĠT ňý‡5 ÝOŏþdž!ƒ þƑĠŢp LJdž lþŏŢp ĠnjLjdž

ΣĂù5Lj Ŏ5 lĠŏơ!ƒ Ł‡ňŏĂ ÜƧŏls!ƒ ŎĺjŻňŏ5 Üýdǫŏ LJD LJĂþ Ynjŏ ŇŘ!ƒ NơĂþdžďž Ŏ5 Σŏþdžơ LJhƒ N!Ġp Ġdž

Ġùdž‡ ÜljƧ‡ùT yŏdžŋ!ƒ ŇňŻ YŋĂ ‖!Ř!Ă ÜĠnjkĂdž þzh Ư ƧŰƒ Ŏ5 lĠŏơ!ƒ DžĠdžǯ!ƒ Łhŏ Ġdž‡ ÜLJŏdžþzňž!ƒ

T‡ƧĺĠT!ƒ ljƧ.ƧŻĠT[č]

LJĂþùdžơ LJùh ŎùňŻ LJǫùơ!ƒ ĠhD þƑĠl!ƒ Ġnjh ŇλƧ Ŏk!ƒ NkþŏŢp Ŏ5 ‖!Ř‡ NơþdžŏýĠpĂ

[ýŏĂƵ!ƒ] [Ď]: ŎŋĠnjLjŢ!ƒ

ĺhĠøyňε ŻNJŁĠŇNj ĂňNjDŽňε Ž‡ĺyøøĺƨł ƒNJĠ ĺhł‡øøQĠ ŁjŁ‡þøøǫ ĂøĺøŇ‡Ł ćhhŽljNj

ĺhDŽňε LJþƨΘ DžY ühΘ ŢŢøøQ łƒƒĺøĠł ĺhDŽþøĺøøΘĠ ňŇøĠć ŇĺĠ ‡‡ þøUňŻ ƒøDŽNj

ĺhYþ ŇNj ĺƵþĠ ŁjøŇ‡ ƒDŽ Û ĂDŽňj ĺĺKøŇ‡ł ŻøøNJDŽ LjøøďDŽ ĺhNjWňε DžƒŁ ĺhƒW DžƨNj

ŁùłňƵljdž Ŏnj5 ÜƧơh!ƒ þdž ĠNjĺĺơŏ Ŭ Ŏk!ƒ ŁŏkĠz!ƒ WƒĂdžŰĠh NơĂþdžď ĆĠƵŻ Ư ŏ5 ƧŻĠT!ƒ NhTŏ

LJùdž 2ĂùP NùňPkŏ Ư ƧŰƒ ĠŏơD LJǫĂ Łŏǯ!Ġ5 ÝŁŏǯ!ƒ LJdž ýư5D ljþĂη LJDĂÜĆŎT ĠnjspĂŏ Ŭ ƒþhD

.NŏňƒĠǫ ŇňŻ Ġdžŭǫ Ă ƒþƧh YĠǫLjŏ ljĆĠƵŻ LJ‡!Ă ÜljþĂŻƧĂ NpĂƧh

[Ƶŏǫhƒ] [ď]: NơþdžŏýĠpĂ

Łǫøøĺňε ŽĺĠĺøDŽ LjdžDŽ þłŰňε ŰňłĺƨDŽǯ LJǫøøĺ DžøDŽ ŇKøŇ‡ňε ƒW ƒW ε‡Pł ĺ‡DŽ

č - ŇŰŽ‡ŇŁ‡ΘŁ hƨε‡þǫ :hŇƨłǫdžŰε ŋŇǫpŽňε YǫŇŢ5 ÜƨĂƧŏ5 ÜŇǫĂdž!ƒ :ƧUłŏ.

Ď - ÜDŽ‡Nj‡ǫňε ÜΣŏþdžơ LJhƒ.

ď - ÜDŽ‡Nj‡ǫňε ÜΣŏþdžơ LJhƒ.

© Arabic Digital Library - Yarmouk University

ĭĂƧŏ ƨŏƛǂ ǂŏƹh Nl!Ăơ LJdž ĬǁƵ ýĠnjLjk ŎNjĂ ÜljĠŏĠƱƵ ĠnjhTdž NơĂþdždž DžƧǂ ƧƵĠT!f ƧĂŢŏ

ÝŎÙlŏlơ!f ƧùƱdž!f ĬǁƵ ýþŏ ĭŘ!f (ǂŏƹ!f) Ůs! ƨŮĂŏ Ănj5 ÜYƧs!f ĶhLjk5 Ġnjh ýsLjŏ Ŏk!f Ư ƧŪf

.ljCĠPŢĂ ΘĂþdždž!f DžƧǂ Nlh ƧĂŢŏ!

Ü(č)Džŏùdžk LJùh Ĭŏơŏ LJh ŎǁƵ NơĂþdždž f PT Ŏ5 ƧnjUk ĠnjŢslj þĂŋ!fĂ DžƧǂ!f ŎLjĠƵdž þĠǂkĂ

ΣĂùslj Ŏùŏơk Ŏk!f ljĠŏĠƱƵzhĂ ÜƧƱl!f ĶdžþǂƵ LJD þzh ĶfĂdž!f Ư ƧŪf Ŏŏơŏ ĭŘ!f ǂŏƹ!Ġh Nl! ĠnjhTdž

ǂhŢùLj!Ġh ýĠơ!f ǁ!Ŗǂ5 Ư Ƨū! lĠŏơ ǂŏƹ!f Ŏ5 LJD Ġdžǂ5 ÜDžnjŏǁƵ CĠƱƵz!f LJdž Nlh ýưsŏk Ġdžh LJŏdžþzdž!f

[ƱŏŢh!f] (Ď) :ýĂlŏ ǂŏơ ÜΣĠLj!f LJdž CfƧlsǁ! ΘĂþdždž!f Nlhnjŏ Ġdž!

ÿøsǂdžĠ ÿøøĭƷ ÿĠøƱĠ ÿøDžs ŻŢdžcNj

[ýdžĠǂ!f] (ď) :NŢsLj ĬLjzdž!f Ŏ5 ýĂlŏĂ

ÿøƨ! ƒøƨ! LjødžĠ ÿøƨƒøƱĭ ƐP DžøDž

LlqNjøƱ Ĭøƹ ĂdžƩ DžDž ÿƒdžƩ qljŘ

ĹjøĹƒDžĠ ÿføƱÿ Ĭøƹ ÿNÿĠ ÿĭs ÿ

LjødžĭDžĭ ÿfÿNjøLT ƐqYŪ ƒΘDž Dž∂NNj

Ĭdžÿøø! ŽŢøΘÿƹ ƒødžÿDž ĬdžÿNjøƱ

ƒDž ÿNjƹ pÿŘÿŽ ÿfÿNjLT DžDž ĬdžÿĭsNj

ÜĠĠùƱƵz!f lƧùλǂĂ þĂùŋ!f Ŏ5 NơĂþdždž ĭsfĂŏ LJdžƵ ĶĠŏhŪf ljŘNj Ŏ5 ýĠĠŢkŏ Σŏÿdžơ LJhĠ5

NÙùk!c ĠùnjLjŪ ÝĠĠùƱƵzǁ! ƨƧǂ!f ƧĠzkŢf þÿĂ ÜNJĠĠƱƵ lƧfsƹ Ŏ5 ăƧĠŋŏ Ů NơĂþdždž LJD ǁ!Ŗh þŏƧŏĂ

ĠùŏĠƱƵz!f ǁǁk ÜljĠŏĠƱƵƵĂ ΘĂþdždž!f DžƧǂ lƧλǂ ĬǁƵ ǁ!Ŗh ý!þŏ! ÝƧơh!f lƧĂŢ ƧươkŢŏ DžΛ ÜNJkǁŏŢĂĂ

ÜNlùŏhD þùzh Dżù‡ơ!f DżǁŢùk Ü‡ùŏlŏƧ5ę YơĠùŢ ĬŋĠnjLjŢù!f sùzdž!f LJùh Dŏùdžk LJùh Ĭŏơŏ LJh ŎǁƵZĂNj - č

.(ď č/đ Ü!úYŬę ÜŎǁ‡ƨs!f)ƧUljŏ.(ùNjđčđK)

.ĎĎď f ÜDžęNjĭqǁę ÜΣŏÿdžơ LJhf - Ď

.čČđ-čČĐ f ÜsĠŢ!f ƧþŢdž!f - ď

© Arabic Digital Library - Yarmouk University

© Arabic Digital Library - Yarmouk University

[ŷŏƧ!f] (Ď) :ĜŇư ŏD Ĭŏơŏ LJh ŎŇŽ ƧŏdžŪf Θƀdžŏ ýĜpĂ

Ĉŭøłƨ£Nj LjøĜ Ŋøkll ƒødžll ÛĐžøøø!ƀ — Łjøø₽! ăP!l£ ĝŋNjøøШl£ ćhøøĜŷø! £P

Ĉƒ£DŽ£ll£ ŽĿ øŒŋć Ĉ£ Njƀøøy£Žll£ Ĉf !ƒƨ DžDŽ — ƒøøøNJø₽ĝ ĝƀøøШΘ ƒljNjøøĜƨΘł Ú

Ĉƒ£łøøƨ£ !Njĭ ż£ øøljƀ£Žll£ Ĉŋøø£Ž! — njqøøøø₽ll£ ĉŭPøøĜŋ ƒNŋøø£Žll£ łqø₽Žĭ

Ĉŭ£Žll£ ƒNJøøĭż ŬøøĐŽ₽ć Dž₽ łl£Njqøш — £Pøø! Ŋƒøø₽ĜŶ ŋĭƀøøllƒĜ ƀΘøøĜ#ll

Ĉƒшƨć£ ĬDŽøNĭll üΘø£Žll£ Đžø£Žł Ĭż — ƒĭøøΘll£ £Njøø!Nj DžDŽ ĂĭΘĭ D£Ĝ£ Đž₽

Ĉƒøøøkll Ljøøøĭ+øY !øĭ£ø+llNj Úł — łjø₽NJøøłшNj njƀøł Ú ƀƒøøĭΘ Dž£øDŽż

Ĉŭøłƨ£Nj LjøĜ Ŋøkll ƒødžll ÛĐžøøø!ƀ — Łjøø₽! ăP!l£ ĝŋNjøøШl£ ćhøøĜŷø! £P

Ĉƒ£DŽ£ll£ ŽĿ øŒŋć Ĉ£ Njƀøøy£Žll£ Ĉf !ƒƨ DžDŽ — ƒøøøNJø₽ĝ ĝƀøøШΘ ƒljNjøøĜƨΘł Ú

Ĉƒ£łøøƨ£ !Njĭ ż£ øøljƀ£Žll£ Ĉŋøø£Ž! — njqøøøø₽ll£ ĉŭPøøĜŋ ƒNŋøø£Žll£ łqø₽Žĭ

Ĉŭ£Žll£ ƒNJøøĭż ŬøøĐŽ₽ć Dž₽ łl£Njqøш — £Pøø! Ŋƒøø₽ĜŶ ŋĭƀøøllƒĜ ƀΘøøĜ#ll

Ĉƒшƨć£ ĬDŽøNĭll üΘø£Žll£ Đžø£Žł Ĭż — ƒĭøøΘll£ £Njøø!Nj DžDŽ ĂĭΘĭ D£Ĝ£ Đž₽

Ĉƒøøøkll Ljøøøĭ+øY !øĭ£ø+llNj Úł — łjø₽NJøøłшNj njƀøł Ú ƀƒøøĭΘ Dž£øDŽż

Ď- LJhƒ Ü Σƀdžø ÜDž£Nĭqll£ ƒ Ĉ£øø-ĐĒĐ.

č- ƒ Ĉ£łø:Ĭ ÜĭĭĭΘł hƨ£ƀq :hĭƨllqdž£ ŋĭqdž£ ŷqĭT5 ÛƨĂƨ65 Ü Ĭ łĂdž!f :ƨUłŏ Đđē.

[illegible]

[illegible]

[illegible]

LJùdž NJù!Ŗhk Ǵdž! ÝCǴdž!ƒ NLJƌǂ Ǵpƨƶ ϒŃ Ţ kƙ5 ÜCƒþƶŪƒ Ĭ ǶƶƨƶĶ ýŏP!Ǵ5 ÜǴƶdž Ǵdžnjs Ţ Ă Ĭ!ǫ ƨƶǴT!ƒ

(č). Ĭ ȝĂ!ƒ ƙǴơǴ ǫ Ŏ5 LJǴ ǫ ƨs!ƒ lþƨǴŎdž Ŏ5 þnjŋ

[ýdžǴǂ!ƒ] (Ď) :ƨPć y ư Ădž Ŏ5 Nơþdžŏ ýǴpĂ

(ď) ăôƒøøĭć ƀƒDžƨ LjøđDž ƀUøDžǂƨDž ţøøƶŽDŽ ÔƒøŰǂđƒǴ Ljøøĭ Ždž DžøDž ƒøĭ

ƒŖùNj LJƌùǂ ÜNŰƒǴljĂ ljþ5ƨ LJŏh!ǴŎ LJĂŋǴkơdž!ƒ ljþ Ţ lŏ ĭ Ŗ!ƒ CǴŎƶ!ƒ LJŎĂdž NơĂþdždž ýƶŋ þ15

Ƙùhljŏ5 Ü Ư ƨŪƒ ĭ Ăƨùŏ ĭ Ŗù!ƒ ǂŏƶ!ƒ Ǵdžǂ ÜDžnj! ƨŏP!ƒ ϒŰŋŏ ljƋǴŎƶ5 ÜDžnjŏŰƶ ýǴnjLjŏ ƨŎdž CǴŎƶ!ƒ

.Ǵnjƶƨƨ

[ýdžǴǂ!ƒ] (Đ) :Ndžƨǂ Θþkdžŏ ýǴpĂ

ûŢøøƨDŽ ŰĬŏĭøDžĭ DžDŽ ĬŏƒDŽŪƐ njbŋƨć ăPŰƐ þǂøøDŽŰƐ ƒNJøøĭć ĬŰƒýøøDžǂŰ Űŋŋŋŋ

ûüǴƨŰƐ ĜƒƒΘƨŰƐ ƒĭøøΘ f ƒĭfŰƐ DžĭY Ăsøƨ ƒøDŽl Ƀ øølŬƐ Ĭǯ ƀNjŽǂ Űŋŋŋŋŋ

ÜLJŏƨùPŬƒ Ĭ Ƕƶ Ǵnjh ýưskŏ ǴŏǴŎƶĂ DžƶLj LJdž NŏƀŢŏ Ǵdž! ÜǂƶƨƨƨƨƨĂ CǴlh!Ǵh NơĂþdždž! Ăƶƀŏ Ănj5

ǴùNjǴŏǫ ƒŖĂŢùdž DžƶLjù!ƒ ljŖùNj Ŏl Ţŏ ǂŏȝ NLJƌǂĂ ÜDžnjŏŰƶ DžƶLjD LJdž ƀŏ Ŏ5 DžUƶkĂ ƀƒƀƨk DžƶLj!ƒ ljŖNjĂ

Ǵŏơ!ƒ :LJdž ƨŎdž!ƒ UǴs!D ƨŰUĂŏ ƨƶǴT!Ǵ5 Üƨŏƨȝŏ!ƒ ƨŎdž!ƒ ǴnjŏŰƶ ŎpǴ ǫ k Ǵdž ƒŖǫ ƨNjƀƨkĂ ĂdžLjk Ư ǴŏƨŏŰ

.NơĂþdždž DžƨǂƨƨĂƀ ĬŰƶ ǁ!Ŗŏ ý!ƀŏ! ÜýŏŰ ǫ dž!ƒ ϒǴơ ǫ !ƒĂ

.čěě f ÜŎŰNjǴŋ!ƒ ƨƶT!ƒ Ŏ5 ƨŎdž!ƒ ÜDžŰŏĂ ǫ ĂŏD :ƨULjŏ - č

.čĐĚ f ÜDžŰNjĭǫŰƐ Ü Σ ŏƀdžơ LJŏƒ - Ď

. ǂŏƶ!ƒ ŎpǴ ǫ džĂ ū ǂ!ƒ ϒŰŎ :YǴŋkLjŬƒ - ď

.ď ĚĒ f ÜDžŰNjĭǫŰƐ Ü Σ ŏƀdžơ LJŏƒ - Đ

© Arabic Digital Library - Yarmouk University

[ƀŏ ǫ h!f] (č) :N! ǴơþǴdž ǴǪư ŏD ýǴpĂ

(Ď)!þƯŢĭ l NjDŽǁɛ ÞɛÞǫ LjdžDŽ ÞƯƷǁɛ Ĭʒ ǫ ǫøøsdžDŽ ÞøĭƷ ǫüǴž f ÞƑY ü l DžDŽ

ÜDžùηŪf LJŢùơ OǴù5Ă CǴÞZŪf ĬǁZ ljƧǴŢkljf Þzh NǁkZǴηT! Ǵ5ŢĂ ΘÞdž!f fRNj LJdžư Þ15

Ɣǫh LJĂǂk Ǵdž NhTD KljǴǂ CǴÞZŪf ĬǁZ K!ǴnjLjf Ŏk!f ýǴhLj!Ǵ5 ÜǴnj!ǴƱhD ΣƷhĂ ƔƧơ!f lÞT fƧĂŢdž

.DžkơdŽ!f KĂdž!f ǴNjǴŏǴljĂ Ŏ5Ă ÜDžnjkǁUD

[ƀŏ ǫ h!f] (ď) :NJdžƧǂĂ ljÞĂη ΘÞdžŏ ýǴpĂ

ÛøǴƨɛǁɛ ŁDǁŽŏǫǴ LjdžDŽ Ĉf ÞŬɛ ÛudžøǁNj Ĭʒ 6l ǂøǴƨdžɛNj Njøǁǁɛ Łf ÞƑY ǫpŽ ąf ÞƑYNj

ÛŘøøǴǁɛ Ĉhǂøøǁǁɛ Þøĭǫlj ǫŽøøNJdžD l LjǴ ǫNjøYÞǁɛ ŽlɛNjøŢǴ Ûfĭø ǴǴǫǁɛ ÞǂĂ

Ûǂ Øøǁɛ Nj ĬǂØǁɛ ǴfNjÞǂŢ Ĭʒ ƒøƨəɛÞƔ ƒNJsøøəɛqΘ DžDŽ Njǂøǁǂ łf ÞŬɛ ƒDŽǁD l

Ĭøǂ Y !ƒøøDŽNJǁƒǴ ĂĭΘĭ łƧ 5ƒ2ƨ ƒĭΘǴ ƒøDŽ l Žlɛ Njøø DŽǁɛ łƒ Þǂǁɛ ƒNJǴ łjǁŪɛ ƒĭΘǴ

ÛøøƯNJǁɛ Ĉf ÞƑYǁɛ Ǵf NjŢ ǫǫ dzDŽ łƒǴdžǂ LjǴ Ŭƒdzøǂ Nƒƒøø Y Ú ÞǴølǴ ÛŽøø DŽǂǴ

ÛøǁŬƒǴ ÛŽÞŠǁɛ ÞǁŽøǂ Žɛ ƯǫĭĭŽ ÛŠ5ÞǴǁƒl łjøǂǂƨ ÛǂƒøødžDŽĭ Ĭʒ łf øĭǴǴ ü l DžDŽ

lƧùλǂ NhTŏ DžĂ ÜƧŏ5Ă!f ƧŏP!f Ǵnjhlzŏ Ŏk!f ÜǴǴdžǫ!f LJdž lƧdžnjLjdž!f ƧǴƱdžŪǴh ljǴǴƱZ NhTŏ Ănj5

KhLjk5 ÜƧŏP LJdž Nǁdžơǂk Ǵdžh ƧǴƱdžŪf DžƧǂkk Ǵdžǂ ÜǴŏǴZƧ!f LJdž Nŏǁŏ LJdž ĬǁZ NǁǁưǂkĂ NơĂÞdždž CǴƱZ

ŎǁZ NhTŏĂ ÜƯƧŪǴh ΣÞǴǂǫ ǂljŏÞdž ýNjD NhTŏ NǂÞǴzǂ ǁ!R Ŏ5 ƧZǴT!fĂ ÜYƧƨ!f ƧÞǂkĂ YƧƨ!f Nh

ÜŎùŏơŏ GdžNjŭǂ ΘĂÞdždž!fĂ ƧƱdž!f LJD ydžǴηh ÜƯƧŪf ǁǁk ljƧŏP ǁZ ĭR!f ƧƱdž!Ǵh ljǴhDĂ Ĭŏơŏ LJh

NJùh ÞĂηk ĭR!f NdžƧǂ fƧĂŢdž ÜƔĂŏz!f LJdž NơĂÞdždž ĂǁP (…ƔǴZ Ŭ Ƨhǂ D LJdžŏh)NJ!Ăp Ŏ5 LJŏhŏĂ

.ĐĒĒ f Ü DžɛNjĭǫǁɛ ÜΣŏÞdžơ LJhf - č

.fÞĂηĂdž LJǂŏ Dž! LJD Þzh CǴdžǫ!f ƯƧkzŏ ǴhǴơǫ : ƯƧǴz!f - Ď

.Ďěď-ďěĎ f ÜDžɛNjĭǫǁɛ ÜΣŏÞdžơ LJhf - ď

© Arabic Digital Library - Yarmouk University

ÜNƒfþƵ ljĂŋĂ Ŏ5 NƋĸ ƚƒ Ǵdž fŘǫ NƠĂþdždž Ƶŏƚ Ƶ ƚĂ Ĭ!ǫ ý!ĸljŏ Dźλ .ƵŏƵǯ!f Ɣǵơƚ!fĂ ƵƱdž!Ǵh Nƽ‡ Ł!Ŭþ ƽƵh!f ýdžơŏ ǴljNj ƵƵǵT!ǵ5 .ƽƵh!Ǵh NƋljǵƶdž!Ă NƋkƶƵƚ Ŏ5 Ƶŏƚ!f fŘNj ǴnjhTdž ÜDźnjơfĂƵ Ƶ ƱPŏ5 .LJǵƶdźƋ!fĂ ŁƶƵƚ!f

[ýdžǵ‡!f] (č) :ƵPć yƲƲĂdž Ŏ5 ýǵpĂ

ɛþǵøøøɐĭłƶ łjƴƲǵøøø5 ƀ‡øøłj ĝ‡Ž‡ǁ LƲDƒøDŽ ÞŘǵøøƋNj ǫøøøDŽ ĸĂĜ ƀƒ Þ ƒĭ

ɛþ:TÞ:T ƒƱĭÞ ĴNNjÞǁɛ DźƒØØØ|DŽ ĈjĭĜƶ ƒøøøøŁĭDŽ łƆÞ ƒĥŽǁ ĂØØØƋƋhǁɛ ƀƴŽƋ

ɛþ,Tƶƶƶĵ ljźDŽ ĝøTƽǁɛ Ĉƨĭø‹ƵĜ ƒDŽøƲNj łjŁƚøĭƶ ĂĭøƱĭ ĎĭøĜɛ ƀNjƋ Ă|Ɵ ÞƱĜ

ɛþøĜźøY ĈƵƲƒøyDŽǁƒĜ Ljøĭǁd ƒøźĸƚƲƋ ƒøDŽøźƱ‡ǁ LJÞøƋƵĜ ƝƒøĭÞøǁɛ ƴƱøŁƶ

ɛþøøƋƋƵƵ2‡Nj njqøźǁɛ LƋqøĭ Ĭƶ ĮRøłljƒƶ ĈjøƱƱÞDŽ ÞøƱƶY LjĜ łƒ øĭÞƽǁɛ ƲøƶÞ

lÞŏÞùT ƠùŏƵ NŏƋƵ ƚ ƚĂ ƵƱƚ!f DźƚƵ Ƶ Þ15 ÜƵƋŋ!fĂ Ýdž!f NƋĜƚD Þp ÜƵơƋ! łdžŏƲƵ lƵĂƚ ƵƱƚ!f DźƚƵ Ƶ Þ15 ÜNƋŋfĂdžD Ƙ‡Ƶơ ƵĂƚùŏ Dźùλ .NơĂþdždž DźƵ‡ Ƶ ƚĂ Ŏ5 łƶ!ǵƋdž!f Ĭ ƋƵ łƋ!ŬÞƋ! ÜƴĂƋ|dž!f NŏƋƚk!f LJdž fŘNjĂ ÜljCǵƱƱƲĂ ĭ ŘƋù!f Ơŏþdž!f NƋƋƚŏĂ .ƵƋljƶ!f ƠŏƵ ǴnjljƋ‡ łƋŏƱ łơƒfƵƋ Ƙŋƽ‡dźǵ5 ÜƱǵŏƵ!f Ƙ|T ÞpĂ NơĂþdždž ƵPǵ5dž ýŘùƋĂ Ƙǵdž‡dž!f ýƶ5! ƋƋnjƙ ƱĂþdždž!f Nƶdžƚ ǵdž fŘƋ5 ÜƴfŘƶ!f ƘǵdźƋ‡!ǵƋ NƋkĂƚ y5ƵŏƋƚ LJǵƚLjƋƋ NƋŏ5 ýŏp .þĂŋ!f

[Ƶŏ5P!f] (Ď) :NƋ ƋƶƶD ǵƲƵdž fƵĂƚdž Ĭŏơŏ LJƋ ƋƋƶĂ Ɵþdžŏ ǴƲơŏD ýǵpĂ

ĈFøøøƚƱƱƱNj ąƋø‡ƱøǴǵ ĂøƱNj ƚøk ƒ5ƶNjøøƚ Ĭ‹ø|ǁɛ ĉǵ5 pøƋDŽ Ńf ÞøDŽ

Ĉŭøøƽǵ LjƱƒĭøøƚ DźY Ăøø‡ƱƱƋɛNj ɛÞqøǵ 5øƶĬɛ Ĭƶ LjøƋDŽ ƚøĭĬǁɛ Lƒ ƱƱƱ

Ď - ČDŽɛNjĭqǁɛ Ü∑ŏÞdžơ LJƋƒ .Ďď đ-Ďď đ ƒ

Ď - ĎDŽɛNjĭqǁɛ Ü∑ŏÞdžơ LJƋƒ .ĐĒē ƒ

© Arabic Digital Library - Yarmouk University

ŭηƤ NŁjƵ ƻƽƬŁjf DƶĂ ÜNłŏ!ǫ ǴƥĂŤ ΘĂƥdžđž!f ƥŏ ýʰłŏ CǴη LJǴƫŁjƷʰ Nłʰ ýơ ƥpĂ NłƱƽđž NłʰŤ ƥ15

ƱƽùđŽ!f ýfĂƽùʰ ƚƵŤłŁjf ǴđžŃ5 ÜΘĂƥdžđž!f ĂNjĂ ÜfƤƥʰ ƚʰηơ ŧđžŏƹ ƱƽđŽ!f LJƷ‡Ă ÜǴƤƵǴŤkơfĂ NłŁjđŽ

.YǴłŤŪf ŧ5Ǵ‡ Ŏ5 ljƽĂŁj ŭŁƽđŽĂ ÜǴƫ!ƷkđŽ ƽƥʰ!f ƥǴƵ

[ýŏĂƵ!f] (č) :NłơƥđŽŏ ýǴpĂ

ƒƲ‡øƢǴ ŤKøĭƹłƹ ƹPƷ ƥƣqYNj ŹƹƲ‡øƢǴDŽ ÚNj njqƣøđłƹ ŧf ŤƒđŽ Ú DŽøĭƲ2łłƹ ƒĭΘ ŧfNj!ƽ

Ĭùłł̈Ƶ ýƥŏĂ ÜǴnjƒfƥŧʰf ŤpĂ ƽǴƵđŽṺf ŶǴŏŁjǴʰ Nłŏƥŏ LJŏʰ LJđŽ NłʰǴŏŁjfĂ ΘĂƥdžđž!f CǴƵƵƵ NłʰŤŏ ƤƱ

Ŏù5 ƽùnjU ƒƤù5 łł!Ƥ yđŽĂ ÜƽƵđŽ!f ýĂD ĂNjĂ (ǴŏƱ) ŧU5! ýŭƤ LJđŽ ƥĂŤłđŽ!f ĂNj ĬŁjƵđŽ!f ƒƤNj LJD

ƱƽǴƵ‡ yƵłŁjk ƥp ĂD ƽđŽkŁk Ŭ ǴđŽʰƽ5 ýĂƵnj!Ǵʰ ƽǴƵđŽṺf ŤDƥŧʰfĂ ƽƵđŽ!f ýĂƵŁj! ŤǴŤǴNjƽƱ CǴđŽŁ!f

ΘĂƥùđŽđŽ!f yùđŽ ƽđŽṺf LJ‡!Ă ÜƽƵđŽ!f ýƵƵŁjƷʰ ǴNjƥƵĂ ŤƱłłƤD ŶƱŁ!f LJD łł!Ƥ ăƽŏ LJđŽ LJUŏ5 ÜƽƵđŽ!f

Ĭùłł̈Ƶ ƽƵǴT!f ƥŏƽŏ NłłŁ‡ łł!Ƥ yđŽĂ ÜfƥŧʰD NłŁjƵ yƵłŁjŏ Ŭ ǴđŽƵfƥ CǴƵƵƵ!Ǵʰ NłŏƱ‡ ƵŁǴʰ Ănj5 ÜǴđŽǴđŽk ƹłłkPđŽ

ăƥùŁj!f ŶƱùŁjŏ ǴđŽ‡ ŶƱŁjk Ŭ ǴnjŁjƷ5 ŧłłŏłp ŤŁjǴ‡ ǴđŽnjđŽ -ljǴŏǴƵƵƵ-NłŏƱ‡ ǴŏƱ LJƷʰ ƽŏđŽṺf Nłʰ ΘƥkđŽf ǴđŽ

.ƽNjƱ!f LJƵ

[ýđŽǴ‡!f] (Ď) :ƽPć yƱĂđŽ Ŏ5 NłơƥđŽŏ ýǴpĂ

ĐŽƒøøđŽǴ ƥƒøDŽ pøđŽDŽ ƥƒøDŽƱ ƥl øĭŧƱ ƒøøNłøđŽŬ ŧpøĭŧŶ ƒøđŽΘøƹƹqDŽ ĬđŽŽđŽ

ĐŽƒøøΘĭƥłłƹ łƽ øøŽđŽŧ LjøĭŧŶ ĂǴøđŽkć łjøøŶƒŧǴ ŧƒøDŽƹłłƹ njŃjƥ DŽƷ łƥ ŃjƥłłƹNj

ǴùđŽƵ łùłłǴƵkđŽ ŤCǴη ǴnjŁjṺ ÝǴǴnjʰĂ ǴłŁjĂƽ OƒƥđŽ!f ƥŏƽŏ ĭŤ!f NłđŽƽ‡Ă ljƥĂη ĬłłƵ ŎŁjŏ Ănj5

Üłƽùŏƽƹ fƽǴƵđŽ ýʰłkŁf ĭŤ!f ƱĂƽ!f ýǴơ OƒƥđŽ!f łłłk ýǴơ5 ÜǴǴƵƵ!fĂ ƽŏP!f ýǴŤP LJđŽ ljfĂơ

. ďčě f ÜŧʰǴŁ!f ƽƥŤđŽ!f - č

.đČĎ f ÜDŽƹNjĭǫłłƹ ÜΣŏƥđŽơ LJʰf - Ď

© Arabic Digital Library - Yarmouk University

Ŏ5 Ƣƒfþdž!f ǁǁǁ

NŏhTùk fŘNjĂ .ljĞLjdžkŏ LJĞǂ Ğdž ȿĂ5 NJơĂþdždž LJdž NJ!ĞLjŏ Ğdž LJD fþlkƶdž NJơĂþdždž ȴƱĞPŏ ƧƵĞT!Ğ5

f ùƶŏ ĂD NJùpƧƶŏ þĞǂ ĭŘ!f ÜƧŏƨƶ!f ƧƱdž!f yĞdž ǂŏM!f ǂ!Ğơh ÝNJơĂþdždž yĞdž NJ!Ğơ ƧĂȚ Řǫ ÝŎLjdžư

ƧƵĞTù!Ğ5 .NJùh ȿƧùƶ!f LJdž NJȴȿLj ĬMƵ ĬTPŏ ƧdžnjLjdž ǂŏƶh NJơĂþdždž ĞĞƱƵ ƧĂȚŏ ƧƵĞT!Ğ5 ÜNJh

.ΘĂþdždž!f fŘNj DžƧǂ DžUƵ LJŏhk lƧĂȚ ĞLj! Dž ȴƧŏ! ÜƧŏƨƶ!f ƧƱdž!f ĂNjĂ (ýhfĂ!f) Ƨ ƱĂŏ

[ƱŏȴŏhJ!f] (č) : NJơþdžŏ ýĞpĂ

ƒøDŽǫȿ/ΠΕ Ĭ|ǂȴĭ ΕP DžDŽƶ ÛþNjΘĞΠΕ ĬljNj ŁjMŽÞƒø|DŽ njNjǫøƱΠΕ Ĭƶ ÞƱøȿΠΕ Þkƒ|ǂ

ĸƒƧùƱp ýλĞdžŏ NJdžƧǂ LJǫ Řǫ ÜƧŏƨƶ!f ƧƱdž!Ğh ȿƒŭP!f ĬMƵ NJdžƒƧǂǫ Ư ŏ5Ă ljþĂη Ƨ Țŏ Ănj5

Ĭù!ǫ lƧĞTǫ fŘNj Ŏ5Ă ÜƧĂơh!Ğǂ ĞNƱơŏD ŎNjĂ ÜlƧƒƨƶ ĞnjpĂȿŏ NJLjǫ ýhJ ÜĬȚơk ŬĂ ÞƶĞk Ŭ Ŏk!f ƧƱdž!f

Ğdžǂ Ă ÜDžNjƧŏƶ LJĂþ ĞNȴĞLjD f Pŏ Ŭ ĭŘ!f ƧƱdž!f ýĞơ ĂNj Ğdžǂ ÜDžnjLjŏƶh ĞdžĂp ýdžTŏ Ŭ ÞĞƵ NJdžƧǂ LJD

.ǂdžŏUƶ!f ƧĂơh!f

[Ƨ ŏ5P!f] (Ď) :NJơþdžŏ ýĞpĂ

ĈΕÞøø|ΠΕ ĝpNjøøǂDŽΠΕ Ĭƶ ŏȴƱDŽΠΕ ĜÞĝyDŽ ƒøĭƒøƱøƨΠΕ !øĭÞøø| DžDŽ ŶΕ pǂƶ

ĈƒĞøøDŽƵ ÐžĭøøøDŽĭ Ljøȴ ÛŋȴΕNjøøƱNj ÛÞøĞŘølj ǂƒøøΘǂƨΕ Ljȴ ÛƒÞøÐ ÞMŽP

Ŏù5 NJ5ǂ LJdǂ ÞĂη!f Ŏ5 ĂNjĂ ÜȴĂƧơ!f DžĞơkÞf Ŏ5 Þȴ̄ÜĞǂ Ănj5 ÜȴƧơ!f Ŏ5 NJdžfÞÞǫ Ƨ ȚŏĂ

LJùdž Ĭùlhŏ ŭ5 Ü ţ ĞƱƵƶ!f ĭĂƧŏ ĭŘ!f NJƒĞdžh DžĞdžƶ!f ÞĂηŏ Ğdžǂ LJŏƧPŬf ĬMƵ DžĞƶLjŬfĂ ĞĞƱƵz!f ýŘh

NJƒĞPùȴ ĬùMƵ NJùLjdž ǂù!ŬÞ NJơĂþdždž Ƨ ǂ! DžĞdžƶ!f Ư5! Ƨŏƶkȴŏ ƧƵĞT!Ğ5 ÜNJkMȴƧDĂ Ŭǫ ĞŎT ĞnjƒĞdž

.ljÞĂηĂ

.ÐēĎ f ÜȿhĞȴ!f ƧÞȚdž!f - č

.ÐĒĚ f ÜȿhĞȴ!f ƧÞȚdž!f - Ď

© Arabic Digital Library - Yarmouk University

© Arabic Digital Library-Yarmouk University

[Ɣ℠P!f] (Ď) :(č)Ĭŏơŏ LJℏ ŎЇƵ LJℏ LJ⎩ơ!f Ĭŏơŏ ℊℏD Θƥžŏ ýℊpĂ

Ĭøžs Θø‡ĭ ℰP Ďžøø Ďžʒ ŽĮ sℊøøsNj Ƒøžøs ΘЇℰ Ďžøs øΘЇℰ Ăø‡Ɣ Nqøø Ďž Ĭʒ

Ɣ!øĎžĵj Ljø‖ ĝøø‡øĎžЇℰ Ĭøʒ ƥø‡Ďž Ƒøžž ĎžЇℰ Ĉjøžĭøøø Ďžøĭℊ ƣ l øøøø!ƑØØž

Ƒøø žƦøø Ďž Ljøø‡Ďž Ƒøø žc ƥNjøøШøø‡ʒ ƥøø ĭ ljøžøĎž ƥøĬ Ďžℏ‡sƨĭ ƥøø Ďžs

Ƒøø Θ‡Ďž ƣ l øĎžĵj ƥƑøøℊư ƥƑøøø Ďžs Nj Ƒøø Θ‡Ďž ƣ l Ďžĵj ƥℰqøø žƒƑøΘsʒ

(ď)

Ɣℊơ⎩ù!ℊ‡ LJŏƧPŬƒ Ĭ℠Ƶ ýℊnjĭjk Ŏk!f ĎƧ‡!fĂ ƥĂη!f ýℊ⎡P ‖ ℠kdžŏ NĭjƧℏ NơĂƥdžd ƨ ⎡ŏ Ănj5

ÜNℏ LJĂƧPŬƒ ΘƧ5ŏ ĭ Ɽ!f Ɣℊơ⎩!f NℏTŏ NdžƧ‡ Ŏ5 Ănj5 Ül‡TĂ ℊ⎩ℏ ‖ ℠kdžŏĂ .ƧƵdž!f ШƒĂ5ℏ ýdžơdž!f

Ƨŏdžƥùk Ă ýkp LJdž Ł‡džŏUƶ!f Ɣƒℊ⎡dž!f Ďnjℏ ƨơ!DĂ ÜLJŏƧPŬℊℏ ý‡ĭj N5ŏ⎩ ƧnjT fƦ N⎡ƵℏĂ NkƥT Ŏ5Ă

ƴù5ĭj ƥù‡đŏ! ÝƧùŏPŬƒ Ƙŏℏ!f Ŏ5 (LJơdžĂ Ŏ!jdž)LJŏℏ ƒ pℊĭj!f Σℊĭjη!f ƧƵℊT!f ýdžƶk⎩ƒ ƥpĂ .ĭjƧŏƹĂ

.NƒƥƦℏ Ƨƒƨ ư Ŭƒ Ĭ℠Ƶ NkƧƥpĂ ÜNƒℊℏơŬ ΘĂƥdžd!f

ΘĂƥùdžd!f Cℊù⎡Ƶ Ĭù℠Ƶ Ł!Ŭƥ℠! LJƨdž!fĂ (Ƨ⎡dž!f LJdž ƦĂPdž!f) Ƨℊ⎡džk⎩Ŭƒ ƨ UĂŏ ƧƵℊT!ℊ5

Ƨùŏƹ Ƨŏℏƶk ℊĭjNj Ƨ⎡dž!f Uℊ5!D Ł!Ŭƥ LJdł‡Ă ÜCℊ⎡ƶ!f ƒRnj! ƧƵℊT!f Łηℊơ ăƥdž Ĭ!ǫ ƧŏTŏ ℊdž‡ Üýŏƨη!f

.ƧƵℊT!f Ĭ℠Ƶ ĭjℊŏℊ⎡ƶℏ ƨƥƹŏ! ÝΘĂƥdžd!f Cƒƥηkƒƒ LJƵ ƧTℊℏdž

[ýŏĂ⎡!f] (Đ) :Nơƥdžŏ ýℊpĂ

ŁƦNjøШ ℊKøĭƹℰ Ă‡øY Ĭℊƥł ƥ‡Ďž njqℰ qøøøØžkℰ ℊƹ ƥł Ĭʒ ƥøΘℊℰ LjØžØ ƹƥƹĭNj (đ)

ℊøøYƥøℰ ƦŁ‡T ø‡T ƦƑøØƨŬℰ Ĭʒ ƦƦƥøł ƑØžØ ü Ƒøƨ Øžℰ ƥøNJШ Ĭʒ ƥøqƨℰ pℰ

Ŏù5 Ł‡ŏηℊnjĭjƒ⎡ù!f Ł!Ăƥ!f ‖ Ăℏdž ƧPc ÜŎηℊnjĭjƒ⎡!f Σŏƥℊℏ LJℏ ƨƨdž!f LJℏ Ďŏdžk LJℏ Ĭŏơŏ LJℏ ŎЇƵ LJℏ LJ⎩ơ!f Ăℏj - č

.(ùùNjđĒďK) Üℊùdžℊƶ ƧTùƶ ℊùĭƨƒ ĭjƧùdžƶĂ Ü(ùùNj đčđ ł‡jù⎩)NŏℏD ĭℊ5Ă ƥƨℏ Ŏ!ĂĂ Ü‡ŏ!ℊdžT!f ł‡ŏĭƧ5ǫ

.(ĎČĎ/Ď Ü!ŭYŬƹ ÜŎЇ‡Ƨƨ!f)ƧUĭjŏ

.đčď-đčČ ƒ ÜDžℰNjĭǫℰ Ü Σŏƥdžơ LJℏƒ - Ď

. ‖ !Ɽ NℏTD ℊdžĂ ƧnĭjP!fĂ ýƒĭj!fĂ LJℊĭj⎩!fĂ ƨŏ⎩!f ƥơ :ℊℏU - ď

.čđď-čđč ƒ ÜDžℰNjĭǫℰ Ü Σŏƥdžơ LJℏƒ - Đ

.ýŏЇ!f Cℊdž!f :ƥdžƛ!f - đ

© Arabic Digital Library - Yarmouk University

ăɋɯɯɨɨɛɛɨ ĝɋøɯɯɨɨɛɛɨ Ĭɜ pɨɨɨ ĂΘŢɔ ĝΘɨɨɛ ɨɨɨ ɨɨɨ ɨɨɨ

 ÜƒƧŏl5 DňnjĻjďž ăƧk Ŭ Ĭƙơ ÜNl!Åơ LJďž! CĞŎƶ!ƒ ýƨŋŏ DžŏUƵ ‖ ďž NĻjďu NlơĂþďžďž ƧƵĞT!ƒ Ƨ Ţŏ

ĂùNjĂ ljƧĂŢùŏĂ ÜĞùNjƧĞŎďžD Ɣ‡ŀùk Ŏk!ƒ ÜĦďŏlƛ!ƒ Ɣơŀ!Ğu ljĞŏǫ ĞnjhTďž Ħďŏďžŋ lƧĂŢ Nl! Dž ŀƧŏĂ

.DžĞďžƷ!ƒ Ƨ ďPĂ ăƧƒĂkŏ ĭ Ɽ!ƒƧďžl!Ğu ljĞŏĞŎƵ CƒƧĂ Ɣŋkơďž

[ƲƧŀĻjďž!ƒ] (č) :ýĞpĂ

ǫďźŏøƷ ŭøøĞ ĜƒþøøøƲ‖ε ŎƒƦŀNj ąƒPøøl ŭøĞ ĜŭøøƲDžlε ŻKøøĭƵ ƒĭ

(ŀŏƷ!ƒ) ŀďžďŀ‡ ƧƵĞT!ƒ Ƨ ƲĂ þpĂ ÜCƒþƧŋ!ƒ Ư ƧŪƒ Ŏlŀŏ ĭ Ɽ!ƒ ŀŏƷ!Ğu NơĂþďžďž ƧĂŢŏ Ănj5

ƧùŏP!ƒ Ĭù!ǫ NĻjďž ĺƧĞTǫ ÝƔƒŘƷ!ƒ Ğŏlŀ Ŭ ŀďžơƧ!ƒ Ğŏlŀ ĬďƵ Ğnjk!Ŭþ! ÜƧŎďž!ƒ ƲĞ5!D LJďž ĞNjƧŏƹ LJĂþ

þùơD Ƨùŀ‡Ljŏ Ŭ ÜĬƹĂ!ƒ ŘĞơĞŀ Ŏ5 ÜĞƵĞŋT ĞŀƧĞ5 ljƧďĂŢŏ DžĂ .NŏďFĞŀ! ƲĂþďžďž!ƒ Nhnjŏ ĭ Ɽ!ƒ Ƨŏ5Ă!ƒ

.NkƵĞŋT

[ýďžĞ‡!ƒ] (Ď) : ‖!Ɽ‡ ýĞpĂ

ƐNjþƒøƲ ƒøţďž Ĝjøĭďa !Ɛþøŀlε ăĝøłjNj njqøďε łjøłDžƒďĉ ƥl øďPĞ ăPøďε ƐPøłj

þƐþqøDž LjĞNjøøT ƵĎĞ þĭøøƷ DžDž ąƒ þƒøY DžDž !øŀNj qøøďYNj ŭĞ njqďĭ

þƒƲøøøĞ ŀƒDžþŀøøøDžďƒĞ łjďƒøøďĞNj ĝøøĜjƐNjĉ Dzĭ2øøłyøøDžďƒĞ LjĎYNjøłĎþƷ

Ĝƒøø2øĭĉ łjøď ĜjøłďNjøTĞ ĂDžďjøł ăPøøďε phøƎƒø5 !øĭljƐþĞa ĬKøĭ‡ďε Nj

þƒøøĵďŽε ĜjøĜŽƒDžøƷ ĜƒDžĞ ƥl øƷĎøŽł DžøDž ĵiNjqøďĎŽƷ ĜqøøďŽƷ ĎjøĵďŽøł ƐPaNj

þƒøøøkøĭŪƐNj þøĈďε LjƐþøĜ ŽƐ øĭŢ łjøøďa !øøŬyDžďε þøNJŀďε pøĜNĭ‡Ʒ

þƒøøøUøƷa njqøďďƒĞ pøďøŀďl Džøŀďl ƒøDžƎƒT pøĞĎ ĜjøďNjďl LjøĭƷ Žl ƲĞTĉ

.čĒč ƒ ÜDžƐNjĭqďε Ü∑ŏĎdžơ LJhƒ - č

.ĎĒĎ -ĎĒČ ƒ ÜŀhĞŀ!ƒ ƧĎŢdž!ƒ - Ď

© Arabic Digital Library - Yarmouk University

ÜNJùŏ!ç fĂdùη! ĞŏLjþ!f DźnjŏŰŽ ĶpĞư Ğdž fŘç DźfƧ‡!f LJD Ƨŏ‡Ă ÜƧTh!f ŘŰŽ NJkĞdžƧ‡dž Θþdžŏ Ănj5

NJùdžþIkŏ LJD LJĂþ CĞdžlù!f LJdž Ƨdžnjljŏ řŘ!f ƧƵdž!Ğ‡ ýfdl Ƨŏƨ LJdž CĞƵz!f ýƨηŏĂ ŎƵzŏ NJLjD LJŏhĂ

ŘƵzdž!f ýþĂkŏ LJD LJĂþ ŎƵzŏĂ Ynjŏ Ănj5 ÝŦŰ5ƨ LJŏơ ŘŰŽ LJĂ‡k5 ÜNJƵĂIl! CfĂηŪf ďŏnjkk ĂD ƨƧh

þĞŰT!Ğh Nzk ΘĂþdždž!f fŘNj ƧĞŏþ LJD LJŏhŏĂ .ŘƵŽD LJdž DźUzh ĞdžŏUŽ Σ5lj!f Ŏ5 ĞnjzþĂ þηŏ5 ÜĈĞƵŽ

ΘĂþùdždž!f Ł!Ăþ ýĞηƧ ŘŰŽ ŘLjĂD þþĂ .ĞnjkƧfƨƩ! ƧĞơh!Ğh NJkĞdžƧ‡dž ƧĂTŏĂ ÜljCĞƵŽ LJĂηƧŏ LJŏR!f

Ğùdž lƧλ‡! ljƧĞ5UD ĶŏdžÞ řŘ!f þlŪĞh NJkŽĞηT Ŏ5 ljĞŏç ĞnjhTdž DźŏNjfƧhç NJTŏη ÞFĞp Ř!ç ýTĂ LJD Ř!ç

NJ5ŏùl ƧĂTùŏĂ .Ăþùz!f ţ Ăŏη þŏhŏ YƧơ!f Ŏ5 řĂp þFĞl!f fŘNj LJD þŏƧŏ ĂNjĂ ÜΣƒfƧ5 LJdž ƨƨdž

LJĞùlƧ5 ĞNjƧƵdžh ƨƧƨ ŁhĞơl CĞdž ĞnjLjd‡ CĞdžÞ!f ljŘNj ýƨηĂ ÜýĂþη!Ğh CĞdžÞ LJdž NJLjdž ýĞl Ğdž lƧλ‡!

.DźNjÞĞhD LJŏR!f ljŰĂþŽ

fŘùNj LJD ĞùLjŏhdž ÜLJĞùùdžƧ DźĂþIh NJ! ‖ ƧĞhŏ5 (ŎŰŽ LJh LJlơ!f)NJơĂþdždž Ř!ç ƧŽĞT!f þĂƨŏĂ

ýŘùh LJùŽ (yùLjkdžk)DźĂTk Ŭ NJLjŏdžŏ LJE5 ÝYfƧT!fĂ DźĞƨƵ!f LJdž ĞƨLjkdždž ĞdžFĞT LJĞ‡ LJçĂ ΘĂþdždž!f

. Ƨ ĂƧƨdž!f

[ýdžĞ‡!f] (č) :NJơþdžŏ ‖ !Ř‡ ýĞpĂ

!FØØØDŽZ ÎfNjØĞØTĞ njqŰŽŁ ŁjŽźDŽØźƩ ĹjŁØØŁƨh ŘƩ ăPIIε ÎpDŽØØƨIIε ĂIIa ÎpurŽĞ

ĞùnjLjd‡Ă ÜNJlùŰηdž LJùdž ĶηƧP Ŏk!f ĶĞŏƵŽŪf ƧĂTŏĂ ÜƧdž!!Ğh NJơĂþdždž Ƨ Tŏ ƧŽĞT!Ğ5

DźƧù‡!f Ł!ŬÞ YĂT!fĂ ăþLj!f ŎkU5! ýdžơŏ Ănj5 .ƧĞƵdžŪĞh ýdžơdž!f YĞơl!f LJdž ŁƵpĞl!f ĶfƧŏP!f

.ΘĂþdždž!f þLjŽ CĞƵz!fĂ

.ĐēĒ f ÜDźNjŭqIIε Ü Σ ŏþdžơ LJhf - č

© Arabic Digital Library - Yarmouk University

[ÿõƧ!f] (č) :ýĞpĂ

!øøĭqǁFĞ Ĭøø ĞĦΘĭ Ljøđ̈ĐŽ ƀqøøĞǁFƷ ƒĭøΘǁƐ Ljĭøøø ĦΘƐƀ DžøĐŽ ĂĐŽølj Đžƌǁ

Ĉ!ĦøĵΛǁƐ ĈƧ ĉƀĈøøøĞ ƀƒĈøøđ̈ǁƐ ƀqøĭø5ǁNjĦ Ĉjĉøøøø+ĦĬǁ ĬƷ ü̈øøĦ̄Ţ ĐžĐŽ ĈjĞ njƀqǁNƀĦ

Ɣ̈Ğơùƚ ljĞ̈ŏĞ̈ƵƵƵZĂ Ƨđžp ΘĂƀđžđž!f LJƋ+Ă ÜĞ̈ŏơ!Ğ̈ƀ Nŏƀŏƀŏ LJŏƀ LJđž Ư Ğ̈ŏ5!f NJđžƧ+ ĞƵ Ţ fĂ NJơƀđžŏ Ănj5

ÜNJđžfĂƀĂ NJƒĞ̈ƵƵZ lƧλ+ LJZ ĦŏĞ̈Lj+ fĦNjĂ ÜĐžŏƀ!f Ƨ ǁP Ŏlŏlơ!f Ƨƀƀ!f Ɣηkơŏ Ğđž+ ÜƧĞ̈ƲLjŪ̄f LJZ NƀƀηơĦ

.ýƀη ƧnjƲ Ĭ ǁZ ĦǁzkTđž!f ƧĞ̈Lj!Ğ̈ƀ ÜNJơĂƀđžđž lƧnjT ƧĂ Ţŏ Đžλ

[Ƶŏƚƀƀ!f] (Ď) :ƀfĂη!f NƀƀĞ̈ƀ+ ĐžĂŏ ÜNJơƀđžŏ ýĞpĂ

Đžøƨ Θ ĐžĐŽ ĈƒøƷƀƀ̧Ţ ǁƐNj ôNjƲ ǁƐNj ƀΘĞ̈ǁƒĞ̈ ƒøĞ̈ø ! Njøĭ ĦƐqýĐŽ Ĭ Ĉ ƀƲ+ǁ ƒĞ̈ǁP Ú

Đžøøđ̈ĐŽǁƒĞ̈ ü̈NJøøđ̈Ħ ƒljƀƀƚ ƳƲ ƳƲ lƐNjøøƨ ƳƲ øΘøƨ njqøđ̈+ǁ Ljĭqĭ Ĭ Pđ ƀqĞ̈ǁƐNj

ĐžRΘǁƐ Ĭ 5ƀĞ̈ǁƐ ηĐŽ+l ăƀƲĭ Ĭ ƀƲǁƐNj qøøĭĞ̈ ĂƷNjǁƐ Ĉƒ ƀĉ ĐžĐŽ ƀηĐŽƀǁƐ Ư̈s+ĦNj

ljƧùŏ Ĭùǁ ýưùskđž NJùLjĐĂ ÜƳĂƧơ!f Ŏ5 ƀƚƐ CĞ̈ƵƵz!f Ŏ5 Ƨơƀ NJƀƀƀ NJơĂƀđžđž Ƨ Ţŏ Ănj5

ƧĞ̈zkƚf ƀ15 ÜƳơƚ!Ğ̈ƀ NJơĂƀđžđž ƧZĞ̈T!f NƀƀT Ğđž!Ă ÜƧĞ̈ƵƵđžŪ̄f Ğ̈njLjđž ýnjLjk Ŏk!f Ɣơƚ!Ğ̈ƀ NJđžƧ+ fĦĂ Ţđž

.NŏƀǁFĞ̈ƚ Ĭ ǁZ ΘĂƀđžđž!f Ğ̈njƀƀŏ Ŏk!f LJLjđž!fĂ ĞŏĞ̈ƵƵz!f Ğ̈njLjđž ýĞ̈njLjk ÜƧTZ ýđžĞ̈LjD ƚfR fƀŏ Ğ̈nj!

Ăùnj5 ÜΘĂƀùđžđž!f ƚfƧƲLj ĦZƧƚ Ĭ ǁZ ǁ!Ħƀ ý!ƀŏ! NJLjĞ̈zđž!Ă (ƨƧƀ!f) Ʋƨ! ƧZĞ̈T!f Ƨ ǁƲĂŏĂ

Ĭùǁ ýùŏ!ƀ fĦùNjĂ ÜĞ̈fƀZŪ̄f Ĭ!ƨ ƧƲLj!f ýƨƷk Đž! NJLjŏZĂ ÜNJƀ ƀfĂη!f Ğ̈ƀ+ LJD ƀzƀ ƠđžƧ!f ýĂĞ̈Ljŏ

.ƧFĞ̈ƚP!f ýpƀ ǁĂƧP!fĂ ƧđžŪ̄f ǁfƧƀkƚf Ĭ ǁZ ƨƀĞ̈p ljƀfĂη lĂƀ+ ĐžƨƧ Ănj5 .NJNjĞ̈ƀkLjfĂ NJkƲlŏ

.ĐēĐ f ÜĐžĉNjĭqǁƐ Ü Σ ŏƀđžơ LJƀf - č

.đčĐ f Üƨƀ̈ƚ!f Ƨƀ Ţđž!f - Ď

© Arabic Digital Library - Yarmouk University

[ýŏĂƵ!ƒ] (Ď) :(č)þĠƕƵ LJƕ þďžkƶďž!ƒ Θþďžŏ ýĠpĂ

ƑøΘĎŽ ƑøĎŽ ûøǀ LJþƑøkƆ Ăǂ¥ ƲøøƊǂ łjĕĕĭ¥ƶ ƑøĠNjT ûøΘĎŽǁƐ Njø²ýĭ pDƑƲY

ýùŏƶŏ Ġùďž‡ ÜNJùʅƕ ǂ!ƒƶǫĂ ĬƵƶďž!ƒ CĠĮƷǫ Ŏ5 ĠƕƵʅ LJĂǂŏ ĭ Ɍ!ƒ NJďžƶǂĂ ljþĂη ƶ Ţŏ ĠljnjƵ

.lƶƳ Ţ!ǫ lƶ5p LJďž ƶĠŏþ!ƒ ýþƕŏ5 Üýƴďž!ƒ ƶĠʌĠ ƶƵďž!ƒ

[ýďžƶ!ƒ] (ď):ĠƕƳŏD NJơþďžŏ ýĠpĂ

ǫDŽǂøøƜǁƐ ƲøøǀĈƒ þƑýøø‡ǁ DžƑøǀ ƐPd üøĠNjøǁƑøĠ ûøNJøďĭ Nƒ þƑøøY

ƶùƵďž NJùljďž ýùnjljŏ5 ÜCĠďžʅ!ƒ Ʋƶkƶŏ ĭ Ɍ!ƒ ŲĠơʅ!ƒ ĂNjĂ ÜƲƶĠƶ!ĠƕƵơĂþďžďž ƶĂŢŏ Ănj5

ĠùŏĠƵƶ lƶùλǂ ĬǁƶƲ ǁ!Ɍƕ ý!þŏ! Ý(ýƕĂ!ƒĂ ÜýnjljŏĂ ÜƲƶĠƶ!ƒ)ƶƵďž!ƒ UĠ5!D Ƶ UĂŏ ƶƶĠT!Ġ5 ÝƶŏƶƐ

.NJďžƶǂ lƶ5ĂĂ NJơĂþďžďž

ŲùŏĠƵD LJùďž Ġùnjŏ5 Ġùďž Ġnjŏ5 Ŏk!ƒ ǂlŏþơ!ĠƕƵ NJ!Ăǀŏ ĭ Ɍ!ƒ Ŏŏþďž!ƒ ĠnjƕTďž Ü ǁ!Ɍǂ NJơþďžŏ ýĠpĂ

[ýďžĠ‡!ƒ] (Đ):ƶĂNjƶ!ƒ

ĺƕƶĭqøΘ ƀƑøďžkǁƐ DžƑøΘøĭþ þøǂƲYĉ

ĵüøDŽƑøʅ ĵĺNjøĬƲ DžĐĠ !øĭ‡yǁƐ ƑøďžcNj

ĵbNjøǂǁNj ƖNƐþø(ǂ)ƀ pƐƀPNj
ĵkNjøø

(ùNjĐĚĚĶ) ÜΣ!ƀljŪƒ ŲơĠŢ ÜĂƶďžƶ ŎƕD ŸĠƕ ƀʅkƶďž!ƒ ǁNJďž!ƒ LJƕ ƀďžơďž DžʅĠl!ƒ ĂƕD Ÿƒ ĬNJƶ ƀďžkƶďž!ƒ ĂNj - č

ÜǂĠʅƶ!ƒ ǂʅʅďž ÜŏĂďĠljƶŪƒ ŲŏƶŢ :ƶŏlơĶ ÜbúĠďǁƐ !úYĉ ƀĭƶ Üƀďžơ LJƕ ƀďžơďž LJŏƀ!ƒ ΣďžT ÜŎƕNjR!ƒ)ƶUljŏ

.(đĚ/čě ÜùNjčĐČĎ ÜĐŏ ÜĶĂƶŏƕ

.ččČ ƒ ÜDžƐNjĭqǁƐ ÜΣŏƀďžơ LJƕƒ - Ď

.čĐČ ƒ Üƶƕ Ġʅ!ƒ ƶƀŢďž!ƒ - ď

.čěē ƒ Üƶƕ Ġʅ!ƒ ƶƀŢďž!ƒ - Đ

.ǂzʅ ĂR ţ ŏƶ :Θƒƶơƶ - đ

© Arabic Digital Library - Yarmouk University

NùkηĠơ LJùdž Dž£Ƨù!f ǏǼƵ LJǂ!Ă ÜǂηĠơ ƴơĠƬ Nƽ ƬĂh NƱƽLjh ƯǼƶž ĠLjNj ƧƵĠT!f ýƶ!Ă

ƽơkƱùž ΘĂþdždž!f LJǂh ljþĠ1kƵŬ Ü‖!Ʀ LJdž ƴƱǂkž LJD LJĂþ ƧždžŪf Ǒƽ Ơƒfþdž!f ýĂ1ž NLjD Ůƹ CĠƵƶǼ!

.ƵƶǼ Dž! DžD ǏƵƵD Ƨ ƬĂ!f fƦNj

ƧùžP LJdž ƯƧū! CĠdžƱ!f Nhnjk Ġdždž ýƱƽƽD ljƧžPĂ NơLjdžĂ ljCĠƵƵƵƶ ǏƵƶĠη Ü‖!Ʀǂ Nơþdžž ýĠpĂ

[ýžĂƵ!f] (č) :ƧƵdž!f Ǒƽ ÞƱηkdž

Ljø‡ÊÊFDžĊƱ ǏΘFøƽƽĊ DžY ǏdžFƴDžNNε ÞNjΘεƬ ŁjøøĠFĠÞ ÞFøøĠ ü! !NǏǂǂY ÞFøøƱǂƶ

Ljøø‡ƏFƽ ĆhøΘεÞNj ƱFøÞĠY DžĊε ÞFƯY ƒøDžNJdžDž lø‡ǏFY ƴƱNjNNε Ljø‡ƶ ÜNJdžε εPa

Lj‡øøƬεNjøƶNj ĈLj‡FøÞŽƱj DžøY ǂĠƱøΘć Ǐdžƶƶa ÛƴƱƬNNε εNjyDžƽƽε NjÛLjdžY ǏǏdžNjø‡ƽ

Ljø‡ƶεNjdž Ĉf yøĠĠ ƒøǏdžƱNNε ÞĠøDžøƶƴ εPa LjNNNjøƴ Ĉf øƐεÞƶ DžY ǏdžNjNNøƽ‡ ÚNj

Lj‡øĠεNj1 ÞFDžƽNNε ĈƶNjÞøyDž ÜüƴÜ üøljNj ÞÞDžøΘDž ÞFDžøƽNNε ÞFDž Ǐø‡ĠĠ njƱøƶƶƶƶ

ƒƦùNj LJùdž ƵÞpĠƱùkdž!f ƽÞĂ!f LJD LJƶhòĂ ÜĊNN Ġh LJĠƱLjƶh ƴĠơƱ!f LJdž ýnjLjdž!f ƧƵdž!f ƧƶĂƬž Ănj5

ƴùƵĠPž Džùλ .Ġdžnj1jdž ý‡ Ǒ5 lƧλ‡!f ydžĠηh ÜNơĂþdždž CĠƵƵƶ LJdž lƧĂƬ ƧUĠLj!f Nž5 ăƧž ƴĠơƱ!f

Ƨùžλ‡ Ƨùžƽƶ!f ƧùƵdž!f ĂNjĂ Üýhƒ Ă!Ġ‡ ĠdžžUƶ ljCĠƵƵƶ ýƶηž5 ÝΘĂþdždž!f fƦNj ƚĠ5Ƭ N! ĠLjžhdž NJƱĠƱ

ljCĠùƵƶĂ ΘĂþdždž!f DžƧ‡ LJd‡Ă Ü Ƨžƶƴ!f ƧƵdž!f ĂNjĂ ÜýƵ!Ġh CĠdžƱ!f CĠdž ƧĂƬž LJžơ ǏƱƶ ÜþƶƧ!f

.ƴơƱ!f Nhh Ǒkdk ǐ Ʀ!f CĠdž!f LJdž fƧžP Ƨλ‡D

[ýžĂƵ!f] (Ď) : ‖!Ʀ‡ Nơþdžž ýĠpĂ

ŭøøĠƶƶ FljþUDžƶ ŁεNjøøøDžŬε pøøøƱ! Ă‡Y LjĠ l2øøø|Y ăPNε ÞƱøøyNNε εPĠΘ Ůć

.ďēč-ďĒě f ÜDžεNjǐqNNε Ü Σ ðþdžơ LJhf - č

.ďēĚ f ÜDžεNjǐqNNε Ü Σ ðþdžơ LJhf - Ď

© Arabic Digital Library - Yarmouk University

© Arabic Digital Library-Yarmouk University

© Arabic Digital Library - Yarmouk University

[ƧƷƒĂ!f] (č) :NƠƥdžŏ ǁ!Ʀǂ ýǤpĂ

!NƷĭøøƩǂǁ ƒøøDŽNjøøĭƵ ƒNƱǤƨøΘøǂƹ ƒĭƒøøUƴƱƐ ĈjǤøǂĐŽƒøđĉ DžøøDŽ ǏDŽNƱǂNj

ƒƧƥƬùdž ƥƶǩ ǤnjkƧƒƨƹ! ǑNjĂ ÜǂdžŏƱƵ DžĂŏƩ ǤnjLjđǂ ÜNƱƶƱǤƬᴰ LJŏƱ LJdž ƧdžnjLjk ΘĂƥdždž!f ǦŏǤƠƶƷ

ÝƚKùŏƱ!f fƦNj Ǒ5 NƱ5ƱĂĂ Ü(DžĂŏƹ!f)Ʊ5! ƧƵǤT!f ƧdžƛǩƬf ƥpĂ .GnjLjdž ǤNjCǤdž ƥdžǩƬǩ Ǒk!f ÜǂŏƱŏƱƠ!f DžĂŏƹǁ!

.NƱƠĂƥdždž DžƧǂ! ǂdžŏƱƵ ƱƧĂƬ DžƬƧŏ!

[ýŏĂƠ!f] (Ď) :GƱƠŏD NdžƧǂ ƧŏĂƬǩ Ǒ5 ýǤpĂ

ŭøǤNjƱƐ ƱøǤǂƐNj ŭNJdžƐ LjdžĐŽ ŭøǤNjƱƐ ƐPƫ LjƧƱ ƣNjƱ DžĐŽ DžNjΘTǂƨĭ ǂƧ ƒdžƱƐ njƥǂ

ǑNjĂ ÜΘĂƥdždž!f ǦŏǤƠƶƷ Ĭ!ƹ LJĂƧƱLjŏ DžNjĂ ÜljǤƱǩLjƒĂ ƱĂƠƬ DžnjkƦPᴰ ƥpĂ ΣǤLj!f ƧĂƬŏ ƧƶǤT!Ǥ5

Ŭ ǂùƶƱǤkkdž Ǒùnj5 ΘĂƥùdždž!f ǦŏǤƠƶƷ ƒƦǂĂ ÜyƠƱLjŏ Ŭ ƧŏƨƹƧ ƧƠdžƱ ǦŏǤƠƶ!f ljƦNj GnjƱTdž DžnjŏǁƷ ýGnjLjk

. Ƨ pĂkk

Gùƶŏdžŋ ƠƧŬ̄f ýNjᴰ ǑLjƹŏƱ ĭƦ!f ƥƠ!f Ĭ!ƹ ÜNƱƒǤƠƶƷ ƠŏƵĂ ljƥĂŋ ǤǂƬƒĂ NƠƥdžŏ GƱƠŏD ýǤpĂ

[ƠŏƱ!f] (ď):ljƧŏƹ ýƒƫƱ LJƷ

ƥƠøøDŽ ĂƱƫ LJƐNjqøƱ qyǤ ƥsƥøƨǂ !ǁ ĈjøǂƱƒƨ ƒDŽNjĭƱƒ ƥŬƐ ĈƱΘƬᶜ NjǁƱ

ĂùNjĂ ÜNƱùƒǤƠƶƷ LJdž GnjŏǁƷ ƨƥƹŏ! ƥdžƶƶdž!f Ĭ!ƹ ƥkdžƶ ĭƦ!f Ƨǂ!GƱ ƠƧŬ̄f NƱƬŏ ǦLjNj ƧƶǤT!Ǥ5

.NƱdžƧǂĂ ΘĂƥdždž!f ƥĂŋ YǤƱkf ydž ÜDžnjkŋǤƠ ƱƥTĂ LJŏǁƒǤƱ!f ƱƧƛǂ LJƷ ƦŏǤLjǂ

.ĐďĒ f ÜƨƱǤƱ!f ƧƥƬdž!f - č

.ďēē f ÜƨƱǤƱ!f ƧƥƬdž!f - Ď

.ĎČē f ÜƨƱǤƱ!f ƧƥƬdž!f - ď

[ýdžS!f] (Ď) :(č)Σ ĞĵŴZ LJh S Ţ Ğlj!f LJh SĂŢ ljdž!f Θþdžŏ ýĞpĂ

Ŵ‡øøøøøŶNj Ŵf ƒøøΘsNj ţţűøøøljNj ŋøøsć Ljøøďď Ĉl øøsqŴε Ĭ ǯ ĬĞłΘĭ

Ŵøøøøĭq ţqøýĞ ¢øøřĝq ĬŴεNj‡øøø ı ßl øø‡øøĈŢNj qŢFøøřĐĞ qŢFøøøřć NjP

ŴøøøłsĞ þøljqŴε łSĞøøŶ ƒøDž εPaNj ƒĈŢøøøs łøøřƎŴε ťûĝøøĈŢĞ ƒøDž εPaNj

ÜĞùnjöŴZ DźnjdžĞùσþsƒĂ ljþùƒƒĂdž ýĂùσ ΣĞlj!f YĞdžkŋƒĂ NJσĂþdždž DźS‡ lþT Ĭ!ǫ SZĞT!f SöTö

DźSù‡ LJD Ĭ!ǫ lSĞTǫ ƒŘNj Ö5Ă ÜDźnjljdž LJĂsŘhdž!ƒĂ DźNjaĞdžS‡Ă DźNjaĞnjŋĂĂĂ DźnjljĞ ŢS5 Ŵ!Ř Ö5 ĭĂkŢö

ýùŢSdž sĞŋdž (þĞöD)NJ!Ăp Ö5Ă .Dźnj5ĞljŢD Ş ŴkPdžh NJ!Ăσ DźĂ!!f ykdžŋƒ Ĭkσ ljSöΣ DźS‡ ťĞ5 ΘĂþdždž!f

Ĭ!ƒÃùkk Öùk!f Dźöþ!Ĝh ýŢƒĂkdž!f ljCĞŎZ SŴĂŢ þpĂ ÜCĞŎz!f Ö5 ŶhŢ ΘĂþdždž!f þö5 ÜŦöhhŢ!f NJkpŭZ

Ğùljöhdž ÜNJσĂþdždž DźS‡ lSλ‡ ĬŴZ ýþk lSĂŢ SZĞT!f DźŢSöĂ .NJFĞŎZ DźfĂþ LJZ ŦöĞlj‡ ÜĞnj!ĂŎNj Ö5

Öù5 Sdžk Ţùdž ΘĂþùdždž!f LJD LJöσ Ö5 ÜyŎ!ljöĂ Ş pĂkö þp SŎdž!Ğ5 ÝCĞdžŢ!f SŎdž ťĞ5 þp ljþĂη LJD

.LJöηĞkσdž!f ŶŦ# ĞĥŘ5dž Ğdžö S‡ ťöư!fĂ lþT!f ĶpĂ Ö5 ljfSkĂ ÜCĞŎz!f

[ýdžĞ‡!f] (Đ) :(ď)LJĞŢfSP LJh sösz!f þhZ LJh þdžσD Θþdžö ýĞpĂ

ĝNjøøŰŴεNj űøøøŷŴε ăP ţĝøøDŽΘÜ ÚĐ ¢#ŴŽ ÞřŽ ĈεNjø5Ůε Ĭ ǯ ţĝøøDŽΘŴεNj

ĝNjøøDŽ‡øøŦŴε ŽÞNjøøDŽ ĈĜøøƎFDŽŴε Þk ŦjøĞŦŴ ÛŽÞøĈŢ LjŦDŽ ţĝεNjyŴε ŽÞĈŢ

ĝNjøøDŽkNj Ă‡øøyŴε Ĭøǯ qŢFøY DźFDŽRć ŦjøřřĞ !!ţFø‡‡ ąΣÞøźŢ Ăø‰ ăNjÞř

ĝøøřÞΣø‡ NjP ‡εÞøĞŮε Ĭøǯ Þqø ĞŴεNj ąf øø‡εÞøDŽ ĈŢƒøřDŽƒøs Ĭǯ ţqÞ‡DŽ

ĝřøøyĞ Þřøǯ f ÞŮε Ĭøǯ ƒNJ‡YƒyøŢNj ƒNJ‡øΘDŽ ĝƒFDŽsŴε Ĭǯ ţ‡ĞřĞ ĈSDŽŢŴƒI

Ş Ţ !h NJöhD lSĞdžǫ Ö5 ďTlj ÜLJfSdžz!f ýĞηS LJdž ÖηĞnjlj Ţ SödžD ÜÞĞdžσ LJh ΣĞĵŴZ LJh Ş Ţ Ğlj!f LJh SĂŢ ljdž!f ĂNj - č

.(ďČď/ē Ü!ŭYŬε ÜÖŴ‡Ş s!f)ŞUljö .(ùNjĐěĚĶ) ÜNJöhD lĞ5Ă þzh ŦöĞηh Ĭ!Ăk ÜŦöĞηh

.ĐĐČ f ÜDźεNjřqŴε ÜΣöþdžσ LJhf - Đ

Ķ) ÜΣljĂk Ö5 lSŢŬf ljŘNj CfSdžD Ŧ!ĞĂ ÜLJĞŢfSP Öljh LJdž Üťσ!f þhZ LJh sösz!f þhZ LJh þdžσD ĂNj - ď

.(čđč/č Ü!ŭYŬε ÜÖŴ‡Ş s!f)ŞUljö .(ùNjđĎĎþzh

.čď č-čď Č f ÜDźεNjřqŴε ÜΣöþdžσ LJhf - Đ

© Arabic Digital Library - Yarmouk University

ĝqNjøøøШøĞ ŋøøłż ąøøĭNj ąhøĐŽƒæĞ ¥ƒøøøĞĞ DžĭƷłyĐŽШЄ LJNjøШNj Ăs±ĭ

lƧĂ Ţ ù ldž Ŏ!Ğzdž!fĂ ƥĂŋ!f LJƌ±Ă ÜNJh ‖ Tŏ ƥp ΘĂƥdždž!f fŘNj Ƨŏ Ţ Ŏ5 ƥdžơ!f LJĐ ƧŽĞT!f LJŐhŏ

DžĞù džƷ!f CĞdž NLJƌ± ÜNJ! ýŏλdž Ŭ Ƨŏƨ Ţ ljƌĞŎƵz5 Ý Σ ĞLj!f ljƥĂzkŏ Dž! Ğdžh CĞŋ NJơĂƥdždž LJĐ LJŐhŏ DžĂ ÜNJŏШŽ

.ƧĂP Ţ !f ĶfŘ ŁhШ Ţ !f Ư ƧŬf NLjdž ƨƧĂk ĭ Ř!f

ÜƣŏƧĞù k!f ƧĂŘŋ Ŏ5 ¥ƧĞư!f ƨŏƧz!f NJkШFĞŽ ƣŏƧĞkh (…2 ƧT Ĭ !ǫ ĭ Ăƌŏ) NJ!Ăp Ŏ5 ƥŏTŏĂ

Ĭ !ǫ ljĞŏĞƵŽ ƥfƥkdžf Ğ5 Ţ fĂ ÜŁzŏ5Ƨ!f ŁLjĞ±dž!f ĶfŘ Ƨ ǫ Ŭf LJŏh ŁdžŏƧ±!f lƧ ǫ Ŭf ljŘNj LJƌT YĞ5kƧf ăƥdžĂ

ƥĂŋŏ Ănj5 Üýƌ ǫ ŏ Dž! DžD ýƌ ǫ LJdž ý± ýdžTk ‖ !Ř± ŎNjĂ ÜΘĂƥdždž!f LJƵĂdž LJŽ lƥŏzh!f YĞl Ţ Ŭf Ł5Ğ±

ĭ Řù!f ĞnjŽĞzT DžŏƲzh ƨ Ƒ ŭ P!f LJdž ĞnjLjĂƥ Ğdž ĬШŽ CĞdž ǫ !f ƥh± Ŏ5 Σ džT!f ƥĂŋk Ğdž± ÜY Ğ ǫ ơ ƧŏƷh

.ĞnjhĞ Ţ D Ğdž fŘǫ CĞŏTŬf Nlh ŎTkLjk

[ýŏĂƵ!f] (č) :Y ƧƷdž!f Ư Ƨdh DžnjhơŢ ĞNƧŽ Θƥdžŏ ýĞpĂ

Łø ƨĞĭ ł f NjƥøШЄ LJƥljŘ DžY ƒ5ƥNj !NJĞ Łh ŁƥøljŘ ăPШЄ Ĉ f øĭĞШЄ Ƶƥ Nj ĂYƥ

ŁNjƨøøШЄ λĭ ǫ NjШЄ ŋ ƨ FDŽ 5NjøƷ !NJĞ !øłjhFĭøШ NjơŋŶł ƵNjƥøШЄ Ĭ Ʒ ĄYƥĞFĞШ

!ǫ Føøljƥ FøUŽcNj ÛŲøłž FøNJĞƏFΘƨ ŋøøŁШc Ư øQШЄ ÛĞP Ĭ Ʒ !øNJĞ ƥNjøŁł

Ŏùk!f ƧĂNjƨ!Ğh ÜŽNjĞdžơ LJŽ ĞŽĞ5ƥ ĶlŏƧĐ Ŏk!f DžNjCĞdžƥĂ Dznj!ĞkpĂ DznjkĞŏơ ư k NJhTŏ ƧŽĞT!Ğ5

DžùNjCfƧĂ LJŏ5ШPdž ÜDznjơĞdžƧ LJŏШdžĞơ DznjFfƥŽĐ ĬШŽ fĂƧĞƷĂ ýŏP!f fĂh±Ƨ Ğdž fŘǫ DžNjfƧkĂ ÜƧdžλШ! ƌönjkk

ĭ Řù!f DžŏùƲz!f ăŘŬf LJŽ ŁŏĞLj± fŘNjĂ ÜĞdžƥ CfƥŽŬf ĬШŽ ƧƵdžŏ ĭ Ř!f ÜY Ğơ ǫ !f ý±Tŏ ĭ Ř!f ƧĞhƷ!f

.DznjnjŋfĂŏ LJdžh NLjĂlơШŏ

.ĐčĎ f ÜDžƷNjĭǫШЄ Ü Σ ŏƥdžơ LJhf - č

© Arabic Digital Library - Yarmouk University

© Arabic Digital Library-Yarmouk University

[illegible] (ج) : [illegible] [illegible] [illegible]

Nɪ5ŏùʅ ýʅŏ ŭ5 ÜDžŇU!f LJƵ NƵ5ƵkĂ N!ƥƵĂ ΘĂƥdždž!f ŁdžĞlkʅf ŤŇƵ ƵŎdž!f UĞ5!Ğh ý!ƥ ‖!Ʀ‡Ă

ĞùŏŇƵ!f ýùʎdžŇ! ΘĂƥdždž!f CĞŏơĞh ŁŏơĂdž ƵŎdž!f UĞ5!D ƚCĞη ĞdžhƵĂ ÜLJŏdž!ĞU!fĂ lĞƶŎ!f NɪηĂ Ŏ5 Ŭ9

.ΣĞlj!f LJŏh ƵʎƥLjk ƚƥĞ‡ LJD ƥƵh Üɪ ŭPŪf DžƵĞ‡džĂ

ýĞùơ ‖ù!Ʀ Ŏù5 N!Ğơ CĞŎƵŇ! ƵƥŤdž NLjd‡ ÜŁŏƵƵT!f ŦƦĞdžLj!f LJdž Ƶŏʎ‡ Ŏ5 ΘĂƥdždž!f ĂƥhŏĂ

fƦùNjĂ ÜNJfĞŎƵƵ lƵʎ‡ Ŏ5 ŁƵŏhŎ!f ŤŇƵ ɪĂɪskŏ ƥp ΘĂƥdždž!f LJ9 ýh ÜƵŏʎ‡!f ƵŏP!f ŎŎƵk Ŏk!f ŁƵŏhŎ!f

.Σŏƥdžơ LJhf Ğnjdžƥp Ŏk!f ŁŏƵƵT!f ƵĂŤ!f LJdž Ƶŏʎ‡ Ŏ5 Ơưf Ă

lƵĞƵkùʅŬfĂ NJŏhTùk!f ŤŇƵ ƥĞdžkƵŬĞh ŁŏƵĞηdž ƚĞdžfƥPkʅf ƵŎdž!f UĞ5!D ƵŽĞT!f DžƥPkʅf ƥ15

lƥfƵùdž!f ŎLjĞùƵdž!f ƵùnjUŏ! ÝŁùŏLjĂŇ!fĂ Łŏ‡Ƶơ!fĂ ŁŏƵŤh!f Łŏʅơ!f ƵĂŤ!Ğh ŁLjĞƵkʅŬfĂ ÜŁŏĞLj‡!fĂ

. f ĂŤLj!f ‖ŇĂk 2ŇP ŁŏƵfĂkdž!f ƚŬŬƥ!fĂ

© Arabic Digital Library - Yarmouk University

© Arabic Digital Library - Yarmouk University

Řďƒƒƒ

ƨƬùƶ!ƒ Ǒ5Ă ÜƋžD ǑljŋƨƬƵ Ǒ5 CƒƨƶT!ƒ LJǴNjŘD Ǒ5 lƨưǴơ ƚǴ5ĂƬĂdž!ƒ ljŘNj ƚǴŨ ƥpĂ

Yƥùƙƀƒ ƋùŏơÜƥùŏƥŋ ƴĂùƛ Ǒ5 ƨnjŨ ƥp "ǐƨŋnj!ƒ yƀƒƨ!ƒ LJƨl!ƒ Ǒ5 LJƽ!ƒ ƒŘNj LJD ƨŏƹ ÜǑƬǴƀƶ!ƒ

LJùdž ƒƥŏƶƀ ǴƱĂT NJŏ5 ƒĂƶƱpĂ ÜƋƛƥơƙƬdž ƋŏŁj5 ǴƀĂƨư ƒĂƨ‡ƀƒĂ ÜŁƥƥƶƙdžĂ Łƥŏƥŋ ǴŁjƒĂ!D NJŏ5 ljƋƒƨƶT

LJŏƨĂƬùdž ÜyùƬǴ LJƋĂƋ ƋƀƬǴ!ƒ LJĂƨl!ƒ CƒƨƶT LJƶ ƨƛD Ǵdž LJŏƀĂ NJLjŏƀ ÜƨǴNjƥƶŬƒĂ DžƥŁk!ƒĂ ǑƥƨƬ!ƒ

."lƨĂƬ ƽƥƋƀĂ ÜƨŏĂƬƙ ýdž‡D DžnjƙFŏƀ (č)

DžnjƙùƶŏƀƱ ýǴùdžŋ! ÝǐƨƶT!ƒ Ư ƨƹ!ƒ ƒŘNj Ǒ5 ƒĂƶƥƀDĂ ƒĂƥǴŋD ƥl5 LJĂŏƬ!ƥljŪƒ CƒƨƶT!ƒ ǴƱžDĂ

ýĂnjùƬ LJùdž Ǵnjŏ5 ǴdžĂ ÝDžnjƙFŏƀ Ǵnjƀ Ÿƒ Ǵƀơ Ǒk!ƒ lƨưLj!ƒ Ư ǴŏƨƬƒĂ ƋŏNjƒƨ!ƒ ƋƶŏƀƱ!Ǵƀ ƒĂƋƹk5 ÜCǴƋƹ!ƒ

ǑƥƒĂƬù!ƒĂ ‖ƨùƀ!ƒĂ ƨĂƬù!ƒ DžnjƽùƬĂ LJùƶ ŭưƽ ÜNƀƋ‡ ‖!Ř ƒĂƽƬĂ5 ýǴƀŋĂ ƋŏƥĂDĂ ƨǴnjLjDĂ

ljŘùNj ƚƙƽ! ƥpĂ .ƋƱŏdžŋ!ƒ DžnjƙƶŏƀƱ ƨNjǴŨdž LJdž ǴNjƨŏƹĂ ÜƨŏƽƒĂLjĂ ƚǴNjƨLjƙdž LJdž Ǵnjŏ5 ǴdžĂ ÜýĂƒƥŋ!ƒĂ

ƨƹùT Ǒ5 Ǵnjŏƀƶ ƒĂƋƱƀpDĂ ÜǴNjƨŏĂƬƙĂ ǴnjƽƬĂƀ DžnjƙƨƹƋ5 ÜCƒƨƶT!ƒ ƨǴŨLjD Ǵnj!ǴdžŋĂ ǴNjƨơƬƀ ƋƶŏƀƱ!ƒ

ǴnjLjùƬǴơdž LJùƶ Ƌùƀƙ̆P ƨĂƬùƀ LJĂƨƀƶŏĂ ÜǴnjƽǴƬĂD Ǒ5 LJĂLjƙƽŏĂ ÜǴnjƀ LJĂ!ƨƹƙŏ ƒĂơƒƨĂ ÜDžŏŨƶ

.ǴnjLjƙǴƽdžĂ (Ď)

ÜǴnjưùƶƀ Ǒù5 ƋƥƨǴ̆Tùdž!ƒ ƒĂƥǴ5 "DžnjƱƹ Ĭƙơ ÜƋƶŏƀƱ!ƒ ljŘNj ƨƬĂ Ǒ5 LJĂŏƬ!ƥljŪƒ LJƙ5ƒ ƥpĂ

Ǒù5 Σŏù!Ă Üljƥŭƀƀƀƀ lƨǴdžƶƀ ƨĂƹTdž DžnjLjdž ƨƶǴT ý‡5 ÜlƨdžǴƶ!ƒ LJƥdž!ƒĂ ÜƋdžƶǴLj!ƒ ƋƶŏƀƱ!ƒ ƨƬĂ‡

ÜƋŏƨǴơùƀ!ƒ ƭĂơĂ!ƒĂ Ƌŏ!ǴP!ƒ ƚƒĂŭƀ!ƒ ƨƬĂ Ǒ5 ƥŏ Dž̆nj! LJǴ‡Ă .LJĂƥĂƥƶdž ƋƒŘ5D Ŭƹ Džnjŭƀƀƀdž ƭƨT!ƒ

."ýƀŬƒĂ ýŏP!ƒĂ (ď)

) ÜƱ.ƥ Ü ƋùơĂƥ!ƒ ÜƋùƵǴƀƛ!ƒ ƨƒƥ Üăƥøƀƀƀƀ

LJŏ!Ǵù ƷdŽ ƒĂLjĂ ƭŏ Dž!Ă ÜƴŏƧƷ!ƒ ýǴdžƶkƚƒ Ŏ5 ƬpƧǴTdž!ƒ ƱƒƧ5ǫ ƒĂƱƧ5ŏ Dž! LJŏŏƚ!ƥljŪƒ LJD Ƴơ‰ŏĂ

(č).ƐljǴNj LJhƒ ƧƵǴT!ƒ ƥljƵ ljƥƞlj Ǵdž Ŭǫ DžnjŇ!ƒ ÜƬpƧǴTdž!ƒ LJdž Ƨŏƛƭ ýǴơ ĂNj Ǵdžƭ Džnj5 ƮĂ Ŏ5

ÜƬkdžǴƮ!ƒĂ Ƭŏơ!ƒ Ƭƶŏh‰Ƴ!ƒ ƧNjǴƲdž LJdž ƒƧŏƛƭ -CƒƧƶT!ƒ LJdž ljƧŏƷƭ - Σŏƥdžơ LJhƒ Ƨ ƮĂ ƥpĂ

Ơhù ƮD ýùh ÜƴƒƧTù!ƒ Ƨ ƮĂ ĂD ýƶƷ!Ǵƭ YĂưĂdž! ƬơkǴ5 ljƥljƵ ƥƶŏ Dž! Ŏƶŏh‰Ƴ!ƒ ƧƲljdž!ƒ ŇJǫ" ýh

Ƭ5ŇkPdž!ƒ NJƲǴ5!DĂ Ƨƴdž!ƒ Ƨ ƲĂĂ (Ď)."ƧPƈ Ƨƛǫ ƒƥơƒĂ Ŏ!ƒĂk!ƒ ŇŇƵ ljƌƒƶƞD Dž ƚƧk ŭ!kƚdž ǴƵĂưĂdž

Ŏù5 Ƨù‰dž!ƒ lƧNjǴƲ! ƥƞlj ǴljƥD Ƨŏƹ ÜăƧPŪƒ ƬŏƧƶT!ƒ KǴƵĂưĂdž!ƒ Ŏ5 N5ƲĂ Ǵdžƭ Ü Ƨ ƮĂ!ƒ Ŏ5

ÜǴùNjƧǴNjƶDĂ ƯǴùŏƧ!ƒ ýĂǴùljkŏ ǴdžƥljƵ Ǵdžŏƚ ŎĂ Ü Ƨ ƮĂ!ƒ Ŏ5 ƒƶƧǴh ƒƧĂươ Σŏƥdžơ LJhƒ ƧƶT

.Ǵnjƚ!ǴƞdžĂ lƧdžP!ƒĂ

KǴ5Ăù ƮĂdž!ƒ ‖ùŇk ÜƬLjŏǴhkdž ǴKŎŎƥ Σŏƥdžơ LJhƒ KǴ5ĂƮĂdž Ŏ5 Ƨ‰dž!ƒ lƧNjǴƲ KŇdžơ ƥpĂ

ÜƬùŏơ!ƒ Ƭùƶŏh‰Ƴ!ƒĂ ÜKƒƥǴùdžƞ!ƒĂ ƬkdžǴƮù!ƒ Ƭƶŏh‰Ƴ!ƒ :ŎNj DžǴƚpD Ƭƛŭƛ Ŏ5 ǴnjŇƶƞlj LJD LJƭdžŏ Ŏk!ƒ

.ƬŏljǴƚljŪƒ yƒǴh‰Ƴ!ƒĂ

: l ƐƥƒDŽƱƱƐNj hƭƬDŽƒ T ƱƐ hƴyŇǴƲƱƐ -ŪNjƈ

.ǴNjƧŏƹĂ ƯǴŏƧ!ƒĂ ƧdžP!ƒ ýdžTk Ǵdžƭ ƴǴơƚ!ƒĂ ƭĂƧh!Ǵƭ NƶhƒĂkĂ Ƨƴdž!ƒ ýdžTkĂ

[ýŏĂƴ!ƒ] (ď) :ƬhǴơƚ Ƨ ƮŏƴǴp ƥ15

ƬƒøøƱƈ DžŇƬøƭDŽƱƐ UøDŽƥ Džƈ Ăøƭƴ ƬvøƐNjPøøƴ ŽNjøƨŇƒƴøDŽƥ ąhƭǴƨDŽNj

(Ð)ƬƒøƱøƶNj ŪƒNJøƭŭƥƈ DžøDŽ ŪŽƴƏƒƨǴ lƴøøƮƥƥƶ lƥƥq DžŇƴƱ ƒIljƒǴƬƴ ƒNJƬƥDŽ

.Ðč f Ü!ljƥƒkƆ ƥƭdž Û!ljƥƒkƆ Û!NƬƒŇƴƱ:KƒƴǴdžŬƐ ƥTƴNj Ƨ ƱƥƭdžŬƐ Ňƶ f ƥƴƱƐ ƥƒǴƥƈ ÜŎljǴkƚh!f :ƧUljŏ -č

ÜDžčěěēÜ čƱ ÜKĂƧùŏh ÜƭĂƧT!ƒ Ƨƒƥ ÜDžŇƴǴƐƥDŽƱƐNj ƶ ƐNjƴƱƐ ƥTƴ:ŇƨƥƭdžŬƐ f ƥƴƱƐ ƥƴŇƥƒƬ ÜLJǴƚƥƭ ÜƬǴƵƶ -Ð

.ŎČč f

.ēđ f ÜDžƐNjŇƥƱƐ ÜƬŏƥdžơ LJhƒ - ď

.Ƨƥk! ǴnjŏŇƶ Kƚƚƥƭdžƶ :ǴnjkƧdž - Đ

© Arabic Digital Library - Yarmouk University

[illegible]

LJùdž ƵpĠlùkk Ǒk!f YĂdžþ!Ġu NJnjuTǒ ǐ Ɍ!f ÜƴƦz!f Ǒ5ĠƬ!f ł ǒƷ!Ġu ƦdžƠdž ƦuĠƠl ƧĂƬǒ Ănj5

ÜLJfĂùǒƠ!fĂ ƚĠuLj!fĂ YƧs!fĂ Ư ƧŪf ǏdZ ǑuĠŋǒÚf ljƧƛDĂ NJkuĂƦz! LJǒz!f yďžþ ƨĂ5ǒ NJLj‡! ƦuĠƠl!f

ƐdkdžK Ǐkơ ÝĠnjơldkĂ ƦuĠƠl!f ll dk Ơlďžk ǑNjĂ ĠuƬ!f ƟĠǒƧ ýz5 LJǒukǒ5 Ƨƛ‡D NJkƧĂƬ ƧƵĠT!f ƥďžǒĂ

CĠďžlù!f Ǒù5 ƨĂƧu!fĂ ÜĠNjþǓĂD DžĠzƵƦu DžĂlk DžĂdƧ ƥD ĠnjLjd‡ Ġnjz ư ƧkĂ Ư ƧŪf ǏdZ ljƥpk5 CĠďž!Ġu

.ĂuPǒĂ ljĠLjl ƴƴTǒ ƜfƧl NJLjd‡ ł ǒƷ!f ýĂsLjhu ƧTudž ÜƧPc ĠƥǒƠ ǑƨkPkĂ ĠƥǒƠ yďždk

Ǒù5 ƧĠùƵdžŪf Ġùnjǒ5 yďžŋkk Ǒk!f Ɍǒ!Ġdžŋ!f ƦUƠd!f ƨƧuk Ɍǒ‡Ƨơ ƦǒƧƬu Ɍǒlơ lƧĂƬ Ǒnj5

ÝlƧùdžnjLjdž lƧǒƨƐ ƥpk5 ƦuĠƠl!f ǏdZ Ơlďž!Ġu DžĂlk Ǒk!f ÜĠuƬ!f ǑǒƧ ł‡Ƨơ ýzsu Dž‡fƧkkĂ ÜƦuĠƠl!f

Džùlƨǒ! ÝăƧPD lƧĠk f ǒPTk!fĂ lƧĠk NJǒuTk!Ġu LJǒzklǒ ƧƵĠT!Ġ5 .Ɍơǒls!f ƜĠŋs!fĂ Ư ƧŪf CĠǒơǓ

.ƴƬP!fĂ lĠǒơ!fĂ lþǓĂ!f ƦUơ! þlŋkĂ ÜĠnjFĠdž lƧƛ‡Ă ƦuĠƠl!f ljRNj lƧfƨƐ ƧnjUk ƦpþuNJkƧĂƬ

[ýdžĠ‡!f] (č) :ĠNơ ǒD Ġnjs ƬĂ Ǒ5 ýĠpĂ

ƦƠƠdžNjƦdž ÎNƦƠƨƬ ll Ĉ f ĠĠll DžDž 6l ŋRlj ƦƠƠDžƦD ĠNjþƠĠll Ƨ ƠƠƠdž ƨƠƠDžǐƠŋdžNj

ƦdžƠǐƠƠDžk DžƦƠƠ!ll LjDžƠƠƠƨƠƠdžƦ ƥƨ łjƠƠdžc Nj‡ƨ łjƠƠƠĠƦ ƥkƦƠĠdžƦ ƨpƠƠUs

Ƨ Ăǒlù!Ġu ƨĂƧu!fĂ ljRNj Ư Ġdžǒƨ ĠnjuTdž ÜĠnjǒ5 yďžk ƨĂƧu!fĂ CĠ ư ǒu!f ƦuĠƠl!f ljRNj Ƨ Ƭǒ Ănj5

Ü(LJĂùk!f ƧƬLjƨ DžfþPklf)ĠĠlLjĂ ĠĠs Ƭ d!dk!f ƚĠuơ ýĠƛdžd‡ ƚLjĠ‡5 ÜĠNjƧĠƵdžD ƚkƵNj ƥpĂ ÜƦzdžǔ!f

ƧƵĠTù!Ġ5 Ü(Ɍù‡Ƨơ!f ƧƬLjƨ DžfþPklf)ƵƧsLjf Ġdž fRƨ ƥlz!f ƚĠuơ ƵpĠlk‡ ĠƨuĠkkdž ĠnjƵpĠlk LJĠ‡ Rƨ

ƚfƧƵpĂ Ü Ƨ Ăǒl!fĂ Üƨ Ƨu!f LJĠzdžk‡ ƦskPdž ƧƬĠLjƨ LJdž Ġnjǒ5 Ġdžu ƦuĠƠl!f ljRnj! Ʀkǒdžŋ ƦơĂ! DžlƧǒ

Ǐù!ĂŪf ƦùkNjĂk! Ăþùuk Ǒùk!f ƧƬĠljz!f ljRNj LJǒu ƧƵĠT!f Ƨ kD Rƨ Üþlz!f Ǒ5 d!dk!f ƚĠuơĂ ÜĠĠdž!f

ýùƛdžk ÜƦǒ‡Ƨơ ƦǒLjĂ! lƧĂƬ ǑNjĂ .ƧƵdž LJdž Ġnjǒ5 ĠdžĂ ƦuĠƠlk! ƦzƒfƧ lƧĂƬ ĠnjLjdž ý‡T5 ÜlƧ5ĠLjkdž

.Ðěč-ÐěČ f ÜDžENjǐƠŋdžE Ü Σ ǒþdžơ LJuf - č

© Arabic Digital Library - Yarmouk University

Ư ǵùdžǒǵ Ɨ+ƧơĂ ÜƬƵpǵǰkdž!f ƧƵdž!f ƚƒƧƵp Ǒ5 Ɨ+Ƨơ!f ƚǵǰdžk ǵdž+ ÜȘƧh!f LJǵƶdž! Ǒ5 ǵnjǒ5 LJĂǰ!f

Ɨ5PĂ ƬƵƧǰ LJdž ǁ!Ɽ Nhu ǑơĂǒ ǵdžu ÜǵNjƥǵdžƹD LJdž ǵnj!ǔkǰf ƥljƶ ƶĂǒǰ!f.(č)

LJdù+Ă ÜƧƶǵTù!f Σù5lj Ǒù5 ƟǵǒkƧǔf Ƭƶhk Ƨǰǵljƶ LJdž ǵnjǒ5 ǵdžĂ lƧĂǰ!f ljƦNj LJD ĂƥhǒĂ

.NLjƵĂ YǵǒƱ ƥƶh Nǒǰƶ ƚƧƵǒǰ Ǒk!f LJƨơ!f CƒĂŋD LJdž ƩƧPǒ LJD ƥǒƧǒ ƧƶǵT!f

[ƴƧǵlkdž!f] (Ď) :ȘƧh!f ƶ ǰĂ Ǒ5 ýǵpĂ

ĝǐøøDŽY ąɛDøøƷ ĴNFǽøøƩ ĜƵƶǰøǵøl łjøøøƬǰFøDŽøǐd ƵØƱDøƬ ƵƥøøǵNj

ĝNjYƥøøøǁFǵ łjdƟFøøǰ łjŝŃøøøƶǐ ƒøøøǰƥFY ĂDŽøøƟǁɛ LjdžDŽ Ŷɛ Ăƶ!ƨ

Džùƛ ÜLJǵ!5P!f DžFƒƥ NhuǰǁƵ ƴơ!f Nhu ƧƱD Džǒkdž LJǵǰLjǵ ƴǰp ƴƧƵƱǵhu NLjǵƶdž!Ă ȘƧh!f NhuTǒ Ănj5

ǁơƱ!f ǑNjĂ ÜƬnjlnjl!ǵhu ƥĂƶƧ!f ƚĂǰ ǵnjuTdž ÜƱƧŪf Ǐ|ǰ Ƨǒƨƹ ƧƵdžu Ǐkƒ ȘƧh!f fƦNj LJD LJǒhǒ

.y5kƧdž ƚĂǰhu

[yǒƧǰ!f] (ď) :ǵǰƱǒƒ Nƨǰ Ǒ5 ýǵpĂ

5ƥøøǰDŽ Ăǁd üøøǐ+ǁɛ ĵjøøyƱ5 Ǐƨ fƥøøƹƒ DžDŽ ǰjøøƩǁɛ Ǐƨ ƥøøƒƱNj

5ƥøøǵǰǁŽ ĂøƩq+ǁ Ʊøø2ž hǔ+yøøǰ LjøøǵǰƟƨ DžDŽ ƒøøǵž+ ƒøøøøøDŽƦƒl

5ø+øǐDŽǁɛ Ǐƨ ƥøǵø+ǁɛ ƱøƟl DžFøl ĂøƩqǁɛ Ǐøƨ LJƥNjøž ĂȘǵǐ DžFøl Njǁ

ljƧĂùnjƱ Ǒù5 ĂNjĂ Üýǒǰ!f Ǒ5 ƴƧƨž!fĂ ȘƧTž!f LJǒh Ăƥƨǒ ƟĂƧǒ ƧFǵƵh ȘƧh!f NhuTǒ Ănj5

Ǒù5 Ƨhk!ǵù+ LJǵ+! DžƱƱ!f Ǒ5 ƥƧTž ljƧĂlj Ǒlh Ă!Ă Ü lƥhǰǰž!f ƴơǰ!f ǵǒǵljƛ LJǒh LJdž ƧnjƱk Ƨǵlj NLjd+

.ƴNjƦ!f ǵnjh Σǰǰžǒ lƒƥD

. Ɨ !ǵƛ!f ýǰ!5 Ǒ5 Ɨǰǵž+ lƥǒǰ!!f ljƦnj! ýǒǰ5k Ǒkǰǒǰ -č

.ččĒ-ččđ f ÜDžɛNjǐąǁɛ ÜΣǒƥžơ LJhf -Ď

.ďďđ f ÜȘhǵǰ!f Ƨƥǰžf - ď

© Arabic Digital Library - Yarmouk University

ǁ ù!ŘĂ ÝǴƧùʒdž!ƒĂ ȶƧTdž!ƒ LJǒȣ ýǀǩljǒ ǵpƧȣ LJĂǂǒ LJD Ǐljdžǩǒ ǨǵǒȣŨƒ ljŘNj Ǒ5 ƧƵǵT!ƒ LJƫǂĂ

.NJǩǒƊƧĂ ǂǒǀǀ Ţ NJljƱĂȣ ƧĂƧdž!ƒ LJdž LJǂdžǩǒ!

[ýǒĂƱ!ƒ] (č) :NJǀȶLj Ǒ5 NJkƧǵƋD ǵdžĂ ǑǒƧ!ƒ Ƨ Ţǒ ýǵpĂ

ǀƏƒǵ ƥøǂǀǴ Ăǂƴ ƒøƧȶNj ÛǴƥøljƒƨ LjøǵǴ Ǐǂƴʒ ƥøøǐʒ ǸNNjƥøǁǂ Ƌžƫ ǂøǐƥ ƒǐʒ

ǀøkǴ ǵʒ ǵøǵǴ Ǐʒ ǵøǵǁǂ ƒøøljʒqǵ ǴƋǴNj ƒøǵøNǴƥǂ ƒƒøƱ Ǐǂǁǂ ǵƒ ƥǴƒǵ ǵǀǵǴƱǂ

ǀøǁƒƱ ǵʒǐǴ DžƴƱ Ƌžøǐƴǁǂ LjǵƋž ǴqøƱǂ ƒøDžƋǂǀʒ ƒøøøǵTǁǂ ƥǴTƴ Ǐǵƥƥ!PǵNj

ǀƏǂNjƱǁǂ ƒNj‡øøȶǁƒǵ ÛLjǐǂƴ ǴƱNjøøȶNj ƒøøǵǁ ÛǴƥNjǵøƋǴ LǀqøǵƴƱ ƒøǩǐqƱ ǎqǐƴǵ

ǏDžǁƒƴøøDžNj Ǐƴøƥƥǵ ƒǐøȶȶǁ Ǐøƴ‡ƋqǵǴ ƒøøǐƱ ƒøljD‡Džǵ ǵƒƱǂǀǂ ƥƒNJǁǁ Ǐ‡ƒljNj

ǀŘƒǐƱǁǂ DžǐǵǴ ƒøø‡ȶǁǂ ǵƴƒøTƱ Bǀøƨǐ ƒøøDžƥǂǴ ǴƱǂ qøøǐƥǁǂ ŘØǐqƱ Ƨǐǁǁ Nj

Σùơk Ǔ Ǒk!ƒ NJkuĂhơdž Ǐǀǀƴ NjpƧDĂ ljƧnjǀ Ǒ5 NJǀǀƴk LJD ǵnjLjdž ǵh!ǵƱ ǑǒƧ!ƒ ƴƱǵPǒ ƧƴǵT!ǵ5

ǨǵǒȣŨƒ LJdž Ăƥhǒ ǵdž‡ ÜǵdžʒƧdž NJljdž ǁƧP ǐŘ!ƒ ÜƧƴǵT!ƒ LJƱĂ Ǔǫ ǑNj ǵdž ǵljNj ǂhĂhơdž!ƒĂ ÜNJǀǵǀơȣ

LJùdž ǨƧdž ǵdžƥljƴ ǑǒƧ!ƒ LJDĂ ÜǀƧƱƴ ǂǀǀ‡ƨ ÜǂơƒƒƧ!ƒ ǂhǒƱ ǵnjpƧǵ5 Ǒk!ƒ ljƥǔȣ LJD ăƧǒ Ănj5 Ýǂǒǀǵk!ƒ

ljƧƴǵTùdžĂ NJljĂŋùT ǨƧǵƋƋ5 Ü"ýȣǀdž!ƒ Ƨ LjD Ǒ5 ƥlj!ƒ" ǵnjLjƋ‡ ǵnjkơƒƒƧȣ ǨƧƱƨkĂ ǵnjhǒƱȣ ǨhǒƱk ǵnjpĂ5

ƴǀƱǒ ǵLjǵǀLjǫ ǵnjǀƨŋ5 ǑǒƧ!ƒ ljŘNj ƒ ǁPTĂ .Ƨơǵǀ!ƒ ýǒdžŋ!ƒ LJǵ‡dž!ƒ ǁ!Ř Ǒ5 ljǵȣŢ DžǵǒD Ǒ5 NJkǵǒƧ‡ŘĂ

Ǔ Ǒk!ƒ Ƴơǀ!ƒ NJ! ȶĂǀk LJƫȣ ǵnjȣ!ǵƱǒ Džƛ ÜNJljƱĂ Ǒ5 ǨƧƒƥ Ǒk!ƒ ǂǀǒdžŋ!ƒ ǂǒƥǵơŨƒ ǁǀk ƥǒzǒ LJD NJǒ!ǫ

ȶƒƧù5 Ǐùǀƴ ǨƩǵ5 Ǒk!ƒ ÜǀƧǒƨʒ!ƒ NJƴĂdžƥȣ ǵǵdž Ƴơǀ!ƒ ljŘNj ǵýdžȣ ýǒ5‡ ĂNjĂ Ü(Džǵnjŋ!ƒ)ǵnjǒ5 ǵǵdž

.Ƨǵǒƥ!ƒ ǁǒkǵNjĂ Dž!ǵƩdž!ƒ ǁǀk ǵnjȣ Ǒǀǀǒ! ÝNJljƱĂ

lƧǀùơ!ƒ ǑljǵƩdž LJƴ ƧǒȣƩkǀ! Ƴǒǀǀ!ƒ NJljƱĂȣ ƴdžk LJD ǵnjLj‡džǒ Ǒk!ƒ ǑǒƧ!ƒ ƧƴǵT!ƒ Ƨ ǀƱĂ ƥpĂ

.NJǒ5 ǵNjǵơp Ǒk!ƒ ljǵȣŢ DžǵǒDĂ LJƱĂ!ƒ ƒŘnj! ljƧ‡Řkȣ ǂƴĂǀǀ!ƒĂ

č - ÜDžƴNjǐqǁǂ ÜΣǒƥdžơ LJȣƒ . ĐĐĐ-ĐĐď ƒ

© Arabic Digital Library-Yarmouk University

ƒƥƣƶƫ ƝƙƧƣƲ Ǐƙƣ ƬƦƙƭƒ ƜƒĂƧƣƲ ƝƙƭƢƦƙƭƙ ƥƭƭ ÜƙƝƥƲƧƙƭ Ǒƙƒ ƙƥƥƫ Ǒƭ ƝƧƣƙƭǒƲ ƙƦƝƧ ƲƬƙƭƙƭ

ƝƫùƣƶƲǏ ƥùƙ! .ƙƝƥǒƭ ƙƭƬ Ă! Ǐƙƣƣƙǒ Ǒƙƒ ƥƝƬƒ ƬƙƥƢ ƙƭƬ ÜǑ!ƙƷƒ ƙƭƬǑĂƒ ƙƭƬ ƥƥƣƶƫ ÜƝƙƢƲ ƬƙƢƲ

ƙƦƭƙƙ ƙƭƣ ƙƭƧƣƒ ýƬǒƒ! ýƲĂƲƙƢƒĂ ƲƲƭƒ ƥƝƬƬ ƝƙƭƒĂ ƥƭƭ ÜƝƙƙǒƬ ƙƲƲƒ ƙƭƣƣƒ ƙƭƬƙƢĂ

Ǒùƙƭƥ ƙƭǒùƫ ƲƬƙƭƙƭƒ ýƣƶǒƭ ÜƙƥƣƲƫƙ ƙƲƲƒ ƙƭƢƬ ƲƣƢƙĂ ÜƲƙƥƣƢƒ ƣƭǒƲ ƙƥǒĂƒ Ư njƢƙĂ ƙƣƢƬƒ

ƙùƣƢǒƶ ƝƙùƫƥƢ Ǒƭ ƝƙƣƢƶ ǐƦƒ ƙƭƬǑĂƒ ƙƭƬ ƝƥƣƙƭƙƭƬ ƝƥƬƝƙƭƬ ýƙƢǒĂ ÜƣƙƙǒÜƒ ƥǒƲƬƙĂ ƲƒƲƙƭƬÜƒ ƣƭÜƙƙ ƙƭƲƥƬ

.ƙƭƲƬƭƭƢ Ǒƭ ƒƥǒƥƢ ƙƥƣƙƭƙƭ!ƢƢ ƙƭƙƬƢƒ ǑƫƬƙ! Üýƶ ƙƣƢƙƭǒƣĂ ÜýƶƲ

[ýƣƲ!ƒ] (Ď) :ƥƲƫ!ƒ Ƣ Ƭǒ ýƙƥĂ

ƫƢƢƬƝƙ ƙƣƬ ƙƝƙƣƬ ƬƬƥƙƢƢƙƭƬ ƦƢƢƬƬƣƙ Ǐ ƢƦƬƬƬƢƢƙƭƬ ƙƢƢƬƬƢƢƬƬƢƢƬƬ

NjùLjŏLjơ Ƨù‡ŘĂ ÜƧdžz!Ǵu NJdžƥlkĂ NhŏT Ǵnjŏ5 Ƨ Ţ Ă Ŏk!f NJkƥŏ Ţp Ŏ5 fƧƵǴdž ǴdžĂŏ Ƨ Ţŏ ýǴpĂ

[ƳƧǴlkdž!f] (č) :ƦŏĹl Ţhu NJLjƵĂdž Ĭ!ǫ NJpĂTĂ

(Ď)bƒøƷƥ ÝNjøl üΘƨ‖ε ƲøDžƨĭ ƒDžl ‡ƒΘƨ‖ε 5Njƨĭ ąøŶƥ Ĉl ŃjøŤT DžøDžƨ

bƒŢøøƦdžε ŘøøNĬ ε Njøĭƨ‖ε Ƶøĭƥǵ ƵNjƥøøǴ‖ε ƒNĭøøǴdžƒШ Ĭƨ üŷøøǫ‖ƦNj

bƒøDžøøu‖ε ƵNjøǴƥ‖ε Ljdžø DžĈl ŃjƥNj ƒĭøΘøø‖ε Ĉl øøŕƥ DžƒDžd ƦøøĭƥƒĭNj

bƒøDž Ůøøø DžƥǫǫDžε DžDž Ďžøøljŭø DžŬ ǴƒΘøøƨ‖ε ƒøNJøøШ ńĬ‖d Ĭøƥ5Njƨƨ

ƥĭŋdžŏĂ ÜǴƨƨu LJǴƨdž!Ă ƥƨƨ ĶĂŢ LJdž Ǵnjhu ƧzŏhƵ!f Ǵnjkhơ Ŏk!f ƨUǴljdž!f Ƨ Ţ Ăhu ykdžkǫŏ Ănj5

ƥǴù‡ŏ Ŭ lƨu ùP!f ƦdžƒƥƥĂ ÜĆǴdžLjĂ ÝŢP Ư ƨD Ŏnj5 ÜŶƨƨĂƨĂ ŬǴdžŋ ǴnjŋĂƨdž ĶLjŏƨ Ŏk!f ƧzŏhƵ!f

ƦŏĹlù Ţ ýŭk ĭĂƨŏ! ƥƨƨ!f ĶĂŢ ĬĹƨ ƨǴǫLjŏ ĭ Ř!f ƳǴơǫ!f ƨƨǴT!f NhuTŏ Ǵdž‡ ÜǴnjLjƨ ƨkƨŏ ƨƵdž!f

Ü(ĶĂŢù!f ƨ ŢǴljƨ DžƥƥPkǫf)ŕŭhldž NJkƥŋĂ ƦpǴLj!f CǴƨƨ ydžǫ Ǵdž fRǫ ĭ Ř!f ýơƨ!f CŎŋdžhu ǴnjŋĂƨdžĂ

Ǵùnj!ǴƵhuD ƥŏhu Ƨƨƨdž!f Ư ƨD Ŏ5 Ķlk!f Ǵdž fRǫ Ŏk!f Ƨ Ăŏǫ!Ǵ‡ Ŏnj5 Ǵnj!ŭk ĬĹƨ ƦƵpǴǫ!f ƨĂƨhu!f ǴdžD

ýǴdžŋ ƥǫŋk ÜƦŏƨ Ţhu Ƨŏzdžǫ Ƨŏ‡ƨơ lƨĂŢ Ŏnj5 .(LJĂĹ!f ƨ ŢǴljƨ DžƥƥPkǫf)CƒĂơŬf ǴnjLjdž ĶƨŏǴƵk

.ljƨƨǴTdžĂ ƨƨǴT!f CƒĂŋD Ĭ!ǫ NJĹlLjkĂ ÜNJkƨĂƨĂ ƥnjTdž!f

Ŏùljŋ ƥùp ƨƵdž LJdž Ƴơǫ!f ljRNj NJĹdžơk ǴdžĂ ÜǴnjpĂǫk Ŏk!f Ƴơǫ!fĂ ÜŎŏƨ!f Ƨ Ţ Ă ĹLJD UơĹŏ

Ŏk!f ƨƵdž!f ƦơĂ! Ăƥhu kĂ ÜlƨTǴhdž!fĂ ƨŏƨlk!f LJƨ Nhu ƥƨkhuk ƦŏƵǴơǫ fƥǴƨhuD Ňƒ Lj!f ŎƵƨk lƨĂŢ ĬĹƨ

Ăùnj5 ÜǴnjhu ƨdžŏ Ŏk!f ƦŏǫLj!f NJk!Ǵơ! ǴƵƨĂơĂdž ŬƥǴƨdž ƦŏhuǴŋŏǫ DžŏƥLJdž Ǵnjŏ5 Ǵdžhu Σŏƥdžơ LJhuf Ǵnjdžǫƨŏ

ǴùLjNj LJùdžĂ ÜĬǫŬfĂ ƦhuĐ‡!Ǵu ƨĂƨT!f ƨǫD LJdž NJŢĹPŏĂ ÜýdžŬf Nŏ!ǫ ƥŏƨŏ Ǵdž Ĭ!ǫ ƨĂTkdž Ư ƨŬǴ‡

.đ f ÜDžƨNjĭqǫ‖ε ÜΣŏƥdžơ LJhuf - č

.ýơƨ!f Ǵnjŏ5 ýǫƨŏ Ĭkơ ŬĂT ýƒƨk ŭ5 ÜǴNjƥ!Ă ýŢ5 fRǫ ‖!RĂ ÜǴnjLjǴhuD ĶŢ!Lj Ŏk!f ýhŬf :ýĂT!f - Ď

© Arabic Digital Library - Yarmouk University

ƧƵƬù!ƒ ƇƑù‡ħ ƝùŏƷ Ɯƨƒƶŏ ƥƞƭƶƶ ƟƷ ÜƑƞŏƖƓƒ YĂħƨ!ƒ ƸŷǂƬƜƶƶƒ ƶƶƒƶƶƒ ƟƷ ƸƵƶƶƒ ƟƷ ƸƵƶƶƒ ƟƷ ƸƵ

[illegible]

[illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [

Ü(ĠhwŢù!f) OŏƧ!f yďž ýŏĠďžkŏ LJĠŢƐǕf LJďž LJŢƐ NŋĐ‡ ÜĠhwĠT LJĠ+ ĠďžÞljŻ ĠhwŬŢ!f LJďžs ƬưĂƧ!f ljŘNj

. f pĠlj!f ΣĠljη!f LJďž fŘNjĂ

[ýďžƧ!f] (č) :ŲfƧT Σlŋďž 2 Ţŏ ýĠpĂ

ĴNƐNjøø‡ĦƐ Ĉţ øYƐNj ƒNŋĦĠƒs ŬøøŬĊNj ĴNƐÞNj ĐŽƒøøΘĭÞĠ ŁƧ øø2ĦĦƐ ûøø‡Ł

ĴNƒØøøT ül Ĭƨ ƒNŋĐŽŽŢ ĎŽŎŽ ƒljÞøø‡Ł ƒ2øøøŬŬ ăÞøøsĭ bƐÞøĎŽΘ ÞĝĊNj

ĴNƒøøŬĠøĦƐ hĬøŢĴNjĐŽ ĴNƐNjÞŬƐ ƵøĠŲ ĈjøøĠ ĬKøø‡ĬĦƐ ŁƧ Þø‡Ƶ ƵĭĊqøΘ Ĭƨ

ĴNƐÞøøT ÞĭøøljƐ℞ĊĠ LjĭŬøøył ţøk LjøĠ ÞøĭøljƐ℞ĊĠ ŽƐ ÞøŬøøĦƐ üsøył

ĴNŭøøĎŽĦƐ ŽŢƒøøĎŽƒs Ĉjøøĭƨ ßŢĠÞøłƨ LjØøø‡ƒĠ ƒØ‡ƒĠøøŢ ‡ĭøøƐĦƐ ŬøøłŢÞĊ

2ùŢĂ Ŏù5 ƒÞƧŎkŢďž ÜĠnjŏhƧĠT ΣĂsLj Ŏ5 NŋƧkk ĭ℞!f ƧλŬ̄fĂ ƧďŽP!f ƧŻĠT!f 2ŢĂ ÞŢ5

sùhŻ" Ġùnjŏ5 ΣƧùƐ ƧùŎďž!f LJŬ̄ ÝƧTkŢfĂ ĠNjƧĠNjsD ƧŎŻ ΘĠ5Ă ÜĠnjŏ5 ƧďŽP!f YƧĠp Ŏk!f ŁlŏÞơ!f

Łŏƨ!f ƧĂŢkŏ Ănj5 .ĠnjkĠďžĠp ĶĂkŢfĂ ĶƧďžXDĂ ĶďžLj5 ĠNjƧĠηTDĂ ĠnjLjĠŢƐD DŽŏƨ!f yƬƧDĂ Ü"ΘfĂƧŬ̄f

ƧŎl!Ġùhŵ ĠLjŏżkŢùďž ŁùơŭŽs!fĂ ΣƧƨ!Ġùhŵ ĠNjÞŇjżkŏ ĶPD ÜĠnj! ĠlTĠŻ NƬƧŬ̄ ĠhơďŽ Ġơŭ5 ŇĭÞŋ!f ƧŎP!f

ÞkTùŏ! ÝNŋùhŵ Dĭùnj! ĶŎÞĂ ÜĠnjhŵŬơ DźnjkżƬ ƧŋŋFĠLjhŵŽhŵ ĶLjkŻf ĠŽĂLjơ ĠŽD ŁhŵĠơŢ!f ŁŎĂŢŎĂ ÜăÞLj!fĂ

OŋLjùďž Ŗ ÝfŎùŏhŵ‡ fÞĠùďžkŻf f ŏPTk!f ƧŢLjŻ ĬŋŻ ÞďžkżkƧĂŢ ljŘNjĂ .DźNjÞĠŢηD ăĂlkĂ ÜDźNjÞĂŻ

.ĠơĂƬƬĂĂ ŬĠďžηĂ ŁÞÞ Ƨλ‡D ĠnjŋŻżηŏĂ NŋkƧĂŢ ŝďżżkŏ ΘfƧ5 ÜLJĠŢLjŬf ĶĠ5Ţ ĶfÞĠďžη!f

[yŏƧŢ!f] (Ď) :NŋŢŋŋďžĂ ŲfƧT!f 2ŢŏýĠpĂ

ĴNŭøƨ LjďŻY ‡ĭøøƐĦƐ ƵøøŎŢ ĠÞĠĦƒl ŋøĠøYƒŎŋŋ ĈƧ DøølĦƐ Ĭƨ ąYNjøNJ5 DźDŽ

ĴNƒĭÞĦƐ ĈƒNjøøĭŬŬ Ĭƨ ƒØďĭŋŋd njqøøŃŋĦć ąhøøŎŋŋ ĈƧ ƒØNJøĦØŎŎŎ ąhøøŎŢNjÞ Ĭƨ

.ĚĐ-Ěď f ÜDźƐNjĭqĦƐ ÜΣŏÞďžơ LJhƒ - č

.čČČ-ěě f ÛDźƐNjĭqĦƐ ÜΣŏÞďžơ LJhƒ - Ď

© Arabic Digital Library - Yarmouk University

© Arabic Digital Library - Yarmouk University

ƒøøøĭΘ℮ ᴅžᴅøø|ʒ ᵹƥøøøℓ℮ ℓƨ ĭᴅžℓ

Ᵽøø℮ᴅøø℮ ℓĵᵹ ƥøøøℓΰš℮ ƒøøᴅžžᴅ|

ᴺƒøøøℓᵀᵹ ĭʒ ᴺƒ℮ℓℓ ℓĵᵹᴅž ƥøℓᴺĭ !℮ (ᴅ)

ᴺùℓĵᵹzdž! ƨùnjUõ5 ᴅžõʒ!f ℓᵀõ ĭ℞!f Üℓƨᴴ!ᵹᴴ ᵹᴺjᵹõᵠ ᵹnjᴴᵀdž ÜΣᵈ+!f Õ5 ℓzdžŬ ƨdžP!f ƨÃᵀõ Ãnj5

LJᴰ ƥùzᴴ ᵹᴺjƨᵹηᵀᴰ LJᵈ+Ã Üᵹnjõ5 ƨdžP!f ƨpᵹzõ! ᵹᴺjƥᵹkƨõ LJᵹ+ Õk!f ℓuÃƨ!f ƨᵀõ ᴅžλ ÜYơℓ!f LJõᴴ LJdž

ƥƨõkℓùõÃ Üƨdž℞!f ΣÃᵈ+ ᵹnjö!ᵠ Kdžƥp ᵹdžℓjᵈ+ ÜăÃᵀℓj ýõdžkÃ ℓƨơkk KR℞ᴰ ƨᵹõdžŪf ᵹnjöᴴZ Kõpᵹℓk

ƨZᵹᵀùdž LJùdž Nõ5 ᵹdž õℓℓõ Ãnj5 ÜℓᴴÃℓλdž!f ƨõƐ ᵈ!ᵈᴴ!f Kᵹᴴơᴴ ᵹᴺjᵹõᵠ ᵹnjᴴᵀdž ƨõdž!f Kᵹᴴơ ƨᵀÃ Õ5

.ᴺℓᵹℓơᴴ ᴺΣơk5 Üℓzõᴴõ!f ĭᴴZ ƨÃƨℓ!fÃ Θƨ5!f

[ƨηƨ!f] (ᵈ) :ƨdžP!f YƨT ĭᴴZ ᴺkdžÃfƥdž lƨλ+ ƨᵀõ ýᵹpÃ

ᴺℓƥøøℓᴺℓ℮ᴺj ƒᵹøøõᵀ℮ ĭʒ ℓĭýᴴ ᵠõᵹ

ᴺƥøøℓᴺj ƒᵹᴺjøø|ᵹ ᴴĭøℓᴴ üƨℓᴺj

ᴺᵹᵠᵀ℮ ᴺᵠᵹᵀᴰᴴ õᵠĭᵹ ĭʒ ℓℓƥƨℓ

ᴺƥᵀℓƨℓ Dᴴõ ƒøøljƥᴺjᴴ Dᴴᴰᴴ õᴴøℓʒᵀᵹᴰᴴ

ᴺᵠℓᴺjᴺj ℓᵠᴺjøℓᴺ ᵹ f ᴺjƥ+ℓ ℓøøᴴᴴ

ᴺƥℓ ƒøᴰᴴ ƒyĭƥƨ ᴴKøĭᵹ℮ ᵹƨ2ᴴĭᴺj

ᴺøᵀᴺj ᵹƨ ƨℓℓ+ℓ ljĭʒ ℓᵹᴺjøøᴺ℮ ℓƥ

ᴺøᵹᴴᵀᵀ℮ ƒᴴᴴ ƒĭᴴ℮ ᴰᴴᴴ njƥℓ℮ ljĭʒ

ℓøᵹℓℓℓĭ !øℓ õÃøᴴᴴᵠ ᴺjᴴᴴ℮ ᴴY ÃℓΘ

ᵹùnjℓjᵈ+ ÜᵹùnjF!ᴴk Õù5 ᵹnjnjᴴᵀ ƥpÃ Üᵹnjᴴƨᵹᵀ ĭᴴZ ƨλᴰ LJdž ᴺλƥơk ᵹdžÃ ƨdžP!f ƨᵀõ ƨZᵹᵀ!ᵹ5

"ᴰžÃùõʒ!f" Yᵹℓj!f ᵹnjᴴ õõơõ ℓᴰƨdžᵹᴴ ᴺℓdžᵀ ᵹnjᴴᵀdž Üᴺõ5 ᵹnjᴴƨᵀ ĭ℞!f ᴰžÃõ!f ƨᵀõ ᴅžλ ÜℓCᵹơdž Oᴴᵹᵀdž

ÝᴴÜᵹùdžη Ơ Ãƨ!f Kƥƨ ÜƨÃλjdž ᵈ!ᵈ! ᵹnjℓjᵈ+ ƨõdž!f Kᵹᴴƨ Kõpᵹℓk ƥpÃ ÝᵹᴺjᵹÃơ Yηơõ LJᵹ+ ĭ℞!f

.ᵹᵹnjᴴÃ ᴴᵹdžη ᵹnjℓjƨ5 ᵈ!ᵈᴴ!f LJdž ƨℓZ KơTÃk Õk!f ℓᴰƨdž!ᵹ+ Oᴴᵀᴰ ĭkơ

.ℓõTdž!f Õ5 ƨkPᴴkk :Σõdžk - č

.ᴰõP!f :Θᵹᵀℓj!f - Ď

.Ěē-Ěđ f Üᴰžᴺjĭqℓ℮ ÜΣõƥdžơ LJᴴf -ď

LJد ٮ ٮ ٮ!f LJ ٮ ٮ! ٮ ٮ ٮ! NLj ٮ Ĭ ٮ ٮ ٮ ٮ ٮ!f ٮ ٮ ٮ ٮ ٮ ٮ ٮ!f LJ ٮ ٮ ٮ ٮ ٮ!f ٮ ٮ ٮ ٮ ٮ ٮ ٮ!f ٮ ٮ ٮ ٮ ٮ ٮ ٮ

© Arabic Digital Library-Yarmouk University

Ďąłłł

© Arabic Digital Library - Yarmouk University

[ÿŏĂŌ!f] (č) :Ňٮ5lj Ŏ5 ĜŇj2ĂD Ă2ž'P!f 2 Ţŏ ÿĜpĂ

Ĉ0FØØØDŽΘ‖ε ĐžFØĭ5 Njć njβεPy‖ε ĐžFĭ5 ¥ŇjØØŇ5 Ĉ2 ĐØØ| Ă‡Y ĬŭŇjqٮĭ ĭĬ‖Fĭ‖

Ĉ0FØØٮ‖ !FDŽØØØĘ‖ε Ĭ3 ĘĜβĜ ĘØ‖ĐĬ ĬFŬŦ‖ε !ØØ2Ŭ Ĭ3 Ьεβ2TNj

ĆĂŢ ĬŭŽ ĂD Ňٮ ŁJŏĜĘŏ Ŏkŭ!f ĆĜŏLjĘž!f DžĜĘLjD ĬŭŽ ĜnjhŽTh yĆkžkٮŏ ĂNjĂ Ă2ž'P!f 2 Ţŏ Ănj5

Ŏù5 ٮ2ùh!f ٮ!ăk Ĝnjl!ăk LJă‡ ÜĬF!ūkž ĬŏĜ5Ţ ĬηĜη2!f Ŏ5 2ٮŢŪf ĜnjLjĂŭh 2ž'P!f 2ĂŢŏ5 ÜDžFĜžơ!f

.DžĜžĘ!f

[Ţ2Ĝlkžĭ!f] (Ď) : ‖!Ŗ‡ Ĝnjٮ‖ηžĂ 2ž'P!f 2 Ţŏ ÿĜpĂ

ĬŭβØĭqĬٮ2Ĭ hŭØØ‖Flj Ĭ3 Ĉ2 ĐØØ|‖ε DžĎŽ FØžŭ Ňjqŭ0ĜĬ Ĉ2 ŭØØDŽŭٮ‖F| Ьεβ0Ø0ĘTNj

ĬŭβØØĭNJŭ‖ε Ĉ2 ĐŽŭٮ LjŭŇj Ă‡Y Ăٮ‡ٮĭŇj ĬЬFDŽŭٮ‖ε βqØØĜ ĬjØØØ‖ŭŇj Ă‡Y FĬĬĜĬβŭٮ

ŭβĭ2T ĐžØŭTŽ üØØØØ| Ĭ3 ĐŭŭĬβĬ FØØljDFØĬĬĐŽ ĬβĬŇjØØØĬĬε Ĉhŭ0ØΘεŇj2Ĝ

ŭβØØĭkDŽ ąfFØØØΘ2 ûØ|‖ ŇFØØĭβ l εβØØØĆTŭŭĐŽ‖ε ŭf‡Θ FØØN5Ňj3 lβDŽ

ý‡T ŖPdk l2ŏβkٮdž ŎNjĂ ÜΣdžT!f LJĂ! Ŏ‡Ĝơŏ ĭŖ!f 2ٮŢŪf ĜnjLjĂ! ĜLjŏhdž l2ž'P!f 2 Ţŏ Ănj5

βùh‡ Ŏù5 f2βùh 2ùdžl!f ýdžk‡f Ĝdž fŖ0 ÝĜnjh2T ĆĜpĂD ýdžηD LJŽ ĜơŢ5dž ÜĜnjŏ5 Ĉh‡ٮ Ŏk!f Σd‡!f

ŁùF5fβ!f ΣdžTù!f ŁzùTD DžnjŏŭŽ ĆhĜٮĜ5 ÜĜơĜhŢ ĆĜh2T Ĝdž fŖ0 ĂD ÜβĂηĂ!f ljŽĂLjh CĜưd5 ÜCĜdžٮ!f

---

Ď - Ňٮ‡ٮĭ‖ε ÜΣŏβdžơ LJhf ‡ ÜDžΕŇjĭqٮ‖ε .čĚĐ-čĚď

č - ÜٮhĜٮ!f 2βŢdž!f ‡ ÜĐĐĐ.

ĭ Ŕù!f LJĠù‡dž!f ŧŻĂŜ ƽ Ţŏ! ýlŧĸljf ÜŶŜT!f LJĠdžs ƽ ŢĂ LJdž Ĭnjŧĸljf Ġdž fŔŦ5 ÜĎŻNjŜŻĠTdž Ƙƹþƹþ5 Ġùnjöů̈Ż Ƙpþùƹ LJĐ þzh ÜŜĂöŌ!f þöŜƺk Ġnjö5 Ăů̈zöĂ ÜĠNjŜĠNjsĐ ΘĂsk ŧưĂŜ Ŏ5 Ănj5 ÜNlö5 Ƙöţkơf UĠùs!Đ ŜŻĠTù!f ýùů̈ơ þpĂ ÜŧzljĠö ĺŜưlj ĠNjŜĠNjsĐ Ƙơh Ţ ŦŦ5 ÜŶŔz!f ĠnjFĠdž LJdž ĠnjŧĸĂŜĂ ŜĠŌdžŪ̄f Ġùơ̈Ġökŝf Σ‡zö Ġdždž ÜŧLjöljadžŌ!fĂ ŜĂŜţ!fĂ ΘŜs!f ƘŬŬþ (ŶĠơţ!fĂ ΘĠöŜ!fĂ Ƙ‡ŜŢzdž!f) ŜŌdž!f

. ƽ pĂdž!f ŕŔNj Ŏ5 ŜŻĠT!f ŧöţsLj ăþ!

[yöŜţ!f] (č) :NJţsLj ĬLjzdž!f Ŏ5 ýĠpĂ

ŃŕĭŧÞε ŧĭsdž ŃNNjÞlε Ăøølla ăqøøNŧ ŶNjøŃŶs PøøŬŃNj þøŦŶ njÞøølllε ůŬŃ

ŃŕĠŢllε ŃNjøøĠŦT ÞÞøøŧ Ĭƺ ÞÞPŶ ŕøDžƺ ŃŕøøĠŦTNj ŃNjøøĠŦT εPøøljj

ŃεÞøø DžllΕ Ĉlε NjP ŃjøNŧllε Ƶø Ġε Njøøls ŕNJøøll ŕf øłÞε Nj Ĉlε PøŧllΕ Ăølla Þø ŕĠ

ŃŕøsŬε ÞNjøøĘk DžDž ăqε Njø Ęllε ƵĭÞ ĂΘøŢllε ŧŜ øDž ţ ƺĭÞŧ Dżć üĠs DžDž

ŃŕŢƺ ƵÞNj ƵεÞNjŬε Ĉf øøŧŢƺ Ĭøøƺ ŕøNĠ ŧlŦƺ ÞŕøøÞƺ ąhøø ŢNjÞ Ĭƺ

ŃŕĭÞllε ŧf Njøøø Ŧj Ljøøøø ŦDž ŃŕĭŬŃ ŕøøøNĠ Þøøĭ ĠŶ ĭl NjøøŧŜDž ÐžÐøø l

ýùh ÜĠnj‡Ŝk Ŏ5 ŕŜŔŻ Nl! ăŜö ŬĂ ÜΘĠh Ţ!f lŜdžP Nzdž Ŏţkơö LJĐ Ndžöþlj LJdž ŜŻĠT!f Ŷů̈Ōö ŜĠùNjsŪ̄f ljŔùNj ĠŢPTdž ÜŜĠNjsŪ̄f ăþlj ƽ sηk5 ÜΣdžT!f Ăů̈zk LJĐ ýhp ÜĂnjů̈!f Ĭ!ǫ ýöηzk!Ġh Nh!ĠŌö ĭ Ŕ!f ŶŕŜT!f Σů̈ηdž ŜĂŢö DžĂ ÜsöŜ!f ŧhŔŻ lĠksh Ġnjnjh T Ŏk!f Ŷơţ!f ll!Ŕ‡Ă ÜŜƺĂ Nl! LJĠţLjǫ ĠnjLjd‡ ŧùhöŌ!f OŕŕĂŜ!f ĠnjLjdž ΘĂsk ŧưĂŜ!f ljŔNjĂ Üŧůödžη!f ĠnjkŕĂŢdh DžFĠdžơ Ġnjö5 ΘþŢk CĠDε ŧưĂŜ ĂNj Ƙöţùkơf ĭ Ŕ!f LJĠ‡dž!f ŧŻĂŜĂ ŜdžP!f lŔ! LJöh ŜŻĠT!f Ŵsdž þpĂ .Ġnjh ƘhĠŌ5 OöŜ!f Ġnjk!TljkţŕŎk!f

.ljŜĂŜţĂ NlkŕŔůdž ŜŻĠT!f ll ŜĠTk ŧzöhŌ!f LJd‡Ă ÝNlö5

. ěČ-Ěě f ÜshĠţ!f Ŝþ Ţdž!f - č

© Arabic Digital Library - Yarmouk University

© Arabic Digital Library - Yarmouk University

[ýŏĂƵ!f] (č) :ƽdžPǁ! NłkƽpǴƶdž ǴƵƬfĂ ýǴpĂ

Ðžqøøǁɛ Ǐʒ ĝqNjsǔžyǁɛ DžƵƵ ƵNjƵƵ (Đ) ƒƶ5ƵƵ Ƶøøǁ !ƒøøøDŽƲǁɛ ûøøǁƶǔ DžDŽ ǏǴƵƵ ǁNj ă

ƒƶƵƵƬǏ ǏɛƦøDŽǁƒǴ ƒøNǐʒ ƵƒøøDŽǁɛ ɛƵƵ ƒøøøNǔƵƵƬ ƶƒøƶǔǐ ƵɛƵøDŽƲ ƵƵƵǏǁ ƶǔǏǁ

ljƦùNj Ƶùłƶ LJŏùǁŏ DžƶŇ ÜǏdžǴdžƲ LJdž ƽƵơłdž!f ŎƵǴƬ!f CǴdž!f ǴnjljƵǏ ÜƽdžP!f ljƦNj ƵTljdž LJŏǁŏ Ănj5

.CǴdž!ǴǁƵ ƚnƶdž fƦǷ ǴnjǁƽǴT Ŏ5 ǴNjƽŇDĂ lƽdžP!f

[ýdžƽ!f] (ď) :ƽdžP!f ƶ Ƭŏ ýǴpĂ

ǁøøøûƶǔ ƵƵǁ Ljøøøƶ5Njʒ ƶøøǐƵY ǁƶ ǁøøøƶøǏǏ ƵƒøøǴƵ DžøøY ǁɛƵǁƶƶ

ǁƶǔǏ !ǁ ƵNjøøƵ Ďžøøǐƶ Ǐʒ ƵƒøøƵ njǁNjǁɛ ƵƒøøDŽ !ƶ ƵøøljƦǁɛ Ǐʒ njƵǁƶƶ

ǁøƵŬɛ ǁǐƲøǁɛ Ǐʒ ƵƶøƵŬɛ ƶƵƵƶ (Đ) ǁ ƶƵƵNǐƲǁɛ Ǐøʒ ǁǴøƵƬǁɛ ǁNjDŽƶ

ǁƬƽƶɛ ĂøǏƵ ƵƵøøǐ LjøøøƶY ƵǁƵƵƶ ƒøøDŽʒ ƵƵøøƶ ƒøøǴǁƬǁɛ LjƶDŽ ƵǁƵƵƶ

ǴǴùǁơ ǴnjljD DžD ÜǴnjkǁƶ Ŏk!f ŎǁLj!f CǴdž!f ǴǴƶǴǁ5 LJƶ Džǁkǁk ŎNjD :ŭƒǴǁkdž ƽdžP!f ƶ Ƭŏ Ănj5

Džùƛ ÜƲƽdžơ!f Ƶŏǁƶ!f ǴǴǁơǁ ƽdžP!f Ăǁƶk Ŏk!f ǴǴƶǴǁƵ!f NǁƬ ƵǁƵ ƵƵƵƶ!f ƵĂ5 lƵ ưljdž!f ƽdžơ!f Ƶŏǁƶ!f

ÜDžĂùlj!f ǴNjǴƵƵ ƵƵ ÜLJǴǁơ LJĂŏƶ Ŏ5 ƵƽƵƽkk Ŏk!f YĂdžƵ!ǴǁĂ ÜƽǴNjƶÜƒ ƵĂ5 ăƵlj!f ǴƒƽƲǁǁ ǴNjƽĂƬ

ÞƵĂùǁÜƒ Džŏùʒ!f Ŏù5 Σƽù5 lƽƶ Ư Ǵŏǁƶǁ DžD Üýŏǁ!f CŭƵljf Ƶljƶ OǁƬ!f ƽĂlj ŎNjD ǴƵơŏD ýCǴǁƶŏĂ

NǁƬùŏ! ƵĂùƶŏ Džùƛ .ǴnjFǴǁljĂ ƽdžP!f ljƦNj CǴƵƬ Ǐǁƶƶƶ!f ƶ!ŬƵǁ! Džŏʒ!f Ŏ5 ƽlTŬƒ lƽƶ ƶ ƲĂŏ ƽƶǴT!ǴƵ

.YĂƽƵ!f ýłŭł ǴǴƵĂdžƶǁ Ǵnj‡ƽơƶ ǴƬ!f OŏƽĂ ƽdžP!f ljƦNj CǴdž ǴǴƵĂdžƶ

- č ƒ ÜDžƶNjǐƵǁɛ ÜΣŏƵdžơ LJƬƒ .ďčē

- Ď :ǐD ÜǴnjƬƽǴT ƶƵƽlƶ ǴnjljŬ ÝǴƵpƽƵ ǴŏdžłD :ýŏƵ ÜƽdžP!f CǴdžłD ƵơD :ƶƵƽl!fĂ ÜlƽŏƬ‡!f ƽdžP!f ƶŏǴƵP ĂNj :LJƵ!f .ljƵƶƽƽk

- ď ƒ ÜDžƶNjǐƵǁɛ ÜΣŏƵdžơ LJƬƒ .Đďě

- Đ :ǁơŬƒ .ƵƒĂłłf ƵŏƵT

[ýŏĂƵ!f] (č) :ǴƱƱŏƊ ƨdžP!f ƨ Ţŏ ýǴpĂ

Ĝf ƠƢƨ ǁ ɩf ƢƢ ƣ ɩ ɩýĈŢƥć ƵNjƥøŢ ûŭĭ‡ƨ ɣPøǁ ƦNNjƥ ÛƥƥĭƷ DžDŽ Ljøøǁ ɬøøƨƦNj

Ʀƨùdžĸ ĭ Ɽ!f CǴdž!Ǵ5 ÜLJĂǁ!f Ư ŏhƊ Ɣŏǁơ LJdž YƨƱ!f LJdž ƦƨPŏ Ǵdžh ƨdžP!f CǴ5Ţ NhŢŏ Ănj5

Nɳƨdž ƥƨh Ă‡ƨŏĂ Ɽǁŏ ƨdžP!f ƨfɽdž LJƫ‡Ă .YĂƨƱ!f LJdž LJhǁ!f Ɣǁơĸɳŏ Ǵdž‡ Ɣơɳ!f LJdž Ɣǁơĸɳŏ Nhƨ

.ƨdžP!f ĂNj ĭ Ɽ!f Dž ɳ!f fɽnj! ƠĂƨ CǴdž!f LJƊ ăƨŏ Ănj5 ÜCǴdž!Ǵh

ŁơǴɳdž ƚǁĸơf Ǵnjŏhƨ ǴŢĂ ǴnjɳǁɳdžĂ Ǵnj ƱǴŏƨĂ ƨdžP!f LJƊ ŁhǴɳ!f f Ă Ţ!f ýŭP LJdž ƨnjƲŏĂ

Nŏɳùljŏ Ǵùdž ǴnjkƨpǴƨdžĂ ƨdžP!f Ŏ5 ƥɳĂ ƥp NljƵĂ YǴŏƱ ƥƨh Σŏƥdžơ LJhf ýƨ!Ă ÜLJfĂŏƥ!f Ŏ5 Łƨ ɳfĂ

.ljƥŽŢk ƥƨh NjkǴŏơ Ǵnjh ƚƨhƵŢf Ŏk!f NljfƨơƊĂ NjdžŬƱ LJdž ýǁŏĂ ÜNjdžĂdžNj

[ýŏĂƵ!f] (Ď) :ƱƱĂƨ Ŏ5 fƨǴNjƨƊ ƨ Ţŏ ýǴpĂ

ƥljƦǁ DžøøĭYƱ Ĭƨ ƥžNjdžDŽ ŁljýŽƥ njƥƱ ƦNJøøǁŽĭƷNj Û f Ʀĭƥǁ ŽžƨƊ Ăǁa Žl ƥƱŽ

ƥŢƱǁ f Ţƨǁ Ĭƨ ƝǁNjƥŬǁ ƦNJøø‡ǴǴ ƥƊƦƨøøɳ | ƦøøNjdžĭǴ ĬdžøøĭƲ ƥŧ ǁ‡ƨ

ƥŽøƊǁ ƦNJ‡ƊúƷ Ĭƨ ąţ øøƨƥǁ ƥl DŽƦƨNj ƦljƥNjøøƴɳ DžFĭøƨǁ ƥĭƷ ƥl ŬƲɳ DŽ ƦDŽ!

LJǴŢùƨŰf ǁ ǁk ƨfƨƵƊ LJƨ ƚfƨƵ!!f ƚǁŏǴɳkĂ ÜǴnjŏǁƨ ƨǴƵdžŰf ƚƵ!ɳ LJƊ ƥƨh ǴnjnjhŢŏ Ănj5

LJǴɳùơ!f CǴɳlj!Ǵh Ǵnjŏǁƨ CǴdž!f ƵĂ!ɳ ŁƱơ! ljƨǴNjƨƊĂ ƥƨĂ!f LJǴŢƨƊ NhŢŏ Ǵdž‡ ÜǴƨdžƥ ƨ ƨɽk ǴljĂŏƨ

ÜƨùƱljdž!f ŁùƨĂƨ Ĭǁƨ Ł!Ŭƥ ǁ!Ɽ Ŏ5Ă ÜCƨdžơ ýƦŭƨ Ŏ5 LJŢpƨŏ Dž ÜLJNjƨĂƨŢ LJƵŢdžŏ Ŏkŭ!f

ÜŁŏNjƨ!f LJƨĂ!ŬǴh ŁƦŏǁdž Łŏǁƨơ ŁŏljĂ! Łŏɳơ lƨĂŢ ŎNjĂ .ŁƨŏƵ!f Ǵnjkdžɳƨ Ŏk!f ŁơĂǁ!f ǁ ǁk CǴnjhĂ

.NjkƨĂƨĂ ƨƱljdž!f ýǴdžɳ ƥɳɳk Ŏk!f

.čĕ f ÜDžƨNjĭqǁƨ Ü Σ ŏƥdžơ LJhf - č

.čĕĎ f ÜDžƨNjĭqǁƨ Ü Σ ŏƥdžơ LJhf - Ď

© Arabic Digital Library - Yarmouk University

© Arabic Digital Library - Yarmouk University

© Arabic Digital Library - Yarmouk University

[ýŏĂƵ!f] (č) :ƧnjĻ!f ǴnjǶT ĆǴdž ǂǂƧh Ƨ Ţŏ ýǴpĂ

ÞƜøƧ℠ ƯøDŽ ŋf øNǂ ŋĭþ ƑNIø lĭǴøΘǂ ƕlNIøǵŽǂ ƀƑøDŽƨ℠ DžNjø‖ Ǐʒ ƀƑ5ÞŘNj

ÞljŘø℠ ǵǂΘ ƕlǵøøƨĆ℠ ą f ƑĭÞ ĆǂƧƨǴ ǵǂƧøøƨǂ℠ ǵNjqøƜ ƑljƑøøƨΘ Ƶøƨĭ

Þøƕ℠ ƕǴĭƜ℠ ăÞƨǂǂ ƑøǴT DžƑøƨĈ ĆÞøøƕƨĭ ƕlÞƑøyǂƨ ε ǴƨƕøƜ℠Ńj ǵǂ

ƨdžLjdž!f ţ Ǵdž!f LJdž ǂzƵp ǴnjĻjƨ‡5 ǴnjơƵƕ Ǐ℠Z ǴnjkpƧƨ ĆǴdžƕ!f Σ ǂzk ǂǂƧh!f ƧZǴT!f ƧĂŢŏ

LJZ ƚƧhƨz5 ÜǴnj!Ăơ Ŏk!f Ư ǴŏƧ!f Ńĭ Ƨh ÞnjƨzK ƧnjĻj ǴnjǶT ÞpĂ ÜƧƧƕ5 ǂ℠ƕƨz!f OŏƧ!f ĭ ÞŏD Ǵnjkǂhơ Ŏk!f

.ĆƧĂƕŪf ūdžk ǂhŏƵ OƑƧĂƧ ǴnjĻjdž ΘĂƨk5 ÜNƑǴdž ƨĂ5 ǂƑÞǴnj!f ǴhŢ!f ΘǴŏƧ ýǴƕƧ℠h N! ǴNjƧǂT

[Ƨ5ƧĂ!f] (Ď) :Nƨŏƕ Ƨ Ţ Ă Ŏ5 ýǴpĂ

ƑøǴƑøT ĈƕƑƜǂNIøǂ℠ ƒ ÞƑY DžøDŽ LjǴ ƑøøǴNjøT ŽƕÞøƯDŽǂƨε ƑøøDŽǂI ǂ℠ƑDŽĭ

ǴùƨƧǴƕ ŽŭŏƕƕjĆƧĂ Ƨ℠Pŏ ĭ Ř!f ÞŏÞT!f ƧƵdž!Ǵh ÜyǴjŢ!f LJIkdž!f ŎƕǴdžŏ!f Nƨŏƕ Ƨ Ţŏ ƧZǴT!Ǵƨ

ƨǴùNjƨǫĂ ĆƕÞZŪǴh NTƵhĂ Nƨŏƕ ƕĂÞ Ǐ℠Z ǂ!ŬÞ℠! Ư ƧǴz!ƕĂ ŲĂŢ!f UǴƨ!D Ƨ UĂ Þƕ5 ÝĆǴdžÞ!f LJdž

.Σ Ăƨƕj!f

[ýdžǴǂ!f] (ď) :Ƨ Ăŏƕ!f Ƨ Ţŏ ýǴpĂ

ÛøǴ℠NjǴ ƀƑøDŽǵ℠ DžDŽ ƑNjøøƕĭ ŋYÞ ƑNJyƨNj‖ Ƨ NjDÞøø℠ ĂǂY ƨNjÞǴ℠ DžDŽNj

ǴùdžNhùTD ƚùƕǴǂ ÜĆƕÞZŪƕ ŲǴpƧ Ǐ℠Z ƚ!Ǵnjƕƕƕƕ ƕNjø‖ ƕƕƕ!Ǵƕƕƕƕ

[ƀŏǫ!f] (č) : Ĭŏơŏ LJh Ŏ!Z LJǫơ!f ŎhD Ƨŏǫ Ƨ Ţŏ ýǵpĂ

ĂDžþ LjžDž ĵƀƱƷ!ε ĝƒ ƀεŢǵ ăǫFYŬε Ă+Y ĄhsYFøT ƀƀøøƷ!FǵLj!l ƭƀǵ ü! DžDž

Ɣǵùpƨ Ĭù!Z Nù!Ăƨlj ƀljZ ƨZƒĂŢ!ǵ+ ĴKƒĂŢD NLjdž ƨþŢk ÜǵzdžŬ ǵƀƨh Ƨŏǫ!f ƨĂŢŏ Ănj5

.ǵdžþ LJĂƨƱlŏ Dznj+ƨkŏ Ĭkơ ÜDznjh NJ+k5Ă CƒþŽŪƒ

[ýŏĂƱ!f] (ď) :(Ď)LJǫơ!f ŎhD LJdž ljǵkD ǵ!ǵk+ Ƨ Ţŏ ýǵpĂ

ĈFøøDžƷ !FƱƨε Ł f NjƀƱε ĴXøøǵǫ FDž! Łjøø!ƱǫƱ ƨ!øø!ƀ!ž pžDž NƒFøł! Ĭ!FłĆ

Ĉúøƨǵ ƀóø!Ʊ úøøĭǫ!ε :Ĭøø! úĭ5Nj Łjøøø+!ǵĆ ĎžĭDžĭ!FǵĬøøǵFł! ĐžĐøø!

Łư ĂƨǵLJǫơ!f ŎhD LJdž ljǵkD ĭR!f ÜNLjĂdžưdžĂ Nkƒƨǵhƨzh ýŏdžŋ!f ƨdžLjdž!f Ɣǵk+!f ƨĂŢŏ Ănj5

ƨZǵTù!f ƨùhZ ƀpĂ .ǵNjǵŏơDĂ ƨƱdž!f ǵnjTƨLjD Ŏk!f Łŏdžŋ!f ŁljĂdž!f ƀĂƨĂ!fĂ ƨǵNjƨŪǵh Łldž!f CǵLjƷ!f

NùNjD Ĭù!ǫ lƀĂƨ!ǵùh lǵŏơ!fĂ ƨŏP!f ƒƨǵTh N! ýdžơ NLjŪ ýƨƱdž!ǵh N5ŢĂh Ɣǵk+!f fRNj LJĂdžưdžh

Nùhǵk+ Džĭǫkŏ ǵdžƀljZ Łdžǵŏl!f DžĂŏ LJdžĐdž!f ǵNjƨƨTkǫŏ Ŏk!f Łơƨ5!f NhTk Łdžƨǵ Łơƨ5 ŎNjĂ .NLjƱĂĂ

.ǵNjǵLjƨdž ƨdžƨŏĂ Ŭǵdžŋ lƨĂŢ!f ƀŏƨŏ ýŏdžŋ Ŏljƨƨƀ f ǵljk fRNj Ŏ5Ă ÜŁljŋ!f ýPƀŏ5 NLjŏdžŏh

---

č - f Üƨhǵǫ!f ƨƀŢdž!f .ĐēĎ

Ď - LJǫơ!f ĂhD LJhf ĂNj ÜΣǵhZ)ƨUljŏ .ǵNŴƱkdž ǵƱ!λdž LJǵ+ ÜNkPD ĴĂƨĂ ƨZǵT!f ŁdžZ LJhf ĂNj DžøǵƐ DžεNjĭǫ hDžǫƨDž ÜLJǵǫơ ÜΣǵhZ

(ď f Üƨĭǫ!Ʊ).

ď - f ÛDžεNjĭǫ!ε ÛΣŏƀdžơ LJhf .Đď'ď

© Arabic Digital Library - Yarmouk University

© Arabic Digital Library-Yarmouk University

© Arabic Digital Library - Yarmouk University

:hvĭΘ℠ hvyĭĠŬ℠ -ƒĭdƒk

[ýdžƧ!f] (č) :ĠTŏη Ƨ Ţŏ ýĠp ƥ15

ƒøøĠT℠ƒĠ ɛqøøDŽ ƥΘøøĠ℠ƒ1 ź℄ ΘɛR (Ď)ĝqNjdžøøĠ℠ üư Ĭʒ l NjøDŽ℠ ƥNjƥΘĠ

ĝqNjøøYƥNj 5NjƥøĠ DžøDŽ ąlƒøøżŷźΓ Ăø‡Y ƒ2øøĦ‡DŽ ĈĭøøƐ℠ƒ1 ŁjøøøĵźŽ

N℠ùLjd‡Ă lƨ‡!Ġv N℠5Ţŏ ÜN℠σĂƥdždž ţ ŏη Ġnjv yĠkdžkŏ Ŏk!f ÜlĂl!f LJƵ NdžŭŦ Ư Ƨzdž Ŏ5 ƧƵĠT!Ġ5

Ü ţ ŏùη!f fŘùNj Ġùnjz5Ƨŏ Ŏk!f ŦdžŏUz!f ĸĠŏfƧ!f ýU Ŏ5 CƒƥƵū! ĸĂdž!f ýdžσŏ ĂNjĂ ÜƧσv!f ℠fĂdžD

LJĠùzdž! LJùƵ Ŧùŏ℠Ŧ fŘùNjĂ Üŧ℠ĂƧv LjĠŏĠLjλ Ŏ5 Džŏʒv ƴƧσ!f CĠLjλD ţ ŏη!f Ń5℠Ŏŏ ĭ Ř!f ƧĠvʒ!f NhvTŏĂ

.LJfŘŬf ƥ Ţk Ŏk!f ƥĂƵƧ!Ġ‡ Ŏnj5 CƒƥƵŬf ƴĠpƧ Ĭ℠Ƶ ĠnjzpĂ CĠLjλD Ƨ Ăŏ!f ĸfĂ ŢD ĠdžD Ü Ƨ Ăŏ!f

[ƴƧĠ!kdž!f] (ď) :N℠ŧLj Ĭ Ljzdž!f Ŏ5 ýĠpĂ

ƒDŽƒøUŦ℠ f ƒøĠy℠ Ħ NjDŽ ŦƒøDŽ ƒøøDŽ! LjøƒøUøĠƐĠ ŽΣ øøĭ℠øĭ ąΣ ĭøø℠Nj

℠fĂdždùv ÜƥĠkz!Ġv LJŏƨnjηdžĂ Σdv!f ĭ ƥŏƥT ƥĂLjη LJdž Nŏ5 Ġdž lƨ‡! ţ ŏη!f Ŧ‡Ƨσ Ƨ Ţŏ Ănj5

.ŦdžƵŭkdž!f ŦdžŏUz!f Ƨσv!f

[ýdžĠ‡!f] (Đ) :ƥdžkzdž!f ţ ŏη Ƨ Ţŏ ýĠpĂ

ƒ2øΘɛR ƲøƐƒ5Nj℠ ĂŽ℠ĭ ąŽ℠øΘ℠ Ĭʒ

ąvøøŽ℠ŦŽ ąvøĠƒøΘƨ! ąvøø℠ƒ℠Nj

ĝqNjdžøøĠ℠ üư Ĭʒ l NjøDŽ℠ ƥNjƥΘĠ

ĝqNjøøYƥNj 5NjƥøĠ DžøDŽ ąlƒøøżŷźΓ

© Arabic Digital Library - Yarmouk University

ƧĠȣƷ!ƒ LJĂƧŏλŏ ƒĂĿĵĠ‡ ₽ǫ ÝĬƐĂ!ƒ ƭơĠ̣ Ŏ5 ljþĂĿjŋĂ ₦kƵĠŋT lþTĂ þdžkƶdž!ƒ ţ Ƣȣ ƧĂŢŏ Ănj5

Ŏùk!ƒ ƭƶdžŭ!ƒ Ƨ Ăọ̆!ƒ Ŭǫ ĠNjĠŏĠĿjƛ LJdž ƧnjƲk Ŭ CƒþƵŪƒ Σ ĂđƧ ȿĂ5 ȣợ ý‡T Ĭkơ ‖ ƧĠƶdž!ƒ Ŏ5

þĂùƵƧ!ƒ ĸĂùŢĂ Ü‖ơưù!ȣ Ɣợ!ƒ Ŏ5 ȿĂƧȣ!ƒ ljƦNj Ư Ġdžŏǫ ƧĂŢ þpĂ ÜDžnjFƒþƵD ƔĠpƧ Ƨkȣkȣ

.ĠnjkĂpĂ ĠnjƵĠ5kƧŬ Ýƭnjlnjĺ!ȣ

[Ƨ ŏ5P!ƒ] (č) :ƔƧơ!ƒ Ƨ Ţŏ ýĠpĂ

ąl ƒøøΘǫF5 ƥøĠFdžøƨ DžøDŽ ŁjøƭŢ́ƥć	ƥNjøƨdž ƭFDŽøøƨ‖ƐNj ÛŬøƭƭ‖Ɛ ƥƥøƶ
FøĭFdžDŽ‖Ɛ ƭqNjøƨ LjdžDŽ łf ĭĠ‖Ɛ ƬøøŢƭ	ƥNjøøø|P Ĭøljnj ƒNjƥøøΘ‖Ɛ ÑF|džĠ
!ƒøøøøDŽƷ ƒøøNĭĭƷ !ƒøøƭƭ‖Ɛ ĐžĐ|Nj	ƥĭŬøøDŽ ĠNjƥøĠ‖Ɛ DžøøDŽ ŲøøĭŲdžĠ

lƥùT ljƧùŏλk ĭ₽!ƒ ƧĠƶƷ!ƒ ƵŢƒĂ ÜĬŏơŏ LJh ŎƵƵZ ţ Ăŏη Ġnjư ĂPk Ŏk!ƒ ƔƧơ!ƒ ƧĂŢŏ Ănj5

.ýĠkkpŬƒ lþT LJZ ƭŏĠĿ‡ ƒ₽NjĂ ÜlƧŏƨƷ!ƒ ƧĠƵdžŪƒ ĭ₽ þẶŪƒDžĠdžƷ!Ġ ƭ‡Ƨzdž!ƒ

[ýŏĂƵ!ƒ] (Ď) :₦ơụ̆Ă ţ ŏη!ƒ Ƨ Ţŏ ýĠpĂ

ƒDŽøøƵĐ| ƥl ƥƭƨ DžýƲ‡‖ ƥl ƭýƥ̣ć ƐPd	ƥøøøƲøƶ hƨøøĠFƨ ü| ĬƷ ƒøN₦Ġ ƥƷ̣ƭ
ƒøƭ‖Đøƭ ăqøøĠøƭ ƥƲƭ‖FĠ ƒNJNJĠ̣ ̣ć	ƥƭ‖øøøøƵ ƒljþTƒøΘĭ DžƒTƵć Ɛ ƐþƲĐĠ
l YqNjć DžƏFøƶ|‖Ɛ Ɛ ƐNjƲĐĠ ₦ƒ ƲƭNj	ƥøøøƲøƨ Ú ƛƶ₽ø‖Ɛ DžDŽ ĵĠƶ ƒN₦ƲĭĠĆ̣

LJĠƶdžŬ!ƒ lþŏþT ƭŏ5Ġ̣Ţ!ƒ CĠdž!ƒ ₦ƒƧƵ|ȣ ÜCƒþƵŪĠȣ Ġnj‡k5 lþTĂ ƭĿj̣ŪƒΣ ĂđƧ LJĠƶdž! ₦hTŏ Ănj5

Ăþùƶ!ƒ ĬùŬƵ yþĂ LJǫ Ġdž ĭ₽!ƒ ýŢĿj!ƒ lþơ ĬŬƵ ƭ!ŬÞ ‖!₽ Ŏ5Ă ÜLJĠ̣ŢƐŪƒ Ƨƒ ƧƵD ĬŬƵ ƭF!ūkdž!ƒ

ƧĠùƵdžŪƒ ĠnjĿjdž ƵpĠ̣ł kk Ŏk!ƒ Ɣợ!ȣ CƒþƵŪƒ ĬŬƵ ₦Ụ̆ł ƧD Ŏk!ƒ DžĠnj̣!ƒ lƧλ‡ Ƨ ŢŏĂ ÜĬŏkp ljfþƧD

.y5Ŀj!ƒĂ ƧŏP!ƒ ýdžơk ƒƧĠƵdžD Ŭ ƭŬkĠp ƭŏdžþdž ĠdžĠnj̣ LJĠ‡ ƭȣĠợ!ƒ ‖ŬĿk LJdž ýƨĿj Ġdž ĿJ‡!Ă ÜlƧŏƨƷ!ƒ

.ĎĐē-ĎĐĒ ƒ ÜDžƐNjĭqłłƐ ÜΣŏþdžơ LJhƒ - č

.Ďđď ƒ ÜƨhĠ̣!ƒ Ƨþ Ţdž!ƒ - Ď

[ýŏĂƠ!f] (č) :Ƭŏ!ǀ Ţ LJĠ!ǀƧ5 Ƨ Ţŏ ýĠpĂ

ƒøŢƒƷ ü! DžY ɑƒƨŎɛ DžDŽ ƨlŭøĈŢƥ ɦøøNŬŭƥ! Ĭȝ !NŬŭƥøøƭŢĠĉ ɛPɑ ɣƒDŽƱ

ƒƱƒøƱƨ Ĭȝ !NŬŭɑŭĉ DžDŽ ƨƷYɛNjøøT ɛNjɑƥƱ ƒƥŢǁɛ ƷƦDŽ Ĭȝ ɛNjĠƥƒŢ ɛPɑ

Ŏù5 ɣĠơǀù!f ƝǁkùƤk ƨƵƒĂŢʰ ĠNjƥĠdžƐᴰ LJdž ƥƨɳk ĠdžƥLjƵ Ƨ Ăŏǀ!f ƨŏƨʰ ƨƵĠT!f ƨĂŢŏ

Ŭ Ġùnjkƨƛ‡ LJdž ĠnjLjᴰ Ĭkơ CƒƥƵŪƒ ɣĠpƨ Ƨ Ăŏǀ!f ljƦNj YƨĠǁk Ġdž lƨƛ‡ ĬǁƵ NŏʰTk ǁ!Ʀ Ŏ5Ă ÜCĠdžǀ!f

.Ġnjƒŏƨʰ Ŭǀ ăƨŏ

(Ď):ƥĠʰƵ LJʰ Džǀ!f ŎʰD ƥdžkƵdž!f ƥŏ ŎǁƵ - ţ ƥƥ!f ĂNjĂ - DžĂƨ!f ƥƒĂp ƥơD Ƭdžŏɑ Nj Ƨ Ţŏ ýĠpĂ

[ýdžĠ‡!f]

ɑƥøøƱĉ !ƬƬƵƬ ƥ!ƬƬ Ĭȝ ɦøøYƥǁɛNj ɑƥøøƱƱƵ ƬøøDžǁ ƬƥĠǁɛ Ĭ!ƒƬƬ Ů ĂǁNj

ɑøø5ƥƵ njNƒøøǀdž !øNƵƵ! ĂƱƥƭT LjdžƒøøɑƥȝĂøø‡Y LjĠ ɦɛNjøƱǁɛ Njɑɣĭ

ƨĂŢùŏĂ ÜNkĂ!! ƥƨƨ!Ġʰ ljƥƒĂɳ ĶĂŢĂ ÜNkƨƨǀ! Ýƨƨʰ!Ġʰ ŎdžĂƨ!f ƥƒĠ!!f ɣĂƨNj NʰTŏ Ănj5

ɣƒƨùT ĂNjĂ Ü(ƥpƨdž!f)ƒĂʰƨT ƥp DžnjLjd‡Ă ÜƬƒƨɳ LJdž Džnjʰ Ġdž lƨƛ‡! LJĂǁŏĠdžkŏ DžNjĂ Ĭơƨɳ!f LJĠǀƨ5!f

.DžĂLjdž

.ď č f ÜDžɛNjŭɑǁɛ Ü∑ŏƥdžơ LJʰf - č

.čēĎ f Üƨʰ Ġǀ!f ƨƥŢdž!f - Ď

© Arabic Digital Library - Yarmouk University

[ýŏĂƵ!f] (č) :NJ ǫƧ5 Ƨ Ţŏ ýǵpĂ

ƑsøøĦĬǫ ąƧ ƥƨ DžDŽ DžĭýǂII ƥl ƨøǵII ǫ5Nj ƑøøNJsǵƨǵ ťNjøøĭǫII ĦǵĬ ¥ƥøøĝƑĬƲNj

Ƒ5ƥøǫII ƑNJǂǵkNjǵ ƑNJøťDŽ ŋĭ ƥl øøIIƑťNj ƑNJǂŦƥ ƒƥƨII Ăǂ Y Ĭǵ ƥl sIIc Žlƨǫ ƐPǵ

Ƒøǂǵƥ ƑNJDŽIIƐ ǫĭŦNj ýŭsY Ɛƥ2IIƐ ĝøǂƨƥII Ƒ5NJøøƨƐǫY DžDŽ ťøYƑŦ Ĭťƥ! ŹNjøƟII

Ƒ5ƥǵ ƑNJøưƟII DžDŽNj ƨƥƲ5 ƑNJƟǫƥ DžDŽNj ƑNJII ƑøøǵƟǂ ƑøNJyǂť DžDŽ njƥǂ ąøĭƥ!

ÜCǵùT ł ùŏơ NJùťIljkĂ ÜýĂùŏP!f LJdž ǵNjƧŏƨ ĬťZ ǵnjŏƧη Ŏ5 sĂ5kk Ŏk!f NJǫƧ5 Ƨ Ţŏ Ănj5

ƠùTƧŏ ĭR!f sƧz!f ƧĂŢŏ DžĂ .Cǵdžǫ!f ŎƵƨk Ŏk!f Ɣơǫ!f NIJdł ƒƧǵƨ ǵNjĂƥZ CǵIJĂD ƧŏĂk5 ÜƠŏƧ!ǵu

Ŏùnj5 ÜLJzdžkùu ǵnjkŏƋƧ LJłdžŏ Ŭ Rǫ Ýs Ƨu!ǵu ǵnjkZƧǫ ƧĂŢŏ ǵdžł ÜCǵdž!f KƒƧƵIu Σ Ƨ5!f ljRNj LJdž

.ǵnjkZƧǫ! ǵNJƒƧŏ ƥǵłŏ Ŭ ǵnjŏ!ǫ ƧUǵIj!f LJD łηƧƥ! łzŏƧǫ

[ýdžǵł!f] (Ď) :LJǵdžŏťǫ LJu ƧTudž ł!Ăƥ!f Ƨ Ţǵj! KŏƥNjD ĭťŏP Ƨ Ţŏ ýǵpĂ

Ƨ5ZFťøøDŽNj ąťdžFýøøDŽ ťťl ƒøøł5 Ĭƨ ƑNJøƌťĭøøƋ DžDŽ ł ƒ lƥøII ĐžĐl ťťĭƋ

Ƨ5øYƐNjT łƒNjłT ƥƐǫYŬƐ Ăǂ Y ƥl ǵnłT ƑøøǵƐƑƟƨ ąžøøNJysťǵ Džƥøøłkĉ ƐPǵNj

łuǵơǫ ýǂTk ǵnjkZƧǫ lƥT LJdž ǵnjljǫ Ĭkơ ÜCƒƥZŪƒ ĬťZ Ƨǂ!ƒĂ Ăƥz!f lƥTu ýŏP!f Ƨ Ţŏ Ănj5

CƒƥZŪƒ ĬťZ ýǵnjljk łpƧơdž sZƒĂŢ Ĭ!ǫ K!Ăơk ƥpĂ ÜƧǵƨƨ!f LJdž

[ƵŏǫIu!f] (ď) :NJǫ5lj ĬljzdŽ!f Ŏ5 ýǵpĂ

łuøDŽŏǫłøsłŽ ƵNjƥøøII ĈYƑøDŽŽǵ ǵNƥƨNj łuøłłII Ɛǫøøłł ŬƐ ütDŽƟł ütFøøłłƨ ąžøłłII(Đ)

Đ - ǵnjdžZƨu ýĂƨ!f ŎNjĂ Ülŭzǫ ǵNjƥƧ5dž.

č - ŬDžƐNjĭǫII Ü Σ ŏƥdžơ LJuf.

ď - ǵ ƧƥŢdž!f ŬsuǵǫI!f.

Ď - ǵ ƧƥŢdž!f ŬsuǵǫI!f.

© Arabic Digital Library - Yarmouk University

[ýdžĞ‡!f] (č) :ýŏP!f Ğ5ŢfĂ NJ ţ5Lj Ĭ Ljzdž!f Ŏ5 ýĞpĂ

ƒ NjþøΘøøDŽ‖ε pŃjqøY Ĝƒ þøΘ‖ ¢qĞĞ ƒ‖ljŃjŃqøøŃY üøzεNjøy‖ε ûkDŽ µlj£NjTNj

ƒ Nj|þøDŽ DžDŽ 5þøøĞ‡‖ ƒøøĭ‡ 5þøĞ ł‖jŃĐøø|‡ Ljøø‖ ü‖øøøư ŰNj Njqøyĭ

Ğùnjh‡ƒ2 Ğùnj‖l‖ljĂ ýĂùŏP!f ljŘNj ýŏdž ŸĂ‡2! Ÿηzŏ DžŎ Ü‡2h!Ğh ĞnjkŽ2ţĂ ýŏP!f 2ĂŢŏ Ănj5

.ł‖džŏUŽ ł‖Ž2ţh

[ýdžĞ‡!f] (Ď) :NJ ţ5Lj Ĭ Ljzdž!f Ŏ5 ýĞpĂ

5ĭøø‡Y ł‖z‖ Ljł‖DŽ ţ‖‖þĞŘ‖ε ûłDŽøøΘ ĜjĞøĭzY ûĭP Ĝƒ þŬε Ĭ‡ ţ‖þĞøø‖‖ŽNj

5øĭ‡DŽ þĭŽ l εNjĞø‖‖ε ĜŸþkøø| DžDŽ ‖þƒøøkĜ Ĭ‡ 5þĞøø‖ε ÐøDŽ‖Nj ăþ‖ĭ

5øĭ‡þ 5εþø‡ Ĭ‡ ł‖ƒŽþøł DžƒØ| Nj‖ Ĝj‡øû DžDŽ ăhYþøøz łþøĞ‖ĭ ţ‖F|ĭNj

ŭù5 NJù5‖P ĭ2ηŏ ‡2h!f LJł‡Ă Ý‡2h!f ‡hţŏ NLjłh ÜNJ‖ŏŘ 2ηŏ ĂNjĂ Σ25!f fŘNj ĭ2η 2Ţŏŏŏ

NJùp2Ğ5ŏ5 NJù‖U ‖2kŏ NLjł‡Ă Σ25!f fŘNj 2ĂŢŏ DžŎ ÜNJŎĞTLj Ŏ2Ă ljŏţ lĂpĂ NkŽ2ţ lþT! ÜNJ‡2þŏ

.fþøD ‡2Ğ5ŏ LJD þf2D Ğdž fŘQ NkŽ2ţ!

[Ÿ2Ğ|kdž!f] (ď) :NJ ţ5Lj Ĭ Ljzdž!f Ŏ5 ýĞpĂ

ûł‖Ğ Ŏ‡øøøł‖ üøø| ĝøø‖‖ŽŃ Ă‡Y ûł‖ĝøø‖‖ŽP DžDŽ Ŭøø‡øø‡2ĭ !øøljŃpĞ

.Ēč f ÜDžεNjĭqłε Ü Σ ŏþdžø LJhƒ - č

.ď Ďě f Ü‡hĞţ!f 2þŢdž!f - Ď

.ď ĒĎ f Ü‡hĞţ!f 2þŢdž!f - ď

© Arabic Digital Library - Yarmouk University

ŁjøøĎĚÞ ÛÞøøƷFøøΘ LjøĠ Þøøĭ̈ÜĬ ĹŲŲŶ DžY ŁżÜŬŲ Ĭƹ ƵÞøĠŲŁ njÐøøʅ

Σ Ƽ!f ƒŘNj ƼĂ Ţŏ Ănj5 ÕƼ!f LJĠƶdžĬ‡ NłkƵƼʅ Õ5 ljƼ5Ġơ ýĠłkljf LJƋ‡Ă

[ýdžĠ‡!f] (č) :NJʅƼ5 Ƽ Ţŏ ýĠpĂ

ƒĠƒøøÜNj ÞƒŲøøĎŲŁ Ĭƹ DžÜøDŽł ƵÞŶ ƒNJĠ ăÞøøŲĭ njqÞŽŲŁ ĈhuĠljƒdž ÐžŁÐŽ Ĭƹ

ƒĠŭøøT LjĭøłY ƒNJŽÜŬŁNJĠ ßlŶøøżNj ƒƷĭøøøT ŲŁ ĈlŁøøŶ ŁPƋ ąl ƒĭqŲŲ ÞĠŁĠ

ƒĠƒÐłƼ ƒNƒøøĭÞŲŁ ĹjĠ ƵNjƼł ÞƒøøøDŽ ƒljqøĭŲŲ Ĭøø DŽƒƼł DžDŽ łƒÞßłž łƒłžNj

ljŘùNj lÞT!Ă ÜŶŏƵ!f ýŢŪ̄f ĶfŘ ŁdžŏƼ‡!f ýŏP!f LJdž ĠnjLjDĂ ÜŁzŏƼʅ ĠnjLjƋu NJʅƼ5 Ƽ Ţŏ Ănj5

ýĂĠùƵk ĠnjkƵƼʅ ydž ŎNjĂ ÜŁhłŢ!f ƯƼŪ̄f ĂD ƼĂPŢ!f ƼĂ5 ĭƼη!Ġu ƼλƋkk Ŭ ĠnjLjƋ5 ĠnjkĂpĂ ýŏP!f

ƼƵĠTù!f ĠnjLjdž Ŏłkʅŏ ÞĠ‡ŏ Ŏk!f ƼĠƵdžŪ̄Ġu Łłłdžơdž!f DžĂŏƷ!f LJŏu ĭƼηk ĠnjLjƋ‡Ă ÜĈĠdžʅ!f LJĠLjƵ ĠnjpĠLjƵD

.ĈĠdž!f

[ýdžĠ‡!f] (Ď) :ĠnjkƵƼʅĂ NJʅƼ5 Ƽ Ţŏ ýĠpĂ

LjĠNjøø‡ŲŲŽ ĂŁƋ ĹjŁƲøøøŲŲŲ ûĠ5 DžŽ ĂNŁøŽNj ƒ‡sĠøøs ƵÞĠŁĠ ŻlƒƲƷ njÞŲŲNj

ýŢùk Ř ÝƼƼu!f LJdž YƼʅD ĠnjLjƋu ĈLjNj ĠNjƼĂŢŏ Ř Σ Ƽ!f ljŘNj ŁƵƼʅ Ƽ ŢĂ Õ5 Ŏ!ĠƷŏ Ănj5

.Ƽ!f ŁƵƼʅ Ƽ!f ŁƵƼʅu ĠnjkŏĠƷ Ĭ!ʅ

ŁƵƼùʅ ĬŲƵ Ł!ŬÞŲ! ÝƼƼu!Ġu LJĠʅƼ5!f ýdžơk Ŏk!f ýĂŏP!fĂ ţ ŏη!f ƼƵĠT!f NłuTŏ Ġdž ƒƼŏλ‡Ă

.DžnjkkƷĠudžĂ ĈfÞƵ̄f ĬŲƵ lƼĠƷŬ̄f Ŏ5 ţ Ăŏη!f ljŘNj

č - ÜΣŏÞdžơ LJu!f ƒ ē.

Ď - ÜƼuĠʅ!f ƼÞŢdž!f ƒ ččč.

© Arabic Digital Library - Yarmouk University

© Arabic Digital Library - Yarmouk University

[ƳƢƬƭƬƬƭƬ] (ČƬ) :ƭƬƬƭ Ƭ ƬƬ ƬƬƬƬƬ

ƬƬƬƬƬ

[ýdžĞ‡!f] (č) :ШþfĂnj!f ĞnjpĂ5 ŰĞdžĵŋ 2 Ţŏ ýĞpĂ

(Ď) f NjdžШNj ţüÐøDŽ ŋĞ Ďžøøřž2 2 ШЄ ĦŃjĦY ƒřĭ¤FøøNĦ Ĝf FøøĞŜШFĞ ĥdžШĦ üRŢШЄNj

(ď) f NjøøŢŃJŽ ƒřĭΘШЄ ĦFøţШkĞ ą f Njþ ĂŁþ FøøNJĞþЄNjƷ Njøø‡yĦ FøøDŽŽÐ1Nj

Ğ5ŢfĂ ÜĦŏkĞz!f ШfĂdžŰf ĞnjhRĞŋkk ĞdžþljZ LJ5ŋ!Ğ‡ ýĞdžT!f KfRĂ LJŏdžŏ!f KfR ШĂdžk ýhŰf ljRnj5 ýhŰf NJŏhTk ýz!Ă .ţĞnjhĂ ŰĞdžŋ Ğnjhŋ‡d5 þŏþT ƧŌdž ĞnjhĞŢD ýŭk ăƧR ĬŃZ ĆŬĂƧh ШþfĂnj!f ШŃk ljRùNj Ğùnjh yùkdžkk Ŏk!f Ĥ5ƧĞŋ!f ĦdžŏUz!f lĂl!f Ĭ!ǫ lƧĞTǫ Nŏ5 ÜlƧŏƨz!f ƧĞŌdžŰf ŌŋĂ Ƨŏŋk ŎNjĂ .ĞnjkZƧŋ LJZ ŭu‘5 ÜýhŰf

[ýdžĞ‡!f] (Ð) :DžĞldž!f fRNj Ŏ5 ýĞpĂ

ŰfØØDŽŋNj fØĞŢT ąhøyƷЄqDŽ DžØØŽĦ ƒNJØØÐ1 Ĝf FĞØØĜŜШFĞ ĥØdžШĦ üRŢШЄNj

(đ) ŰfШƨ UřĞþШЄ Ĝf NjØŢT DžDŽ DžØřŭĦNj ĞlþNjØdž qØ5 ŇØĞþ lØ‡DŽØΘ FDŽŽÐ1Nj

ΘĞùŏƧĂ ýĞdžTù!f ΘĞùŏƧ Ğùnj‡Ƨok Ŏk!f LJ5ŋ!Ğh ĞNjĞŏǫ ĞnjhTdž ýhú! lƧĂŢ ƧƵĞT!f DžŋƧ þ15 ÜĞùNjƧNjƨ ĞdžLj þp ÜĞfƧu‘P U‘ĞŏƧ ĞnjLjd‡ ШþfĂnj!f ljRNj ýzŋ þpĂ ÜlƧŋŏĂ Ħljdžŏ (ŲĂljŋ!f ΘĞŏƧ)ĞhŢ!f LJùdž Ĥu‘ĂƧ!f ljRNj ĬŃZ Ƨdžnjljf þpĂ ƧŌdž!f fRNj LJd‡Ă ÜĞdžŏUZ ĆĞdž ĞNjĞlŋ řR!f yŏhƧ!f ƧŌdž ýu‘5h Ŏù5 LJùdž‡k ĦŏFĞơŏǫ Ĥ!ŰÞ ýdžơŏ CfƧu‘P!f U‘ĞŏƧ!f Ŏ5 ƧNjƨ!f ĂdžljĂ .CĞdž!Ğh ĹCĂŃdždž ĦdžPu‘ ĆŰÞ .lĞŏơ!f ŲĞhŋD LJdž Ğhhŋ ƧŌdž!f LJĂ‡

.ĒČ-đě f ÜDžЄNjřqШЄ Ü∑ŏþdžơ LJhf - č

.ШþfĂnj!f :ŲĞh!!fĂ .ýhŰf :ýƨh!f - Ď

.ýhú!f DžĞŋŋ ĂNjĂ ŲƧĞƐ ydžŋ :ŲƧfĂƷ!f - ď

. ďěČ f ÜDžЄNjřqШЄ Ü∑ŏþdžơ LJhf - Đ

.ýĞŋŋ ĞnjƨdžŋĂ ÜĆĞdž!Ğh CĂŃdždž!f DžPu‘!f Ă!þ!f :ýŋŋ!f - đ

© Arabic Digital Library-Yarmouk University

© Arabic Digital Library - Yarmouk University

[ýŏĂƵ!f] (č) :ƦƦƒƨƨ ƨ Ţŏ ýǴpĂ

ƵƏƕŭøƱ] ƒøNJƶƴƶ Ƶøøƭƴ]ǁε Ǐƨąhŭǵ̀ǴNjƶƶNj ƨƭƴƶƴƶƴƶ ƒNƴƶƨ Ƶøøƭƴ]ǁε Ƶƭøøƭ ƒøƴƶ Ăƭƴƶƴƶƴƶ[Ď]

ƶøǀε℗ ƴøƴƶƴƶƴƶ ƨƭƴƶǁε Ǐƨ ƭƴƶǁƨ ƒNƴƶƨƨε ƒƴƶ ε℗ƴ

ƶƴƶƴƶƴ

[ÿƧĞłkdž!f] (č) :ĝĞĥ ƷŢĂ Ŏ5 ýĞpĂ

Ĥ5øøĭłłPłłε ĎžƒØØďďžłłε ĈƧ cƥ ĥØØØƷłłÿłł ƒƩØØł NjP łłƥØØØłƷłłďďž ƷƩ ØØØ‡łcNj

5NjƥØØĞłłε 5ŭłłƐε ŭØØkDž 5ØØĭłłƒDžΘ LjØØƨƷłłž Ĭƺ ƥØØłłƷłłε Nj Û łłƒĥØØØ‡łłNj

LJD LJŏùłł DžĂ ÜƥĞơ!f LJĞłj!f ƩDƧłł Ğnj!ĂłkĂ Ğnj5ĞŎƨłłj Ŏ5 ƨĞłł!f fŘNj ÿ!ĞPdž ƧŽĞT!f ƧĂŢ ƥ15

ÜƧƒĞùŎ!f fŘùNj ƧùUłj łłƥơ ĬłłŽ łł!ŬƥłłÌ! ƨƧłł!f ƧŽĞT!f ƷUĂ ƥ15 .ƨĂƧłł!f LJĞƨdžłłł‡ NJŏłłjŏŽ ƧƒƧdžơƒ

.NJłłƒƧƨłł łłkƨ!f ĬłłŽ NłłkƧĞłłηĂ

[ýŏĂŎ!f] (Ď) :ƥłłŰƒ ƷŢĂ Ŏ5 ýĞpĂ

ƥDžØłłε Ă‡Y ûĭłłƨłłε łłΘłł ăNjłØłłĭ łłDžƺ ĄYƥØØłłłłNj łłƒØØďď LjĭØƺ Ĭƺ Ljłł łłĞłłj

ăƥƨłłÚ Ʃ ΘNjłłε Ĉłł‡łłĞ ăƥƨĭ ĭłłƒĞ Džďƺ ĂØłłłłε łłł‡ØØďďĭY LJłłłłε łłƨ

łłĞØØΘłłε Ĉłł łłØłłƥĉ Ă‡Y łłDžłł łłłłł

© Arabic Digital Library - Yarmouk University

:hŭdžFƨdžǕƐ ƱƏƒǴƱ"ǁƐ -ƒkǁƒk

[ýŏĂƵ!f] (č) :NJ! NJkhĂhơdž ƦpƧǴƽdž Ƨ Ţŏ ýǴp ƥl5

ĝŋǴøøŋŢǁƐ Ĭƺ ƦƒƴǴĭ ĎžĭǴǁƐ ƦƒƐƥƵ ŋžƀǴ ĝŋƨøøŋƨǁƐ ĭhƀDžƏƐƣ ƱDžƣǁƐ ƦƒƠƨNj ƽlƥƒŢǴ

ƨùhƵ ƥpĂ ÜŲơŢ!f LJdž ƨdžnjljk Ŏk!f ƨǴƵdžŪǴh ƽƒƨ!f ƦƱơ! NJkhĂhơdž YĂdžƥ ƨĂŢŏ ƨƵǴT!Ǵ5

.ŲƨƵ!f ǴƒƨƵT!f lƥǴƵ ĬǁƵ ŲƒƨƵ!Ǵh ÜƨǴŏƥ!f ŲƒƨPĂ DždT!fĂ ƽƒƨ!f LJƵ

[ƨŋƨ!f] (Ď) : ljƨǴŏƥ! NJpĂTĂ NJljŏLjơ Ƨ Ţŏ ýǴpĂ

Ĭøy0Ž Dž0øĭ|Ǵĭ DžŘøǁƒǴ ƒƠøøêƐNjdž Ĉjøøø5ƥNj Džƒøøøĭƨƥŋƥ ąhøy5NjNj

(ď) Ĭøøy0Žqƈ ćƒøШƨ ƥŬøƨǁƐ ƒljƥƒYƈ ŲøøDžqƈ DžDž ƒøøNJǁ ƒøøDžNj ƒøøNJǁĐ!

lƥùT LJùdž NJLjƣ Ĭkơ ÜƟfĂŭ!f Ŏ5 Nƨdž ǴŋĂǴŋkdžĂ Ü ǁ!Ř Ŏ5 DžǴdžơ!f ǴƧǴTdž ljCǴ‡h Ƨ Ţŏ Ănj5

ÝlƨùƵdždž!f Ţơ!f LJdž ǴƵĂdžƥ LJǴ‡dž!f fŘNj ƨǴƨkŢf Řƣ Üfƥŏƥ Ţ ǴƧǴ‡h Nƨdž LJǴ‡dž!f Ĭ‡hD NJljŏLjơĂ ljƥŋĂ

.NJljƵ ǴƱĂƵ Ŏ‡hŏ LJǴ‡dž!f Ŏ‡hŢ5 ÜNJljƵĂ Ǵnjh Ŏ‡hŏ YĂdžƥ N! ƥƨk Dž! NJƒǴ‡h lƥT LJdž NJljŪ

LJD ƥùƨh ƟĂŭ!f Ŏ5 Nƨdž CǴdžŢ!f ǁƨTŏĂ ÜLJƨdž!f ýǴdžnjljfĂ CǴ‡h!f LJŏh ǴŋNj Σŏƥdžơ LJhƒ ƵhƨŏĂ

Ăŋ!ǴùhŎơĂùŏ ĭŘù!f CǴ‡h!f ƨŏƨƵ LJƵ N!Ǵƨ5ljf DžŋƨKŏ ƨƵdž!Ǵ5" ÜLJǴŢljŬf ŎŋjhŎ LJdž ǴNjƨŏƐ ǁƨTD

Dž ư ùnjkĂ ƨƵǴŢù!f YĂdžƥĂ Ĭpŭkk ƦŏƨƵǴƵ ƦƨĂŢ Ŏnj5 ÜŎŢ5lj!f ýǴƨ5ljŬf Ƨ!Ǵơ DžƒŭŏĭŘ!f ÜŎ‡Ǵh!f

(Đ)."ƨƨŢ!f fŘNj ƦŏǴƐ CƒƨĂ ǴŋŢǴŢD ǴŋƥNj ŘljǴ‡ ÜýǴơǁ! ƦŏơĂdž!f lƨĂŢ!f ƨǴŏkPf ƦpƥĂ ÜljCƒƨŋD

.ěď f ÜDžƐNjĭƣǁƐ ÜΣŏƥdžơ LJhƒ -č

.ďČČ f Üƨh‡Ţ!f ƨƥŢdž!f -Ď

.ýǴŋŢ ǴnjƨdžŋĂ ÜCǴdž!Ǵh CĂǁdždž!f DžPư!f Ă!ƥ!f :ýŋŢ!f -ď

.ĎĎĐ f ÜƣƨǁNj üĭ‡ƟƦ hƨƐƥƣ :YƣƣǁǁƦDžǁƐ ƒNJĭdžFyDžNj hŭ‡ljƒǁǁƐ YƣĭŢƨǁƐ hǴNjŢǴǁ ÜLJŢơ ƨƥǴŢ ƥdžơdž ÜŸƒ ƥhƵ -Đ

[ýdžĞ+!f] (č) :NJkhwĂhwơdž! NJpĞŏkTƒ lƥT! DžĂLj!f ljĞ5Ğη ƥpĂ ÜNJ!Ğơ 2 Ţŏ ýĞpĂ

łjøøYNjŘŽ LjŽY üFøøƯ DžDŽ Ăll ƒ5Nj ţ łjøłY'ERŽ üNjøøøƯĩ ƷƥĞ ăPøll DžDŽ Fĩ

LjYNjDŽq Ûł f ĭƲĭ ąƒ ø+5 DžDŽ Ûł f øĭ2łŻ łjĞø+5 łø2łł f øø+5ll łĭøΘШ l łFĞ

łjłĭDŽll ÛŽƷFШ ţ llEbƥøƯ' FøDŽl ÛFŽøøŬNj ĂШqll' łƒŽłŽ ƷƥFøĞĞ DžNj2øШll' łqøŽłY

LjyĭøDŽ2 NjøljNj łEƥŢøQllFĞ ' ƥøƯ+ll ƒkqøøøøΘDŽ ŽŢ FĞ ĈKøĭƲllFĞ łjŽDøø lNj

LjøYNjøøĞƥ UøĭĞƥ llFĞ łl øŽţ FłŽ ƒłĭDŽ njƥøkll' DžDŽ łFDŽø2ll' ƥøłŽ LjĞ l ƥШNj

LjYNjШøølj ƥFƯøø3 ƒDŽDŽÛ Ljll łl ĞØŢŽŽ łøø ø Ţ Njƥ ŬШFøNJĞ łl ƥDŽ FĞĭT ll' EPaNj

łZĂ! LJdž NJ ţ5Lj Ŏ5 ƥqŏ Ğdž! Ü Ư Ğdž ƲÚƒ ĬllZ łƷƥĞƥ ƥzk Dž! NLjĂ5η LJD Ğljŏhdž ÜNJ ţ5Lj 2 Ţ Ă ƥ15

łŏ3!f LJdž ŘPkĞ5 ÜNJ! Σ Ğlj!f ŲƷpD LJZ Ĭkơ ƷdžŬƒ ĬllZ łƷPD Nlw ýơ Ğdž ĬllZ NJFĞŏk ţ f Ŏ5 NLjd+Ă ÜłpƷơĂ

ĭ Ř!f ΘĞŏkƷŬƒ ăƥdž ĬllZ łł!Ŭƥ ll !Ř Ŏ5Ă ÜNJkƷƒƷdžĂ ljƒĂ+T NJ! łhŏĂ NJλƥơŏ ĭllŏllP CĞdž ţ!f LJdž ýƷĞlj!f

ĂùNjĂ .łùLjŏLjdžŬ!fĂ łùơƒƷ!f łù!Ŭƥ ĞljNj ýdžơŏ łŏ3!Ğ5 ÜƷZĞT!f Σ 5Lj Ŏ5 łŏ3!f ýĂƷLj NllłTŏ LJĞ+

ĞnjkUłŏDĂ Ğnjk+Ʒơ5 ÜljŽĞNjƷD łzηĞNj LJĞk ţ hhw ĶƷdž Ŏk!f Ğw Ţ!f ΘĞŏƷw NJkłllpD Ŏk!f ƷŬƒ łłĞơ ƷĂ Ţŏ

.Ğnjzηnjdž LJdž

[Ŭŏţhŏ!f] (Ď) :NJwĞwT ĬllZ Ğ5 ţ dkdž NJkdŏNj 2 Ţŏ ýĞpĂ

FDŽ2łĞE Ljll FøĞĭ ţ njcƥ Ăøøłθ ƥĞĭ !ll FDŽłl FøøDŽ ÚøøllŽqllE ĐŽF2ll LjŽDŽ ŬEPc'

FDŽƥ FĞłŏ5 ţ łl DŽFøŽţ !øƏFøDŽΘllE łĬljc' ąYƥøø3Føøøll ĝĭƲllE łf ĭĞ qĭyllFĞ Ŷ

FDŽШø2ll' EPa ą f ƥc' DžøDŽ ƥƯø+ll ηĞŬ łłøøøøllШNj ŽĞ ŲøøøDŽqll ĐŽĞШył Ŭ

č - LJhf Ü Σ ŏƥdžơ ΠDŽENjĭqllE f ďčĐ.

Ď - ƥƷƥ Ţdž!f Ü+hĞţ!f f ĐēČ.

© Arabic Digital Library - Yarmouk University

LJùdž þùðz!f Ð5 Ćdž ăDSĂ ÜĆƷdhdž ƳðT!f NLjdž ƩDhu Ćdžþ‖Ƶ NhuĆhuT ĬDƵ ljS‖ơk 2 Ţð SƵĆT!Ć5

ÜCĆdž‖!f LJdž ýsĆlj!f SƱl!f Ćdž‡ ÜNðĆkljŋĂ ĬDƵ Nƶdžþ ýĂsljĂ ÜNJFĆ‡hu lþT 2 ŢĂĂ Ĭ‡hu5 ÜLJĆ‖ơ ĆĆ‖lj

LJùƵ Nùð5 ШĂSùP Ŭ Ðzðhu5 NLJd‡ SdžŪf SĂŢð Ănj5 .Ł!Ćơdž Ŭ Ư SŪf LJdž Łzlu NJDhlk‖k ĭR!f

.Ĭ‖ŪfĂ LJsơ!f ĬDƵ Ł!ŬþD! SƱl!f Us! 2UĂ þl5 .2Ă!adž!f

[Ʊðl‖u!f] (č) :N‖slj ĬljƵdž!f Ð5 ýĆpĂ

S qøs‖ε Ăla FNJdzDŽ ĬNJHdĬ FljÞDŽĂY DžDŽ ĬĆ pþqøł ε ĭø l FDŽFY DžNjłsNj Bl s

Ĭøsdz Žl‡s‖ FdžFøøsdza DžFøl Łjdćć Njø‖ ŁjĭøøĈsFdž Žl øøs‖ afFøøøĆ‖ þbq Ŷ

S ШĆødzDŽ 5þĆ‖ε ÔpNjÐEŢ ü!Ć Føø‖Ðls FNJdøø‖ŬŶDŽ ŬĆþ‖ε Ĉl εP DžsFÐDŽ ĬÔDŽĭ

ljRùNj Ð‖ùlj! ĆljĆ‖ùljq LJĆ‡ Ă! ĭR!f NhuĆhuT ĬDƵ S‖ơkðĂ ÜljSdžƵ LJdž Ĭ ư lljf Ćdž SĂŢð Ănj5

lSĆ ư ùlj LJùdž Nhu ĆdžĂ DžSŢljdž!f ƳĆhuT!f fRNj SĂŢ þpĂ ÜLJĆð‖lj!f NJkĆ5Ţ LJdž LJĆ‖ljŬf LJŪ ÝLJðlj‖!f

. ‖ơư!Ćhu Ćnj ư Ćdžðq fSĂŢdž Üs ĂSh!f Ćnjð5 Ư džĂk Ðk!f ÜƳơ‖!f LJdž ÐpĆ‖kdž!f CĆdž!Ćhu

NhuTùð Ŭ ÜyƵdžŬ ‖Ăơư s Shu Ănj5 ÜĬðFĆơðq Ł!ŬÞ ýdžơð lSĂŢ!f ljRNj Ð5 s Sh!f LJD ‖T ŬĂ

SƵĆTù!f Ðù5 Sùðk ĬðljĆ‖ljq SƵĆTdž þ‖ŋð NLjŪ Ý ţ Ăðŋ!f Nhu NhuTð SƵĆT!f LJĆ‡ ĭR!f s Sh!f ‖!R

.NhuĆhuT LJdž Ĭ ư lljf Ćdž ĬDƵ S‖ơk!fĂ LJsơ!f

[yðS‖!f] (Ď) :N‖slj ĬljƵdž!f Ð5 ýĆpĂ

!FNłøøsDŽ njćþ DžDŽ Fĭ ÛFøĆĆT :εNj‖Fs ŁFøøłłøø‖ŁjNj łłøø‖l ŁFøøłłØ

ĂŁøS‖ε ƵFĭłøø‖ε łłFøøljFDŽøøćþNj ƵłłØł ε łłøø‖ε łłøøłłØ‖ε łłøø‖sNj łłøøøØ‖ε łłøø‖FDŽ!

Ď - ČDžε‖ĭq‖ε Ü Σ ðþdžơ LJhf.

Ď - Đđě f Üs‖Ć‖!f Sþ Ţdž!f.

© Arabic Digital Library - Yarmouk University

ĠùdŽ NłhŵpĂ ÜJNưĠłj LJĠłłłłg ýłŻ NłŵłŻ5 ÜNłŻłłŻĂ NłkĂłłŢ ŤŵŻ łjĂdŽŬ ƥp ΣĠłj!f LJD LJŏłłŏ ƧŻĠŢ!Ġ5

ydŽùłĂ ŧƧłł!f LJĠŻdž! ăDƧ Ġdž! NłłjŽłł LJŏdžFŭ!f CŬŬDNj Ť!ę ƧŘkŻŏ5 ÜDŽŭɛ Yŵłƥ NłłjŽ‡ Yơ!Ġłł ŧ5Pŏ ýfƨŏ

.ŧĂŢ!f NłŋĠNjĂ łjƧŻĠŢdž Ĕ‡Ƨơk DŽĠdžơ!f ĔĂŢ

[ýŏĂŬ!f] (č) :Ťŵłł Ţ DŽĂƧ!f ýĂPƥ LJĠłłę łjƧĠŏƥłł Ĕdž!D Ŏk!f Ťzŏŋ5!f Ƨ Ţŏ ýĠƥĂ

(Ď) f ŢɛNjNłłɛ ŽłɛƥĠŢýDŽ FNJøŤ‡Y ƥłƥƥNj ąƧ øøŶNjŽĠ ƥɛq Ŷɛ ÒŽFDŽŢ Ťę Úć

Ĉf øłɛNjƨłłɛ ŬNjøDŽƥłłɛ ƥŬŽ FNJłł ăƥŵŽćNj ąłłYFøƨ üøł ăƥŬFq Ťę FNJø‡ŵŽć

ĔfƧŢùƨdž ĠnjŏŵŻ ĔŴƥĂ)Nł!Ăłł Ĝłł!ĠłłĠnj! ĂŻƥŏ Ĝdž‡ ÜNłjĠơłłŢ Ÿf ĠnjŬ5ơŏ LJŵłł Ĝnj! ĂŻƥŏ Ănj5

Ŏù5 ĠnjkƧĂŢ Ƨươk łŏĂ ĠNjƧ‡ŘkŏĂ ĠdžFfƥ Ănj5 ÜNł!ĠŏP ŧƧĠ5k Ŭ ƧĠŏƥ!f łjŘNj LJD Ƨ‡Řŏ DŽĂ Ü(Yưf Ănj!f

Ť ùŵŻ CĠdžł!f LJdž Ƨdžnjłjdž!f ƧŬł!Ġłł NłŻĂdžƥ YĠ‡łłjf ĠnjłłTdž ÜƧnjpĂ LJƨơ LJdž NłłĠĂłjf Ġdž ƧĂŢŏĂ ÜNłjNjŘ

.Ťŵłł Ţ ŧfƧ5

ŘŘŵkĂ Ťŵłł Ţ Ŏ5 Σŏƥdžơ LJłłf ĠnjTĠŻ Ŏk!f łƥŏɛƧ!f łĠŏơ!f LJD ĔĠŏłłŪf łjŘNj ýŭP LJdž LJŏłłkŏĂ

ÜĠnjùTĠŻ Ŏk!f ŤŏŻĠdžŏkŋŬfĂ Ťŏłł!f Ƨ ĂƧUŵ! LJĠ‡ ƥł5 ÜĈfƧƨT!f LJdž łjƧŏɛ łĠŏơ LJŻ Ƨ ŵkPk Ġnjłł

ŧƧùɛD Řę ÝłjƧƨT ŤŵŻ ł!Ř Σ‡ƨłjf ƥpĂ ÜNłkłłNjĂdžĂ NłkŏƧłłŻ LJŏĂ‡kĂ NłkŏŢPT ýłŢ Ŏ5 DŽŏUŻ ƧŬD

łjŘùNj ýƨ!Ă .łjƧĂŢŏ ĂD Nł5Ţŏ Ġdž ý‡ Ŏ5 ýdžŏk!f Ŏ5 fƧŏŬ‡ LJƨdžD Ġdž‡ ÜŤƨŏłłŬ!f ƧNjĠUdž Ƨ ŢĂ Ŏ5

ƧNjĠùUdž Ƨ ŢĂ Ŏ5 łjƧƨT ýƨŋ Ġdždž ÜLJƨơ!f DŽFfƥ Nłkŵƨŋ łjƧĠŏƥ LJŻ ŤłłƧɛ LJdž Ġnjł5fƧ ĠdžĂ Ƨ ĂƧU!f

yłłĠŬ Yŵɛ fŘ! ÜłjƥłjŻ łƧŏƨɛ YĂdžƥ Ť!ę ýĂơkk Ťŵŏdžŋ!f ƧĠŬdžŬĠ5 ÝŤłjŏƨơ Ťƨłł Ţłł ƥłłŬŢŏ Ťƨŏłł Ŭ!f

.fƧĂƧŢdž ĠơƧ5 łjƥŋk Ġdžŵŵŵŵ5 ÜNłŏŵŻ LJƨơ!f

ÝŤŵłł Ţ YĠŏư Ťŏ!ĂĠŢdž fƥơD ýdžơŏ DŽŵŵ5 ÜNłjŬĂ CĠłjłłŪ DŽĂŵŵ!f NłŋĂŏ DŽ! Σŏƥdžơ LJłłf LJD UơŵŵŏĂ

LJD ƧfƥùpŬf ĔCĠŢ LJ‡!Ă ÜLJŬĂ!f LJŻ YĠ5ƥ!fĂ ƥĠnjŋ!f Ŏ5 ýĠƨ5 ƧĂƥĂ ŤdžŏUŻ Ť‡ƧĠŢdž Dżnj! LJĠ‡ Řę

.ďď f ÜDžɛNjŭłłɛ Ü Σŏƥdžơ LJłłf -č

.Nłŵŵŵŵ Ţ LJƥdž ăƥơę :ΣŬĂłj - Ď

© Arabic Digital Library - Yarmouk University

NUjŪ Ǵzŏ$ǫ fSĂSdž Ǵnjh ℝdž NdžĂp LJŏh LJks!f LJZ łβơk fℝǫ NUj35 ǁ!R!Ă ÝĆfβZŪf łưhp Ŏ5 ljβŭh yl1k

Ĭù!ǫ ýǫSŏ LJD ýĂǴơŏ ýU ǁ!R ý‡ yďžĂ ÜłIŏIơ LJdž Nlh ŋΣơŏ Ǵdž! Ǵưp ǴljdŽ ljfSŏĂ ÜNNjS‡ŏ YĂưĂdž

LJǴùdžSĂlj!f βŏ Ŏ5 ƚƟIǫ βpĂ ÜβǴnjŋ!f Ĭ!ǫ Ǵz5β Dźnjz5βkĂ Dźnjǫďžơk ljSzT LJdž ŽŭzT łŏŪłŢ Ŏ5 NdžĂp

βŏŢlh ǴdžnjZβĂŏĂ ÜƚfĂljǫ βkdžf ƚŏdžkǫdž ýǴưlj βzh Σ!βljŪf LJβdž LJdž ǴNjSŏΣĂ łljǴŏSŢpĂ łǫĂpSǫ

βǴùhZ LJh βdžkzdž!f Ǵnjzdž Ŏ‡hŏĂ ÜŽŭŏĂƟ łŏŪłŢ Ŏ‡hŏ ýƲĂ ÜfSŏSdž Ǵǫďŏ Ǵdž!DĂ Ǵljso ýŏǫk łŏsFǴljŋ

Ŏù5 NlkǴŏS‡ℝ fSfSdž ljβĂǴzkĂ Ü ţ ‡fSdž Ŏ5 ƚǴdžΣD Ĭ!ǫ LJŏ5TǴk LJh 2ǫĂŏ ljǴ5lj LJŏơ łŏŪŏhTǫ YơǴŢ

.fSǴơ Ǵnjŏ̈Z yďžβ!f 2SℝŏĂ łŏŪłŢ (č)

[ýŏĂƟ!f] (Ď) :βǴ̈Z LJh βdžkzdž!f ĬŪZ NUjsơĂ ljSǫơk 2Ŧŏ ýǴβĂ

ƒøøĭŪƒY ÞβǴNjøøĭ̈ĭ Ĭǫ ǴøĭsŪZ ŽlŪĭcNj	ƒĭøøĭŪƒs ŽlŪĭl DžĭŽlŪNjøDŽŪε ĬłƒĭΘ bƒǴơ
(ď)ƒøĭqεNjøƆŪε ƒNJøďDŽ ŽlĭĭŪłł ŭǫ ÞĭłY	ǴØDŽqÞǴ ǴβøUĭ5 DŽĭℝŪŽŪε ÞƒøøǴơ ŪǴ DžĭNj
ƒĭďƒøøƆDŽŪε UĭǴβŪε łĬβǴNj ßǴłsǴøǴŪơ qĭ5Nj	ßǴøłǴǫơ ĥøDŽƒøDŽƆŪƒl ǴqøĭDŽΘ ŽlĭŢDŽ

ĂZβŏ5 ÜLJŋŪ DźĂ ÜłŋǴĭŏ Ĭ!ǫ Nlh ĭβŽĂ NJ‡ŪdŽ LJdž βǴhZ LJhf yŪP ǴdžβǴZ ƚǴŏhŪf ǴjℝNj S‡ℝŏ Ănj5

Sùǫ̈Ūf ýℝ ŎǴjǴzŏ ĂNjĂ ÜǴjǴǫǴǴjk ĂD NŏǫLj βp LJǴ‡ LJǫ -Ǵnjhŏ!ǴǫD Ŏ5 YSz!f lβǴz‡- ǁ ŭnj!Ǵh NJǫ5lj ĬŪZ

ÜlSùŏsǫ!f SǴƟdžŪf ƚfℝ YơǫŪ! ǴŏSǴŋdž LJǴ‡ ǴjǴ‡h LJǫ ℝǫ ÝNŪŏŪP ĬŪZ NJFǴ‡h lβT Ǵ5ŢfĂ ÜLJŋǫ!fĂ

ÜNŏŪZ ǴjǴǫDĂ NUjsơ łdžǴǫŋ LJZ łŏǴlj‡ ÜlSdžnǴljdž SǴƟdžŪǴ‡ NJZĂdžβ LJĂ‡k LJD NJǫ5lj SZǴT!f βNjǴZ βpĂ

LJùdž ĭβfĂùǫ!f NJ!sǴjk Ǵdž SŏP ýǴljŏ ŎĂ Ĭlǫŏ ŪƟh ăSPD ĺSdž NJǫ5lj ĬŪZ CǴZβ!Ǵh βnjz!f fℝNj fβ‡ƋdŽ

Üy̆ùhƟ!f DźŏS‡ ÜƚǴ5Ŧ!f βŏdžơ ĂNjĂ ÜNJ‡ŪdŽ ŝSǴ5 NUjdh ÜNhǴljh SNjβ!f NJưzŏ LJD ýhp NJ5Ŧŏ DźĂ .SǴƟdžD

łùZǴhƟŪ! ĭβǴùnj!f Sfβ ÜƚĭǫΘŪε ĬdźĭŬsłŪε ƒǫŬε Ĭǫ S ǁǫdźŬε ƀƒYǫłsε ÜŸf βhZ βdžơdž Üĭβŏznǫ!f :SUljŏ - č

.łŏljĂSk‡!ǫ łPǫlj ÜĚď f ÜDźĎČČĎ ÜčƟ ÜƚĂSŏh ÜSTlj!fĂ

. đďď-đďČ f ÜDźℰNjĭǫŪε ÜΣŏβdžơ LJhf - Ď

.lĂβε ďTljk łhǴơǫ!f ŎNjĂ łŏβǴε yďžη : ĭβfĂǫ!f - ď

© Arabic Digital Library - Yarmouk University

ƨùλǫ Ăùdžljŏ ĭ Ɽ!f yŏhƨƨ!ĝh Ɣŏƨ!f ƨλŪf fƦNj ĝnjhTdž ÜNljdž Yƨlj ĭ Ɽ!f NJǂNdž Ŏ5 Ɣŏƨ ƨλD LJdž NJǂƨk ĝdž!

Ü Ư ƨŪf Ĭ ùNƵ ĝùhŏƨ fƨλD ‖ƨkk ĝnjljǂ! ÜĜNjCĜdž Ƙ!ƨljD ƥpĂ ƔNjƦk ǂdžĝdžƨ!f LJƵ5 ÜNJŏNƵ ǂ ŏƨ!f ýĂƨlj

ýhljĂ NJdžƨǂ ăƥdž LJŏhŏ! Ý Ư ƨŪf Ŏ5 ƨλD LJdž NJǂƨk ĝdžĂ Džĝdžƨ!f ƨƩĜT!f ƨ ƱĂ ƥ15 .ƥĜhƩ LJhƒ ‖!Ɽǂ Ă

.NJǂNdž LJĜNǫ NŏNƵ LJĜǂ ĝdžĂ ÜNJƩĜhƨƨ

ƨƩĜT!f LJD Ü Σ ŏƥdžơ LJhƒ ƥljƩ ƨ Ţ Ă!f ƨƩT Ŏ5 ƨƨdž!f ƘŬŬƥ ǂ Ʊƨƥƥƥƨ ƥƩh ǂ ơĜh!f Ʊơ Ndŏ

ƨùƨdž!f LJD ƥηlj ƨdžP!f Σ!ĜηdžĂ ƨĂƨƱ!f LJƨfĂdž Ŏ55 ÝǂƩŏhƨƨ!f ƘfƥĂηĂdž Ĭ NƵ Ʊ5lj Ŏ5 ĝdž ƨ1Ʊŏ

ƒ pƨƨùkkĂ ÜĜùNjƨĜNjƨD Ăùdžljk5 Ü Ư Ĝŏƨ!f Ŏ1Ʊŏ ĜƩ5Ĝlj ĜŏƨƩ ljƨƨlj5 ÜǂLjŏLjdžƨ!fĂ ΘƨƩ!f ƘŬŬƥ ýdžơŏ

ljƨùNj ÜǂŏNƵ1 Ţ NLjƨĂ Ŏ5 ljĂnj! DžĜŏDĂ NhĜhTĂ ljĜh Ţ ƨǂƦk ĝdž fƦǫĂ ÜǂŏNjƨ!f ĜnjLjfĂ!ĜhƩ JNnjkhkĂ ÜĜnjLjĜ Ţ ƩD

Ŏùk!f ǂùƩŏhƨƨ!f Ĭ ùNƵ ‖ù!Ɽ ŷǂ ƨ1Ʊŏ5 Ü Ĭ Ʊ ŪfĂ LJƨơ!f ƨƩĜTdž NJkƨƱDĂ ÜƨĜŏƥ!f ‖ NƵk Ĭ!ǫ LJŏLjơ!f

Ĭ ùNƵ Ŏ5 ư ŏ5 ÜNJpƨƩk ƥĜǂk lƨŏƨƩ ĜƩĂdžƥ ƨĜNjƨŪf ŧĂ5 ăƥlj!f ƘfƨƨƥĂ ƨĜƨdžŪf Oh Ţ k5 ÜĜnj5 Ţ ŏ

.LJƨơ!fĂ ǂƩĂNƵ!f ǂƩŏhƨƨ!f ƨNjĜƱdž

ƨ ù Ţ Ă Ŏù5 ĝùdžǂ lĂ!!fĂ ǂƩƨ!f ĜNjƨƨhD ÜǂŢĜP ƘŬŬƥ ƨƨdžNƵ! LJD ýĂ!!f ǂ Ţ ŭPĂ

ƦùPkf ƥùpĂ ÜƨĜùNjƨŪfĂ Ư Ĝŏƨ!f ƨ Ţ Ă Ŏ5 ĝdžǂĂ ÜĜĜdžlj!fĂ CĜƨƩƩ!fĂ Ɣ Ţ P!fĂ ÜýĂŏP!fĂ ţ ŏη!f

ƘfƨùƨƩp ýŏơĜ1ùk5 ÝƨùPĜ Ĝljŏơ LJŏljơ!fĂ ƨ1ơk!fĂ ÜĜljŏơ ǂljŏLjdžƨ!fĂ ΘƨƵ! fƨdžƨ ƨƨdž!f ƨƩĜT!f

.ǂƵkPdž!f ǂŏLjĜ1ljŪf yfĜhƨƨƵ! NJ5 Ţ Ă Ŏ5 ‖ !ƦĂ ÜĜƩĂdžƥ ƨƨdž!f

© Arabic Digital Library - Yarmouk University

© Arabic Digital Library-Yarmouk University

٤- الخاتمة

٤-١ النتائج

يُعد الخطاب الديني في الأندلس مرآة تعكس التحولات الفكرية والاجتماعية التي شهدتها المجتمعات الأندلسية على مدار قرون من الزمن، إذ لم يكن مجرد نصوص دينية تُتلى في المساجد، بل كان فضاءً للحوار والجدل والتأثير المتبادل بين الثقافات والأديان. وقد أظهرت هذه الدراسة أن الخطاب الديني الأندلسي لم يكن خطاباً واحداً ثابتاً، بل تعدد بتعدد الظروف والسياقات، فتارة كان خطاب تسامح وتعايش، وتارة كان خطاب إقصاء وتمييز، وتارة كان خطاب مقاومة وتحدٍّ.

وقد بيّنت الدراسة أن الخطاب الديني في الأندلس تأثر تأثراً بالغاً بالسياق السياسي والاجتماعي، فعندما كان الحكم قوياً والمجتمع مستقراً ازدهر خطاب التسامح والتعايش، وعندما ضعف الحكم وتفككت الدولة ظهر خطاب الإقصاء والتمييز. كما أظهرت الدراسة أن الخطاب الديني لم يكن منفصلاً عن الخطاب السياسي، بل كان جزءاً منه يُستخدم لتبرير السياسات والمواقف.

وأظهرت الدراسة أن الخطاب الديني في الأندلس كان له أثر بالغ في تشكيل الهوية الأندلسية، إذ ساهم في خلق هوية مركبة تجمع بين عناصر متعددة من الثقافات والأديان، وهوية قائمة على التسامح والتعايش والتبادل الثقافي. وهذه الهوية كانت سبباً في ازدهار الحضارة الأندلسية وتميزها عن غيرها من الحضارات.

٤-٢ التوصيات

وبناءً على ما سبق فإن الباحث يوصي بما يلي:

- دراسة الخطاب الديني في الأندلس دراسة مقارنة بالخطاب الديني في المشرق العربي.
- دراسة أثر الخطاب الديني في الأندلس على الحضارة الأوروبية.
- دراسة الخطاب الديني في الأندلس في العصر الحديث.
- دراسة أثر الخطاب الديني في الأندلس على الأدب والفن.
- دراسة الخطاب الديني في الأندلس من خلال النصوص الأدبية.

١١٨

© Arabic Digital Library - Yarmouk University

CĞùλƧ!f ƧƶùT Ŏ5 ƧŎdž!f UĞs!D LJdž Ƨŏλ‡!f Ƨ‰Ă þp ljþŋlj Σŏþdžơ LJhf LJfĂŏþ Ĭ!ǫ lþĂƶ!ĞhĂ

ÜNJùkLjhfĂ NJkdžƶĂ NJkŋĂƨ Ğnjŏ5 ĬλƧ NLjfĂŏþ Ŏ5 þFĞ Ţp lþƶ ƚkþŋĂ þpĂ ÜljĂlhl LJŏƦ!f CfƧƶT!f lþĞƶ‡

.NJkĞŏơ lƧŏl dž Ŏ5 Dźnjl5fƧ LJdžĂ NhĞơ Ţ D Ư ƶhĂ

[ýŏĂŎ!f] (č) : Σ pĞs l Ħljŏþdžu ƚŏ5Ăk þpĂ NJkdžƶ ŎλƧŏ ýĞpĂ

(Ď) f Θƨ‖ε DźY FNJĭǯ f þĦ‖ε Ă Ţ Ĕĭ ‼ ‖ε Nj ƨ ąƧ øøsFø2ƨĞ ‰ þøøəFk ‰ĞĞs Ŷε Ăƨ ƨ

Ĝf øøøĞ‖ε Ă‖ā f ĭΘøød‖FĞ FNJĭ‡Y ƦNNjdźć ąbźY ĕĞøøĞ‰ ĎźDŽ ‼ Føøu‡YŬε ŁjbźY qƨǯ

Ĝf øø l ƨ‖FĞ ‰f l ƨ‖ε üTεNj LjdźDŽ DźƦΘ‖ε εPā LINjΘdź Ĉ‡ ĭøøē‡‖ε Ĭǯ ĕΘĞø‖ε qpŎĭ UDŽqĞ

Ɣƨùk!f Ğnjŏ5 Ĭ Ljǯk l f ‡ŋƧĕ Ĭ!ǫ NJƶĂdžĕ LJdž ŎpĞ l k Ğdž lƧƨ‡Ă Ğnjŏdƶ NJFĞ‡h lþT ƧĂ Ţŏ Ănj5

yźĕ!f fƦNj LJD Ğdž‡ ÜCĞ‡h!f lþT LJƶ ŁŏĞLj‡ fƦNjĂ Ü Ư ƧŪf ĭ ĂƧk! Ɣơl!f Ğnjh ŎkĀk Ŏk!f ƧĞŎdźŪf LJƶ

.Ƨơh!f ĭ Ʀǯk Ŏk!f ƧĕĞ Ţdž!f ĕơD ĂNj NJkdžƶ ƚĂdž Ĭ ƶ Ƨ ƶĞT!f Nh‡ l ĭ Ʀ!f

[Ƨ ŏ5P!f] (ď) :ƧdźƶĂ Ƨ‡h ŎhD Nŏĕ!Ă DźD ƚLjĞ‡ Ŏk!f NJkŋĂƨ ŎλƧŏ ýĞpĂ

Ĭ bźć Ĉ ƔĕƨøøøΘĞ Ăƨ Ŭε Ĭǯ Ă ƶNj FDź ĕFøøDźq Ĝf NjøøøĔTĞ ă þuFdź Ă lĞ Nj‖

Ĉ! ƨ NjĞ ‡f Føø Θƨ‖ε FNƶ Ţ ĕć ‼ øøĞƨĭ ! ‖ ąøĭYødź Ĉ f NjĕNj ąhøøĕƶ Ĭǯ Ĉl øødźć

lƧƨùǯ‡ Ğùƶĕ yźĕù!f ýĕh ýƨLjD Ă! NLjD ăƧŏ ĭ Ƨ!f ÜƧdźƶ NLjhf LJĞl! Ĭ ƶ NŋĂƨ ŎλƧŏ Ănj5

lƧưùP ƚfƦ ÜĕƶP!f ƚĞLjŋ LJdž ŁLjŋ NLjĕh ĞNjƧhp Ƨ Ţ Ă Ğdž‡ ÜĞnjlơ ĞNjĞĕĂ Ğdž NJdźD ýŏơƧ Ĭ ƶ ƧŎdź!f

lĕĞùƶ Ĭ ùƶ ĞùNjƧh! Ŏl l ùk l ŏ Ăùnj5 .CĞdźl!f CĞdź LJdź ĂƨŏĞ l ŏ Dź! Ư ĂƧ!f ƦNj LJD Ğdźƶƶ ÜlƧĞ ư LjĂ

.LJŏŏƶNjĞŋ!f

č - LJhf ơΣŏþdžƶÜ ‰ε‡ƶNjĭąƶ f ÜDźε‡ƶNjĭąƶ

[Ƶ ŏ5Ƥ!f] (č) :lƥŏƧh ŎhD LJh DžŏNjfƧhǫ LJh ƥdžơD ŎƛƧŏ ýǴpĂ

üøĭøǁć Ljøĭƺ DžĭŘøΘǁε üøĭǁ ƀüøDŽ ĐžŘΘ ćhƢƥøøT Ljøĭƺ ƀYƥøǁε ƲDŽƨć

üNjøøƱǂ Ljøĭǂ Y njƥøkǁε ąøƢ 5Njøƺ ąf ƥć üøø| Ĭøƺ ƀƭDŽøƨǁε ƵNjøDŽąNj

üøøøĭǂøøƲǂ ĹjøŶYNj‡øŢ Ĭøƺ Ljƥƨ ƵƥøǴ ƥƭøƶ LJNjøƶƢΘ NjøƱǁε ƭøƢΘNj

üøĭNjƯ Ljøøøĭ‡Y Ăøǂ‡ǁε ƀƭøø|Ǵƺ ƀƭƢǁć Ĭøø|Ǵĭ ƨƢƭǴ ƙKøøĭƲǁε njƥøø‡ć

Üljƥù|5 Ĭù‡Z lƧƛùkdž ÜǂƵǴ‡ ‡zŏhƵ!f ƧNjfĂƱ NJkƛƧ ƥ|5 ÜĢǴƵzdž ǴdžŏƧ‡ fƥƭǴp ŎƛƧdž!f LJǴ‡ ƥ|5

NJƢkPŏ ĂƢ!fĂ ÜǴnjhǴŢdž Ĭ‡Z ǴƵĂdžƥ ƧdžnjLjk Ĭ‡ƛ CǴdžƢ!fĂ ÜƢƧŢŏ ćǁ Ǵh LJŏƨơ NJLjƛ‡ ƥƵƧ!f ƚĂŢ5

‡ùŏƺ!f ǴùdžDĂ ÜLJơ!f ǁ!Ř LJƵ Ƨŏhƶk ƨƥŢD Ǵnjh CǴdžƢ!f CŭkdžfĂ ƨĂƧh!f lƧƛ‡ ƚLjǴ‡ ƥŏƥT LJơơ

ljŘùNjĂ ÜCǴƵƶ!fĂ ƥĂƢ!f Ŏ5 NJ! ǴnjŏhƵT LJǴ‡ LJdž ƥƵƵ ƥ|5 ÜǴhǴŢdž yƢ5DĂ ÜǴƶŏdžƢ DžnjLjdž ǴLjơơ ƥTD LJǴ‡5

ljŘùnj! ljƧŏĂŢùk ýŭùP LJdž ƧƵǴT!ǴƵ ÜŎƛƧdž!f ĬƵƵ ƧƢǴnjUǫ Ŏ5 ‡ŏǴƹ ‡ŏLj5 lƧĂŢ

.NJƶdž LJơơk5 ƧƵǴT!f LJơơ! ƔŏƢk‡k ǴnjƵ‡ ǴŏLjƥ!f LJƛ‡Ă ‡zdžkƢdž!f ‡ŏĂƢ!f ƧNjfĂƱ!f

ljŘùNjĂ ÜŎƛƧdž!f ƨfƧ5 ĬƵƵ ƧƵǴT!f ydž Ŏ‡hŏ ýh ŎI‡ŏ Ŭ ‡ŏƺ!f LJD lƧĂŢ!f ljŘNj Ŏ5 UơƵŏ‡Ă

lƧǴƶkùŢŭf ýŏhùŢ ĬƵƵ NJh NJhTdž!f Ƶ ŘơĂ NJhTdž!f Ƶ‡Ř Ŏ‡hŏ LJǴŢLjƺh ‡ŏƺ!f NJhT Ř ÝŏLj‡dž lƧǴƶkŢf

. Σ ŏŢǴơŪfĂ ƧƵǴTdž!f Ŏ5 NJ‡ƧǴTk ǴnjƵƶŏĂ ‡zŏhƵ!f LJŢLjƛŏ ƧƵǴT!fĂ . ‡ŏLj‡dž!f

[ƵŏŢh!f] (Ď) :DžŏdžŏĂ LJh Ĭŏơŏ ŎƛƧŏ NJŢƨLj Ĭ Ljƶdž!f Ŏ5 ýǴpĂ

ƥŬơƵƶĭ Ĉf ƥŬε ƥεDøƺ ƒNJøƶDŽ ƥƒøǀĭ ƒNJƶƛƢƥøƶT ĝYƥǁε ĈŢ NjøTǴ ƥƭDŽƨǁε Pƛ

ƥƴøƨ Ăøƨŭǁ ƒNJøĭƺ ƵƥǴǁε ƭøDŽƶD ƴf øƶƶøǀƶ ƥƭŢøΘŬε ƥŝøƶƶ NjøƱǁεNj

---

č - LJhƒ ΣŏƥdžơƱǂǁε ÜDžεNjĭǫǁε ƒ ŏƥƢ.

Ď - ƧƥŢdž!f ƒ ÜƨhǴŢ!f ƧƥŢdž!f ƒ ĐĐĐ.

© Arabic Digital Library - Yarmouk University

LJFĞù‡h Ư ƧŪƒĂ ÜĞùnjŏ5 ŧŏÃƀdž!f ƀĂŻƧ!f ŎNj ĞnjkPƧŢĂ ƢƧŢŏ LJĞ‚LjƎh ĈĞdž‚!f ƧĂŢŏ Ănj5

ƀù|ɔ! ŧùhŏƑ‡ ŧùLjŏƨơ ĞùnjŇ‡ ĞŏLjƀ!f ƧĂŢŏĂ Üƀŏ|ɔ!f ŇŻ Ňƒ‚DĂ ĞLjƨơ NhŇp ŧƨdžk ƀpĂ ÜŸŇp NJ! Ŏơ

Ŏù5 ƧĂùLj!f ŧùzhŏ ŧƨh!f ĈĂư LJD DžƆƧhĂ .LJƨơ!f fŘnj! fƧƀŢdž ljĈĂưĂ ŧƨh!f ýƨŋŏĂ ÜŎƛƨdž!f

.DžŏƲƨ!f NLjƨơ LJŻ ƨŏhƨkŇ! Ƴ5Ň!f fŘNj Ƨ ƲĂŏ5 ÜLJƨơŇ! Ğƛƨhdž NLjĞƨdž! ýƨŋŏ ƧŻĞT!f LJD ƨŏƆ ŧdžŇƲ!f

ƀùp NJùLjD NŇNjŪ ƨhP ýŢĂ ŧŏơ ÜŧŏŇ‚Ţ LJŻ fƀŏƨh LJĞ‡ DžĞŏD ƧŻĞTŇ! ŘŇŢơ ŧƛƀĞơ ‖GLjNjĂ

[ýŏĂƱ!f] (č) :ŧŏƨƨkŇ! ΣĞLj!f yŇžkŋfĂ ÜĞdžkŇdž NJ! ŘdžĞpDĂ NŏŇ‚Ţ Ŏ5 NJkLjhf NJkƨLj5 ÜΣpĞ5ƢŎ5 ŘĞdž

ûøøljŬƐNj ÒžƲƐNjDŽ‡‖ ŹNjøøƢDŽ FøøŭÚ‖ ĥøĞĩƀƷ ŽƢøĩ‚Ğ ƢøøĞĩƀƷ ŽŇƐƀĉ

Ž‡Ğ5ı hŇNjŘƟDŽ ŽljNj- ƢƢFDŽNj ŽƢƢyƷ ƒNJø‡Ğ5 ƢøDŽ ŽŇøƱĉ ƢøƱƲNj ŽŇøŧ‡Ğ

ûøĞNj‖ƐNj ûƲ‖FĞ ĈƧ FŇ‖Ɛ DžNjøĩY ƢƢĞĉNj FDŽøŧƟDŽ ÛüĩŇ5 ăP‖Ɛ ÛŽ‡NjDŽ Ă‡Y ƢƢDŽFɔĉ

ƟƒƧ LJùdž DžnjLjdžŇ5 ÝLJŏdžƢp ljĞ‡h LJdž ƧŻĞT!f DžŇƢp ƀpĂ ÜNJŏŇŻ NJkLjhf CĞ‡hh NJkĂdž ŽŇŻ Ž‡h ý‡!Ğ5

ýƨĞLj!f ƧƱdž!Ğ‡ ‖!Řh DžNjĂ ÜNJkĂdž ŽŇŻ Ƨŏ5P!f yŇdžƀ!f ýƨLjD LJdž DžnjLjdžĂ ÜŸŇ‖!f ƧƱ5kdž YĂdžƀ!f Ƨ ƧŘŏ

Ü(ýùhƒĂ!ƒĂ ýùƱ!f)ŎkƲ5! LJdž ƀĞ5D ƧŻĞT!f LJD ƲơŇŏĂ .ýhƒĂ!Ğ‡ ƒƧdžnjLjdžĂ ýƱ!Ğ‡ Ğ5ŏ5P ÝCĞdžƢ!f LJdž

YĂdžƀ NhhT LJŏơ Ŏ5 ÜĞnjkŇ! ýƱ!Ğh ŭŋdžŋk ljĞ‡h LJdž YĂdžƀ NhhT5 ÝljƀŏƧŏ ŧŘ!f ŽLjƨdž!f ŧdžƀP! Ğdžnj5ƲĂĂ

.Ƨŏƨƨ!f ƧƱdž!Ğh ĞƱơ Ğdž!ƱkdŇ ljĞ‡h LJdž

ŘŏƲĂkĂ ljƧdžƨh Ÿf ƀdžD ƀ15 ÜƧŻĞT!f ŧLjhf CĞƛƧ Ŏ5 ŘLjĞ‡ ĞLjNj lƀŏŢ!!f LJD Ž!ƨ lƧĞTÚf ƧƀŋkĂ

.lĞŏơ!f ƀŏƀ ŽŇŻ ĂNjĂ NJkLjhf

[ýŏĂƱ!f] (Ď) :ŎŇ‚Ţ!f ƀdžơD LJh ŎŇŻ ŧƧnjƨ!f Ƨ ŏƧT!f ŎƛƧŏ ýĞƀĂ

ƐŋØŧj Pd ƀĞƨ‖Ɛ njƀk ŽƨƐNjƲƟ hŋNjƲ‖Ɛ !c ƐŋŇØŇ‚ ĂŧĞ‖Ɛ ƱNjĞƀ ŽƨnjNjƲŧ ƀŋĞ‖Ɛ ƐPc

---

.d'ĒĒ f ÜDžƐNjŭŋ‖Ɛ ÜΣŏƀdžơ LJhf - č

.čĒd' f ÜDžƐNjŭŋ‖Ɛ ÜΣŏƀdžơ LJhf - Ď

© Arabic Digital Library - Yarmouk University

© Arabic Digital Library - Yarmouk University

[ƧƵƒĂ!ƒ] (Ď) :(č)ŎďžƧ‡ƨ!ƒ ƧƵƓ!ƒ ƧďžƵ ŎƛƧŏ ýƓpĂ

Ĉƒ ĭøøNJDŽ ąƒ‡ƵƐP ǘŢø²ǁƐ þøøĭ‡Y ĐŽŘøΘ ǘøø|Ɠ Ż|ø|ÞƗ ą ţ ²øøΘ ƑƓƓ

Ĉƒ ĭøøDŽNjǁƐ ǀĈƨłøøƓǁŽ ÒŽŘǁŽǁƐ Ĭ|ƑøƓƨ LjĭøøƨŻ|øøǁŽŽ ƑƓÞøƗ łjø‡ǁƐ ăNjÞøƗ

Ĉƒ ĭø²Ħø‡DŽ ĸĶĭqøøΘ Ĭøƨ ÞÞǁ²Ɠ ƑøĭƐÞøƓǁƐ ĆhŽøĈǁƓ Ż|øøĭƧƓƓ qƧøøƨ

ŸƓơ|!ƒ LJǫ Ĭkơ ÜNJkƓ5Ă CƒŽη NJh ŽĬ!D ĭŘ!ƒ LJƨơ!ƒ ăÞdž LJŏhŏĂ ÜŎƛƧdž!ƒ ĬǁŽ DžơƧkŏ ƧƵƓ!Ɠ5

ÜDžƧù‡!ƒ lÞTĂ ƧÞŢ!ƒ ‡hƓơƧĂ Σ5lj!ƒ ŸŏŎ LJdž NLjŽ ÞnjŽ Ɠdž! Ýǁ!Ř‡ NJŏ‡hŏ ljƧhp ƨĂ5 LJdž ŽdžŏĭŘ!ƒ

LJùdž ƧƵƓ!ƒ ƧĂƓ|ŏ Ɠdž ý‡ ydžĂ ÜNJơĂƧ NJh ŽLjnjk Ɠdž ƧŎdž!ƒ ŸŏŏƓŎD LJdž NJŏǁŽ ýynjŏĂ ljƧhp ÞLjŽ DžǫkhŏŎ5

NJùŏhơdž LJùŽ Ž5Ŏ Ĭǁŏdžη!ƒ ljƒƧ‡Ř LJdž NJ5ǁŽ ƓdžĂ Ĭ5Ăkdž!ƒ DžƧ‡ LJŽ Ž ƧŽ Ɠdž LJD Ůǫ Σ5lj!ƒ Ŏ5 ŽĬ!D

.NJkƓ5Ă ‡džÞŢ

[Ž ŏ5Ŏ!ƒ] (ď) :ŎǁŢ!ƒ ƨŏƨz!ƒ ÞhŽ ÞƑƓ!ƒ LJhƒ ŎLjǯ!ƒ ÞhŽ ŎƛƧŏ ýƓpĂ

ąĬøø|Ŏ ÞøƨDŽ Ż‡ÞŽ ÞdžDŽ ƑNJøøΘĭÞ ăqøøøNJǁ ƑøNJĭǯ Ż|ÞqNjƷ ƑŢÞƓ ądžƨ

Ü ĭ Ăďžơ!ƒ Ÿƒ ÞhŽ ĂhD ÜKĂpƓŏ)ƧUljŏ .ƧƵƓ!ƒ ŸŏÞŬƒ Ŏ ơĂƧz!ƒ ŎďžƧ‡ƨ!ƒ ŎǁŽ LJh ƧďžŽ ƒ 5ơ ĂhD ĂNj - č

.(ččĚč/Ď ÜDžčěěď Üčŏ ÜKĂƧŏh ÜŎďžŭ|Úƒ ŸƧƷ!ƒ ƧƒÞ ÜΣGhŽ LJƓ|ơǫ :ƨŏlơk ÜbƑƓqŬε !ŰlyDŽ

.Ďěđ ƒ ÜDžεNjĭqǁε ÜΣŏÞdžơ LJhƒ - Ď

.đĎě ƒ ÜDžεNjĭqǁε ÜΣŏÞdžơ LJhƒ - ď

[illegible] (Č) [illegible]

[illegible] LJŽ [illegible] LJŽ [illegible] LJŽ [

ÜĞŒÞ‖Œ ŘΘĞĎŽ‖Œ

üŘ₹‖Œ Þy˜ ǏȝΣ ù5lj Ǒù5 łùơƒƧĂ ƧĂƧù ǀ LJdž Nƛƶhk ĞdžĂ ÜĞnjkĞ5Ţ Ă ĞnjljkĞ5dž Ƨ‡ŘĂ lDƧdž!Ğh ýƨƶ!f ýŢkŏ

NJǀù5lj Ǒ5 Þǀηkk5 ÜƒƧηNjĂ ƒÞĂÞŢ ĞnjlĎŢĂ ýÞhk Ğdž ƒŘǫ ƧƶĞŢĎ! Dž!D ƧÞŢdž Oƿ Ţk ĞdžƿƧĂ ÜƧƶĞT!f

.NJpƒĂTDĂ NJljƒơơDĂ NJdžŬĉ ƒƧĂŢdž ƧƶĞT!f ȿĎƵljǒ5 ÜŁdžǒUƶ lĞljĞƶdž

łùƶĎ!f Ǒ5 ƴǒƿTk!f ǏljƶdžĂ Üýƨƶ!f lƧĂŢ! ýƿĞldž!f NηĂ!f ƴǒƿTk!fĂ ƴǒǀlj!f ÞĞlIj!f ýƶη ÞpĂ

(č).NƿơĞŢ y5Ƨ ĂD ÜŁǒ!Ă5Ƶ!f ýĞơ LJƶ y5kƧƒ Þp ƴĞƿT!f LJd‡Ă ÜYĞ5kƧŬƒ

Þùljƶ łùǒƿƧƶ!f lÞǒŢùlĎ! łùdžÞldž Ğnj!ŭƵD ǏĎƶ ƨĂpĂ!fĂ Ğnjƿ ƴŇTk!fĂ lDƧdž!f Ƨ‡Ř LJĞ‡ Þl!

Ğùdž ƒŘǫ Ǐkơ ÜlDƧdž!f LJƶ łǒÞơ!fĂ ýƨƶ!Ğƿ NJkÞǒŢÞ ƧƶĞT!f DÞƿǒ5 ÜLJǒŏdžŭǀÚƒĂ LJǒŏĎNjĞη!f CƒƧƶT!f

ΣǒƒƧù!f YĂưĂdž!f Ǐ!ǫ ýŢǒ! ÜăƧPŪƒ lÞǒŢl!f ĞĞƶĂưĂdž Ǐ!ǫ ýlkljf ÜĞNjĞ‡hĂ ƧĞǒÞ!f ǏĎƶ ƨpĂ

.NƿĎηD LJdž lÞǒŢl!f ΣŇǀD ǐŘ!f

CƒƧƶùT DźnjljdžĂ Üŭlkǀdž ĞÞ5 ýƨƶ!f fĂĎƶη ǑdžŭǀÚƒ ƧŢƶ!f Ǒ5 CƒƧƶT!f LJdž ƨƒfĂƵ łdžƛĂ

(Ď).Ǒǀơ!f ýƨƶ!f CƒƧƶTĂ Üǐ ƧŘƶ!f ýƨƶ!f

DźùnjLjǫ ýùƿ ÜLJǒǒǀù!ÞljŪƒ CƒƧƶTù!f ƧƶT Ǒ5 Ƨǒƿ‡ ƧĂươ ýƨƶĎ! LJĞ‡ łǒǀ!ÞljŪƒ łƒǒƿ!f Ǒ5Ă

Ğdžƿ łǒǀ!ÞljŪƒ łƒǒƿ!f ýƶ!Ă (ď).łƶǒƿƵ!fĂ ƴƒƧT!f Σ!ĞηdžĂ ƧdžP!f ƨ ŢĂ‡ ÜăƧPD Ư ƒƧƹƿ ljĂηƨdž

ÝłPdžĞTù!f ƧĂŢù!fĂ lƧùǒƨƶ!f ljĞǒdž!fĂ CĞÞƶ!f Ư ĞǒƧ!f Ǒ5 ýƛdžkk ÜlŘĞÞD łǒƶǒƿƵ ƧNjĞUdž LJdž Ğnjǒ5

. ǁ!Ř ǏĎƶ ĞǒĂÞ ĞƛƶĞƿ ĞŘljĞ‡

.ččĎ f ÜŲqqŲŲłDŽ‖Œ ƑNƶŽƶFyDŽNj hŽ‡ljƑŲŲ‖Œ ŲqŽTŤ‖Œ hƶĞNjTĞŲ ÜLJǀơ ŤÞĞ Þdžơdž ÜŸƒ ÞhƶZ :ƧUljǒ -č

.čđĚ f Ü(čěĐē -čď'ĒĒ)ÜčƵ ÜlƧNjĞ!f ÜƧŢdž łƶhƵdž Üƒ ÞyŲ‖Œ qƶŽY üŘ₹‖Œ ÜLJĞǀơ ÜŲĞơƧĂhD :ƧUljǒ -Ď

. ĎČĎ f ÜDžŽŬĞÞDŽ‖ŒNj ƨ ƏŒNjŬŲ‖Œ ÞTY:Ǐ ƨ‖qƶŬŒ ƒqŬŒ oŽÞƒ‡ ÜLJĞǀơǫ ÜΣĞƿƶ:ƧUljǒ -ď

© Arabic Digital Library - Yarmouk University

ȶƒĂù ǫ ǰȘùƛǂĂ ýù Ţƒ Ăkdž!ƒ Ŏ ǫù!ƒĂ ÜĆĞ ǰǯ!ƒĂ ȘdžP!ƒĂ Ănjǰ!ƒ Σ!Ğǫdž ǰƒĂȘ ǰȘƛǂ Ȣ ǰŏĂ

.Ɣơ!ƒĂ ýȘǯ!ƒ Ĭ!ǫ LJĂǰŏdžŏ LJŏŏǫ!ƒǰŪƒ ýzǫ Ğdždž ÜǂȘkdž!ƒ ǰĞŏơ!ƒĂ ǂǫĞPǰ!ƒ[(č)]

ȶù ǰŏŏ LJ Ĭù!ĂŪƒĂ Ňƒ ƒŏǰǰ :LJĞdžǫp": ǰƒǰǯ ýȘǯ!ƒ LJ ƒǫŏ Σŏƒdžơ LJǫƒ LJƒĂŏƒ Ŏ5 ȘUĞǰ!ƒĂ

Ă Ŏùnjǔ!ƒ ýȘùǯ!ƒ Ĭdžǫùŏ LJ LJƛdžŏ ýȘǮĂ ÜNơƒƒƒdž ĞĞdžƒǰdž Ŏ5 Ŏkdŏ ĭ Ř!ƒ ĂNjĂ Ü(Ɣŏǫǰ!ƒ)NŏǰǰŽ

ĞdžƒùǰŽ ƛùŏǰĞĂ!ƒĂ ...ƔȘŏ!ƒĂ Ănjǰ!ƒ Σ!Ğǫdž Ĭ!ĂŪƒ:LJŏkǫǰĞǰdž Ŏ5 Ŏkdŏ ȘŏPŪƒ YĂǰ!ƒ ƒŘNjĂ ÜŎǫơ!ƒ

."Σ!Ğǫdž!ƒ ǁ ǰk Ư Ğ ư ȶǰƒ ƒȚǫ NǫȶǰǰĬ!ǫ ȘŽĞT!ƒ ĂǰPŏ[(Ď)]

ÜĞùUĞȶ!Ď ǁ!ĞǰNj ǰLJǫ ýǫ ÜýȘǯ!ƒ YĂ ư Ădž Ŏ5 ƛǰǰkPdž!ƒ NUUĞȶ!Ďǫ Șŏdžơ LJǫƒ Ȣ UĂ ƒƒĂ

ƛùŏǯ!ƒĂ ȶȘǫ!Ď ýĞdžzkǫĞƛ ÜĞnjǫ ýȘǯkŏ Ŏk!ƒ ǫDȘdž!ƒ LJkĞȶdž! NȶŢĂ ĞŏĞǰĂ Ŏ5 ĞnjǰĞŏŽĞǫ ĞƒƒȘk ƒƒ

.LJǰǫkŏǫ Ğdžƛ ÜƛǰŏĞǫkdž ĞŬŬƒ Ğnjǰdžơ ÜƒȘǫ!ƒĂ Ĝơ!ƒĂ

[ýŏĂŏ!ƒ] [(ď)]:ŬȘǯkdž Σŏƒdžơ LJǫƒ ýĞƒ ƒ15

ĝơƛǰǰŽ ƒǰƒNj ƒ ƒ Ĭǯ njƒdžǰǰ Ğƒƒƒƒǰ	ƒljƒơơƛĞ ƒƒƛǰǰ ĎžơȘǰǰ ƛƒFDŽ ćǫȶŭȶƒ
ĝơơƛƒƛǰŽ ƒĞơƛŢǰǰ ĝƒĞ Ĭǯ DžĔNjơǫdžǰ	6ǫ dŭkdžĔNj Ư ơyǰǰ DžY ƒNJŭơ2ƯyĞ ǫƛƛƛƛ
ĴNƒƒơơơDŽĞ ŬNj ƛNjȶơơyDŽĞ Ȣ ơĭƛǯ	ƒŢDŽơĞĞ ƒ Pƒƒǰǰǰƛƛƛƛǰǰ ƒNJdžDŽ ƛƒ Șơƛƛǯ
ĝƛƛĞ ƛơơơĭǰȘ ǰ!ĞĞ ĈǫơdžĞ Njƛǰǰǰ

Ґùnjh yďžkŋf Ґďž LJ ľơ! ƧƵҐT!f ýCҐľkŏ DžĂ ÜҐnjŏďžƥp f dźPD Ʃĺĺĺ

ŭƑĠùƥ ÜĈƒƧƶT!ƒ lƥĠƶ ǏǾƶ ǸǾǾǾƤ Ɣƽ̈ĠƤŏ ĂƊ ÜǸǾƽĠƤŏ ƧƤƈ Ġ̣Ţ PT ǸƱ ƽlj LJdž ƧƶĠT!ƒ ƥƧƞŏ

ĠǸjƧẶŢ ùŏ Ŏùk!ƒ Ġùnjkƒ ƧUljƽ ǸJkƽ̣ ÜƦ!ŏǾƽ̈ lƧơ lĠǸnjdžƽ ĠǸnjnjƽT ƦƱ ÜĠǸnjƽơ Ŏ5 ǸJkƶpĂƊ ƥƥ lĠks!ƒ ljƦǸj ǏLJƱ

ƚĠùƽơƽ ĂƊ ƽĂƧùƽ!ƒ LJĠƶdžƽ ĠǸjLjĠLj̣ƊƊ ýĠdžƞ ǸJƽTŏ DžĂ ÜƧợ!ƒ ýƶ5 ǸJƽ ƚǾƶ5 ƥƥ ĠǸjLjĂŏƶ LJDĂ Ü‖ƧT!Ġƽ

Ư Ġŏƽ ǏǾƶ Ƨ!ŬƥǾ! ÝƥƧƽĂ ĠŏợĂ ƽĂƧƽ LJdž ƧƱdž!ƒ ƱĠs!Ɗ Ƨ ƱĂŏ Ănj5 .ĠǸnj ư Ġŏƽ̣Ă ĠǸnjFĠs Ţ lƥT! ÝƥƧƽ!ƒ

.ĠǸnjLjĠƶdž!Ă ǸJkƽĂƽơdž LJĠLj̣ƊƊ

[ýdžĠ‡!ƒ] (č) :ǸƱ̣ƽlj ǏLj̣ƶdžƊ!ƒ ŎƊ ýĠƥĂ

(Ď)Ýƥƽ̣ơơơ‖ε ƦơơƦƽ̣ƦĠ Ûƥơơơ12Ġ ƥƥƽ̣ ƽơơơƱƦƱƦƱ ƦƱơơơƱƦƱ ƦƱơơơƱε ĂƦΘ

ƥơơơƱƽ Ljơơơ‖ ǏƱƱƦƱ ƒơơơƱƦƱƦ‖Nj ĹjơƱƦơƽơĠơƦ Ǐơơƶ ƒơƽƥơĠ ƊƦƦơ‖Nj

ÜĠùnjLjĠƶdž!Ă ĠǸnj ư Ġŏƽ̣! ‖ƒẶŢ!ƒ LJƶ ŎLj̣ƶkƞk ĀƱ!ƱƱ! ƚĠƽơƽ̣ ĠǸnjLjĠLj̣ƊƊ ƧẶŢŏĂ ÜǸjkƽĂƽơdžƽ ýƶƶkŏ Ănj5

ÝƧƧùƽ!ƒ Ŏùƽ̈k Ŏk!ƒ ƧĠǾƶdžŪĠƽ ǸJƶĂdžƥ ǸJƽTĂ ÜĠǸnjLjĠLj̣ƊƊ LJĠƶdž!Ă ǸJFĠs Ţ lƥT! ƧƧƽ!Ġƽ ĠǸjƧƶ̣λ Ƨ Ţŏ DžĂ

.ĠǸnjŏƶ̈Ƶ ljƥƞĂ lƥT!

[Ʊŏƞƽƽƽƽ!ƒ] (ď) :ǸƱ̣ƽlj ǏLj̣ƶdžƊ!ƒ ŎƊ ýĠƥĂ

ƒơơƧƥơĠ ƥơơơƱƦƱ ƦƱƦƱ ƦƱ ε ƦƱƦƱ ƥơơơƱƦƱ ƒơơƧƥơĠ ƦƱơơơƱƦƱ ƦƱơơơƱε ƦƱơơơƱε ƦƱơơơƱε

© Arabic Digital Library - Yarmouk University

[ýŏĂƵ!f] (č) :NJ ǀ ƽLj Ĭ Ljƶdž!f Ŏƽ ýĠpĂ

ÞNjø∑øøk !ć ƽl Ŭŭøø⊣ ƵNjÞøøøĠć ÞNjyø ǀ !ć ƒŭøøǁ ƽl øШq ŭƒĭøøøǁNj

DžơĠùƽ!f ÞĂǀŪf ĠNjƧƶT ĠnjhTdžĂ Ü⊣ƒ!ūkdž!f ƽĂƧh!Ġh ĠnjLjĠLjǀD ýĠdžη Ġƽ⊤fĂ ĹDƧdžĠh ýƶƷkŏ Ănjƽ

.ĠnjLjĠLjǀD LJĠƶdž! Ĭ ĺƶ ⊣!ŬÞĺ! ƽƧh!f ⊣Uƽ! Ƨ UĂ Þ15 ÜDžŏnjh!f ýŏĺ!Ġh ĠNjÞǀη Ƨ fƧƵD Ĭ ĺƶ Ŏdžf Ƨkdž!f

[ýŏĂƵ!f] (Ď) :ýĠpĂ

ôǂ⊣T ǁ ε ÞШΘǁ ε Ĭƺ Þ⊤ƩpŽǁ ε ƵÞNjǁ ε njÞ⊣ ƒØNJŽŽƶÛШ ÔŽØØĭǁ DžDŽ Ðžĭyǁ ε ÞƒǀĿ ŶƒNJŽŽ

(ď ôqNJǀǁƒĠ ƵĭÞǁ ε Ĉ f ĭÞƷŪƒĠÞƧǂǁ ε Ă⊣Y ƒØØNJØǂƒØ2ĈT ƒØDŽǁƒư ƒNJdžDŽ Þø⊣ úƺ

LJùdž ýùdžηD NJùLjD ĠLjŏhdž ĠNjƧƶλ Ƨ ⊤Ă Ĭ!ǫ ýǀkLjŏ DžĂ ÜĠnjkŏĂŏơĂ lĠks!f ljRNj ⊣džĂƶLj ĠLj! ƧĂ⊤ŏ

ÞƧh!Ġùh ĠnjdžƵ NJŏhTk ýƶη ÞpĂ .ýǀƶ!f LJdž ƔŏƵ ĠnjlŏƧ LJDĂ ÜNLjĠƶdž!Ă NJ ư Ġŏh Ŏƽ (Ư ŏƧƷŰf)ÞƧh!f

. ǁ !R ƽĂƽŏ Ġnj!Ġdžη LJŪ ÝĠnj! DžĺU NJŏƵ -ýǀƶ!Ġh ĠnjlŏƧĂ

[ýdžƧ!f] (Đ) :ĠNư ŏD ýĠpĂ

ĺDžFDŽØØ⊣Ш ĺĬĺƲØØĺŽƧ DžY !ƶĠ⊣ ąhŭĭĠư ĺDžFdžØШǁ ε ÞNjΘ DžDŽ Ĉf Þƶǁ ε Ĭƺ ƽl Θdžƶ

ĺDžFƳØØØĺŽǁ LjĭØØƺ ƵÞĠØØØ⊣ǁ ÛŞoÞĠ ĬĬ⊣ØØШ⊣ ƒNJØØØdžDŽ DžĺØØĭyǁ ε ĺDžĐ!Nj

---

- č ƽ ÜDžε̲Njĭqǁ ε̲ Ü∑ŏÞdžơ LJhƒ đđĎ.

- Ď ƽ Üƽh!ǀ!f ƧÞǀdž!f . čđČ.

- ď : Ư ŏƧƷŰf . ƽ ǀĂŏĂ ÜÞƧh!fĂ yĺƵ!f Ư ŏD ý⊣ Nh

- Đ ƽ ÜDžε̲Njĭqǁ ε̲ Ü∑ŏÞdžơ LJhƒ đČĎ.

[illegible]

[illegible] :(Č)

[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [

[ýdžĆǂ!f] (č) :ĠǂưŏD ýĠpĂ

Ĉøøǂŭưℓ Ƃ̂ƀƒøĠĠ !ŭøøŭưℓ Njøøǂ̂ℓℓǂ ¥ƀøøøǂ̂ℓ DℓŽ DžøøY ǂøĉ̂ℓĠǂ ƀƒøǐDžℓ

Ĉƀøøℓℓ Ĉhƶŭøǂ Ġ ƒNJøøsøǐƀ DžøDŽ ƕℓƀøℓs üølj :ŽℓØØǂsƶ ƧǐDŽǂ ƕℓƀDŽ

ǏDžøℓ̂ƨNjøℓℓ Ĉjŝøǐƀ Ġ !ǐsøĉℓℓ Ƃƀøℓ̂ ǂjøøǂøǂĠ ÛĈƨ ƨƀøøƯŬƨ Ĉ¥ØØĉøǂŽ

ƀpĂ .DžŭƯ!f ýŏsk Ġnjljd‡Ă Ġnjljĝzdž! ƒƧĂŢdž ÜƧTĂ!Ġh lƀƨĠhkdž!f NJkhĂhơdž LJĠljℓD ƧƨĠT!f Ƨ Ţŏ

Ŏ5Ă ÞǂljƒĂTlj Ƙơhℓ̂ƫ5 ÜĠnjlŏƧh ƘƧ‡ℓ ýNj :ƧƨĠT!f ýCĠℓk5 Üýŏ̂ĠdžKk ŎNjĂ ǂhĂhơdž!f ljƦNj Nlh ƘƧdž

ƧƱdž NJℓℓh ƀp LJĠkℓhh Ġnjs Ţ Ă DžĂ ÜNpĂƦkŏ LJdž! lĂTlj!f Ɣℓℓŋŏ ƀp NJlƣ Ǐkơ ĠnjlŏƧ ǂhĂƦƨ Ǐℓƨ ǂ!ŬƀƒƦNj

.Ŏdžℓ Ă!f

[yŏƧℓ!f] (Ď) :ýĠpĂ

ℓ!ƒøøDŽƩℓℓ ĉƱNjDŽƣĠ ƒNJøøøǐǂY ƀøĠƩNj ƒøøNJĠ ℓ!ŏøøsĠǂ ŋjШøøℓℓ ƂƀƒøĠ ƒǐ

ℓ!ƒøøǂĈ ƥøℓ̂DŽ Ĉ¥ƀÞƶ DžY ŋƒ øøŽǂ ƥøøŢNjƀ DžøDŽ ƀNjƫøøℓƒĠ ƒøøNJǂƱNj

ℓ!ƒǐøøøĈℓℓ ƀƒĠøøuĠ ąl ŭøøøƱƀℓƨ ŭƨøøℓℓ ƀƒøøĠư ƒNJøøƫY njƀĠ ĂǂƱ

ydžƀù!f ĠùƨƧƒƦ Ġnjℓƨŏƨ Ǐℓƨ Ġƨℓ̂kdž Üƨƨh!f LJĠzdžℓh ĠNjƧƶλ ĠnjhTdž ÜNJkhĂhơdž ýĠdžη Ƨ Ţŏ Ʀƣ

ÜĈĠℓùℓ̂!f LJùdž CĠhƯ!f ƀƀĂƨ Ǐℓ̂ℓ̂ŽkŏĂ ÜǏℓ̂ℓDĂ Ĉℓ̂ƨơ DžĠdžƶ!f LJdž CĠdž!f ƧdžnjLjŏ Ġdž‡ ÜƧdžnjLjŏ ǐƦ!f Ƨŏƨƶ!f

.Ġnjl Tƨŏ Ŏk!f NJkhĂhơdž LJnjŏ5Ă

.ĐČĒ f ÜDžĒNjǐℓℓ Ü Σ ŏƀdžơ LJhf - č

.Đčč f Üƨh Ġℓ!f ƧƀŢdž!f - Ď

© Arabic Digital Library - Yarmouk University

[ƀŏ ǀ ʰ!f] (č) :ǴʰưŏD ýǴpĂ

ƥljR Ĭ ʒ f Njƥ‖ε ĬΘƒ5ć DžDŽ njqđ‖ε l ƒǴ ƒDŽl f ƒøøøǴǀ‖ε ʰƥǴ ƒljƥƀ̂k Ĭ ʒ ŽlĭǴĭ

ƧƵǴTù!Ǵ5 ÜLJfĂơpŪ̄f ƧNjƨ Ŏ5 ăƥlj!f NLjd‡Ă Üƥ‧Ǵʰ ǄRƵ NLjđʰ lǴk5!f ljRNj ƨŏƧ ƧƵǴT!f Ƨ Ţŏ

.LJfĂơpŪ̄f ƧNjƨʰ ǴNjǴ5 NʰTĂ Üăƥlj!Ǵʰ NJkʰĂRƵĂ NJkƥĂƧʰ Ŏ5 ǴnjlŏƧ NʰT

[ýđƧ!f] (Ď) :ǴʰưŏD ýǴpĂ

ǵƥƥƀ‖ε ƊžNjĭY Ƨ đøøøø‖ DžDŽ NjljNj ǵƨøøøø‖‖ε ƒ‧ε‧Pøøø‖ ‖ε‧ε ƥlƥ‧đć

ăqđ‖ε qƥNj‖ε Ĭ ʒ ǵüøƱ‖ε DžƒøøDŽ‖l ƒNJ‡đ‖Nj Ĭ ʒ ƱøDŽǵqøø‖ƒʒ ƥløølǴNj

LJùđž NJlơ! Ǵđž CǴƧƵη ƥǀη!f ýʰƒR ljƒƧk5 ÜǴnjŏ‡ʰŏ LJǴ‡ ǴđžƥljƵ NJ! Ǵnjk‡ƧǴTđžĂ NJkʰĂʰơđž Ƨ Ţŏ Ănj5

ÜƦùƵʰƒR!f CǴLjǀùơ!f LJĂŏƶʰ yđžƥ!f LJđž NJkʰĂʰơđž ĬƵƵƵ ƨƒƧƊ Ǵđž lƧλ‡! NLjĂŏƵ ǴnjʰTđž ÜǄơ!f Ŏ5 ƚLjƶ!f

ƧǴùLjʰ ÃĂk‡đž ‖!Ʀʰ Ănj5 ÜNLJƒƨơƊ NJ‡ƧǴTk ǴnjƵƵƶŋŏ ǴđžƥljƵ NJ! ƦŏǀƒĂđž NJkʰĂʰơđž LJđž ‖!Ʀ‡ ƧƵǴT!f ýƶŋŏĂ

ƨĂù5 ǄǴǀùLjđž!f ýƵ!Ǵʰ ǴNjƥP ĬƵƵƵ NJkʰĂʰơđž yđžƥ ǴnjʰTđž ÜǴnjʰ NJƵĂƵƵk NJkʰĂʰơđž ƚ!fƨ Ǵđž Ŏk!f Ǆơ!f

.ƥĂƧĂ!f

[ýŏĂƵ!f] (ď) :ýǴpĂ

ƵqNjDŽ ü| Uøĭ‡qNjøø‡‖ƒǴ ţ!øłj qøøƨNj ƒǴƵYεNjđ Ƶεƥøøø2‖ε ƥøøøĭƵƵ ƥlƥ ƒƥƵ‖Nj

ƵNjƥƵƵ ü‡ƦƵ ĬøđĭY ƒøøøNJ‖ ƥlǀǴƥʒ njNjđ‖ε ʰDžƵY DžDŽ DžNjƦΘDŽ‖ε ƒǀǀ ƒDŽ ƥlǀǀ

ÜƨƥøǴ ʰøDŽƒDŽƵ Ĭ ʒ ƒǴNJǀ qĭøƵ‖ε DžDŽ ƒøøNJ‡øǴƨ ƥƥƦøøøøĭ qøƱ Ĭ ʒ ƥƨ !‖Nj

---

.čēĒ f ÜDžεNjĭqε‖ε Ü∑ŏƥđžơ LJʰƒ -č

.čďĚ f ÜƨʰǴǀ!f ƧƥŢđž!f - Ď

.ďČď f ÜƨʰǴǀ!f ƧƥŢđž!f - ď

© Arabic Digital Library-Yarmouk University

Ł ù ž d ž ŭ ! f Ɣ n j T ù ! Ǧ h Ǧ n j n j ŋ Ă Ǧ n j h T d ž Ü Ǧ n j ! Ǧ d ž ŋ Ƨ ǂ Ʀ Ǐ ǲ Ǧ ŋ Ƣ z d ž Ɲ k h Ă h ơ d ž ȿ f Ƨ 5 Ƨ Ƶ Ǧ T ! f Ƨ Ţ Ă

‖ ù ǵ k Ǧ ù ŏ Ǧ ǰ Ă L J ŏ h L J d ž ȿ Ƨ h ! f Ư ŏ d ž Ă Ƨ n j Ư k Ŏ k ! f Ü Ć f þ Ă ţ ! f Ł d ž Ǧ d ž ʒ ! Ǧ ǂ f þ h þ Ă ţ D Ǧ z p Ƨ h Ł ŏ þ k Ƨ d ž Ü Ł p f Ƨ h ! f

Ł d ž Ǧ d ž ʒ ! f .

[ý ŏ Ă Ƣ ! f] (č) :Ɲ k h Ă h ơ d ž Ƨ Ţ Ă Ŏ 5 Ǧ ư ŏ D ý Ǧ p Ă

(Ď) ů Θ D ž ǵ ɛ h ə ø ǐ ɾ þ Ư ǂ ǵ ɛ f l j ɛ þ k D ž Y f Θ D ž f ø ø Ɲ Ư ǵ ǐ þ ć ǵ ɛ ǎ q Ɲ ǵ Ą h Ţ Ɲ j þ f D ž Ɲ j

ů ǵ ǵ ǵ ɛ D ž ǐ Y Ŭ ɛ Ǐ ʒ þ ǵ ǂ ǵ ɛ q ž Y ǵ Ɲ j ž ǵ ɛ ú Θ ɛ P ǂ ŷ ø ø k q ʒ f ø ø ø Θ D ž f ø Ɲ j ǐ ʒ D ž D ž ǵ f ǐ Ư Đ Ǧ

Ƙ ù h ǵ j D L J D þ z h Ł h ŏ Ƣ Ł ơ f f Ƨ Ƙ ŋ Ƨ P ǂ 5 Ü Ǧ Ɲ j f Ɽ Ţ Ă Ǧ n j ŋ ŏ Ƨ D Θ Ǧ 5 Ŏ k ! f Ł ư Ă Ƨ ! f Ł ơ f f Ƨ h Ǧ n j n j h T þ l 5

Ɲ ù k h Ă h ơ d ž Ł ơ f f Ƨ L J D ă D Ƨ Ƨ Ƶ Ǧ T ! f L J D Ǔ ǵ Ü Ɣ þ ŋ ! f Ă ý ơ d ž ! f Ǧ n j L j Z ý f ɾ D Ă Ł Z Ă L j k d ž f Ɽ Ǧ Ɲ j ɾ D Ǧ n j ŏ 5 Ƣ Ƣ d ž ! f

Ł ư Ă Ƨ ! f ‖ ǵ k Ł ơ f f Ƨ L J d ž Ɣ ŏ Ƣ D (ď) .

[ý ŏ Ă Ƣ ! f] (Đ) :ý Ǧ p Ă

L j D Ž F ɾ Ł Ǧ Ɛ Đ ž ǵ ɾ Θ ž l Ɲ Ǧ ǵ ǵ ǵ

ȘƧh!f NłŇTŏ LJD Ŭ Ü ȘƧh!Ǵh LJǴłj łŪ̄f NłhTk LJD ý ŢŪ̄fĂ ÜNłkhĂhơdž LJǴłj łD LJǴƶdžłh ȘƧh!f LJǴƶdž! NłhT Ŗǫ

‖ ùłk ȘƧh!f Ơdžłŏ Ƨ ŏ‡ ƧƵǴT!f Ɣŋƶŏ Dž. .ƧƵǴT!f Ǵnjs Ţŏ Ŏǩ!f łǴǩs!f ljŖNj ýǴdžŋ LJƵ łłLjŏ fŖNjĂ .Ǵnjh

.Ĭơłư!f DžĂđlj Ŏnj5 ÝNłTŏƶk ĭ Ŗ!f ţ ŏz!f ƥƩƧ LJƵ ŧŏǴlj‡ fŖNjĂ ÜƧnjUk Dž! ŧdžFǴj ŎNjĂ ÜłǴǩs!f

[ýŏĂŌ!f] (č) :ýǴpĂ

ƒøøøDžłłøø|ƶ FNłøŧFøĭŏ łƧłƴ łłNjø‡łŬ	łłłNj FøNłøłłFøDžłłłNj łłłŖøłłł FNłłłłłłłøƶ
ƒøljNjΘDžłł fNjøłłłłłłł

Ăùnjů!ƒ Ůę NůƷTŏ Ǵdž ƬdžĂ Σŏů5 ÜLJǴŏp ĂD ƧdžP LJdž ĂůPk Ů lƥŏƹƧ ƚLjǴ‡ NůkǴŏơ5 ÜljǴhƲ Ŏ5 Σŏƥdžơ

ƬùƵĂů!ƒĂ LJƨùơ!ƒ ƚŮŮƥ ÜƧPƈ ǴƵŏơ ƧƵdž!ƒ Σŏƥdžơ LJhƒ ýdžơŏ ƥpĂ ÜǴnjljkǴƻdžĂ lǴŏơ!Ǵh YǴkdžkƱŮƒĂ

ƧƱơkŏĂ ÜNJkhĂhơdž ƧƵǴT!ƒ Ǵnjh Ŏ‡hŏ lƧŏƨƹ ǴƵĂdžƥ ƴǴơƱ!ƒĂ Ƭŏƹ!ƒ ýĂơkŏ5 ÜƬhĂhơdž!ƒ ƨƒƧ5 ŤůƵ

.ǴnjpƒƧ5 ŤůƵ

© Arabic Digital Library - Yarmouk University

٢ ڈاکٹر محمد ضیاء الحق

نیا پاکستان : ایک جائزہ

ڈاکٹر محمد ضیاء الحق نے اپنے مضمون ''نیا پاکستان : ایک جائزہ'' میں پاکستان کی سیاسی تاریخ کا جائزہ لیا ہے۔ ڈاکٹر محمد ضیاء الحق کا یہ مضمون ماہنامہ ''نیا زمانہ'' کراچی کے اگست ۲۰۰۸ء کے شمارے میں شائع ہوا۔ اس مضمون میں ڈاکٹر محمد ضیاء الحق نے پاکستان کی سیاسی تاریخ کا جائزہ لیا ہے۔ ڈاکٹر محمد ضیاء الحق کا یہ مضمون پاکستان کی سیاسی تاریخ کا جائزہ لینے میں ایک اہم دستاویز ہے۔

[نیا پاکستان : ایک جائزہ] (ج)

ڈاکٹر محمد ضیاء الحق

ڈاکٹر محمد ضیاء الحق نے اپنے مضمون ''نیا پاکستان : ایک جائزہ'' میں پاکستان کی سیاسی تاریخ کا جائزہ لیا ہے۔ ڈاکٹر محمد ضیاء الحق کا یہ مضمون پاکستان کی سیاسی تاریخ کا جائزہ لینے میں ایک اہم دستاویز ہے۔

ڈاکٹر محمد ضیاء الحق نے اپنے مضمون ''نیا پاکستان : ایک جائزہ'' میں پاکستان کی سیاسی تاریخ کا جائزہ لیا ہے۔ ڈاکٹر محمد ضیاء الحق کا یہ مضمون پاکستان کی سیاسی تاریخ کا جائزہ لینے میں ایک اہم دستاویز ہے۔

ڈاکٹر محمد ضیاء الحق نے اپنے مضمون ''نیا پاکستان : ایک جائزہ'' میں پاکستان کی سیاسی تاریخ کا جائزہ لیا ہے۔ ڈاکٹر محمد ضیاء الحق کا یہ مضمون پاکستان کی سیاسی تاریخ کا جائزہ لینے میں ایک اہم دستاویز ہے۔

ڈاکٹر محمد ضیاء الحق نے اپنے مضمون ''نیا پاکستان : ایک جائزہ'' میں پاکستان کی سیاسی تاریخ کا جائزہ لیا ہے۔ ڈاکٹر محمد ضیاء الحق کا یہ مضمون پاکستان کی سیاسی تاریخ کا جائزہ لینے میں ایک اہم دستاویز ہے۔

ڈاکٹر محمد ضیاء الحق نے اپنے مضمون ''نیا پاکستان : ایک جائزہ'' میں پاکستان کی سیاسی تاریخ کا جائزہ لیا ہے۔ ڈاکٹر محمد ضیاء الحق کا یہ مضمون پاکستان کی سیاسی تاریخ کا جائزہ لینے میں ایک اہم دستاویز ہے۔

(ج) ڈاکٹر محمد ضیاء الحق، اسسٹنٹ پروفیسر، شعبہ اردو، گورنمنٹ کالج، لاہور۔

(د) ماہنامہ ''نیا زمانہ'' کراچی، اگست ۲۰۰۸ء، ص ۔

© Arabic Digital Library-Yarmouk University

LJùƵ NJdžĂp ǏnjljöĂ .Ǵnjdž!ǴƵdžĂ ǴNjƵǴƛǵ LJdž ƟǴöƵ!f NJöǼƵ ƚƵƵ Ǵdžhu ǁ ǀdžk!f LJdž ƥhu ǔƵ ÜƴfƵƤ!Ǵu ƵNjƥ!f ĂùNjĂ ÜǴdžnjö5 Dž!ŪfĂ ǁ ǔnj!f yǵdžǴƞhu Džǀ!f ƴƲƵƞö LJdž Ǵ!Ǵơhu ǴhƵƷ!f ƴƵƞö LJdž Ǵ!Ǵơ ǴƞjhuTdž ƴfƵkƷŪf .ŎljdžƱ!f NJöhuTk!f LJdž

Ǐù!ǫ Ǵ5ǴƱǫ ÜǴǴIT!fĂ Dž!ŪfĂ ǴǴljƵ!f NJkhuƵƷ Ö5 ǏpŬĂ ÜǴhuƵƷ!f ƵǴljhu ăĂk+f"ƥp Σöƥdžơ LJhuǴ5 ÜDžǀù!f ýhuIkö LJ! ýpǴƵ!f LJǴǀljÚf LJŪ ÜǴhuƵƷ!f ƴöƵƞk DžƥƵ Ǐ!ǫ ĂƵƥö Ănj5 ÜǴhuơŪfĂ ýNjŪf LJƵ ƥƵhu!f ČŽ."ljƵƵƱĂ Džǀ!f lƵfƵdžhu ÖNj Ökk!f ǴhƵƷ!Ǵu ýhuIöǀ Ƶö+5

[Ƶ5fĂ!f] ČŽ :ýǴpĂ

ƦƷƥƥƥƥ DžƥDŽ ƥƥƥDŽƷƟƦ ƦƥǴǴ DžƵNj	ƦƥƥƥƥǐƱƦ ÖNjƥƥƥŽ ÑjƵƟƥŽ
Ǐ ǴƷNjDŽƦ Ł f ƥƥǐǴƦ ƦyƱǴƵƥƥǐ ăĂƦƷ	ČŽƦƟƥƥƥƵƦ Ú ƦPƦƥNǴƦ Ǐs ƵǴƵǐNj
ƦƥDŽŽƟƥƥ ÚƦƥyƷŬƦ ĂƥƦƦƦƦ ǏƷ ƥƷǴ	ƦƥƷNjŽT Ʀ ƦƥNǴ ŽLNjƥƟƥ DžƵ ƦƥƥDŽŽƟYNj
ƦƥƥǴƦƥNǴƦ ĉǐƥƥƦ Ĉ ƥƥƟƵƦƦƦ ƦƥƥǐƦ	ƦƥƥǴƦƥNǴƦ ĉǐƥƥƦ Ĉ ƥƥƟƵƦƦƦ ƦƥƥǐƦ
Ʀƥƥƥƥ

© Arabic Digital Library - Yarmouk University

© Arabic Digital Library-Yarmouk University

[ýŏĂƵ!f] (č):Ɣ̈ŏƹ

!ǀøďY Žǀĭøø#ƶƶ ŏ̂øƽ ĬďNjĠƶƵƬ ŭƹ	Ĉ!ƹqøĬŽ Ĉƶ Đøøǀ Ġ Njć ƵƬøDŽƶ Ĉƒ øĭƲĠ
ĵjøDŽNJDŽ ƲøƲƶ ƒƶƵƬ ĬďNjøĠƶƵƬ ŬNj	!ƹNjq ŋĬøøƲDŽNJƹ Žƹ Føø2ƵĆNj Û!Njqøĭ
Ĭ#ďƱNj ƥøƵ Ĭƹ ƥøƵNJƹ LjøďDŽ ƶƶ2ƵĬ	!FøøƶƵ ûøĭƶT Ĭƹ Ƶĭĭøƶƶ ƶƶ2ƵĬøĭ
ąhø#ĭNJ Ĭƹ Fďǀ!Føøƶ ŬNj	ąøøĭŽNJĭąøĬŽ ąhø#ĭNJ Ĭƹ Fďǀ!Føø ƶ ŬNj
FNJĠFƵƶ ďƵƹ ŅjƱNJƹ Ĭƹ Føø3ƥ FDŽ ƹPď	!FƹNJ ąĭYƱ LjøĭƶqƬ DŽDŽ ĬĭøƶqNJƹ ĂǀƵ

ĂĐ ƶďŽP Ɣƶ Ťďƶ ŃǀĠƹ ŤďLjŬ Dźnj Ljŏ Dź! NLjĐ Ġơ ơĂďƶ ŬNJĭNjŬ NJkƥĂƶ Dźƥƶ LJƶ ƶƶĠŤ!f ƶĶkƶf

Dźďƶ ŬNJďkƥĂƶ DźĠďƶĐ ĠǀFĠƶ LJ#k Dź! ýŏĭ!f #ďźĭŬĂ ŬƵƶŭ!f Ġnjhŏnj!Ă ĭ ƶĠơŤ!f ƶơ LJǫĂ ýh ŬĆĠLjƹ YĠďƶ Ĭh

NJhďŤ ƥďĂ ŬĦĭĭďźĭ ǀƥƶĠh #ĭŏ! ĠnjƥĐ ĠLjŏhďƶ ýŏǀŤ LJďƶ Ġnjh ĠďƶĂ #+!Ġơ!f #ĭŏĭ!f ǀǀĭk ƶ ŤĂ Ŏƶ ƥƶƵkĭŏ

ĭĶďƶ!f ƥďhƶ!f Ġnjĭjď+ #ƶŏĭ+ ǀǀĂĭĭĭ ƥƶƶ!f ĶNj LJƶ Dźnĭjŏ Ķǫ ÝýhŬf LJďƶ ýơƶ!f ƶŏƥnjh Ġnjŏƶ ƥƶƶ!f ĶĂŤ

ĐďĐ-Đďď f ŬDźƐNjĭąǀǀƐ Ü∑ŏƥďƶơ LJhƶf - č

Ĉƶƥ!f ƔĭƵ : ĈŭƵŤŬf ŬĦďźĭŬďƶ : Ħďźnjƥďƶ - Ď

Ɣĭźĭ!f :DźĠźĭ!f Ŭƥhĭk!f :ƥźŋ!f ŬDźƶ!f ĠhĭjĠŋ : LJĠpƥT!f ŬNJŋŏŋơĂ ƶŏźh!f ĶĂŤ : Ĉŭƹƶ!f :Ġƹƶ - ď

© Arabic Digital Library - Yarmouk University

[ýŏĂƵ!f] (ď) :ýĞpĂ

[Ƶŏ₅P!f] (d') :ƶĞpĂ

[ýŏĂƵ!f] (Ď) :ƒƵPĞ₅dž ýĞp ƥ15

Ď - ƷĞƵƵ

ƥ!f ƵDžƵNjĭǫǁƵ Ü∑ŏƥdžơ LJhƒ - č

.ďČč f ÜsĥĞ!f ƵƥTdž!f - Ď

. ďČč f ÜsĥĞ!f ƵƥTdž!f - ď

Đ - Ğ:ƵĞ!f ƵƵ₅ƵƵ!f ƵƵ₅ƵƵ!f ƵƵ₅ƵƵ

NdžĞ l ù σ β S ù η ŏ Ğdžβ Lj Z ₽ f Ă ƷdŽ ŋ Σ S Ğ5 ‖ !Ꝓ ǂ ĂNjĂ ÜĞ Ꝑ l S Ꝑdž!f O l ŏ ĭ Ꝓ!f DžŏƷ!Ğ ǂ ljƋĞ Ꝑ Z Ă ÜýꝒ!f Ă

S Ꝑdž!f UĞ5!D S Z Ğ T!f 2 U Ă βpĂ ÜNpŭ P D ýꝒ Ă NkdžNj ÃĂ Z LJZ ǂŏĞLj ǂ NĂ ǂ fꝒNjĂ ÜĞfβ Z Ǖf DžĞdžD ydžŭ!f

.NpŭP D DžSĞ ǂdžĂ ǂĂŏꝒLj!f NkĞ5 T Džŏ l ηk! Džŏ Σ Ă ȿ S ꝒĂ Džŏ l LjĂ Oŏ S LJdž

[Y S Ğ!kdž!f] (č) :ýĞpĂ

ü σ σ σ ȿ Ŭ ε β Nj σ σ Ƹk DžY 5 l Ż Ꝑ T ε P ª

Ñ ε β σ σ σ Ꝑ ε Ñ j σ σ ĭ y Ğ Ꝓ σ σ σ ĭ l F Ğ Nj

ü ŷ ǂ σ σ σ l Dž ε F NJ σ σ 5 β F Ğ Ž l Ꝓ β σ σ Ꝑ Nj

ă Y β σ σ σ k Ž F σ NJ σ ! F σ DŽ σ Ƹ ε Ž l σ ȿ Ğ

ü Ꝑ σ Ꝑ Ă Ꝓ σ σ σ σ Ꝑ Nj ÛꝒ ε Nj σ σ Ꝑ Ñ Ĭ ₽ ! Ğ

nj Ꝓ σ σ Ꝑ ε F Ğ F ĭ σ σ Θ ε ǂ f Ñj σ σ T Ƶ Ğ ȿ ĉ Nj

Y Ğ σ l ù!f Σ dž ŭ ŏ β Ğ ǂ ŏ NLjD Ĭ k σ C f β Z Ǖf Ĭ Ꝑ Z Nŏ!Ğ z k Ă ÜY S σ!f CĞLjĂD NkĂpĂ Nl 5 Ljh S Ꝑ k 5 ŏ Ănj5

Nù z p Ă l β ù T LJdž Ğ z dž Ŭ ýzkTŏ β Ğ ǂ ŏ ĭ Ꝓ!f N 5 ŏ l ýk l ŏ DžĂ ÜNŏβ k S ŏ Ğ l Ğh! NLjdž N l Lj ŏ5 ÜNldž f β p ρ Ă ÜNlkĂ!h

DžĂ Üýȿ Ğ Lj!f S Ꝑdž!f LJdž Y S l D NJ F Ğ Ꝑ Z Ă NdžS ǂ Ŏ5 ĂNjĂ Üă β Lj!Ğh NdžS ǂ 2 T ŏ DžĂ ÜĞfβ Z Ǖf Y Ğ β S Ĭ Ꝑ Z

Ŭ Ănj5 ÜýηP LJĞ l Lj ρ β P NŏꝒzŏ LJdždž NJF Ğ ŏσ! Sŏzk l ŏ Ğdž ǂ Üβ f Ăη LJĞ l Lj ρ Ŏ5 ǂ NJF Ğ Ꝑ Z lS f ȿ Ƹ! Sŏzk l ŏ

.NŏꝒzŏ LJdž Ĭ Ꝑ Z ĬLJdžŏ

S P5!f YĂ ư Ădž Ŏ5 ǂ5 Ꝑ k Pdž!f NUĞ5!DĂ S Ꝑdž!f Ğnj Ꝑdžσŏ Ŏk!f ǂŏ F Ğ σŏ Ŭ f ǂ!Ŭβ!f LJρ :ýĂl!f LJǂdžŏĂ

. Σ 5 Lj!Ğh β f β k Z Ŭ f Ă lĂl!f Ŏ5 LJdžǂk

- č LJhf ÜDžƷNjĭqllε Ü Σ ŏβdžσ f ĐĒđ.

© Arabic Digital Library-Yarmouk University

© Arabic Digital Library - Yarmouk University

ƙǁƒƙǁƐ ü Ť ƶǁƐ

ɣǫĭ Ť ŧǁƐ ƀƒdžǦNj ƥƯƊŽǁƐ ƕƟNjǁ

lƥŏ Ţ !!ƒ YĂ ư ĂdžĂ ƨƱdž!ƒ lƨĂ Ţ :üNjŬƐ ƙƟǦƊŽǁƐ

Σ ŏƥdžơ LJƕƒ ƨƶŤ LJdž Ƕŏ l ŏƕƱƙ ƜƦǦdžLj : Ĭ dƒƙǁƐ ƙƟǦƊŽǁƐ

© Arabic Digital Library - Yarmouk University

Ґдž‡ Ü Σ ŏþdžơ LJhƒ ƧƶT Ŏ5 lþŏ Ţ l!ƒ ҐҐƶĂ ư Ădžh ҐnjkpŭƶĂ ƧƵdž!ƒ ŁơĂ! ý Ţ ƽ!ƒ ƒ₽Nj ýĂҐljkŏ

lþŏ Ţ ù l!ƒ Ư ƒƧù ƹD ŁdžþP! NJUҐƽ!DĂ ƧƵdžN! ƧƶҐT!ƒ Ƨ ŏUĂk Łŏsŏ‡ Ł5Ƨzdž! ÝŁŏlŏhƵk ШРҐdžLj ýĂҐljkŏ ƶ

ҐùdžljgĂ ÜҐƵҐhkƶƒ Łs№kPdž!ƒ NJUҐƽ!DĂ ƧƵdž!ƒ Ƨ‡₽ŏ Dž! ƧƶҐT!ƒ LJD Ł ơҐh!ƒ LJҐdžŏg LJdž Ґ₽ŭƵljƒ ÝŁƶĂljkdž!ƒ

ýĂҐùljkŏ :ýĂŪƒ :LJŏùλơhdž Ŏù5 ý Ţ ƽ!ƒ ҐN№zη þpĂ .Ґnjljƶ Ƨŏhƶk!ƒ þĂŏ ҐŬŬþĂ LJҐƶdž LJƶ Ƨ T‡№!

. Σ ŏþdžơ LJhƒ ƧƶT LJdž ŁŏlŏhƵk ШРҐdžLj :ŎljҐλ!ƒĂ Ülþŏ Ţ l!ƒ YĂ ư ĂdžĂ ƧƵdž!ƒ lƧĂ Ţ

Ɣơĭ T ƽ‖ƹ ƵNj Ţ NjDŽNj þUDŽ‖ƹ ƔþNj T :üNjŬƹ ҐΘҐDŽ‖ƹ

Łùh NjĂdž LJùdž Ăù№Pŏ Ŭ ljƧƶTù5 ÜŎ ţ!þljŪƒ Ƨ Ţ ƶ!ƒ ҐƒƧƶT DžNjD LJdž ƒ₽ơƒĂ Σ ŏþdžơ LJhƒ ₽ƶŏ

Łùƶŏh Ƶ!Ґh Ŏljƹk!ƒ ýƶ!Ă .ŁdžҐƶ Σ !þljŪƒ ҐƒƧƶT LJŏh Łƶŏ5Ƨ ŁljҐ‡dž DĂhŏk NJk№zη ШP5 Łŏ‡ƧhƶĂ Łdžŏ Uƶ

Ƨ Ţ Ă!ƒ Ŏ5 Łƶŏ₽h Łŏlj5 ҐҐơĂ! ҐƒƧƶT!ƒ Dž₽p Rƹ ÜŎ ţ!þljŪƒ ƧƶT!ƒ ҐҐdž ţ DžNjD ₽ơD ҐnjkҐljĂ‡dž Ƨ Ţ ĂĂ

ƧƶҐT!ƒ Łh Ƨηk ydž ҐdžҐdžk Шƽkdžk Ŏk!ƒ ÜŁŏƧƶT!ƒ ƧĂ Ţ !ƒ Ĭ№Ƶ DžFҐp Ňĭ ƧƶT ĬJƽ! Σ ţ ƺk LJD ҐƶҐƵk ţƒ

.Łŏƶƒ₽hŬƒ

yùhkk þƧùηdž LJdž ŁŏdžNjD Ƨλ‡D ƧƶT!ƒ ƒ₽Nj ҐnjNdžơŏ Ŏk!ƒ Łŏ!Ŭþ!ƒ Łdžŏl!ƒ Ĭ№Ƶ Ƨ ĂpĂ!ƒ LJD Ăþhŏ Ă

Ґùλ№zk Ƨλ‡D Oh Ţ ŏ! ÜƧƶT№! Łŏ!Ґdžη!ƒ ŁƽŏUĂ!ƒ LJƶ Ƨ T‡ŏ þp Ƨ Ţ Ă!Ґ5 ÜҐnjkҐŭFƽηĂ lƧĂ Ţ !ƒ ҐҐŏλŏơ

ƽùdžƧ!ƒ Ƨ ùŏUĂk ƽùŏƧƵ LJùƶ Ŭƹ ƧƶҐT№! ‖ !₽ ƽlơkŏ ŬĂ .Ňf ljƒ ҐnjNdžơŏ Ŏk!ƒ Łŏ!Ŭþ!ƒ Łdžŏl!Ґh

Łù!ĂҐơdž Ŏù5 ŁŏƧƶT!ƒ f Ă Ţ ljN! Łlдƶkdž lҐƒƧp NJljƶ Ƨ T‡!ƒ Ɣ№Ƶkŏĭ ₽!ƒ ŎƶĂ ư Ădž!ƒ ýþҐƶdž!ƒĂ

.ҐnjkŬŬþ Ƨ T‡

Łùŏ5ƒƧƹη!ƒ Ł|Ƶljdž!ƒ Łƶŏh Ƶh ý Ţ kdž ҐŬŬþ LJdž NŏN№Ƶ ĭ ĂƵljŏ ҐdžĂ Σ ŏþdžơ LJhƒ ƧƶT Dznj5 LJƹ

N5ĂƧU Σ ‡ƶljkĂ f ljƒ ШƧҐP LJdž ‖ Ƨơkŏ ĭ ₽!ƒ Ŏ5ƒƧƹη!ƒ ŎPŏƧҐk!ƒ Ƨŏ ţƽk!ƒ ƒ₽NjĂ ÜҐnjŏ5 ţ ҐƶĂ Ŏk!ƒ

Ĭ№Ƶ ŁŏҐnjlj!ƒ Ŏ5 Σ ‡ƶljŏ ҐŭkƒR ƒ₽ƒĂơ Ґnjŏ5 Ł þơk! Ґnjŏ5 ýƹ№ƹkk Ŏ!Ґk!ҐhĂ ƧƶҐT!ƒ ҐƒR Ĭ№Ƶ NJkŬĂơkĂ

© Arabic Digital Library - Yarmouk University

Ŏk!f ŧŏƵĠdžkŋŬƒĂ ŧŏ ƪ5ŭj!f Ƶ ĂƵƲ!f ǁ!Ʀ Ĭ!ǫ Ƶ Ġ ư ŏ .ƵƵĠTdžĂ ƥƑĠ Ţ p LJdž Σ ŏƥdžơ LJhƒ Nhu ljĂ5kŏ Ġdž ĠNjƒƵj Ŏk!f ŎŭĠƶdž!f LJdž Ƶŏƛ‡ ƚŬŬƥ Ġŭ! ƥŇŋŏ Ġdždž NUjƵ ƥĠƶkhŬƒĂ LJƲĂ!f LJƒƥ15 LJdž ƵƵĠT!f ĠnjTĠƵ Ɣùŏhơ!f ŭƥùŇhĂ NUùƪƲ Ʊƪƪdž Ĭ!ǫ LJŏŭơ!ƒĂ CĠ5Ă!ƒĂ Ɣơ!Ġ‡ ÜŧŇkPdž Ġŭžŏp ýdžơk Ŏk!ƒĂ ÜŭƵƶT Ŏ5 .ĠNjƵ‡dž Ġnjŭŭdž ƷƵP Ŏk!f ŧŏŇƪ Ţ

ŭ ư ù5 ÜŧĠùNjĠŋkŬƒ yŏdžŋ LJdž ŭĠŏdž!f ĠnjƲŏơk Ŏk!f ÜŧŏŇƪ Ţ ƪƵŏƶŋ Ŏ5 Σ ŏƥdžơ LJhƒ ƥ!Ă ƥ15 Üŧùƪ5ŇkPdž!f ŭƵ Ţ ĠŭƶĂ Ġŭŭdž!f ƵŏƛdĠk ǁ!Ʀ‡Ă Üŭƥŭhu Nhu yĠkdžĠkk ĭ Ʀ!f Ɣ Ţ P!f ŎkĠhŭŭ!f CĠŏƲƷ!f ƵŏƛdĠk LJƶ Ĭ ùŇƶ ƵƲŏƪùk ƥĠ‡k ĠNjƵĠƲdžDĂ ĠnjNjĠŏdžhu CƒƵ ư P!f ŧƑŏhu!f ŭŋNj Üƪ5ƲĠŭdž!f ǁŇk CĠŭŭhD ĬŇƶ NUƪ‡ƶŏ ĠdžĂ ƥŋŭ5 Üŧ5ŇkPdž!f ŭƵ Ţ ĠŭƶĂ ƵƲdž!f Ƶ‡Ʀ LJdž ŭƥĠ Ţ p LJdž ŭƥŏ Ţ p ĂŇPk ĠdžŇ15 ÜƵƶĠT!f ƥĠ Ţ p LJdž Ƶŏƛ‡ Ƶ Ăùp ĂŇ! Ġnj Ţ Ñ Ţ P Ŏk!f ƥĠ Ţ !!f LJƶ ŭ ư 5 Üŧŏ!ƶƷ!fĂ ŧŏơƥdž!fĂ ŧŏ5 Ţ Ă!f ŭƥĠ Ţ p Ŏ5 ǁ!Ʀ ăƥ Ţ .ǁ!Ʀ NhuĠT Ġdž ĂD ŧhuĠơƪ ĂD ƪƵhu Ƶ Ţ Ă‡ ÜƵƲdž!f ƵNjfĂU LJdž ƵNjĠU ĬŇƶ

Ƶùƛ‡ Ŏ!Ġùk!ĠhuĂ ÜŎkĠhŭŭ!f CĠŏƲƷ!f Ŏ5 ƵƛĐŏ ƪƲĠŭdž!f ǁŇk Ŏ5 CĠdž!f ƥĂŋĂ LJD Ƶ ĂƵƶdž!f LJdžĂ ŧŏƵNjĂŋ ŧƲƪŭj ŭƥNjĂ Üŭƥ5Ăk! LJĠƪŭjŬƒ ĠfƦ Ŏ5 NUkfƵŏƛdĠk ýƪkĂ Üŧdžƒƒƥ!f ŧhuĂ Ţ P!f ŧ ƥơk CĠdž!f ƥĂŋĂ ƵƒƵ Ɣhƪ CĠkT CĠdž!f ƥƪkƷŏ Dž! ĭ Ʀ!f Ŏƪ!ƥŭŬƒ ƵƶĠT!Ġ5 ÜŎhƵƶ!f ƵƶT!f Ŏ5 ĠNjƥŭƶ Ƶ pĂk!f Ɣŋŏ ÜƪƪŬƒ ŧƶŏhƲ!f ýĠdžŋ Ƶ Ţ Ă Ġdžŏƪ ŬĂ Ü Ƶ Ţ Ă!f Ăơŭj NUŋkf ƵĠơhu!fĂ ƵĠnjŭŬƒ Ɣhƪ Ġƥŏ Ţ Ă ƵƲdž!f ŏĂŋ Ĭ!ǫ ŧƥĠ Ţ LJŏŭjơĂ ŧĠŏkTf LJĂƥ Ƶ Ţ Ă!f ƥƵŋdž ĬŇƶ Ƶ pĂkŏ ĠĠNjĠhu ŧƪŏ!ƥŭŬƒ ƪƥŏ Ţ !!f Ŏ5 ŭƥŋŭj ŧùŇŏdžŋ CĠŏTƛhu NUnjŏhuTkĂ NUƪ5ŭj CĠdž!f Ƶ Ţ Ă Ŏ5 Ĭkơ ÜNUkfƵhuPĂ ƵƶĠT!f ýĠŏPhu NUdž!ĠƶĬ DžƪŇ ƵƲdždž ŧĂƵùhu!fĂ Ɣơƪùƪ!fĂ ƵĠùƲdžŬƒ ƥnjTùdž Ƶ ù!D NUjŬ ǁ!ƦĂ Ü ǁ!Ʀ NhuĠT ĠdžĂ LJŏŋŇ!fĂ ƛ!ƛŇ!fĂ Ƶƥ!Ġ‡ .NUkƑŏhu ĬŇƶ ŧhŏƵƷ Ʀƪŏ! Ŏnj5 ÜŧƶfĂ Ţ !fĂ

© Arabic Digital Library - Yarmouk University

ѕĂTù!f ǁù!Ꝓ (Σ!þùljŪƒĂ ⊮ŏǁ Ţ Ŏ5 NłkĞŏơ) Σŏþdžơ LJhƒ lĞŏơ LJdž LJŏkǁơƧdž!f Ŏ5 þŋlj ŬĂ

LJD ƀùh ŭ5 ŎhƧz!f ϒƧƨdž!f þŭh Ĭ!ϱ (Σ!þljŪƒ LJdž NǁŏơƧ) ⊮λ!ĞΛ!f ⊮ǁơƧdž!f ĞdžD ÜƧƵdž!f Ĭ!ϱ LJŏljơ!fĂ

.ĞơĂưĂ Ƨλ⊮D ý⊮Th NłkŬŬþ ƧnjƲk LJD ƀh ŬĂ Ndž!ĞŻĂ ƧƵdž!f Ĭ!ϱ ѕĂT!f ƧþƒĂh ƧŻĞT!f ĬǁŻ ĂѕƵk

ÜăƧùh⊮ ⊮ŏdžNjD ⊮ѕǁkPdž!f NłkĞlǁzkdžh ƧƵdž!f Ĭ!ĂD Σŏþdžơ LJhƒ LJD Ğơưƒ Ăþhŏ Ăơlj!f ƒRNj ĬǁŻ

Ğdž ƒƧŏλ⊮ Ănj5 Ü⊮ѕǁkPdž!f ⊮ŏ!Ğdžη!f Džŏl!f LJdž Ƨŏλ⊮! Σ ǀđŏ ⊮ѕǁkPdž!f ljƧ ŢĞljŻĂ ƧƵdžǁ! Nѕ Ţ Ă Ŏ5 ĂNjĂ

ĂD ⊮ùǁ!Ŭþ!f ljfđƧ Dźþù Pŏ Ăơlj ĬǁŻ NѕƲĂŏ ýh ÜljƧzT LJŏdžĞưdžĂ ljƧĞ⊮5D LJŻ Ƨŏhzkǁ! ƧƵdž!f Ƨ ƲĂŏ

Ưùzh ĂD lƧNjĞùƲ!f ljŘùNj þŋlj LJD ⊮hƒƧƹ ǔ5 Ü⊮ѕǁkPdž ĶŬŬþ ýdžơŏ ljþƒĞ Ţp Ŏ5 ƧƵdž!Ğ5 .⊮ŏƵ5!f

.ýƨƨk DźD ĬλƧ DźD Ƨ Ţ Ă DźD Θþdž CƒĂǀ Ü Σŏþdžơ LJhƒ þƒĞ Ţp Ŏ5 lƧưĞơ ĞNjƧ ŢĞljŻ

Ülþŏ Ţù!!f ⊮ùŏƒþh Ŏ5 CĞη ĞdžhƧ5 ÜƧƵdž!f Ƨ⊮Ꝓ Ŏ5 Σŏþdžơ LJhƒ NzhłkŏÞơƒĂ ƝnjLj ⊮dżλ Σŏ!Ă

[ýŏĂƵ!f] (č) :NƖĂl⊮

Ⱡ ƒøøøøШć DźĭłøøøłѕDźǁε Ůøø DźĞq Dźć Ă⊮Y høøĞNjPY ŻNjøøøƨĭ ƒøyDźĞη ąh⊮ĞƨDźNj

[ýŏĂƵ!f] (Ď):NƖĂl⊮ Ü⊮ѕǁkPdž!f ĞnjłĞŻĂưĂdž LJŏh lþŏ Ţ!!f ƯƧzdž Ŏ5 CĞη ĞdžhƧĂ

ƒĞ́ø ǀ ąѕ üøøĭ⊮ǁε ĥDźΘƨ Ĭƨ ąƧ Ğ5 ƒdźƨ łjøƀƀl ƀÞøĞ Ĉ ƒ ƒøøDźĭa Ă⊮Y ƒdźĞþ ǀ

ƒĞ́ÞƐǁε LjĞ Ĭ⊮Ðĭ 5þ ǀǁε Ĭƨ ąhøĞłkNj Ljǁ ƀøø⊮łĞ́Ðl ĬĬƱƒøĭąǁε !!ljh ƒΘDźεþ njþƨ

ƒĞ́ΘƨǁΕ ƒøNJĞ 5Njƨĭ ƒDźDź ąøøłƱĞ́ƒNJǁ ƕl þĭƒøøƱł LjdźDź þĞ⊮ǁε łƱƒøøĭƨ ąDźĐl

Σùǁηdž ǁù!Ꝓ þùzh Ƨ Ţŏ! ÜĞnjŏ5 ýƨƨk þp LJĞ⊮ ⊮łŏĂƵ ĶĞŏhD þzh ƧƵdž!f ⊮ơĂ! ĶĞĞη þl5

NłùLjđ⊮Ă ýùŏǁ!f ⊮dźǁƱ Ŏ5 ydźŭ!f ѕƧh!Ğh NnjhTĂ ƨzdž!f LJh Dźŏdźk LJh Ĭŏơŏ þĂηĂ ljƧĞljD ĭ Ꝓ!f ϒƒƧT!f

---

١- ابن حمديس، ƀƐNjĭąǁε، ص ٧٥. وسيأتي تحليل لهذه القصيدة في المبحث المقبل.

٢- المصدر السابق، ص ٥١- ٥٢ .

© Arabic Digital Library - Yarmouk University

Dżù! Ǒùk!ƒ ƚǴǒhŰƒ Łǒlh Ǒ5 Ǐǒơǒ Θƥdž Ǐ!ǫ NƚkƥǒŢlh ýǴlƚkljǔ! ǁ!Ŗh fƥnjdždž ÜLJǴǾdž!ƒ CǴưD ƥp ШƒƧǫ

[ýǒĂƵ!ƒ] (č) :ýǴp ǴdžƥljƵ ǁ!ŖĂ ƧƵdž!ƒ UǴs!Ű ůžƒƥPkǫƒ LJdž ǴǹưǒD ĂǺPk

ƒǴlƨǁƐ ƥqøøŁǴĭ LJƒøøǵDŽĭ njqůž Żlĭćƥ ŁjǴǺNjƵT ƒløƨĭǁ njǹjƥ ƒøøĭΘǁƐ ƒDŽ ƐPā

ǴnjƵĂù ưĂdžĂ lƥǒŢùl!ƒ Ƶ ĂƧU ljƥƥơƙ Σǒƥdžơ LJhƒ ƥƒǴŢp Ǒ5 ýlljƙdž ƧƵdž!ƒ ŁơĂ! ƴưĂdž5

DžǴùƶ!ƒ YĂù ưĂdž!Ǵh ǴùĺǒżĂ ŬǴŢùkƒ ŁǺŢkdž ƚǴŬŬƥ ýdžơƙ ǴnjǺ‡ ýƒĂơŰƒ Ǒ5 ǴnjLJD Ƨǒƹ ÜǴnjkhǫǴljdžĂ

.ýhldž!ƒ Łơhdž!ƒ Ǒ5 NƚUơǺLjǫ Ǵdž ƒŖNjĂ ÜlƥǒŢlǺ!

---

١ - ابن حمديس، DžƹNjĭǫƐ، ص ٥٢ .

© Arabic Digital Library - Yarmouk University

Ƨ ĭǫpŽƟ DžĠɛ ƥy'ʅ DžDŽ hŭĭsĭĠŬƬ ƭ ƤƒDŽďž

Ƨùƕďž!ƒ Ƨ ù ʈĂ Ŏù5 ƭ ʈ ù!ĠƤ LJĂ‡k ƥĠ‡k Σ ŏƥďžơ LJhƒ Ġnj!Ġp Ŏk!ƒ ƥƒĠʈ!!ƒ LJďž ƥƥƵ ll ĠljNj

Ĭ ùllƵ Ƙùhllɛ Ă ÜƟĂ ư Ă!ƒ ý‡ ƭơ ư ƒĂ ƙĈĠη ƥƤƭ!ƒĂ Ɣ Ġơ ʅ!ƒĂ Ƨƕďž!ƒ ƲĠs!D LJD Ʋơllŏ ƦƲ ÝNJƲĠs!DĂ

ƙŬŬƥ LJùƵ Ƨ Tù‡!ƒĂ ĠnjƵĂ ư Ăďž yďž Ɣ ʅ Ġljkŏ Ġďžu Ġnjllŏllơƙ Ă Ġnjk ʅ ƒƧƥ ŎƵhljŏ Ġljnj LJďž Üƭƥŏʈ!!ƒ Ăη

ĠùďžhƧ Ă ÜƧƕďž!ƒ lƧNjĠƲ Ƨ ʈ Ă LJƵ ŭ ư 5 ƥơƒĂ YĂ ư Ăďž ĬllƵ ýďžkTk Ġnj ư ƵhĂ ÜĠnjŏ5 Ƨƕďž!ƒ ƲĠs!D

. Ƨƕďž!ƒ ƭơĂ! LJƵ ŭ ư 5 ƭsllkPďž!ƒ ƙĠƵĂ ư Ăďž!ƒ LJďž ƥơƒĂ ƤŏƐ ljƥƒĠʈp LJďž Ƨŏλ‡ ƙη!ĠƵ

ýĂĠùljkŏ ƭ ù!Ġλ!ƒĂ ÜƧƕďž!ƒ YĂ ư Ăďž ĬllƵ LJƒƧ ʈ klŏ ŎljĠλ!ƒĂ ýĂŬƒ ƜƦĠďžlj ƭƵhƧD ƙƧkPƒ ƥpĂ

ƭ5ƧƵďž! ll !ƦĂ ÝĬ‡T ƙĠƵĂ ư Ăďž yďž Ƨƕďž!ƒ ƭơĂ! ýĂĠljkŏ yƒƧ!ƒĂ ÜƥơƒĂ YĂ ư Ăďž yďž Ƨƕďž!ƒ ƭơĂ!

.ƧƵĠT!ƒ Ġnjpƕŏ Ŏk!ƒ ă ƧPŬƒ ƙĠƵĂ ư Ăďž!ƒ ƭďžƥP ýηD LJďž NJƲĠs!DĂ Ƨƕďžll! ƧƵĠT!ƒ Ƨ ŏƲĂk ƭŏsŏ‡

:ŎNj ƭƵhƧŬƒ ƜƦĠďžlj!ƒ ljƦNjĂ

:ƒNJy‡ƲDŽ Ĭ‡llɛ hŭĭďžNjďžllɛ LjƭǫĭTs :üNjŬɛ ƭ PNjDŽďžllɛ -

ĠljĂkďž ƟĠsŏʈ!ƒ ĉƲ ŏŏ!ƒ ƭLJďž ƙƤƵNj Ġďžljďa‡ ĉs ĂƧll!ƒ ƭyďžƵ ƙƭŏŏƥďžĂ

:ƒNJy‡ƲDŽ Ĭ‡llɛ hŭĭllɛǫllɛ LjƭǫĭTs :Ĭ ďƒkllɛ ƭ PNjDŽďžllɛ -

ƥďžƭ ĂĂ! ƧĂơllƭ Ƥƥ ll ĭ D ƥƤƭ ĉƲ ƧŬƒ ĬllƵ ĂƭƭƭƒƤŽj

:ƒNJy‡ƲDŽ Ĭ‡llɛ hŭĭDŽĭƜllɛ LjƭǫĭTs :ƙllƒkllɛ ƭ PNjDŽďžllɛ -

ĬƜĠƭô ƭJŏŏŽŏllďž!ƒ ƭyďžƥ ƜJD ĬllƵ ƙƭĂƦƵ ƦĂʅŏ Ġzďžƥ ƙƭŏŏƭʅďžĂ

:ƒNJy‡ƲDŽ Ĭ‡llɛ hŭĭəƒĠllɛ LjƭǫĭTs :ƲĠƐƥllɛ ƭ PNjDŽďžllɛ -

llƵŽƭ!ƒ ĬĠďž llƵƧĠj llƵƧʅ DžD llƵŽƭ ýŏll!ƒ Ĭ ƭƥ Ŏ5 llƵĠnjTD

© Arabic Digital Library - Yarmouk University

:ƒNJy∓ƯDŽ Ǐ∓ǁε ƕǐźNjźǁε LjƭǫǐŤ5 :üNjŬε ƭPNjDŽźǁε

ĜLjĂkźž ƟĜ5ŬŤ!f ĉƯƀƀ!f ŁJźž ǂKƭNj ĜźžŬƭa∓ ĉ5ĂƵŃ!f ƭyźžŬ ĜƭźžƀźĂ

DžĂùlŏ 2 ŤĂ!f LJƎ5 ÜƵƵĜŤ!f ljfƵŏ Ĝźž! ŎĜj5!f ýŏ∓Tk!fĂ ƵŏĂŤk!f ǏźƵ ĜźžFĜp ĜƭŤ5 ƵzT!f ŁJĜ∓ fƭǫ

ĂNjĂ ÜŎ!Ĝźžη Ăσƭj ǏźƵ Ŏźźkźž!f Ǐ!ǫ ƵƵĜT!f ĜnjTŏzŏ Ŏk!f ƭƵƵηk!f ýlƭjŏ Ĝźžƭjŏσ ƭŎ!Ĝźžη ĜKĜŏĜ∑ ƭŏlσkƭ

lƵùŃzźž!f ƭŏƵzTù!f ƵĂŤ!f ƭźP Ŏ5 ƥĜnjkηŬf ý∓ Nlŏ5 ƥnjkηŏ ǐƭ!f ∑ŏƥźžσ LJƭf ƵzT Ŏ5 ƵnjÜŏ Ĝźž

ÜƭƭƭĜσùƭ 2ùŤĂ! ĜnjŤùŤPŏ ƵƵĜTù!f ăƵùƭj ƭŏƵzT!f ƭƵĂŬlźž!f ljƭNj Ŏ55 ÜNƭƭƵĜηk LJƵ ĜźžFƭƥ

[ýźžĜ∓!f] (č):ýĂlŏ5

FźNjøƭDŽ ĴNƭ2TǁΕ Ĉƭ øøǐĜǁε DžDŽ ƭlƭNj FDŽøøźƭ ĜNjƥøøĜǁε ŬźŽ ąƭDŽøøǐǫźNj

Fźøøǐźž ƭ ƭǐƥǁε ǫźžøøY ƭNJøǁ ƭlźƭ ǫǐ !øø|ǯ üƭDŽøǁε ƭǐƥǁε ƭNJĜ ƭlƥƵNj

Fźøøǐźć !ǐNJĜøøǁε ćüǐø∓ǁε ƭNJĜ ƭlüøDŽ üDŽƭΘ ƭǫƥT ǫøYƥǁε ĈlźƭTĜ ƭlǫƥƵT

Fźǐøøźǁ LjźDŽ Ĉƭ ƥŬε ƥǁΘĜ ƭløøƵǁć ƭNJøø∓DŽΘ ƥDŽTøøDŽĜ ƭl5ƭT εPa ĂƭΘ

Fźǐøøø DŽk DžƭØØØ|ǁ LjDŽźƭźøøø∓ ƥƭ łjźć Nj∓ǯ łjøøźƭĜΘ ƥkƭźøø∓ εƥŬøø5

FźNjøøǐY ĜǐźŬε ƥøøźljƭǁε DžDŽ ƭlǐĜƵźž LjYøøøDŽǫĜ Ĉƭ ƭǐƥøøǁε ǏźƭY ƭDŽźƭNj

∓ùdžŏǯ!f ƵƵĜT!f NƭƭTŏ ∓ŏƭƥƭ!f Ŏ55 ƭ !ĜP!f 2ŤĂ!f YĜƭ ĂĜk ǁƵƥk LJD LJ∓džŏ lƥŏŤ!!f ljƭNj

OŏƵù!f ∓ù∓Ƶσ Ŏù5 ∓źźdžkdž!f ∓∓Ƶσ!f ƵŤĜjƵ DžƥPklŏĂ Ü∓zŤĜj!f 2Ăŏl!f OƭĜ5Ť LJĂźƭ CĜuŏƭ!f

ĜnjnjƭTùŏ ĂùNjĂ ∓dŏǯ!f LJdž ƵƵdž!f ƵĂ!l 2ŤĂ! ýlźljŏ DžźX .ĜdžFƭƥ ƵŏP!Ĝƭ ∓źźσdž!f (∓ŏ!ĜdžT!f OŏƵ!f)

lDƵùdžf ĂĜPƵŤùƭ ƥƵƵ!f ĂĂŤ ƵĂŤŏ Ănj5 Ülƥŏƥη Ă ∓źŏdžη lƵĂŤ ŎNjĂ ÜLJŏljη!f lƥŬĂ ∓ŏźźdžƭ

.YPŤ!fĂ lĂl!f LJdž ĜƭŏT lƵĂŤ!f ljƭNj ǏźƵ Ŏ5uŏ5 ÜUĜPdž!f Dž!D ŎljĜzk ýdžĜσ

١- ابن حمديس، DžźNjǐǫǁε، ص٤٩٠- ٤٩١ .

© Arabic Digital Library - Yarmouk University

LJùdž CĞöTD S‡ŘĂ (þĭk Ŏk!f lDSdž!f)ùhu NĬhu NĬhTdž!f LJŽ Σöþdžơ LJhf Ĭĭj‡ ĭŘ!f NĭöhTk!f fŘNjĂ

.lsödžkdž lSĂŢhu ‖öơ ŋĭöhTk (lþŬĂ!f ŦPSŢ) Ğnjdžsf Ă!

Ŏùk!f ŦùF!ūkdž!f Ŧzdžŭ!f ŧĂShu!f þljŽ ƧpĂk5 ÜŦhuĞơŢ!f ljŘNj ƧŢĂ Ŏ5 SŽĞT!f þSŎkŢf þl5

Ŏù5 ŦλĂSĂdž lSĂŢ ŎNjĂ ÜŦzdžŬ ŦĭöłŢ CĞưöhu ƧĂöŢhu ĞNjSĬĂŢ5 Üýŋĭŋdž!f þŽS!f ŘĂŢ Ğnjzhkö

Oöš!f ƧUĂ þl5 ÝĞNjSŢĞljŽ ý‡hu lSĂŢ!f ljŘNj ŘĞkŤ ĭž! Ŏ5 YþhD SŽĞT!f LJD Sö£ ÜŎhSz!f ĞljSzT

SŽĞTù!f ý5ƷÖ Dž!Ă .ŦhuŘz!f ljĞödž!f LJdž ŦzhuĞkkdž ŘfSŎp ŎNjĂ ÜĞnjk!Ădžơ Ŏlĭk Ŧöơ LJsdž!f ljŘNj ŧĂŢk!

Ŕù!Ğzk5 Ü ƯĞùPdž!f ĭžù!D Ğùnjhu Dž!D Ŏk!f ýdžĞơ!f lDSdž!f ŘĂŢhu NnjhuT Ŗ Ýþ£S!f ŘĂŢ f öPTk

Ŧ ùzhu ĂùNj þöþŋ ýdžD LJŽ Ŕ ƯPdžk ýhu ƧĂP!f y5fþhu LJ‡k Dž! ŘĞPSŢ!f ljŘNj ĬLJD Sö£ ÜĞnjkĞPSŢ

ΘSù55 ÜĞnjkĂdž þzhu Ư SŬf Ŏ5 lĞöơ!f Ŧ zhö5 SŎdž!f ŎpĞŢk NzhkÖ ĭŘ!f þŽS!f ýĞơ ĂNj Ğdž‡ ÜlĞöơ!f

.þöþŋ!f ĞNjþĂ!Ădž DžĂþlhu DžŬf ΘS5‡ ÜSŎdž!Ğhu Ư SŬf

ýùz!Ă ÜĞNjSĂùŢ YĂùljkĂ Ğùnjkþ£ŋĂ Ğnjk Sλ‡Ă ŘĞnjöhTk!f ŦhuĂŢPhu ŦŽĂŎldž!f ljŘNj sĞkdžkĂ

:ĞNjsShD

:ýĂlö Ŧöơ ÜLJödžλ!f Sþ!Ğhu SŎdž!f ŘĞhöhơ NöhTk

ƒdžĭøøøDžk DžFøøølll LjDžĭurĭøøøŦ ƒbh Łjĭĭĭ

:NJ!Ăp Ŏ5Ă

FźNjøøĭY Ĉ5ĭźŬε ĝøøĺljŖllε DžDŽ ɓlŕĉƨź̀ LjYøøøDŽqĜ Ĉ f Fĭĝøøllε ĬźŹY FDŽźźDlNj

Ƙźư Pf ĝpĂ Ü Ư ŏhŰfĂ ĝĂ ŲŰf LJŏLjĂ! ĭ Ăkơk ŎNjĂ LJĂŏz!Ĝh (ƨĂNjƨ!f) Ư Ĝŏƨ!f ŎdžZ NŏhTk

LJfĂù!ŰfĂ ƨĂŢù!Ĝh YĂùLjk ĝηLj ĜLjNjĂ Ü Ư Ĝŏƨ!f ljŖNj Ĝnjh Ƙŏ Ųǂĝŏĝη ƨĜNjƨD LJZ Ƶ T‡k! ÜCĜdž!Ĝh

ÝĜnjƽù Ţ Ă Ŏù5 Σŏĝùdžơ LJhf LJLjƽkĂ Üƽ!ĜP!f ĜNjƨĂŢ Łŏzŏhźƽ ŁơĂ! ĜnjLjd‡Ă ÜƨŏĂŢk!f Ŏ5 ŁZĂƨĂ

.Łdžŏƨǂ lĜŏơh ýdžŰfĂ ÜŁơfƨ!fĂ CĂĝnj!f LJdž YĂLjh ŇΣơŏ NJkźzη Łŏ ƽLj CfĂηD LJZ ƨhzk!

Ɣh ù h Ĝù!ĜkĂ lƨĜ ư Lj ĝfĝƨk Ü(CfƨưP Łlŏĝơ) ĬźZ ýƨLjŏ ƨƽdž!f LJD ƘĜŏhŰf LJdž Ơ ư kŏĂ

Łùŏơ ÜŁh ŢP Ư ƨD ĬźZ ýƨLjŏ Ănj5 Ülĝŏĝŋ lĜŏơ Ĝnjŏ5 Ł zhŏ Ĝdždž ÜĜnjŏźZ ƽpĜ kdž!f ƨƽdž!f fŖNj ƨŏP

.lĜŏơ ĜNjĝŏƨŏ!

Ŏùƽ5 ÝŁŏ ù!ĝLjŰf lĝŏ Ţ l!f Ŏ5 ƨƽdž!fĂ ÜŁźźNjĜŋ!f lĝŏ Ţ l!f Ŏ5 ƨƽdž!f LJŏh Ơ ư fĂ ƨƨ5 ĜLjNjĂ

ĜùŹĜp Ƙ!Ĝơkù fĂ ĜnjźNjD LJdž ƘźP Ŏk!f lƨƽldž!f ƨĜŏĝ!fĂ ýźƽ!f ĬźZ ƨƽdž!f ýƨLjŏ ŁźźNjĜŋ!f lĝŏ Ţ l!f

Ĭ ùźZ ĜùLjNj ƨĜƽdžŰf ýƨLjk LJŏơ ĬźZ ÜĜnjŏLj‡Ĝ LJdž ƘźP ĝpĂ ÜCĜhU!fĂ ţ ĂơĂź! ĜŁƨƨ ldžĂ ĜŁƨƽ Ţ

ŎùNjĝƨkĂ ÜĜNjƨĜdžX Ɲ ư LjkĂ ÜĜNjƨĜŋTD ƨh‡kĂ ÜĜNjƨĂŹ ƨnjUŏĂ Ĝnjkƨ ư P ĝfĝƨk5 ÜCfƨ ư P!f Ư Ĝŏƨ!f

.Łźŏdžŋ!f LJfĂ!ŰĜh

fŖùƛD ll ƨkŏ ĜŁơ ĜŁFĜ‡ ĜnjLjdž ýƨŋŏ5 ÜŁhĜơ l!f ljŖNj ĬźZ lĜŏơ!f Ŏ5 ư ŏ LJD ƨƨĜT!f YĜƽk l f ĝpĂ

ƘĂŢù!fĂ LJĂùź!f Ƶ ùŏUĂk ƨ ùŏƨƽ LJZ ll!ŖĂ .NJ!Ĝơ LJĂ‡ƨĝŏĂ Nh LJĂ lơŏ5 ÜLJŏƨPŰf Ŏ5 Ĝźƨ!Ĝh

.Ł‡ƨơ!fĂ

© Arabic Digital Library - Yarmouk University

ȘĂȘùȚ!ƒ Ș‡Ȝù5 ÜĞnjŬŏ‡Tùk! ŧŏȘĂȘư ù!ƒ Ș Ţ ĞljƵ!ƒ ŷ‡ ljȜNj ȘƵdž!ƒ ŧơĂŬ! ȘƵĞT!ƒ yƶžη ƥpĂ

ĭ Ș Ţ ljƵȚ ȘƵĞT!ƒ LJĞƵk ţ Ğdž‡ .ĞnjkƒȘƵp LJŏȚ Ș !ƵĞk5 ĞnjpĂ ţk Ŏk!ƒ ΘĞŏȘ!ƒĂ ȘƵdž!ƒ ĞĞȚơĂ ƥĂƵȘ!ƒĂ

.ŧơĂŬ!ƒ ljȜNj Dž ţȘ! ƒ ŏPTk!ƒĂ NŏȚTk!ƒ

Ğnjk!Ănjùţ ĬŬƵ ĞnjŭD Ș ŏƵ Üƥ!ƵdžƵ!ƒĂ ŶŏȘƶ!ƒ LJdž ĂŬPk ȘĂţŏdž ŧŬnjţ ȘƵĞT!ƒ ŧƶ! ĞCĞη ƥpĂ

ƒȜùNjĂ ÜĞùnjLjŏȚ Ğùdžŏ5 ŧ5!ÐĞkdž ĂƥȚk5 Ș5ĞljĞkdž!ƒ ĞNjȘ Ţ ĞljƵ ýĞŏP!ƒ Ș !Ƶŏ ŧŬŏdžη ƒȘĂ Ţ DžƥĞk ÜĞnjkƵĞţȚĂ

.ĞNjƥŏȘŏ Ŏk!ƒ ȘĂ Ţ!ƒ Dž ţȘ! ŧŬơdž!ƒ ýĞŏP!ƒ Ș ŏUĂk ĬŬƵ NĞkȘƥpĂ ȘƵĞT!ƒ ŧƵƒȘȚ Σ ‡ƶŏ

© Arabic Digital Library-Yarmouk University

© Arabic Digital Library - Yarmouk University

[illegible]

[illegible]

[illegible]

© Arabic Digital Library - Yarmouk University

© Arabic Digital Library-Yarmouk University

Ł ù dž n j dž Ł dž ö p Ö N j Ă Ü 2 Ć 5 η ! f Ă Ö ơ l ! f L J dž Ć n j Ţ Ń P ö 5 Ü N Ö Ă l ţ ţ L j Z Ư Ƨ ū ! Ƨ Ö dž ! f Ć n j l l ơ ö Ö k ! f Ł Ň z 5 L j ! f

. N ! Ă ƨ L j Ă Ƨ Ö dž ! f Ö Ă l ţ C f Ƨ Ă L J dž l Ă η Ƨ dž Ă

Ł ù ! ţ Ć z dž ý ǂ T ù ö 5 Ü l R Ć P D Ł Ň ! Ć dž η D ž ö p L J dž Ć ţ ŭ Ö L j f ţ Ƨ h Ń ! Ł Z Ć T ! f Σ ţ d ö ý Ă Ū f ă Ă k ţ dž ! f Ĭ Ń z 5

d ù ! d Ń ! f Ɛ ù h P k Ö ù k ! f 2 f ţ Ţ Ū f ý Ł dž k Ö k ! f Y ơ ţ ! f Ă N j ý Ł Ă Ū f Ƨ Ţ L j z ! f Ü Ƨ Ţ Ć L j Z Ł λ ŭ λ Ĭ Ń Z D ž Ă l k

Ć Ł Ć ţ ù L j ţ Ć ù n j Ń z η ö 5 Ć n j L j ţ ù L j d ö Ă Ƨ Z Ć T ! f Ć n j Ţ P T ö Ö k ! f Ł p Ƨ Ć h ! f Y ơ ţ ! f Ă N j Ö L j Ć λ ! f Ƨ Ţ L j z ! f Ă Ü Ć n j Ń P f ţ

N ù k p ŭ Z Ă ţ Ƨ k ĭ R ! f ţ Ƨ h ! f Ă N j Ł ! Ć λ ! f Ƨ Ţ L j z ! f Ă Ü N ö Ń F Ć ţ Ĭ Ń Z K Ć h n j ! f Ă Ć ö Ć Ö z ! Ć h ţ Ă η ö Ć Ł ö Ƨ ǂ C Ć Ö z dž

Ü Ć N j Ă ţ ù ǂ ö ĭ R ù ! f Ư ö ù h Ū f N ù L j Ă Ń h Ć Ł ! Ć dž η f Ƨ U L j dž Ư Ƨ Ū f O L j dž ö R ţ Ü l Ć ö ơ Ă ý Ć dž η Ł p ŭ Z Ư Ƨ Ū Ć h

Ü Ƨ Ć η T Ū f N h Ƨ N j ƨ k Ă Ü K Ć h L j ! f Ö l ţ ö 5 Ü Ư Ƨ Ū f Ö 5 f Ă ţ ö C Ć dž L J dž l j Ƨ 5 Ă ö Ć dž h Ý l ţ ö ţ η Ĺ Ć ö ơ Ć n j ơ L j dž ö Ă

. Ł dž ö U z ! f Ć n j F Ć ö 5 D Ă Ł η ư Ć L j ! f Ć N j Ƨ Ć dž λ h ţ Ă η k 5

N ù ơ L j dž k ĭ R ! f Ƨ ţ ! f Ł J 5 Ü N η f Ƨ P k ţ f Ă N Ń ö Ţ ơ k ! Ł Ö T dž Ă f ţ n j η Ö ư k l ö Ö l ö l ơ ! f d ! d Ń ! f L J Ć ǂ f R ţ Ă

f R N j Ƨ Z Ć T ! f ý Ł dž ţ p Ă Ü ý h Ć l dž L J Ă ţ Ư Ƨ ū ! Ć n j dž ţ l ö Ÿ f L J dž Ł h N j Ă n j 5 Ü Ł Ö T dž Ă Y z k L J Ă ţ Ö k ă ö C Ć dž ţ ! f

: N ! Ă p Ö 5 Ĭ L j z dž ! f

ţ N j Ɛ Ń F Ć ţ Ţ ţ Ń Ɛ f Ƒ ƨ Ł ø ø l Ɛ N j ţ ø ø l ø ø ø Ł Ž D ž ø ø D Ž ƒ ĭ ţ Ƒ Y Ł j Ł ø ø Θ Ł Ž D Ž

d ù ! d Ń ! f K Ć ù h ơ N h T ù ö ĭ R ù ! f Ƨ Ö dž ! f f R n j h L J ö ƨ k k Ă Ă N j ƨ k Ö k ! f Ư Ƨ Ū f Ĭ ! ţ Ƨ Z Ć T ! f K 5 k Ń ö Ă

: N ! Ă p Ö 5 Ü Ć N j ţ P L J Ń ƨ ö ĭ R ! f d ! d Ń ! Ć h Ł p Ƨ T dž Ĺ Ć k 5 Ć n j Ţ P T ö 5

Ɛ P ţ ţ ơ ţ F ø ĭ ø ø Ł Ł j Ł ø ø D Ž Ĭ Ł Θ ø ø Ł N j

Ń Ĭ Ł Ć Ń Ĭ Ł Θ Ĭ ţ ţ p Ł Ł Ɛ ţ ţ l Ł ø ø Ů Ł Y

Ń Ĭ Ł Ć Ń Ĭ Ł J F Ł ø ø Ł H ţ f ţ c Ł 5 Ń j ø ø ø Ł

Ń Ĭ ø ø D Ž Ń ţ c Ł ţ F D Ž ø ø ƨ D Ž ø ø ø D Ž Ł j Ł Ć Ń j Ł

© Arabic Digital Library - Yarmouk University

Ł ù dž ö l ! f S Ă Ţ ù ö ý h Ü S Ţ ö dž ů ! Ư S Ů f G nj o ţ j dž ö Ö k ! f Ł ö ! G dž ŋ ! f Ł dž ö l ! f þ o þ ţ j Z S Z G T ! f Ž l ö Ť Ă

:ý Ă ù l ö 5 Ü l G ö o ! f G nj ö 5 Ł z h ö 5 Ü Ł z l h Ť ! ţ Ł z l h L J dž ý ţ j k ö S ö P L J dž S Ţ dž ! f f R N j N ů dž o ö G dž Ă Ł ö z s ţ j !f

ŋ Ł ø ů Ł ţ j F ů ø ø Y D ž ĩ G F ø ø ø y k l F ø ů N j ø ø Θ ţ i N j ø ø ø ĩ s Ł j ů D Ž ţ l Ł ů ů Ł

(č) ů ŋ G R ø ů ε Ł ĩ Ł ε N j ţ Ł j ĩ ţ ţ l ø ø Θ G l s Ł Θ ø ø ø Ł ů Ž Ł ĩ ô ŋ ø ø ø Ţ ü l n j Ł ø Ł N j

ů Ł R Ţ N j ţ D ž ø D Ž ů F D Ž ů ε ô Ł F G Ł ŋ ε Ť ţ ţ l G ø ø y Ĉ Ţ N j ą f ø ø ø ĩ G l ů ĩ ů F y ĩ D ž D Ž

Ů ţ G ù ů G Ł ł dž ů S k k ů ţ Ü G n j ţ s ơ s Ö ţ Ł ů l S k ŋ dž L J ö h u G z λ G n j L j d ł Ă Ư S Ů f Y G z T L J ö h u ă Ă ů k k ý Ă ö ŋ ! G ţ

.G n j d ž ö z L j Ă G N j S ö P h l j G ö ţ l S d ž G ε N ö ! ţ ý Ţ k Ă

G ù dž f R Ł ù ţ Ü L J G ł dž Ť ! ţ L J G ł dž L J dž (Y ơ ŋ ! f) N ů h ţ ţ Ă ŋ ö G ů ţ G ơ G ů G ŋ L j ţ O ö S ! f L J dž S Z G T ! f ý z ŋ ö Ă

Ö ù ţ ů ù ! R Ă Ü S ö ŋ dž ! f Ă Ł ł S ơ ! f Ť ů Z G N j G ů ţ G ů G ơ G N j þ ů ŋ Ă G n j h Θ G Ţ Ü G n j k ł S ơ Ö ţ K d Ţ G h k G n j L j D Σ ơ D

:N ! Ă p

ů ø ł G G ţ Y ø ø G D ž D Ž L j ĩ N j þ Ł ţ ŋ ł ø ø G F ĩ Θ ø ø ø ů ε ô F l ø ø G D G ł f F ł ø ů ĩ Ž l F G

(Ď) ů ł ů N j F N J ĩ ł Y N F T n j þ l s ů ε Ť ţ ţ l ø ů N j D ž d F ø ĩ ε N j þ ă ŋ F ø ø Θ ů F l N j N J ţ

ů D Ž D ů ŋ f ø ø ø Ł F D Ž ł l ł ε þ ø ø Ţ G Ł ε P F ø ø Θ F N J ĩ ø ø ţ Ţ þ ø ø G ů ε D Ž D l N j

G ů Z f S O ö S ! f S ö Ţ k R ţ Ü Ł ł S ơ ! f Ă Ł ö Ă ö ơ ! G h D ž z s dž Ă ơ ţ Ť ů Z Ł h G ơ ŋ ! f l j R N j þ n j T dž Σ ŋ d k ö G L j N j Ă

þ ù Z S ! f S ö Ţ ù ö Ă Ü l G ö o ! f G nj ö 5 G Ł h k ! Ư S Ů f C G ŋ S D ý ł Ö 5 S ö ŋ k G þ Ă L j Y ơ ŋ ! f O h Ţ k Ă Ü N ů h ţ Ť Z S ö

.S ö ŋ dž ! f Ť ů Z ý h Ú f l j R N j N ö 5 G Ł o ö ĩ R ! f Ţ Ă ŋ ! f ţ S h ! f ý z ŋ ö Ă Ü N ů h ţ N ö 5 S ŋ s ö ĩ R ! f Ö Z f S ! f K Ă Ţ

---

١ - المتأق: أي الملآن .
٢ - الروايا: الأبل التي تحمل الماء.

© Arabic Digital Library - Yarmouk University
© Arabic Digital Library-Yarmouk University

ƧƵƬù!ƒ Ǒùnjljǒ LJƊ ǾƶǒhƱƩ!ƒ LJdž LJǴǂ ĉƯƧū! ǴǴdžǏ!ƒ NǒƩƶk ǐ Ɽ!ƒ DžǒƱƶ!ƒ DžƧǂ!ƒ ƒɌNj DžǴdžƊĂ

Ư ǒùƵǒ5 ÜNƱƠĂƧ N! ƚƥǒƵƊ ƚǾdž ǴnjljǂǂĂ ÜĉƯ ƧŪƒ Ǒ5 ǾǶƥk Ǒk!ƒ lǴǒơ!ƒ ýƒǓƥ ǏǾƵ NƱơǴơ!ƋƱ NƱkƥǒ Ƭp

:N!Ăp Ǒ5 Ơ ư kǒ ǁ!ƚĂ ÜNƱǒ5 lǴǒơ Ǔ ǴƚǾdž LJǴǂ ǴdžƥƶƱ ǴƩǴƬljĂ ǂǒĂǒơ

ǾƱƶƱøǁε l NjƊž Ǐƶ ƝNjƥǁε ĉYƒǐΘ!	njƥkøøøǁε ƶε ǾNjøƱ ǿüǴε ƥƱƵ ĉl εP
ǾƱƥøøƷ ƥǐøøƱǁε ƊƱƒƶ ĂǾε£ǂNj	njƱǾøødžǁƒǴ εƥøø!ƶ ƊžTε£ǁε ĂǾkǂƶ
ǾƱƶøǂ ƥNjdžǁƒǴ ûǐǂǁε ĉúøøư DžƊž	ƩlǂǂøøΘ ǿε øø! ƱƱøøǴTǁε ƊžƊ!Nj
ǾƱǐ üøø! DžƊž LJƱǐøT Ǐƶ ƥƥƊƒƲ	ƒǴøøljP ăƥƱøøǂ Ƨ DžøƱǁε ƊžƊ!Nj

ljƦùNj LJƊ LJǾhĂ ÜƥƱη!Ǵh (ăƧλ!f) Ư ƧŪƒ ƧĂƬĂ ΘĂƧ!Ǵh ƧƵdž!ƒ ƚƒƧƵp ƧƵǴT!ƒ ƧĂƬ ƥl!

Ǵnjǒ5 ǁƒƧơ Ǔ lƥdžǴNj ƚLjǴǂ ⱤƱ ƥƶh ǴNjƧǴηTƊ ƚdžLjĂ ƚŘ ư PǴ5 Ý Ư ƧŪƒ Ǒ5 lǴǒơ!ƒ ƚλh ƥp ƚƒƧƵ!!ƒ

ƧùλƊ LJùdž lƧƱùǒĂ ǂLjdžǒ OƱjƧƶkǒ ΘƒƧ LJƒĂTLj ǴnjljǂǂĂ ÜǴnjǒLjλk Ǒ5 ýǒǴdžƶkk LJǴƬƐŪƒ ƚƦPƊĂ ÜlǴǒơ ǓĂ

ƱƲ ù ǂ NLjdǂĂ OhƬ!ƒ ýƶηǒ Džƛ .Ǵnjǒ5 lǴǒơ!ƒ ǂ hĂ ÜǂƶǒhƱƩ!ƒ ǂLjƱLjƊĂ ƒ ǒPTk!ƒ LJdž YĂLj ƒƦNjĂ ÜƧǂǶ!ƒ

Ư ƧŪƒ CǴùηƧƊ Ǒù5 ǴnjǏƱƧk ǑNjĂ Σ džT!ƒ ǂƶTƊ ƧĂƬǒĂ ÜƧĂLj LJdž Nλƶhǒ Ǵdžh DžǔƱ!ƒ ýǒƧǒ LJǴƱLjƱ

.NơĂ ư ĂĂ ΘǴhƬ!ƒ ƧǴTƚLjƒ LJƶ ǂǒǴLjǂ ÜNƱh ǁǴƱdžŰƒĂ ljƥǒƬ Ƴƶ Ƭǒ ƧƒǴƩƱh

ǁù!Ɽ Ǒ5 ǴnjLjƊT ƥǒlƶk!ƒ LJdž ĂǏPk ǂǏnjƱ ƚLjǴǂ ǴnjǏdžƶkƱƒ Ǒk!ƒ ƧƵǴT!ƒ ǂƶ! ǏLJƱ ýĂl!ƒ LJǂdžǒĂ

.ƵhǴƱ!ƒ ƩƦĂdžLj!ƒ Ǒ5 ǂƶǏ!ƒ LJƊT

© Arabic Digital Library - Yarmouk University

© Arabic Digital Library - Yarmouk University

© Arabic Digital Library-Yarmouk University

[illegible]

[illegible]

[illegible]

LJŏhŭŏ DžĂ ÜlƧdžnjljdž!f YĂdžþ!f NhvTŏ ĭ Ŗ!f Ƨŏƨƹ!f ƧƵdž!f fŖnjh Ư ƧŪf ĭ ĂkƧk5 ÜlƧŏƨƹ ĠnjƵĂdžþ Ƨþơkk

ƴŖùƵ ýĂŪĠ5 ÝLJŏƵ!f LJdž Ƨþơkŏ ĭ Ŗ!f Ŏlŏlơ!f ydžþ!fĂ (ƧƵdž!f) ĭ ƨĠηdž!f ydžþ!f LJŏh Ġp25 ‖ ĠljNj LJD

Ƙơ l ùdž þùpĂ ÜĬ ĂljŪf lƧĂŢ ƧƵĠT!f þljƵ ƘŖPkf Ŏk!f ŦhĠơ l!f ljŖNjĂ ÜШĠηD OŇdž ŎljĠĂ!fĂ Ƙf25

ÜŃƴ l ùơ ƴ ǂ l ljŏ CĠdž ŦhĠơ l!f LJǂk Dž!Ă . Ư ƧŪf ĭ ĂƧk! ĠnjƵĂdžþ ƘŇƵNjĂ ƘŖþ5 ĠhƲŢ!f OŏƧ ĠnjŏŇƵ

Ƙ l ùkǂf Ŗ Ü Ư ƧŪf ĬŇƵ DžŏUƵ Ƨ ĂD Ġnj! LJĠǂĂ ÜĠnjŏ ư k l k ĠdžĂ lĠŏơ!f ƘĠhŇƵŏkdž ýǂ ydžơk ƘljĠǂ ýh

.ĠNjƧĠNjƨD ƘljfþƨfĂ ÜĠnjkĠhlj ƨƧĂd5 CƧƨ ư P ŦŇơh

ýÃùơkk Ġùdžljŏơ ÜĠNjþùŏ!Ăh y ư Ƨdž!f ŇžŪf ƵhƧk Ŏk!f Ŧdžŏdžơ!f ŦpŭƵ!f LJdž ƧƵĠT!f þŏƨk l ŏĂ

ÜŦhĠơ l ù!f NJh ƘCĠη ĭ Ŗ!f ÜƧŏƨƹ!f ƧƵdž!f ‖ !Ŗ Ŏ5 ýĂdžkdž!f NJdžD ƴŏŇơ Ĭ!ǫ ƨĠkTŏ ýƨƵ Ĭ!ǫ Ư ƧŪf

Ư ƧŪf Ŧùηơ ăþùdž Ĭ!ǫ Ŧơ ư fĂ lƧĠTǫ fŖNj Ŏ5Ă .ŦhĠơ l!f NJŇdžơk ĭ Ŗ!f ƧƵdž!f Ĭ!ǫ ƨĠkTk Ŏnj5

ĂD ƘĠùhlj Ĭ ùŇƵ Ƨ Ţ ùkl k Ŭ ŦŇdžĠǂkdž lĠŏơ ĠnjFĂ ư ĬŇƵ Σ l ƶkk ŦpŭƵ ĠnjljŏhĂ NJljŏh ŦpŭƵ!Ġ5 ƧƵdžŇ!

.LJfĂŏơ ĂD LJĠ l ljǫ

ýùdžŪf Ĭ ùŇƵ DžĂùlk Ŧŏ l ƨlj Ŧkƨ! LJƵ ƧþĠŢ lþŏŢ !!f ljŖNj Ŏ5 lĠŏơ!Ġh DžƵƨdž!f Ăη!f fŖNj ýƵ!Ă

ŎNj ŦhĠơ l!f YĂdžþ5 ÜŦǂƧƵdž!f ljŖNj Ŏ5 LJĂdžŇ l dž!f NJŇơ ĭ Ŗ!f DžŏUƵ!f Ƨ Ţ lj!f ƴh l h ‖ !ŖĂ ÜýĐĠƨk!fĂ

ŦùǂƧƵdž!f Ŧηŏklj ƘljĠǂ Ă!Ă ÜLJŏdžŇ l dž!f ţ ŏη Ƨ !Ġơ ĭ Ŗ!f DžŏUƵ!f ƧĠŢ kljŬf fŖnj! ŦηnjhĂ ΘƧ5 YĂdžþ

ƧƵĠTù!f LJD þǂĐŏ Ġdždž ÜĬ l DĂ LJƨơ YĂdžþh ƧĠƵdžD LJdž Ġnjŏ5 ĠdžĂ ŦhĠơ l!f ƧƵĠT!f ƧĂŢ! ‖ !Ŗ Ƨŏƨ

ŦùƨƵ ĠƵ!fĂ Ġnj!ĠŢ ùŏg þùŏƧŏ Ŏk!f lƧǂƨ!f LJƵ ƧŏhƵkŇ! Ƨ Ţ ĠljƵ LJdž Ġnjŏ5 Ġdž ýǂh ƧƵdž!f ŦơĂ! Ƨdžλk l ŏ

Ŏk!f ŦŏƵfþhŬf NJkhƧηkh ĠdžĠdžk ƵhkƧdž Ƨ Ţ Ă!f ŇJDĂ ÜƧ Ţ lj!f fŖNj ƴh l h NJŏŇƵ ƘƧƵŏ l Ŏk!f ŦTĠŏη!f

.ŦŇ l ƨlj!f NJk!Ġơ ĬŇƵ Σ l ƶkk

© Arabic Digital Library - Yarmouk University

Ŏùk!f ŧùƶŏhƱ!f ƧNjfĂƱ LJdž lƧNjĞƱ ĭđŧ NŁjǫ ýh ÝDžFfþ LJƨơ ĂD DžFfþ ΘƧsh ýŢkŏ Ů ƧƱdž!Ğ5

ÜƧùƱdž!f lƧĂŢ ĬŁƶ Ğnj!ŭƱh ŎlŁk Ŏk!f ŎNj ŧŏƧƶT!f ŧŏđƧ!Ğ5 ÜƧƶĞT!f ŧŏđƧ ϒlơ DžlkƧkĂ LJĂŁkk

ƧƶĞTù!f Σùsłj ĶùłjĞŧ fRǫ Ülþŏƶl ŧơƧsdž LJĂŧkĂ Ü‖!Rŧ ƧƶĞT!f LJĞŧ Ğdž fRǫ ÜŧhŏFŧ ŧłjŏƨơ LJĂŧks5

NJk!ĞơĂ ljƧĂƶT ŧ5Ă ĞnjƶĂƱŏ lƧĂŢ!f DžlƧ Ŏ5 ƧNjĞdž Σŏþdžơ LJhĞ5 ÜýđĞsk!fĂ ΘƧs!f ƧƶĞTdž þlηk

Ơùưf Ă ýŧTh Ƨhƶŏ fRNjĂ ÜLJƨơ!fĂ ĬlŨĞh Ơ5Ʊk ĞnjŁƶηŏ ĂD ÜŧηnjhĂ ĞơƧ5 yTk ĞnjŁƶηŏ5 Üŧŏlsłj!f

.ƧƶĞT!f þljƶ ŧŏljs!fĂ ŧŏƶfþhŬf lƧþ!!f LJƶ

Ƨŏɛ ÜĬ!ĂŨf ŧŁNjĂŁ! ŧŏĂp Ƨŏɛ Ăþhk Ŏk!fĂ ÜĶĞnjŏhTk!f ĬŁƶ NJkơĂ! DžlƧ Ŏ5 ƧƶĞT!f þdžkƶŏĂ

Ğùnjljdž ýùƶηŏ5 ÜĶfƧ5Ğùljkdž!f LJŏh Ƨŏ!đk!f ĬŁƶ ƧƶĞT!f lƧþp ‖Ƨþŏ NJŏhTk!f ƧŢĞljƶ Ŏ5 ŧpþdž!f LJD

Ăùnj5 ..CĞŏùTŨf LJŏh ƱhƧ!f ĬŁƶ lƧþĞp ŧdžŏƱƶ ŧŧŁdžĂ ylfĂ ýĞŏP LJƶ Džljk ŧŁŏdžη ŧdžηljdž fƧĂŢ

ÜĭƨĞùηdž!f ydžþ!fĂ Ŏlŏlơ!f ydžþ!f LJŏh ŧƧĞs!f LJĞŏh ydž ŧŏŧĞh!f lDƧdž!Ğh ýĂŨf Ķŏh!f Ŏ5 ŧdžŏƷ!f NJhTŏ

ĞljĞŏơD ĂhPŏĂ Ğljơ LjƧĂlj ydžŁŏ ŁfƧlh ljĞŏǫ ĞnjhTdž ŧhĞơl!f ljRNj ýŁPkŏ ĭR!f ÜŧƧh!f ƧŏĂŢk! ýlklj DžX

‖ùŁk Ŏù5 CfþùƶŨf ŧùhŁƷĂ ŧŏƧơ!fĂ ýđĞsk!fĂ ΘƧsŁ! ƨdžƧ ĂNj (ŧƧh!f) ŁfƧl!f fRNj LJǫ .ăƧPD

.ŧŧƧƶdž!f

ŧùŏƧƱ LJùƶ LJŏdžŁlùdž!f ΣĂsłj ĬŁƶ ĶƧƱŏl Ŏk!f ΘƧs!f Dž!Ğƶdž! ƧƶĞT!f Σlđŏ LJD þƶhĂ

.‖ƧĞƶdž!fĂ ýŏP!f Ƨ ŢĂ! ýlklj ÜΘƧ5Ă ăƧThĂ lĞŏơ LJdž Ğnjŏ5 ŧh ĞdžĂ ƧƱdž!f ŧơĂ!

LJùdž ĞnjkĞƶĂùưĂdž Ķþþƶk LJǫĂ Ŏnj5 ÜŧŏĂưƶ!f lþơĂ!f þlηk Σŏþdžơ LJhf lþŏŢp LJD þηk

ljRùNj Ŏù5 LJŏdžŁlدž!f ƧĞŢklf LJŏh Ğlŏ٦Ă ĞƱhƧ ƱhƧk ĞnjLj35 ÜLJŏdžŁlدž!f ŧŏƧl! Ƨ ŢĂĂ ƧƱdžŁ! Ƨ ŢĂ

ĞNjƧĞηTDĂ ĞnjkĞkĞhLjhu ĶLjŏƨkĂ ÜĞnj5ƧPƨ ĶRPDĂ ÜƯƧŨf NJ!ĂƨLjhu ĶƶƧdžD ĭR!f ƧƱdž!f LJŏhĂ ŧŧƧƶdž!f

.CfƧưP!f

© Arabic Digital Library - Yarmouk University

ýdù5 ŎùNj Ɨdžŏƶ!f ljƦNj LJĂƫk ƥ15 ƧƵĠT!f ĠnjTŏƶŏ Ŏk!f Ɨŏ ƚ5lj!f Ɨ!Ġơ!Ġh Ɨ|ŏƛĂ Ɨ|ƚ Ƙ/ƦR ŎNjĂ

CĠŋ /ƦNj! ÜljƥƦƧD Ġdž ƶƩơƚĂ Ü‖!Ʀ LJĠƫ ƥpĂ ÜDžĂƧ!f ŎƚƵ Ƨ Ġƫ Ƭ klj Ŭf Ŏ5 ƧƵĠT!f Nhu ýCĠ5k ŏ Ʀ!f ƧŏP!f

:Ġnjƶƚƚdž

Ɨ Ƒøøøøƚƚć DžŏƫøøøƫƩ DžƚƚŽ Uøøƚ Džć Ăƫ Y ăhuøØĠNjPY ƶNjøøøƨŏ ƒyDžŋ ąhuƫĠƨDžNj

.ƫŏlj‡dž!f lƧĠƶkƚŭf ýŏhƚ Ŏƚƚ YĂdžƥ!f YĠŏƚlĠh ƧƵdž!f YĠŏƚljf ƧĂ Ƭŏ Nŏ5Ă

:N!Ăp Ŏ5Ă

Ɨ ƒƚøøøƶNj ÛƒNƩ5ŭøøøCĠć DžDŽ ÛŬƏƒøøƨĠ lyøø Ƭƥƥƶ lƥq DžŏΘ ƒljƒGĠT ƒNƚƫƥDŽ

Ƨ‡Ʀ yƶ ÜNhu NhuTdž!f Ƨ ƦơĂ ÜNhuTdž!f Ƨ‡Ʀ5 Ü‡ƶ ư Ƨdž lƩdžĠh ƫhĠơƚ!f NhuT Ʀ Ý‡ŏlj‡dž lƧĠƶkƚf

lƧĠƶkùƚf ŎùNjĂ ÜĠƚư ùŏD LJĠƚljƫh OŏƧ!f NhuTĂ Ü(Ƙƶ ư ƧD) N!Ăp ĂNjĂ Ü Ƨ ĂƦơdž!f Dƨƨ/Ă! LJdž CŎT

.ƫŏlj‡dž

:N!Ăp Ŏ5Ă

Ɨ Ɛƥøøøƨƫƒƶøøøƫƨ DžDŽ Njƚƚƚ

© Arabic Digital Library - Yarmouk University

© Arabic Digital Library-Yarmouk University

Ǵnjdžþùþ Ǒùk!ƒ ƧĂŢù!ƒ ĶJD Ƨǒƹ Ł!Ănjǰ!ƒĂ ŁƵǴǰh!Ǵu ƨǴkdžk ǴljǒþǒD LJǒhu Ǒk!ƒ lþǒŢ!!ƒ Łƺ! ĶJǫ

NJ5ŢĂĂ ljƧǒĂŢk ŁþþĂ ÜŁdžǒƲƶ!ƒ NJKhuNjĂdž LJƵ ƨŢ‡ǒ Ǵdž ýǴdžη!ƒĂ ŁƵĂƧ!ƒĂ lþη!ƒ LJdž Ǵnjǒ5 ÜƧƵǴT!ƒ

.ŁkdžǴŢ!ƒĂ Łǒơ!ƒ ŁƶǒhuƵ!ƒ ƧNjǴƲdž!

© Arabic Digital Library - Yarmouk University

[illegible]

[illegible]

[illegible]

© Arabic Digital Library - Yarmouk University

© Arabic Digital Library - Yarmouk University

© Arabic Digital Library-Yarmouk University

© Arabic Digital Library - Yarmouk University

© Arabic Digital Library - Yarmouk University

© Arabic Digital Library-Yarmouk University

Ŭǫ ďźNjƥĺĵŻ ĺŘŰ!ƒ ĺĵŘNj ýďźk‡k ŰĂ ÜĺŘŰ!ƒ ł ƶĥďž Ŏnj5 ÜďźnjĺĵĂŏŻ NŏŰŻ yſk ĭ Ř!ƒ ŎďžĂŏ!ƒ ƥnjTďž!ƒ LJďž ƒĆƨη

.DźNjƥFĞ Ţ !! łďžƥłďž ĞNjĂŰźη5 ÜĞnjĺĵĞĺĵƥ ƨ Ţ ĂĂ ƨďžP!ƒ CĞ ǫkơĞh

ƨ ù Ţ ĂĂ Ğnj|ĺĵĂƨĂ ĞnjFĞ5 Ţ h ýƨƹkŏĂ ÜĞnjpƒŘďžh ŘŘŰkŏĂ ÜĞnjh Dźŏnjŏ łhĂhơďž ƨďžP!ƒ ƨŻĞT!ƒ ýźη5

łùŏŰNjĞη!ƒ CƒƨźT ƥĞkŻƒ ŎkƒĂŰ!ƒ CĞ ǫĺĵ!ƒ LJďž ĞďźNjƨŏƹ ĂD Ỳĵŏƨ ĂD Ĭ ďźŰ ǫ ƨ‡Ř LJŻ Ğ ơĂŻ ÜĞnjkƨĂ Ţ

.DźNjƥFĞ Ţ p y!ĞŎďž Ŏ5 ŰJnjĺĵŻ łŏƥơ!ƒ

ỲĞnjùT ŎùNjD ÜLJĂŏź!ƒ ƨnjhŏ ĭ Ř!ƒ ĞnjĺĵĞźďž!Ă lƨďžP!ƒ ĺĵŘNj CĞ5 Ţ LJŻ ýCĞ ǫkŏ ƨŻĞT!ƒ ΘƒƨĂ

N! Ğkŏƨ Ỳĵź!ƒ CĞďž LJďž ýźη CŎơďž Шƒƨǫĺ ŎNj DźD Nh ƨĞUĺĵŰƒ ŘIŰźk5 ÜŁďžŰUďž ŁŰŏ! Ŏ5 ŎpĞǫk yďžŬ

ÜĞùnj! Ğǫĺ ƨ‡ ĺĵƥŏ LJďž ŘŘPkƒ CĞĺĵơ ΣĂƨŻ ŎNj DźD ÞN!Ăơ LJďž ý‡ ĬŰŻ ĺĵƨĂĺĵh ỲTŏ5 ÜNŰŏk5 Nh ƥIkŏ

ΣĂƨź!Ğùh Ğnjs Ţ ùŏĂ Ü2ùďžP!ƒ ƒ PTŏ Ănj5 Ü(Ỳhơ!ƒ) ĞNjĂŰźk Ŏk!ƒ Ğnjźŏ ĞIsh NkƨďžP ĂnjŰ! ýŰďž ƥĂ

. łŏĺĵĞǫĺĵǫ ŕ5 Ţ ĞnjŏŰŻ Ğŏ5 ơďž ÜĞnjŏǫĺ ƨ‡ ĬŰŻ łĺĵŏƨkďž!ƒ

ΘĂƨùŰ! łùďžƨŭďž ŎùNj ýùh ÜĞhơ Ţ !ƒ ΣĞ5ĺĵďh ĞnjhƨĞT Σ 5ĺĵ Ŏ5 ĞNjƨĂDĂ Ğnjkơ ƒƨ ƨĂ Ţ ŏ DźĂ

:N!Ăƥ Ŏ5 ‖ !ŘĂ ÜNIŏIT! ŏIT!ƒ łďžƨŭďž łηnjkhďž!ƒ łơƨ5!ƒ

ŕƒ ƥøøøł5ε ƥøǫĺ Ú ηøøĞT‖εNj Û l ƥøøĞ ƒøøĞT‖ε ƨ ƒøƨďźε Û ƨ øƨďź‖ε ŕŏŕǫĺ ƒĭ

ƨNjƥù!ƒ DźĂùďźNj LJďž Nh Ğďž ýŏƨk5 ÜỲŰŎ!ƒ ĞnjpƒŘďžh ykďžkǫŏ5 ÜĞnjpĂŘŏ LJD NhŎĞPďž LJďž ỲŰŎŏ DźĂ

.NhƒƒĂĺĵĂ

ŘĞUơ! Ŏ5 ŘĺĵĞ‡ Ř ÜNpĞ5ƨ yďž ƨďžP!ƒ Ğnjŏ5 Ĭ ǫkơƒ Ŏk!ƒ łďžĞź!ƒ CƒĂηŰƒ Ĭ !ǫ ƨŻĞT!ƒ ĞnjŰĺĵŏĂ

:N!Ăƥ Ŏ5 ‖ !ŘĂ ÜĺĵĞ‡ďž!ƒ ĬŰŻ DźŰPk ýƒƨk Ŭ łďžŰU!ƒĂ ƨη5!ƒ ýhƥ Ğďž

ŕƒ øøŰPøĞ Ljøĭǫ ĐźƒøΘƥøƨ‖ε ŕƒ ƥøøøŢĭ Đźć ƥŰ2‖ε ƥNjøŢ‖ DźƒøøΘ ǫøøøs‡ǫ

© Arabic Digital Library - Yarmouk University

© Arabic Digital Library - Yarmouk University

© Arabic Digital Library - Yarmouk University

NhvTùdž!f Ƨù‡ŘĂ ÜLJĠ˥ùLjƎh Ư ĂƧ!f NhvT Ř ÝŦŏLj‡dž lƧĠƶk˥f (Ư ĂƧ!f Ƨ‡˥) N!Ăp Ŏ5Ă

DžƨfĂù! LJùdž CŎT Ƨ‡Ř yďž ÜŦŏLj‡dž!f lƧĠƶk˥Ŭf ýŏh˥ ĬNƵ (LJĠ˥LjŬf) Nhv NhvTdž!f Ƨ ŘơĂ (Ư ĂƧ!f)

ƥùŏƧƷk ýùƶŋ Ř ÝŦùŏLj‡dž lƧĠƶk˥f Ü(LjƧŏƵ Ĭ ƵƐ) GNư ŏD N!Ăp Ŏ5Ă .(Ƨ‡˥) ýƶ5!f ĂNjĂ Ü Ƨ ĂŘơdž!f

Ƨ‡ŘĂ Ü f pƧŏ GLjĠ˥Ljƹ LJĠ˥ŢƐŪf ýƶŋ ƥ!5 (Ɣ ư!!f ƚGďžGp f pƧk) N!Ăp Ŏ5 ‖!Ř‡Ă ÜCĠLjƐ ƧĂŏƵ!f

LJùdž CŎùT Ƨ‡Ř yďž ÜŦŏLj‡dž!f lƧĠƶk˥Ŭf ýŏh˥ ĬNƵ (LJĠ˥LjŬf) Nhv NhvTdž!f Ƨ ŘơĂ (Ɣ ư!!f) NhvTdž!f

.(f pƧk) ýƶ5!f ĂNjĂ Ü Ƨ ĂŘơdž!f DžƨfĂ!

:N!Ă˥h Ƨdž˝P!f Ƨ ŢĂ yhĠŏ! ƧƶĠT!f ƥĂƶŏ Dž˝

Ńf øøøNJø‖ ƷNNjƥ ŭøøDŽFøΘ ƥFøDŽ ‼øƨШ ℙøøŬ℗Nj Ź˥ NjøƼFøĭ Ljøĭøƺ ƹƥh˥ l Fø˥lj

yTŏ Dž˥ŋ Ŭƹ ŎNj Ďdž lƧdžP!f ljŘNj LJ‡! ÜƧƥ!Ch Ƨdž˝P!f Ďnjh Ƙŋƨdž Ŏk!f CĠdž!f ƘfƧƵƥ ƧĂŢŏ5

.ĠnjkƶŏhƵ ýƶƼh ĠnjhƧĠT Ƨ Ăŋ Ŏ5 lƧfƧơ LJdž N‡Ƨkk Ďdž! Ghnj!

: ýĂ˥ŏ5 ĠnjhƧĠT Ŏ5 ĠNjƧƛD Ƨ‡ŘŏĂ

Ńf ƥøøøŬø‖ƐNj FøNJøďDŽ NjøNƎ‖FĠ ƥ˥ øƼƥNjć ĄYƥ℗T FøNJøĬĭøŝøƨ Njø‖ ăYNjøŃƼ5

Ńf ℙøШďƐ FDŽ ăqøøøďY DžĭøƏĭ˥‖Ɛ Ɛ øŬø‖ć FøNJøÐNjƥ Ljøĭ˥a ƷNNjƥøø‖Ɛ ƭf ℙøøШĭ

‖!Ř˥h fƧhƶdž ÜĠhƧƵĂ ĠơƧ5 Ł˥ŏĠdžkdž ƚGhLj!f ŝfƧĂD Ġnjŏ5 ƚdžLj! ÜĠnjkpfR Ă! CĠdžŢ!f lƧPŢ!Ġ5

GLjĠ˥Ljƹ GnjŬƶŋŏ5 Gnj ŢPTŏ Dž˝ ÜYƧƵ!fĂ ĂnjŬ!f Ł ŏơ GnjhƧĠT ýĠơ LJdž Ƨŏƶk Ŏk!f ÜGnjkƥĂŋĂ Gnj!kƶ LJƶ

ýùdžŋD ĬLJƹ ÜNù!Ă˥h Ƙùŏh!f ýŏŘŏ Dž˝ ÜăƧPŪGh GdžnjLjdž ŷŷ‡ ŝNƶzkk5 GnjhƧĠT ØĂƧ Ĭ!ƹ YŘŋLjk ØĂƧ N!

.Ġnjŏ!ƹ YŘŋLjf Ďdž Ƨ ƼLj!f Ĭ!ƹ CĠŏTŪf

© Arabic Digital Library - Yarmouk University

:NJ!ĂIh LJĞljþ!f Ŏ5 ĞnjλĂ‡džĂ ĞnjIkƵ 2 Ţ Ă Ŏ5 ƧƵĞT!f ŘPďŏĂ

Ńf øøøĈ ø‡ !Ij ŘNjøøøŰY !NjøĭIIε ĬĬ øĬjNj ƒøljqNjøsďY Ĭ øƷ Ĉf øĭŘ IJFĞ ßl høøĬNj

Dżù! ĞnjLj‡! ƨĂηƵ Ŏnj5 ƧdžP!f ĞŘżD ÜNJfŘÞ YŏTŏĂ LJĞ IjÚf ƧnjU NJ! ŎljơIjŏ LJD LJdžƨ!f lþĞƵ LJdž5

ĞNjDĞ5ù Ţ þfþƨf LJƨdž!f CĞdżh Ƙηƨdž ĞdżĬ‡Ă ÜĞnjIŏkƵk ĬĬƵ ýŏĂƎ LJdžƨ ƧĂƧdž LJdž DżƐƧ!f ĬĬƵ YTk

Ƶ ùŏ‡ ĜùnjƵŏhŏ ĭ Řù!f ƧĞùdžP!f ĭ Ƨþŏ Ŭ Ĭkơ ÜYNjŘ!f CĞdżh ƘIdžƐ ‡ư5 ƘĞhơ ĞnjLjĞƵdž!Ă

:ýĂIŏ ‡ŏơ Ij!ŘĂ ÜĞNjƧ ŢkƵf ĭ Ř!f LJdžĂ ÜƘƧ ŢkƵf

Ńf øøljPøIIε ÞƒøDŽ Ĭ ƷhøńŢø2IIε ‡f øøøĞĞΘ ßl þĞ ÐżRøøøøDŽIIε ƒøNJøIIIńjøDŽ ƒøDŽ#I

Ńf Pøø|øIIƒø| ƒøNJøĭƷ 5qøøTIIε ĬĬĞĝøΘƷ ƒøøljþøĞTƒøY ƒøljþƒøÞŽĞI njþq ƒøDŽ

Ĭ ư ùdž5 ăƧλ!f ƘĞơk YĬĬε ƒƨlj‡ ŎƒƧ!f ĞnjljŬŏ Ĭkơ ĞnjIkƵ 2 Ţ Ă Ŏ5 ăƧPD lƧdž þƧŎkIŏĂ

:NJ!Ăp Ŏ5 Ij!ŘĂ ÜýŏĂƎ þdžD NJŏĬĬƵ

Ńf øøĬIøĭĭ ÞNjø‡øDŽøDŽ ĝNjøsøĭĭ!IIε !q DżøDŽ ąε NjøIIIĞ Ĭ ƷßlØ‡ø‡ĬY ńƧ øĭĭþqøøĭĭĞI

Ńf øøøøIIINj qøs ąNjøyøs Ĭ øƷ ńƒøĭøsNj ĬJþƒøTøĞIĞ Ĭ øƷ Ljøĭø‡ø| ńøŢε Nj

Ńf øøøljPNj ..ƒøNJøĭ‡øY þøljqøIIε Ăø‡ĞNj ăhøøøńΘ ƒøNJøĭøƷ YPø‡IIε ENjøøĭĭƷq

Ńf øøƨøĭIIε pεP njþq Ĝε øøøĭĭŭøI łjøĭĭDŽ ßl øĞƨø‡IIε ƒøÞŽø‡øƷ ĞRøĭĭ łjøĭĭøĬĬ

Ńf øøøsøΘøIIε ńĞ !Ğ !Ńøł IIε l øĭĭĞ ĬĬ øłjĞ :LjøĞøyøs Ĭ øƷ ƒøljŘÞøĞĞ PD ŽĬ ø‡5

NJùhơĂ ĞnjÞùh NJĬk!k ƘÞĞ‡ Ĭkơ ƧƵĞT!f ĞnjI Ţzk lĞk5 ĞnjLj‡Ă ÜĞnjh NJĬzk LJƵ ƧƵĞT!f ĞljλÞơŏĂ

Ŏùơ!f CŎTĬ! Ƙŏdž!f CŎT!f ýkp LJD Ğljŏhdž ÜNJŏ5 ΘĂƧ Ŭ þĞdžη ŎNjĂ NJĬk!k 2 ŏ‡ ĞnjLjdž Yηƨŏ Dżλ .Ĝnj!

:NJ!Ăp Ŏ5 Ij!Ř ƧnjUŏĂ ÜYηƨ!fĂ ‡hfƧƷ!f Ĭ!ŋ ĂZÞŏ YŏηƵ ƧdžD

© Arabic Digital Library-Yarmouk University

© Arabic Digital Library - Yarmouk University

Ńƒ øøШøY ŋǏøΘШ Ă‡Y l øĭDŽШ ćhøШNjøT høШNj‡øsøDŽ Ǐøǵ Ǐøljnj Ǐđø‡ø‡5

ÜNIõ5 DžõUz!f ƧλŪf fRNj ǁƧkk LJD ĂƧƹ ŭ5 ÜNIpĂƧZ Õ5 ĭƧŋk Ônj5 ÜNI! ǵnjǶk!! ǵƹĂ]dž ƥŋõ DžĂ

:ýĂlõ ‡ õơ

Ńƒ TøYNj ƥNjƥøY Ǐøƺ Ǐøø‰DŽ Ǐøøljnj ńhøøШƹNjøƹT Ǐøđ‰YƥT‡ Ú ƺƹ øøǐl

ÜYùơõĂ sTùzõ ǵùŏơ ǵljfǵ‡ ǵnjs]Ăh ǵnjzdž ýdžǵzkõĂ lƧdžP!f yǵž ýZǵskõ ƧZǵT!f LJD Uơ‰õĂ

.Y]ơĂ Kǵhlj LJdž yǵj] YĂƧTdž ƥƧŋdž K]õ! Ônj5 ÜNIlTǵZ Õ5 fƧλD ǁƧkõĂ

LJƨdž!ǵ5 Ül]ƥĂŋ!fĂ Cǵs]‰! ƨdžƧ‡ lƧdžP!f LJZ NIλõƥơ Õ5 (LJƨdž!f)ƧƱdž!f ƧZǵT!f Ƨ UĂ ƥl!

ǏnjùTDĂ ǵùlljĂƧ YRZDĂ Cǵllj Ƨλ‡D Ăƥhk5 Cǵdž!f fRnjh ƱŶPk lƧdžP!f ýzŋ fR! ÝƷǵ]k]dž YRZ ǵNjƋǵdž

.ǵƥfRdž

ĭRù!f ÜΘƧ5dž!f CǵÕT!f ÕNj ƥlkzõ ǵdž‡ ǵnjljŪ ÝǵnjsǵĂ Õ5 NIkƥǵŋ]Ă ƧdžP!ǵh ƧZǵT!f s‰zk ýz!Ă

ljRùnjh ǏùUơk LJD YùŋZ ŭ5 ÜDžƧ]ljdž YǵhTĂ yƒǵư LJƱĂ LJdž ÜNIh Kdž!D Ôk!f NIdžĂdžNj NIõ]ljõ ƥp

ŪõǵùskĂ ǵùnjlõkzkh fƧĂƧùdžĂ ǵNjƧƥǵdž Ƨ‡R LJdž Cƒƥkhƒ ǏŏĂƱ KǵõhD Õ5 ǵnjs]õ5 Ü ljƥljZ Ǐljǵ‡dž!f

Ôù5 Ƨùλ D LJdž ǵnj! ǵdž Ă ÜLJƨdž!f Cǵdžh ǵnjŋƨdžĂ ǵNjƥƒƥZ] Ǐõ5õ‡ LJZ ŭ ư5 NIõ5 KhƧ]T ĭR!f Σ‰ŋdž‰!

.ǵnjhƧǵT Σ5lj

y'ùhkkĂ NIùljZ ǏƥơĂ Ănj‰! fƨ5ǵơ KljǵǏ‡ ǏzõhƱ ýǵdžŋ LJdž ǵnjh ǵdžĂ Ǐõ]!ƥljŪf ǏFõh!f ýz!Ă

ĭRù!f ýƨƹ!ǵh LJǵ‡ DžD ǵnj]‰ŋdžĂ ǵnjljǵljƥ Ƨ]ĂĂ ǵnjhƧ]TĂ ƧdžP!ǵh Ănj‰!f fRNj LJǵ‡D CƒĂ] lR‰!f Ƨƥǵ]dž

.ljƥFǵ]p Õ5 ǵz]kdž ƧZǵT!f NI! ýzŋ

© Arabic Digital Library - Yarmouk University

:ýĂlŏ Łŏơ ÜĞnj!Ğdžη 2 ŢŏĂ ÜlDƧdž!f LJƵ Łpơkŏ! ƧƵĞT!f ýlklj̆ŏĂ

Ńf pøøøøƷ pqøĞlƐ Ĉøƹ Ĭƹ ⁦øŰdž żl øłøs ƒøøøNJøĞ üøøøY Ďžā üqølƐ ηøĭłDŽNj

Ńf pøøøl ƒøDŽøDŽ ähøłŢƹ Ĭøĉƒøsøƨ Nj ƒĭΘlƐ ƒNjT Ĭƹ ĆYNjøNJslƐ LJl øýøl

Ńf øøøøøøłøźlNj ⁦ƒøDŽøƷNj ⁦ĵpøź ƀƒøDŽ ĉjøøĈƨDøl DžDŽ Ĭø DŽøƹ Ĭƹ Ăøsűøłƹ

Łùdžā ýƨη pl5 ÜlDƧdž!f LJƵ Łŏpơ!f Ĭ!ϱ ƧdžP!f LJƵ Łŏpơ!f LJdž ýĞlklj̆Ŭf ƧƵĞT!f LJlơD pl!

Ŏù5 ƧùPć YĂưĂdž Ĭ!ϱ YĂưĂdž LJdž f ńPk!f LJlơh 2 Ƨƨŏ Ğdž fRNjĂ ÜĞdžnjljƵ Łŏpơ!f LJŏh ĞƵhfƧ

.ŁŏhƧƨ!f lpŏŢl!f

Ğùnjkơŭdžh ĬNjĞùhkk ÜLJlùơĂ Łơŭdž KfR lĞk5 GnjljdhJ GnjljƵ Łpơkŏ Ŏk!f lDƧdž!f ƧĂŢ pl5

Ğùdž fRϱ ŬĞdžηĂ ŁƵĂƧ Ƨλ⁦D LJĂ⁦k Ğnjlj⁦!Ă ÜƧƵĞT!f ƧUlj Ŏ5 Łńŏdžη ƧdžP!Ğ5 ÜĞnjlTĞƵ ĬńƵ Ğnj!ĞdžηĂ

ŎNjĂ ƧdžP!f KfƧƵp ƧĂŢ pl5 Ü(ýłƵ!f)ùh 2 Ƨƨŏ Ğdž ĂNjĂ Üă ƧPŪf pƨh lƧdž lĞks!f ll ńk Ğnjh Kŏll

Łŏơ ÜƧphl!Ğh Ğnjs ŢĂ Ŏk!f CĞlj lơ!f ljRNj Ƨƨλ Ŏ5 Khŏƨ pp Łf!ūkdž DžĂηljh lDƧdž!f ljRNj Dž5 Ŏ5 Y⁦l ljk

: ýĞp

Ńf pøøøøƷ pqøĞlƐ Ĉøƹ Ĭƹ ⁦øŰdž żl øłøs ƒøøøNJøĞ üøøøY Ďžā üqølƐ ηøĭłDŽNj

ĞNjĈĂùư Yŏƨ DžĂηljh ƧdžP!f KfƧƵp Yŏƨ ppĂ ŁhĂhơdž!f ljRNj Dž5 ƧĂŢ Rϱ Ŏńŏλdžk NńhTk ĞljNj

NJù!ĂpĂ .ĞnjŏńƵ ĬƹƵ ĭR!f Ƨphl!f LJĞƨdž! lpT! lpĂηĂdž Ƨŏƨ GnjljdŁ KkĞh5 ÜNJkĈĞưϱ lĂpĂ Ƨdžl!f ĹLJĞƨdž!

ƨùdžƧĂ ÜNJùh NhTùdž!f 2 RơĂ NhTdž!f Ƨ⁦R ÜDž5 NJ! LJĞlljdh Ƨphl!f NhT Rϱ ÝŁŏlj⁦dž lƧĞƨklf (Ƨphl!f Dž5)

Ƨù̄dž!f CĞùdžh lƧdžP!f Ƨƨdžŏ YĂhơdž!f fRùNj ýƨη DžĂ .(Dž5!f) ĂNjĂ NdžƨfĂ! LJdž CŎTh 2 ĂRơdžńl!

ÜCĞùljŬf Ƨƨp Ŏ5 GnjljdžJ Ĭlùhk Ğdžh ƧƵĞùT!f Ŏll ŏ5 ÜĞŽĞƨdž! Ƨλ⁦D ĞnjńƨηŏĂ (Ğŏơ!f YĂŢ)

© Arabic Digital Library - Yarmouk University

:NJ!Ăp Ŏ5 ‖!ŘĂ

Ńƒ ƀøøøǫ ƑøDŽøDŽ ăhuø‡Ţȝ Ĭø₫Ƒøsøƨ Nj ƑĭΘ‖ε ƒ NjT Ĭȝ ćYNjøNJs‖ε Ɒǫøƴøǫ

LJùdž Ǵnj!ĂĆljk ƀpĂ lƨdžP!f ljŘNj ýǵdžη ƨƨhŏ! ƨƽdž!f UǴ5!D LJdž Ǵŏơ!fĂ ŲĂŢ!f 2UĂŏ ƨŽǴT!Ǵ5

.NJkhŬĂhơdž ƀŏ

ĭ Ř!f ŧhŬĂhơdž!f ŧŏƨ! ƨƨDĂ ƨdžPǶ! Ųŏƽƽƽ

ljĂhd ù5 Üþƒþ ŋŪƒĂ CĜhŬƒ łnjŋ LJdž Ĝp Ƨzdž LJĜł Ĝdž!ĜƱ Ü ǁ ǀdž!ƒ ȿ ơkɭŏ NơĂþdždž LJD þłđŏ Ănj5

NJù5Ƨzŏ Ĝdž DžƧĜłdž!ƒĂ Ƨ ÐdŽ!ƒ LJdž Ĝnj! Ŏk!ƒ łlŏƧz!ƒ łŏhƧz!ƒ łlŏhl!ƒ ǁ ǀk Džŏdžk Ĭ!ǫ Ɣɭ kljŏ ljþŋĂ Üłƨ!ƒ

Üł!Ĝù ŢDĂ łùpƒƧZ LJdž Nhu 2 Ţkŏ ĜdžĂ NơĂþdždž Ɣɭj þŏłđk LJdž ƷƧ5 Ĝdž fRǫ Ĭkơ ÜŎljfþ!ƒĂ ŎŢĜl!ƒ

ÜlƧŏƨz!ƒ Ɣơɭ!Ĝh ƧZĜT!ƒ Ĝnjnjh T Ŏk!ƒ łdžŏUz!ƒ ljĜŏĜƱZ Ŏ5 ýλdžkk Ŏk!ƒ þĂŋ!ƒ ł5Ţ NĜŏŪZ Ɛhɭŏ Θƒ Ƨ

:ýĂlŏ łŏơ

Ńƒ øøøsøłøŪøĭ Ú ăqøłøŪøDŽłǁ ǫqøøĜc ǫþøƨFøƨ ǫNFøDŽøƨ łjøŪNj Ljøǁ Ďžø DŽ

Ńƒ øΘøƨøǁFĜ FøĭFŬøyǁε ǁNjøøĭ ĂłøłŪøĭ ǫłøDŽø5 Ljø DŽ płøDŽøǁε øĭþøƨ Ĭƨ

ÜljĜùŏĜƱZ LJĂ!Ĝljŏ5 yŏdžŋ!ƒ ljƧŏ NJɭŋdž Ŏ5 Ƨdžl!Ĝł ĂNj ýh ÜNJŏh!ĜƱ LJZ Ɣŋkơŏ Ŭ ΘĂþdždž!Ĝ5

Ĝùnjljdž Ĝù!Ĝj Ŭǫ Ư ƧŪƒ LJdž łƨlh ǁ Ƨkk Ŭ Ŏk!ƒ łdžŏUz!ƒ Ɣơɭ!Ĝh Ĝnjk Ƨƨƨ! ĜŏĜƱz!ƒ ljŘNj ƧĂŢŏĂ

ΘƧùŢĂ NhTùdž!ƒ 2 Ŗơ ÜƧdžl!Ĝh NJɭŋdž Ŏ5 ΘĂþdždž!ƒ NhT Ŗǫ ÝlƧĜƨkɭƒ Ĝŏh!ƒ Ŏ55 .ƧƱl!ƒ LJdž ĜƒŏT

.Ɣơɭ!Ĝh ĜŏĜƱz!ƒ NnjŏhTk Ŏ5 ýĜlŏ ǁ!Ř ýλdžĂ .łŏơŏƧŢk!ƒ lƧĜƨkɭŬƒ ýŏhɭ ĬŋZ (Ƨdžl!ƒ) Nhu NhTdž!Ĝh

ÜNkZĜŋùTĂ NơĂþdždž lĂlh ƧZĜT!ƒ þĜTD þl5 ÜłZĜŋT!ƒ ł5Ţh łljƧkldž DžƧł!ƒ ł5Ţ ĜljĜł Ĝdž!Ă

ÜĜưhƒƧ LJĜł LJǫĂ ƔĜnjŏ ĭŘ!ƒ þɭŪƒ ýĜơł NJ!Ĝơ5 ÜLJĜɭƨ5!ƒ łZƧĜldžĂ ýĜkl!ƒ LJŏþĜŏdž Ŏ5 ǁ!Ř ƧnjUŏĂ

:NJ!Ălh ǁ!ŘĂ ÜŎljdžư NŏhTk LJŏkŏh!ƒ Ŏ55

Ńƒ øøŪøłøΘøłŽ LJŭøY ûøư Ĭøǫ NjøljNj ǫNjøøUøƨ LjøDŽ ƀεqøøYŬε Ĭøłŝł

Ńƒ økøĭ !ǁ ǁøĭøƨsøDŽ ûøĭƨøǁε Ĭøǫ NjøljNj łjłøkNj Ăøɭ ŪǁøĭłþNjøǁε þNjø TNJǁεNj

ŎùNj ł5Ţù!ƒ ljŘNj LJŪ ÝlþŏŢl!ƒ ĜĜŏhD LJdž þơƒĂ Ƨŏƨ Ŏ5 łZĜŋT!ƒ ł5Ţ ƧZĜT!ƒ þłD þpĂ

ł5Ţù!ƒ ljŘùNj Ĝùhλk Ŏùk!ƒ ĜĜùŏhŪƒ LJdž ýŏŋp Ƨŏƨ fþþZ þƧĂD ǁ!Ř! ÜΘĂþdždž!ƒ Nhu Θþkdžŏ Ĝdž ƧŏP

:ýĂlŏ łŏơ ÜΘĂþdždžŋ!

© Arabic Digital Library - Yarmouk University
© Arabic Digital Library Yarmouk University

© Arabic Digital Library - Yarmouk University

ÑƒØØØ

:ƧŏƤh Ŭę Ƨ‡Ŗŏ ŭ5 ÜŦhŏƵ NƙƶdžǏĂ yƑfŖ NƙŏŢĂ

ƝƒŘƴ ƥøƷk !øǀNj ÛƥØƨØDŽØǁƑØǀ NjØNJØƹ LJƥØǀP DžØDŽ ƑØďØǁ ƒƑØƲ ƛØƹ !øǀ

ÜýùhŰƒ ƥĠùh‡D Nŏ!ę ƳƧƲĂ ljƧĠkPƒ ƒŖ! ÝĠljƧƶĠT! ƒƥŢǀdž ƟĂƥdždž!ƒ ƚǁƶn ƚĠ5Ţ!ƒ ljŖNj ý‡

:ýĂǀŏ ‡ŏơ ÜljĠŏę NJơLjdž ĭŖ!ƒ Ƨ ĂƧƶdž!ƒ LJdž ĠƑŏT NJ! ƥƧŏ! NJơƥdžĂ

ƝƒØďØƲ ƑØØĭďqØǁƐ Ă‡Y ĉǁNjØƲØǁƑĠ ęØØDŽ ăƤØǁƐ ƥØ‡ØDŽǁƐ ĂǁƏ ŽŁ Ø‡ØĠ5ć !ØØk

Ɲƒ‡ØØǏĠpŽǁƐ ĂØ5ĠćNj ƥqØØǁƐ Ă5Ø‡ØďƑØƹ ęØØĉƑØď ŇĬƧØØƲ bƑØĭØ‡ØyǁƐ ŋØďŽ

Ɲƒ ØŰNj ƦØƟ DžDŽ Ł ƒ øyĠǁƐ ĬØŢ5ć LjØďØDŽ ăƥØØǁŽØƴ ƑØØĭƑØ5ØĠØĠ ĬǁŸØ‡Ø‡ƹ

yùǏƒĂ DžŏŇơ Ü‡Ŗ!ƒ ƳƵƶƲ ÜNƙŏƶƧ Ŏ5 ýƥĠƶ ÜYĠŋT DžŏƧ‡ NŰjD ƟĂƥdždž!ƒ ƒŖNj Ŏ5 ýĂǀ!ƒ ŦŇdžŋĂ

.NJ!Ġƶ5D Ŏ5 ŬĂ NƙƒƧƒƧp Ŏ5 YƧǏƙŏ Ŭ ÜƧƥŢ!ƒ

DžùƲƶ ĬŇƶ ý!ƥŏ! ÝƟŏƥdž!Ġh ƒ ĠP!ƒ ƧĂơdž!ƒ Ŏ5 (ƳơǏ!ƒ) ƧƵdž!ƒ ƲĠ5!D ƧƶĠT!ƒ Ƨ ƲĂ ƥpĂ

Ġùŏơk Ġùdž‡ ΣĂùsLj!ƒ Ġùnjh ĠŏơkĂ ÜŎLjƒƥ!ƒĂ ŎŢĠǀ!ƒ ýĠljk Ŏk!ƒ ljĠŏĠƵƶZ lƧƒƨƩĂ ƟĂƥdždž!ƒ ƒŖNj DžƧ‡

.CĠdž!Ġh ŇƲ ƧŰƒ

Ƨ ùŢĂ LJƵƒĂdž Ŏ5ƹ ÝĠnjŏƹ ĠljŏĠhk ŦdžĂ LJD ƥŋLj lƥŏŢǀ!ƒ ljŖNj Ŏ5 ƧƶĠT!ƒ Ŧƹ! Ĭ!ę ƧƲLj!ĠhĂ

.Ŧ!ƨŋ ŦŏĂp Ŧƹǁ!ƒ ƧnjƲk5 Ɵƥdž!ƒ LJƵƒĂdž Ŏ5 ĠdžDĂ ÜŦǁnjǏ ŦƵŏǏh Ŧƹǁ!ƒ ŎkƋk ýƨƹ!ƒ ĂD ƳĠơǏ!ƒ

Ƨ ùǁkPk lƥƥùzkdž ƚŬŬƥ ýdžơk ŦƹǁkPdž!ƒ ĠnjƲĠ5!Ƌh ƧƵdž!ƒ ŦơĂ! Ƨ‡Ŗ LJD Dƥǀk Ġdždž ƲơǁŏĂ

ĠĠ5Ţù!ƒ ĬùǁƶƲ ýŏ!ƥkǁ! CĠdž!ƒ Ƨ‡Ŗ CĠŋ ƧdžP!ƒ YĂưĂdž Ŏ5ƹ ÜNŏƹ Ƨ‡Ŗk ĭŖ!ƒ YĂưĂdž!ƒ Ƨ ŭkPĠh

ƧƥŢùdžĂ ƯĠùŏƧ!ƒ ljŖùnj! lĠŏơ Ŧzhdž ƧƵdž!ƒ LJĠ‡ ƯĂƧ!ƒ Ƨ ŢĂ YĂưĂdž Ŏ5Ă ÜlŖǁ!ƒĂ CĠlLj!ƒĂ

DžŏùƲz!ƒ ƟĂƥùdždž!ƒ DžƧù‡ Σ‡zk ƧƵdž!ƒ ƲĠ5!ƋƵ Oƥdž!ƒ YĂưĂdž Ŏ5 ĠdžDĂ ÜƧƶĠTǁ! ƧĂƧǏĂ ŦơƒƧ

© Arabic Digital Library - Yarmouk University

© Arabic Digital Library-Yarmouk University

lþùσƒĂ lþŏ Ţùþ Ŏ5 ƗƦ5ŰkPdž ŕKŬŬþ NŰƆĞ5!DĂ ƧƵdž!f ýŰžσ ƧƩĞT!Ğ5 ÜNƱ!Ăσ LJdž ŷƭ Ŭžzk Ŏk!f NƱkĞhNjĂ

.ĞnjŰŽ ƧŰzŏ Ŏk!f lƧƭ5!f Ƨ ŭƦkPĞh ŕKŬŬþ!f ljŘNj Ƨ ŰƦkPk

ƭ5kŏ Ğ5ŏƱĂk ƬŰƧzT!f NŋŘĞdžŰj Ŏ5 Ƭ5ŰkPdž!f ĞNjƧNjĞƱdžh ƧƵdž!f ƬσĂ! ƧƱĂ Σŏþdžσ LJhƒ ŰLJϱ

ƒƨùdžƧ NŰzŋŏ Ănj5 .NJFĞƛƧĂ N5Ţ ĂĂ NσþdŽ Ŏ5 Ƨ ưĞσ ƧƵdž!Ğ5 ÜNŋ!Ğzŏ ĭŘ!f YĂ ưĂdž!f Ƭzŏh Ƶ ydž

Ƭùσƒ!ƒĂ ƧĂƧ!ƒĂ ƲƧ5!f Ƭ zhdž ƧƵdž!Ğ5 ÜƧPc ĞŰŽŏσ LJƨσ!ƒĂ YĂdžþŰ! ƒƨdžƧĂ ĞŰŽŏσ ƧŏP!ƒĂ CĞƵzŰ!

YĂdžþù!ƒĂ LJƨσ!f Ƭ zhdž LJĞ‡ ĞdžhƧĂ ÜĞσĂdžƵ ŭFĞ5kdž LJĞ‡ LJϱ ƧŏP!f Ƭ zhdžĂ ÜĞσƧ5 ƧŽĞT!f LJĞ‡ LJϱ

NhĞhùT Ĭ ùŰŽ ljƧ ùσk Ŏù5 ƧùnjƱk Ğdž Ƨƛ‡D LJƨσ!f LJƵƒĂdž ýz!Ă ÜĞdžkƷdž ĞŰŽŏσ ƧŽĞT!f LJĞ‡ LJϱ

.ĞŰĞT LJĞ‡ ĞdžþŰjŽ fŘƵƱ ưdž ljƧþĞƐ ĭŘ!f NŰjƵŰĂ Ĭ!ϱ NŰjŏŰjσ Ŏ5Ă ÜDŽƧ Ţ ŰjdŽ!f

Ŏù ŰŏĞùdž Ğnjŏ5 ýzŰ5 Ü Ư ŏ5 LJdž Ğ ưŏƐ Ƭ σh!f Ğnjdžþp Ŏk!f ƬŏƧzT!f ŰŘĞdžŰj!f ljŘNj ŕKŰjĞ‡ fŘϱĂ

ƬùƭŰkPdž!f NƱùƱĞƭ!Ğh ƧƵdž!f Ĭ ŰŽ NJFĞ‡kf Ĭ ŰŽ ý!þŏ Ğdž Ğnjŏ5 LJD Ğdž‡ ÜŰjþŰjŽ ƧƵdž!f ƬσĂ! Ĭ ŰŽ CĂ ư!f

.ŰjƧzT Ŏ5 ƧƵdž!f ƧĂ ưσ Ĭ ŰŽ ĞNjþŏ‡ĞkŰ LJŽ ŭ ư5 ÜĞNjþTŰjĞ Ŏk!f ŕKŬŬþ!fĂ ŎŰjĞzdž!f LJŽƧŏhzkŰ!

© Arabic Digital Library - Yarmouk University

هههههه

ƋŏljĠ ùljŰƒ Σ ɔljù!ƒ ƚŬĠùơ LJdž ǁ!Ɍ Ƨŏɛ Ǐ!ǫ ÜNjpƨDĂ NJdž!DĂ NJjƨơĂ ƨƩĠT!ƒ DžĂdžNj Ŏ‡Ġơk Ƌljŏƨơ

.ƋljŏĠhkdž!ƒ

Ülpŏ ʈ ù l!ǵ! DžĠùƨ!ƒ Ăη!ƒ yďž ʂ ɔkk Ƌɔǵk Pdž ƚŬŬþ Nlh ý ʈ kŏ ĠdžĂ ƨƱdž!ƒ Σ ŏþdžơ LJhƒ ýǵžƀ -

Ŏkƀùŏ Ɣƨ T!ƒ Σ !ĠηdžĂ ƨdžP!ƒ ƨ ʈĂ Ŏ5Ă ÜljþĂη DžUƩĂ ΘĂþdždž!ƒ CĠƱƨ! ƒ!ƨdžƨ LJĂ‡ŏ Θþdž!ƒ Ŏ5

ƋùƩĂǵ!ƒ LJùƩ ƨhƨk YĂdžþ Ǐ!ǫ ýĂơkŏ NJljƋ5 LJŏljơ!ƒĂ CĠƨ!ƒ Ŏ5 ĠdžDĂ ÜƨĂƨʅ!ƒĂ Ɣơǵ! ƒ!ƨdžƨ ƨƱdž!ƒ

lDƨùdž!ƒ ýĠdžη LJƩ ƨhƨk lpŏpη ƚŬŬþ ýdžơŏ NJLjD Uơǵj ýƨɜ!ƒ Ŏ5Ă ÜƨƩĠT!ƒ ĠNjpĠ‡ŏ Ŏk!ƒ lƨʅơ!ƒĂ

.ĠnjljkĠɔdž ƨ ʈĂĂ

Ŏùk!ƒ Ư ƨɛŪƒĂ ŎljĠƨdž!ƒ ƋdžpP! ĠnjɔŏUĂkĂ ÜƋɔǵkPdž!ƒ NJUĠɔ!ƀh ƨƱdž!ƒ ǏǵƩ ƨƩĠT!ƒ CĠ‡kƒ -

.ljƨƩT Ŏ5 ƒ!ƨŏdžkdž ƒ!ƨĂ ư ơ ƋljŏĠhkdž!ƒ ĠnjUĠɔ!DĂ ƨƱdž!ƒ lƨNjĠU! LJD þ‡ƀŏ ƒRNjĂ ÜĠnjljƩ ƨŏhƨk!ƒ þŏƨŏ

© Arabic Digital Library - Yarmouk University

ملحق
ألفاظ المطـــر الـواردة فـي الـديـوان

اللـفـــــظ	عدد مرات وروده في الديوان	النسبة المئوية
الإغريض	١	%٠,١٥
البرد	١٣	%٢,٠٤
البرق	٥٢	%٨,١٦
الجهام	٥	%٠,٧٨
الحبي	١	%٠,١٥
الحيا	٢١	%٣,٢٩
خلب	٣	%٠,٤٧
الديم	٥	% ٠,٧٨
الرعد	١٢	%١,٨٨
الرهمة (ترهم)	١	%٠,١٥
ريح ، رياح	٧٥	%١١,٧
سحب ، سحاب ، سحابة	٣٢	%٥,٠٢
السوار	١	%٠,١٥
شؤبوب ، شآبيب	٣	%٠,٤٧
الصَّبا	١١	%١,٧٢
الصوب	١٤	%٢,١٩
الطل	١٠	%١,٥٦
عارض	٨	%١,٢٥
الغدق	٢	%٠,٣١
الغمام	٢٣	%٣,٦١
الغوادي	١	%٠,١٥
الغيث	١٢	%١,٨٨
غيم ، غيوم ، غيمة	١٥	%٢,٣٥
غين	١	%٠,١٥
قطر ، قطرات	٢٧	%٤,٢٣
الماء	١٨٠	%٢٨,٢
مزن ، مزنة	١٠	%١,٥٦
المسع	١	%٠,١٥
مطر ، أمطار	١١	%١,٧٢
المعصرات	٢	%٠,٣١
الندى	٣٧	%٥,٨٠
النسيم	٢٤	%٣,٧٦
الهطل ، الهطال	٣	%٠,٤٧

© Arabic Digital Library - Yarmouk University
© Arabic Digital Library-Yarmouk University

الوبل ، الوابل	١٠	%١,٥٦
الودق	٢	%٠,٣١
الوسمي	٤	%٠,٦٢
الولي	٢	%٠,٣١
اليعبوب	٢	%٠,٣١

© Arabic Digital Library - Yarmouk University

ƒƤƱƱƐ

ÜLJǵùLjh! ÜǑùhƧz!f Ɣǵk‡!f Ƨƒƥ ÜlƤƥƤ ƥdžơƊ Ƨ ƧTƊ :ƽǒlơk ÜLJƒǎǒƥ!f Üƥǒh Ü ƒ ƧhŪƒ LJhƒ -č

.(Ɗžčěěð- ùNjčðčð) Üčƶ

Üƽƒƨùƥƨ Ǒùh Ƨƒƥ ÜLJƱùơ lƨƤ :ƽǒlơk ÜCƒǎLjŬƒǎ ƤLjdžƨŪƒ ÜƽǵơƱƒ ǎh ÜǑhƒƥƣŪƒ LJhƒ -Ď

.ƊžǏČČĒ ÜǏƶ Üƶǵhƨ!f

Ɣùk‡!f Ƨƒƥ ÜǑùLjdžǒdž!f ƨǒƨz!f ƥhƤ :ƽǒlơk ÜLJƒǎǒƥ!f ÜΣǵơƱơ!f ǑLjh ƥhƤ DžǒơƱ Üĭƥ Ɣ ŪƒƤ -ď

.(Ɗžčěđč- ùNjčďĒě) Üƶ.ƥ ÜlƨNjǵl!f ÜƤǒƨƬdž!f

LJh LJǒƱơ Ÿƒ ƥhƤ ǎh :ƽǒlơk Üǎƨh‡!f ƤǒƤƨT!f DžǵƤơŪƒ Üƽơ!f ƥhƤ ƥdžơdž ǎh ÜǑǒhTÚƒ -Đ

ƊžǏČČčÜ čƶ ÜƯǵǒƨ!f ÜƥTƨ!f Ƥhk‡dž ÜƤTǵƤ

Ƥƒƨùk!f CǵùǒơƱ Ƨƒƥ ÜǑƥǵùh!f ƥhƤ ƥƒƣ5 ƥdžơdž:ƽǒlơk Üƣƶǎdž!f ÜΣLjD LJh ‖!ǵdž ÜǑơhƬŪƒ -đ

.ùNjčðČĒ Üƶ.ƥ ÜKǎƨǒh ÜǑhƨz!f

ÜƨƬùdž ÜƔƒƥŬƒ Ƥhk‡dž ÜLJǒƱơ ƥdžơdž :ƽǒlơk ÜLJƒǎǒƥ!f ÜΣǒp LJh LJǎdžǒdž Üƨǒh‡!f ǏTƤŪƒ -Ē

.Ɗžčěđč Üčƶ

ùNjčðČē) Ü čƶ ÜlƨNjǵl!f ÜƔƤT!f Ƨƒƥ ÜOǒơƬ!f yƣǵƞ!f ÜýǒƤǵdžƱƨ LJh ƥdžơdž Üĭƨǵƥh!f -ē

.(Ɗžčěěē -

ƥùlƱj ÜƣNjƨǵùƛƨ Üƣnjƣǵùǒơ: ƤǵùƤhƱjŬƒ ƨƬƤǎ Σ!ƥƱjŪƒ Ǒ5 Ɣƨz!f CǵhƥƊ ÜΣƨƶh ÜǑƱǵkƱh!f -Ě

.Ɗžčěěě ÜĒƶ ÜKǎƨǒh ÜƤ5ǵlƛ!f Ƨƒƥǎ Ƨǎ‡dž!f Ƨƒƥ ÜƣNjƨǵƛƨ

ÜƯǵùǒƨ!f ÜƥTƨ!f Ƥhƨ‡dž Üĭƨǵƥh!f OǒơƬ ƨƨT ÜƨǵƤP LJh ǑƱƤ LJƱơ!f ǎh ÜýǵƶƱh LJhƒ -ě

.(ƊžǏČČď - ùNjčðĎď) ÜǏƶ

© Arabic Digital Library - Yarmouk University

ϽùdžLj!f Ÿf þùhZ þùdžơdž :ȘŏlơȘ ÜýŏϽLjȘ!f Dž!ǴzdŽ ÜþĂƶ]dž LJh LJŏ]ơ!f þdžơdž ĂhD ÜĭĂƷh!f -čČ

.(Džčĕĕĕē _ùNjčĐčē) ÜĐƱ ÜyŏϽĂȘ!fĂ ϽTLjḿ! ƋhŏƱ Ͻfþ ÜLJŏϽPćĂ

ϽþǴl!fþùhZ þùdžơdž :ȘŏlơȘ Üă Ͻh‡!f LJLj]!f ÜŎḿZ LJh LJŏ]ơ!f LJh þdžơD Ͻ‡h ĂhD ÜŎlnjŏh!f -čč

.(DžĎČČď-ùNjčĐĎĐ) Üď Ƴ ÜLJǴLjh! ÜƋŏdžḿƶ!f Ɣk‡!f Ͻfþ ÜǴƱZ

ÜĭĂùƱZ ĭϽĂù5 :ȘùŏlơȘ ÜLJŏùŏhk!fĂ LJǴùŏh!f ÜϽùơh LJh ĂϽdžZ LJǴdžƛZ ĂhD ÜUơǴn!f -čĎ

.DžčĕĔĒ ÜčƱ ÜKĂϽŏh ÜƔƶ]Ͻfþ

ÜLJǴLjh! ÜDžpϽŪf ŎhD LJh DžpϽŪf Ͻfþ ÜYǴḿƱ!f ȘĂϽǴ5 ϽdžZ :N! DžþpĂ NơϽT ÜLJfĂŏþ!f ÜϽŏϽη -čď

.(Džčĕĕē-ùNjčĐčē) ÜčƱ

ĭþǴùnj!f Ͻfþ ÜƋŏþơ!f ŎLjŏƱ]ḿ5!f Ɣ]ŪƔf Ŏ5 Σ!þLjŪf CǴZþk]f ÜŸf þhZ þdžơdž Üĭþŏzη!f -čĐ

.DžĎČČĎ ÜčƱ ÜKĂϽŏh ÜϽTLj!fĂ ƋZǴhƱḿ!

ÜƋù5Ǵlƛ!f Ͻfþ Üĭ Ͻηnj!f yhfϽ!f LJϽl!f Ŏ5 ŎhϽz!f ϽzT!f KǴNjǴη]kf ÜýŏḿP ýŏhLj ÜDžkḿơ ĂhD -čđ

.(DžčĕĔđ-ùNjčĐČđ) ÜƱ.þ ÜƋơĂþ!f

ÜƱ.þ ÜKĂϽùŏh ÜϽþǴù] Ͻfþ ÜΣǴùhZ LJǴ]ơη :N! DžþpĂ NơơT ÜLJfĂŏþ!f ÜΣŏþdžơ LJhf -čĒ

.(DžčĕĒČ -ùNjčďēĕ)

LJhǴùh ϽŏnjTù!f ĭþfþùƶh!f LJŏþ!f ƔǴnjT LJh LJdžơϽ!f þhZ ШϽ5!f ŎhD LJŏþ!f LJŏϽ ÜŎḿhLjơ!f -čē

Üþdžơdž LJh Ÿf Ư ĂƶZ LJh ȘϽǴƱ ƦǴzdŽ ĂhD :ȘŏlơȘ Üĭ ϽǴPh!f Oŏơ] ΘϽT Ŏ5 ĭ ϽǴh!f Ok5 ÜƔηϽ

.ùNjčĐĎĎ ÜĎƱ ÜDžǴdžþ!f ÜƋŏþĂƶ]!f Üĭ ϽĂη!f LJhf Ͻfþ

ÜΣǴùhZ LJǴ]ơη:ȘŏlơȘ ÜLJǴdžϽ!f CǴLjhD CǴhLjpĂ LJǴŏƶŪf KǴŏ5Ă Üþdžơdž LJh þdžơD ÜLJǴ‡ḿP LJhf -čĔ

.DžčĕēČ ÜƱ.þ ÜKĂϽŏh ÜϽþǴ] Ͻfþ

© Arabic Digital Library - Yarmouk University

ƨƒþ ÜþŏdžơƚƒþhƵ LJŏþƚƒ Ŏŏơdž þdžơdž :ȶŏlơƙ ÜþĂƒþĂhD LJLjƚ Ü ł ƶTŪƒ LJh LJĠdžŏƚƚ ÜþĂƒþ ĂhD -čě

.Ƙ.þ ÜƱ.þ ÜƨŧƵƚƒ

ÜƱĂƋĠùLjƨŪƒ ƴŏƶùT :ȶùŏlơƙ ÜCĈŭhLjƚƒ DžŭƵD ƨŏƚ ÜþdžơD LJh þdžơdž LJŏþƚƒ ΣdžT ÜŎhNjƦƚƒ -ĎČ

.ùNjčĐČĎ ÜĎƱ ÜƘĂƨŏh ÜŦƚĠƚƨƚƒ ŦƚƚƋdž

ÜĎƱ ÜƘĂƨùŏh ÜŎùhƨƶƚƒ Ŧƒƨùƙƚƒ CĠùŏơƚ ƨƒþ Üƴŏƶƚƒ OŏƙĠƵdž ÜƨdžƵ LJh þdžơdž Üĭƶƒƨƚƒ -Ďč

.Džčěěē

ƴùƙŧƚƒ ƨƒþ ÜĠùLjnjdž ŎùƚƵ .DþhƵ :Nƚƚƚ

-ďČ ƧĜƙƚù!ƒþƺƵ :ȶŏlơƙ ÜLJŏŏ!ƦƞƝ!ƒ ƧĜƶTƊ ƟƧT ƴĜƙǂ ÜLJŏƚơ!ƒ LJƺ LJƚơ!ƒ þŏƶƚĂƺƊ Ü ǐ Ƨǂƚ!ƒ

.ƊƵčěěđ ÜƵ.þ ÜƚƧNƷĜ!ƒ ÜǂƺĂƧƶ!ƒ Ƨƒþ ǂƺƙǂdž ÜƱƒƧ5 þdžơƊ

-ďč ÜƵ.þ Üþƒþùƺƺ Ü Ƨ ƧĜƶdž!ƒ ǂƶƺƵdž ÜŎƚŏl!ƒ ǐ ƧĂƚ :ȶŏlơƙ :ƚjƧƶT Üǂƺþƚj LJƺ Ƨ ĜȶƱP ÜŎdžƚƚ!ƒ

.ƊčěĒē

-ďĎ ÜƵ.þ Ü Σ ƚjĂùƙ ÜƧTƚƚ! ǂŏƚjĂƙ!ƒ Ƨƒþ!ƒ Ü Σ ŏþdžơ LJƺ ƧĜƺƞ!ƒ þƺƶ ÜLJŏþƺĜƶ!ƒ LJŏƶ ÜŎƚĂƚj!ƒ

.ƊčěĚď

-ďď ùùNjčĐČē) ÜčƵ ÜLJĜùdžƶ ÜƧĜùdžƶ Ƨƒþ ÜŎƚNjĜƞ!ƒ ƧƶT!ƒ Ŏ5 ƧƵdž!ƒ ÜƧĂƚjƊ ÜƊƚŏĂƚ ĂƺƊ

.(ƊčěĚē

-ďĐ Ü ǐ Ăƒþùƚjƚj þùŏdžơ!ƒ þƺƶ :ȶŏlơƙ ÜƊƚƲƶƲƒ ƵŏơƵdž!ƒĂ Ɗǂơdž!ƒ ÜýŏƶĜdžƚ LJƺ Ŏƚƶƶƚ LJƺƒ

.ƊŎČČČ ÜƵ.þ ÜǂĂƧŏƺ Üǂŏdžƚƚƶ!ƒ ƴǂ!ƒ Ƨƒþ

-ďđ ÜƚƧNƷù!ƒ ÜƴùŏƧƹ ǂƺƙǂdž ÜƚjƧƶT LJdž NƚǂĜŏơ Ŏƚƚƚƚ!ƒ Σ ŏþdžơ LJƺƒ ÜýŏƶĜdžƚ þƶƚ ÜŎƺƚT

.ƊčěēČ ÜƵ.þ

-ďĒ ÜƵ.þ ÜƚƧNƷù!ƒÜŎƺƧƶ!ƒ Ƨù ǂ!ƒ Ƨƒþ ÜƒƧƶĜT Ŏƚƚƚƚ!ƒ Σ ŏþdžơ LJƺƒ ÜýŏƶĜdžƚ þƶƚ ÜŎƺƚT

.ƊčěĚĒ

-ďē Ü Σ Ĝùƺƶ LJĜƚùơƹ :ȶŏlơƙ ÜƚƧŏƧƞ!ƒ ýNjƊ LJƚĜơdž Ŏ5 lƧŏPƶ!ƒ ÜƊƶĜƚƺ LJƺƒ ŎƚƶƚjŎƧƚjT!ƒ

.Ɗčěēě ÜčƵ ÜLJĜƚjƺ! ÜǂƱĜƚƛ!ƒ Ƨƒþ

-ďĚ .Ƙ.þ ÜƵ.þ ÜǂĂƧŏƺ Üǂŏdžƚƚƶ!ƒ ǂƺƙǂdž!ƒ ÜƴƧƶ!ƒ ƴƵP ƚƧnjdžƞ ÜŎǂƶ þdžơƊ ÜǂĂƱƚ

-ďě .ƊčěēĐ ÜƵ.þ ÜƧƚdž Ü Ƨ ƧĜƶdž!ƒ Ƨƒþ ÜŎdžŭƚƚƚ Ƨƚƶ!ƒ ÜŎpĂT Ü Ƨ ŏư

-ĐČ ÜŎùǂƧk!ƒ Ÿƒ þƺƶ :ȶŏlơƙ ÜLJƈƧƚ!ƒ ǐƈ ýŏĂƺk LJƶ LJĜŏƺ!ƒ yƺĜƞ ÜƧŏƧƞ LJƺ þdžơdž Ü ǐ ƧƺƵ!ƒ

.(ƊŎČČč-ùNjčĐĎĎ)ÜƵ.þ ÜƚƧNƷĜ!ƒ ÜƧƞNj Ƨƒþ

© Arabic Digital Library - Yarmouk University

ÜNùLjĂLj5 ÜNdžŭƵD ÜNưƒƧƹD ÜljĞŏĞưp :ŎŇNjĞŋ!f ɣþŪƒ ÜLJĞ5ƧƵ ƧlTŪƒĂ ÜĭƨĞƹ ƚĞdžŏŇŎ -Ðč

.(Ďčěěě Ď - ùNjčÐčĎ) ÜčŎ ÜƬTdžþ ÜLJĞdžŏŰƒ Łhk‡dž

ÜLJĞùLjh! ÜŁù5Ƶƶdž!f Ƨfþ ÜΣĞdžŎ þdžơD Ăþdžơ :Ƭŏlơĸ ÜLJƒĂŏþ!f ÜŁƶŏhƧ LJh þŏhſ Üĭƨdžƶ!f -ÐĎ

.ĎĎČČÐ ÜčŎ

ÜƬĂƧTù!f Ƨfþ ÜLJŏŎhƒƧùdž!fĂ Ƶ ùƒƒĂŎ!f ƧŢƵ:ŎŢ!þLjŪƒ ɣþŪƒ ƣŏƧĞĸ ÜLJĞŢơŲ ÜΣĞhƵ -Ðď

.Ďčěěē ÜčŎ ÜĸĂƧŏh

ŁùŢƒƧþ :lþþùŋkdž!f ĞnjŏLjĞƶdžĂ ŁŏŇNjĞŋ!f lþŏŢ!!f ŁhĂŢP ÜLJŢơ ƬþĞŢ þdžơdž ÜŸƒ þhƵ -ÐÐ

.ĎčěĚđ ÜŎ.þ ÜlƧNjĞl!f ÜŎhƧƶ!f Ƨ‡ƽ!f Ƨfþ ÜþlLjĂ ýŏŇơĸ

ÜĸĂƧùŏh ÜƧþĞŢ Ƨfþ ÜŎLjĞkŢh!f ĎƧ‡ :NơƧT ÜLJƒĂŏþ!f ÜþƒƧþ LJh þƒþT LJh lƧkLjƵ ÜŎŢhƶ!f -Ðđ

.ĎčěēČ ÜŎ.þ

Łù‡ŇdžĎž!f ÜĭƨĂŋ!f LJhƒ Ƨfþ ÜþŏơĂk!f ɣĞk‡ ĬŇƵ þŏƽĎž!f ýĂl!f ÜƠ!ĞŢ LJh þdžơdž ÜLJŏdžŏƛƶ!f -ÐĒ

.ùNjčÐĎÐ ĎƧơdž ÜĎŎ ÜŁŏþĂƶŢ!f ŁŏhƧƶ!f

Łùƒŏnj!f Üĭƨùŋnj!f ΣdžĞùP!f LJƧl!f Ŏ5 ŁŇŇŇŢ Ŏ5 ŎhƧƶ!f ƧƶT!f ÜþƶŢ ĭƨĂ5 ÜĬŢŏƵ -Ðē

.Ďčěēě ÜŎ.þ ÜŁŏƧþLj‡ŢŰƒ ÜɣĞk‡Ňl! ŁdžĞƶ!f ŁŏƧŢdž!f

ÜĭƨŢùdž!f ĎŏNjƒƧùhŢ LJùh þ!ĞP :Ƭŏlơĸ ÜþĂƒþ ŎhD LJLjŢ ƲƧT ÜþdžơD LJh þĂdžơdž ÜŎLjŏƶ!f -ÐĚ

.(Ď čěěě- ùNj čÐĎČ) ÜčŎ ÜƯĞŏƧ!f ÜþTƧ!f Łhk‡dž

ÜĸĂƧùŏh ÜƧþĞùŢ Ƨfþ ÜŎŇƹĂD ƲŭŇ5 LJĞŇŢơ :Ƭŏlơĸ ÜLJƒĂŏþ!f Ü2ĂƵ LJh ýŏƽŎ Üĭ ĂLjƶ!f -Ðě

.Ďčěěē ÜčŎ

-ùùNjčÐČē) ÜčŎ ÜLJĞLjh! ÜŁŏdžŇƶ!f ɣk‡!f Ƨfþ ÜƧĂ5ĞƵ ŎŇƵ :Ƭŏlơĸ ÜLJƒĂŏþ!f ÜƬþƨƧ!f -đČ

.(ĎčěĚē

© Arabic Digital Library - Yarmouk University

ÜŎdžŭùŀŪf ŸĠùk‡Ŭ! Łùŏdž!Ġz!f Ƨfþŀf ÜDžŏƧ‡!f LJcƧl!f Ŏ5 ýĠλdžŪf ÜƧhĠη þdžơdž ÜƯĠŏ5!f -đč

.Dźčěěđ ÜĎŎ ÜƯĠŏƧ!f

ÜŎùhŬơ!f Łùzhŏdž ÜŎŏơdž!f ΣĂdžĠl!f ÜŸĂlzŏ LJh þdžơdž LJŏþ!f þηdž þdžơdž Üĭ þĠhcƨĂƧŏ5!f -đĎ

.ùNjčď ēč ÜčŎ ÜlƧNjĠl!f

Üĭ ƧĠùPh!f Ƨŏdžŀ :ŧŏlơk ÜLJcƧl!f DźĠ‡ơŪ ydžĠη!f ÜþdžơD LJh þdžơdž Ÿf phZ ĂhD ÜŎhŎƧl!f -đď

.(DźĎČČď - ùNjčĐĎď)ÜŎ.þ ÜŁŏþĂzŀ!f Łŏh Ƨz!f Ł‡ŬdždŽ!f ÜƯĠŏƧ!f ÜŸk‡!f Dź!ĠZ Ƨfþ

ÜKĂƧùŏh ÜþĠùTƧŰf Ƨfþ ÜčŎ ÜŎŬNjĠùη!f ƧzTù!f Ŏ5 Łzŏh Ŏ!f ÜlþĂdžơ ĭƧĂlj ÜŎŀŏl!f -đĐ

.Dźčěē Č

Ƨfþ Üĭ ĂĠŎŀùŬ!f LJdžơƧù!f þùhZ:Nh ŬljkZfĂ NơƧT ÜLJfĂŏþ!f ÜŎŏƧR LJh Σŏp ÜŎljĠlj‡!f -đđ

.(DźĎČČĐ - ùNjčĐĎđ)ÜĎŎ ÜKĂƧŏh ÜŁ5Ƨzdž!f

ÜƧŢdž Ü2ƧĠzdž!f Ƨfþ ÜDźŏNjfƧhq ýưƨ!f ĂhD þdžơdž :ŧŏlơk ÜLJfĂŏþ!f ÜΣŏl!f đƧdžf Üĭ þljł!f -đĒ

.Dźčěē Ē ÜđŎ

ÜŁùŏhƧz!f KĠùŎĂŎPdž!f þnjzdž ÜŎ5ƧŏŢ!f ýdžĠł LJŀơ : ŧŏlơk ÜLJfĂŏþ!f Üĭ þhz!f ŸŬλdž!f -đē

.(Dźčěē č- ùNjčď ěč) ÜčŎ ÜlƧNjĠl!f

Łùŏdž!Ġz!f ŁŏƧŢùdž!f Ł‡ƧTù!f ÜDźŏƧ‡!f LJcƧl!f Ŏ5 ŁŏhþŪf lƧĂŢ!f ÜŎŬZ þĂdžơdž ÜŎ‡dž -đĒ

.Dźčěěđ ÜčŎ ÜlƧNjĠl!f ÜƧTljŬ!

ÜŁùŏdžŬz!f Ÿùk‡!f Ƨfþ ÜƧŏƷŢù!f ydžĠη!f ΘƧT Ƨŏþl!f ƯŏƵ Üþdžơdž LJŏþ!f LJŏƨ Üĭ ĂĠljdž!f -đě

.(Dźčěě Đ - ùNjčĐčđ) ÜčŎ ÜKĂƧŏh

ŁùdžĠz!f Łùƒŏnj!f KfƧĂTùljdž ÜŁŏŬŏŬơk ŁŀƒƧþ :Łŏŀ!þljŪf Oŏþdž!f lþŏŢp ÜƨĂƧŏ5 ÜĬŀĂdž!f -ĒČ

.DźĎČČě ÜŎ.þ ÜŧTdžþ ÜŸĠk‡Ŭ! ŁŏƧĂŀ!f

© Arabic Digital Library - Yarmouk University

ÜLJǵùLjh! ÜƗ5Ƨzdž!f Ƨfþ ÜΣǵžƶ Ăþdžơ :Șŏlơƙ ÜLJfĂŏþ!f ÜƗŏĂǵzdž LJh þǵŏƨ ÜŎLjǵŏhƦ!f ƗƷhǵLj!f -Ēč

.(DžĎČČď- ùNjčĐĎĐ) Üčƶ

þùhƵ LJlùơ :Șŏlơƙ Üăƨh‡!f LJLjl!f ÜŎǵƵ LJh ƴŏzT LJh þdžơD LJdžơƨ!f þhƵĂhD ÜŎfǵlLj!f -ĒĎ

.DžĎČČč Üčƶ ÜƚĂƨŏh ÜƗ!ǵlƨ!f Ɨllƫdž ÜŎhǵT DzzLjǵž!f

Cǵŏơƹ Ƨfþ ÜШǵŋơ!f LJh Džǵldž Oŏơ Ţ ƟƨT Шǵnjljdž!f Ü Ƶ ƨT LJh Ǐŏơŏ ǵŏƨ‡ƨ ĂhD Üǐ ĂĂLj!f -Ēď

.ùNjčďěĎ ÜĎƶ ÜƚĂƨŏh ÜŎhƨz!f Ɨƨƨk!f

Oŏơù Ţ Ǐdžldž!f Oŏơ Ţ!f ydžǵŋ!f Üǐ ƨŏT!!f Шǵŋơ!f LJh DžǵldžLJŏlơ!f ĂhD Üǐ ƨĂhǵlŏLj!f -ĒĐ

.Ƚ.þ Üƶ.þ ÜƚĂƨŏh ýŏŋ!f Ƨfþ ÜDžǵldž

ƴƨùƶ!f Ƨfþ ÜΣǵùhƵ LJǵlùơƹ :Șùŏlơƙ ÜCǵùhþŪf Džŋzdž Üǐ Ădžơ!f Ÿf þhƵ ĂhD ÜƚĂpǵŏ -Ēđ

.Dzčěěď Üčƶ ÜƚĂƨŏh ÜŎdžŭlŰf

© Arabic Digital Library - Yarmouk University

© Arabic Digital Library - Yarmouk University

٣الفصل الثاني: الأدب العربي

- ٤الأدب العربي في العصر الجاهلي: الشعر والنثر، أغراض الشعر الجاهلي، أبرز الشعراء الجاهليين، خصائص الشعر الجاهلي، المعلقات.
- ٥الأدب العربي في العصر الإسلامي: الشعر والنثر، أثر الإسلام في الأدب، أبرز الشعراء والأدباء، الخطابة والرسائل، الأدب في عصر الخلفاء الراشدين والدولة الأموية.
- ٦الأدب العربي في العصر العباسي: الشعر والنثر، أبرز الشعراء والأدباء، الأدب في عصر الدولة العباسية، الأدب في عصر الدولة الأندلسية، الأدب في عصر الدولة العثمانية.

٧الفصل الثالث: الأدب الحديث

- ٨الأدب العربي الحديث: الشعر والنثر، أبرز الشعراء والأدباء، الأدب في عصر النهضة، الأدب في عصر الحداثة، الأدب في عصر العولمة.
- ٩الأدب العربي المعاصر: الشعر والنثر، أبرز الشعراء والأدباء، الأدب في عصر الثورات العربية، الأدب في عصر الأزمات والحروب، الأدب في عصر الانفتاح والتواصل.
- ١٠الأدب العربي في المهجر: الشعر والنثر، أبرز الشعراء والأدباء، الأدب في عصر الهجرة والاغتراب، الأدب في عصر الانفتاح والتواصل، الأدب في عصر العولمة والتواصل الاجتماعي.

© Arabic Digital Library - Yarmouk University

Abstract

The current study included an introduction, a preface, three chapters and a conclusion. in the introduction, the study introduced the objectives and design of the study employed by the researcher, introduce the previous literature used in the study, in addition to the main difficulties faced by the researcher. in the introduction, the researcher addressed the sections of the study. as for the preface, the researcher addressed the life of Ibn Hamdees Al Siqelli and the opinions of both critiques and scholars concerning this poet

The first chapter addressed the indicators of rain in three subjects: the indicators of rain in the Holy Quraan, the indicators of rain in the Holy Sunna and the indicators of rain in the Jaheleyya and Islamic poetry.

in the second chapter, the study addressed the indicators of rain at Ibn Hamdees in five subjects: praise poetry, Haralusv, Haralrthae, Haraghaz, and in other poetic purposes.

In the third chapter, the study addressed the picture of rain and the structure of the poem, and was divided into two subjects: the first subject addressed the image of rain and the poet's theme, and the other subject presented some practical examples from Ibn Hamdees poetry.

Finally, the study concluded with providing the reader with the most significant results and recommendations, an appendix containing the vocabulary indicating rain, references and the abstract in English.

© Arabic Digital Library - Yarmouk University

© Arabic Digital Library-Yarmouk University